

သုတေသနစာအုပ်

၂၅ အုပ်ပြောက်ငွေရတုအမှတ်တရ

အရှင်ဆန္ဒာမိက
ရွှေပါရမီတေရာ

ဝိသုဒ္ဓိ
အနင်းမုရန်

အရှင်ဆန္ဒာမိက ● အနင်းမုရန်

လူတစ်ယောက်ဟာ
ရုပ်ဘယ်လောက်ချောချော
ကိုယ်ကျင့်တရားမကောင်းရင်
လုံးဝကျက်သရေမရှိပါဘူး။
လူတစ်ယောက်ရဲ့
ဂုဏ်သတင်းပျံ့မွှေးမှုကို
ရေရှည်တည်တံ့အောင်
ထိန်းသိမ်းထားနိုင်တာ
ကိုယ်ကျင့်တရားရနဲ့
တစ်ခုပဲရှိပါတယ် . . .။

ဓမ္မစကား၊ နေ့တိုင်းကြားကာ၊ စိတ်ထားပွေးလက်၊ သိညာဏ်ထက်၏။

အရှင်ဆန္ဒာစိက

ရွှေပါရမီတော်ရ

အင်းပျံရံ

ရွှေပါရမီစာစဉ်(၂၅)

ရွှေပါရမီ ၂၀၀၅ အမှတ်(၂)

စာမူနှင့်ပြုချက်
မျက်နှာဖုံးနှင့်ပြုချက်

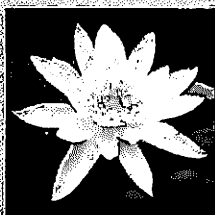
၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ
မျက်နှာဖုံးပန်းချီနှင့်အတွင်းဖိနိုင်း
အတွင်းသရုပ်ဖော်

ကွန်ပျူတာစာပို့
စာအုပ်ချုပ်

မျက်နှာဖုံးပုံနှိပ်သူ

အတွင်းပုံနှိပ်သူ

ထုတ်ဝေသူ

တန်ဖိုး ၁၂၀၀ ကျပ်

၃၂၀၁၃၁၀၆၀၂

၃၂၀၁၀၄၀၆၀၂

တတိယအကြိမ်၊ အုပ်ရေ ၂၀၀၀၀

နေဝင်းအောင်

ဝသုန်၊ ကျော်သောင်း၊ မောင်ကျော်ညွန့်

မောင်မောင်သိုက်၊ ဝင်းသိန်း၊ ဝင်းကြည်

နီပိဦး၊ မင်းဝေအောင်၊ နေဝင်းအောင်

သန်းမြင့်အောင်

ဆန်းတီး၊ ကျော်သူရ

ကိုဖော်ဝမ်း

ဦးတိုးဝင်း (၀၂၄၃၁)၊ နေလရောင်ပုံနှိပ်တိုက်

အမှတ် ၉၆၊ ၁၁ လမ်း၊ လမ်းမတော်မြို့နယ်။

ဦးကြင်ရွှေ (၀၃၁၀၅)၊ မိသားစုပုံနှိပ်တိုက်

အမှတ် ၉၀-အ၊ အောက်ကြည့်မြင်တိုင်လမ်း

အလုံမြို့နယ်။

တက်လမ်း၊ ဦးရီနီဝင်း (၀၃၉၆၄)

ရွှေပါရမီဓမ္မစာပေပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့

အမှတ် (၁၉-အ/၂)၊ ဗိုလ်ရာညွန့်လမ်း

စင်တရီမြို့နယ်။

ပြန်ချိရေး

ရွှေပါရမီဓမ္မစာပေပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့

အမှတ် (၆၁)၊ စဉ့်အိုးတန်းလမ်း၊ လသာမြို့နယ်။

(ဧ ၂၀၀၄၆၂၊ ၂၂၆၅၀၀)

အရှင်ဆန္ဒာမိကာ

အေဒွေ ငါရဒီတေ ၁၇

- ၁၉၆၈ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၉)ရက်၊ အင်္ဂါနေ့တွင် ရေနံချောင်းမြို့၊ မြစ်မီးရောင် သုဌေးကုန်းရပ်ကွက်၌ ခမည်းတော် ဦးစိန်ဝင်းမယ်တော်အေးသိန်းသိန်းတို့မှ ဖွားမြင်သည်။
- ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် ဆယ်တန်းစာမေးပွဲကို ရေနံချောင်းမြို့၊ အထက(၁)မှ ခြောက်ဘာသာ (ဘာသာစုံ) ဂုဏ်ထူးဖြင့် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံး ဒုတိယ ရလျက်အောင်မြင်သည်။ သုံးထပ်ကွမ်းလူရည်ချွန်အဖြစ် ဂတန်း၊ ဥတန်း၊ ဝဝတန်းတို့၌ သုံးနှစ်ဆက်တိုက် ရွေးချယ်ခံခဲ့ရသည်။
- ၁၉၈၄ ခုနှစ်၊ ဆယ်တန်းအောင်မြင်ပြီးနောက် သာသနာ့ဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီး အမရပူရမြို့ မဟာဂန္ဓဝရကျောင်းတိုက်တွင် ပရိယတ္တိစာပေများ လေ့လာဆည်းပူးခဲ့သည်။
- ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် ပထမကျော်ဘွဲ့ နှင့် ၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် မြွေစရိယဘွဲ့တို့ကို ရရှိခဲ့သည်။
- ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် အသက်(၃၀)ပြည့်ပုလဲရတုမွှေးနေ့ အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် တစ်ယောက်တည်းနေ တစ်စိတ်တည်းထား စာအုပ်ကို စတင် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။
- ယခုအခါ သထုံမြို့၊ ကေလာသတောင်၊ ရွှေပါရမီတောရကျောင်း၌ တစ်ပါးတည်း ကောစာရီ တောရဆောက်တည်လျက် ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်အလုပ် အားထုတ်လျက်ရှိသည်။ ။

သပ္ပဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ။

အလှူအားလုံးတို့တွင် တရားအလှူသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။

ဤစာအုပ်အပါအဝင်

ရွှေပါရမီစာစဉ်အားလုံးကို

ဓမ္မဒါနအလှူရှင်အသီးသီးတို့မှ

တရားအလှူ

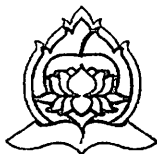
ပညာပါရမီအလှူ

တိုက်ရိုက်သာသနာပြုအလှူအဖြစ်

လှူဒါန်းထားသော

ရွှေပါရမီဓမ္မစာပေပြန့်ပွားရေး ထာဝရအလှူတော်ငွေဖြင့်

ထုတ်ဝေပါသည်။

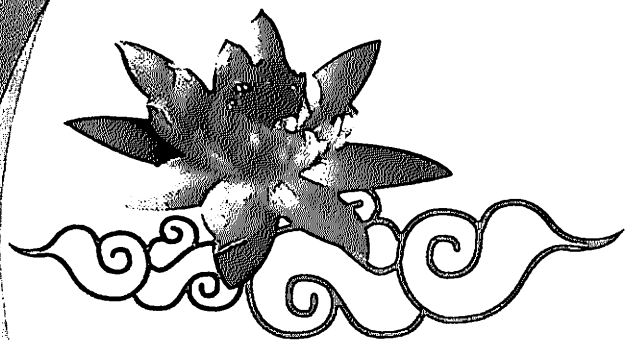
ရွှေပါရမီဓမ္မစာပေပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့

မာဝိကာ

■	အရွယ်အနံ့ကျယ်ပြန့်စေဖို့ (ဓမ္မစတုရိ အရင်ပိရိယ)	၉
■	ပါရမီမြောက်ပီဟန်သို့ ပါရမီဖြည့် အုတ်တစ်ခဲ သံတစ်မှုန် (ရုပ်ဦးညှိ)	၂၉
၁ ■	အနှိုင်းမဲ့ရနံ့	၄၇
၂ ■	အနှိုင်းမဲ့အဖော်	၆၇
၃ ■	အနှိုင်းမဲ့အလှူ (၁)	၈၇
၄ ■	အနှိုင်းမဲ့အလှူ (၁) (ဒုတိယပိုင်း)	၁၀၇
၅ ■	အနှိုင်းမဲ့မြစ်	၁၂၁
၆ ■	အနှိုင်းမဲ့ရဟန်း	၁၃၉
၇ ■	အနှိုင်းမဲ့တာဝန်	၁၅၇
၈ ■	အနှိုင်းမဲ့ကုသိုလ်	၁၇၇
၉ ■	အနှိုင်းမဲ့ကုသိုလ် (ဒုတိယပိုင်း)	၁၉၅
၁၀ ■	အနှိုင်းမဲ့အလှူ (၂)	၂၁၅

ရွှေပါရမီစခန်းဖြင့်
ခေမာ ဖြည့်လှမ်း နိုင်ကြပါစေ

တရားဗျဉ်းရုံ၏တော်ပွား

အရဟံ

ကိလေသာကင်းစင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား

အရဟံ

ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌ပင် မကောင်းမှုကို

ပြုတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား

အရဟံ

ပူဇော်အထူးကို ခံယူတော်မူထိုက်သော မြတ်စွာဘုရား

နမော မဟာကာရုဏိကဿ

အရွယ်အနံ့
ကျယ်ပြန့်စေဖို့

ကျော်စိုး

ရွှေပါရမီရဲ့ ပါရမီမှတ်တိုင်
လေးတွေ (၂၅)တိုင်အောင်ရောက်
သွားခဲ့ပါပြီ။ (၂၅) တစ်ကြိမ်
တစ်ကြိမ်ရောက်တိုင်း ‘ရတု’
တစ်ခုလို့ အထူးပြုသတ်မှတ်ပြီး
အမှတ်တရပြုကြတဲ့ ယဉ်ကျေးမှု
အရ ပထမရတုဖြစ်တဲ့ ငွေရတုကို
ရောက်ခဲ့ပြီမို့ မိမိအနေနဲ့လည်း
ရေးဖော် ဟောဖော်... သာသနာ
ညီတော်တစ်ဦးကို... အမှတ်
တရလေးတစ်ခု ပြုလိုတဲ့အတွက်
သူ့ရဲ့ ပထမရတုမှတ်တိုင်မှာ
ကမ္မည်းစာတမ်းလေးတစ်ခု ရေးဖို့
စေတနာ ပေါ်ပေါက်လာပါတယ်။

ဒီစာဟာ အမှာစာလည်း
မဟုတ်ပါဘူး။ နိဒါန်းစကား
လည်းမဟုတ်ပါဘူး။ ဓမ္မရေးရာ
ဟောပြောရေးသားမှုများနဲ့
ပတ်သက်လို့ ခြုံငုံပြောထားတဲ့
စကားမျိုး ဖြစ်ပါတယ် ။
ဒီလိုစကားမျိုးကို ပါဠိသဒ္ဒါ
ကျမ်းများမှာတော့ ‘ပရိဘာသာ
စကား’လို့ ခေါ်ပါတယ်... ။
ပတ်သက်ဆက်စပ်သမျှကို ခြုံငုံ

အရွယ်အနံ့ ကျယ်ပြန့်လာမှုကိုပဲ အခြေခံဖြစ်ပေါ်လာတာပါ။ ဒီနေ့ ပဉ္စင်းငယ်လေးများဟာ ဓမ္မအသိများ အရွယ်အနံ့ ကျယ်ပြန့်ရေး အတွက် စနစ်တကျ ရည်မှန်းချက်ရှိရှိနဲ့ ကြိုးစားဟောပြော ရေးသား လာကြတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ‘အိုးနဲ့ဆန် တန်ရုံခတ်’ ဆိုတဲ့ မြန်မာ စကားအတိုင်းပဲ လူငယ်များ သိစေလိုတဲ့အခါ လူငယ်များနဲ့ တန်ရုံ သူတို့နားလည်နိုင်မယ့် စကားများနဲ့ အသုံးပြုဟောပြော ရေးသား ရတာ သဘာဝပါပဲ။

ဟုတ်တယ်လေ။ ‘စကားထဲမှာ တရားပါ’ ဆိုသလိုပဲ လူတွေ ပြောဆိုနေကြတဲ့စကားထဲမှာ တရားက ပါနေတတ်ပါတယ်။ တရားစကားတွေ ပြောနေကြပေမယ့် စကားထဲက တရားတွေကို သတိမမူ အသိမယူတတ်ကြလို့သာ တရားနဲ့ ဝေးသလို ဖြစ်နေကြတာ ပါ။

တော်တော်စဉ်လေးက မိမိနဲ့တွေ့တဲ့ အသက်ကြီးဒကာကြီး တစ်ယောက်က ... ‘တပည့်တော်တို့ အရွယ်က ဘာမှအသုံးမကျ တော့ပါဘူး ဘုရား။ စိတ်သွားတိုင်း ကိုယ်မပါတော့ ဘယ်မှာသွားပြီး အသုံးကျတော့မှာလဲ’ လို့ ညည်းညူပြီး ပြောနေလို့ ...

‘နေဦး ဒကာကြီး၊ ဒကာကြီးစကားထဲမှာ တရားက ပါနေတယ်။ ‘စိတ်သွားတိုင်း ကိုယ်မပါတော့ဘူး’ လို့ ဆိုတယ် မဟုတ်လား။ ဒီလိုဆိုရင် ‘ကိုယ်ကသာ မပါနိုင်တာ။ စိတ်ကတော့ သွားနိုင်တုန်းပဲ’ လို့ ဆိုလိုတဲ့သဘောပဲ မဟုတ်လား။ စီးပွားရှာတဲ့နေရာမှာသာ ‘ကိုယ်’ မပါရင် မပြီးတာ ဖြစ်ကောင်းဖြစ်မယ်။ တရားရှာချင်ရင်တော့ ‘ကိုယ်’ ပါဖို့ မလိုလှပါဘူး။ ‘စိတ်’ ပါရင် ရနိုင်ပါတယ်။ ‘ဘာဝနာ

ဟာ ကလက်တယ်’ ပြောကြတယ်။ တချို့ကတော့ ခပ်တည်တည်နဲ့ ‘ဘာပဲပြောပြော တရားဆိုရင် ပါဠိပါဠိသားလေးနဲ့ နာလိုက်ရမှ လေးနက်တယ်’ တဲ့။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေပဲ မင်းကွန်းဆရာတော် ဘုရားရဲ့ သံဂါယနာတင်တရားတွေအကြောင်း မေးကြည့်တော့ ‘ဒါ တွေက သိပ်လေးနက်လွန်းတယ်။ စာတတ်ပေတတ်တွေနဲ့သာ တန် တယ်’ လို့ လုပ်ပြန်ရော၊ နောက်တစ်ဦးကတော့ တရားနာပရိသတ် တောင် မဟုတ်ဘူး။ စာတတ်ပေတတ်ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ။ သူကတော့ ‘ပါဠိ တော်အတိုင်း မဟုတ်တဲ့တရားဟာ ဘယ်လိုမှ အရသာ မရှိဘူး’ လို့ကို တွယ်တော့တာ။

ဘယ်လိုပဲ အကြောင်းပြ ဆင်ခြေပေးနေနေ၊ အဟောင်း အသစ် အကူးအပြောင်းမှာ အသစ်ဖြစ်ပေါ်မှုကို လက်မခံလိုကြသူ အားလုံးတို့ရဲ့ တူညီတဲ့ ခံယူချက်အစစ်ကတော့ ‘သူတို့လက်ခံထားတဲ့ အစဉ်အလာဟောင်းနဲ့ မကိုက်ညီဘူး’ ဆိုတဲ့အချက်ပါပဲ။ ဒါဟာ ဟောရေးပြောရေးမှာသာ မကပါဘူး။ ဘယ်လိုအသစ်ဖြစ်ပေါ်မှုမျိုးမှာ မဆို တွေ့ကြုံရမြဲပါ။

ဒေးဒရဲမြို့၊ ကွင်းကျောင်းတိုက်မှာ နိကာယသင်တန်းဖွင့်ပွဲ သဘာပတိအဖြစ်နဲ့ ကမ္ဘာ့ဗုဒ္ဓသာသနာပြုဆရာတော် အရှင်သေဠိလက ဩဝါဒပေးတဲ့အခါမှာ ...

‘ကမ္ဘာကြီးမှာ အဟောင်းက အသစ်ကို ပြောင်းလဲတဲ့ အ ပြောင်းအလဲတိုင်းမှာ အခုအခံ အတားအဆီးဆိုတာ ကြုံရမြဲဖြစ်တယ်။ ဗုဒ္ဓဝါဒ စတင်ပေါ်ထွန်းလာစဉ်ကလည်း ဒီအတိုင်းပဲ ကြုံရတာတွေ ပိဋကတ်တော်များမှာ အများကြီး တွေ့ရပါတယ်။ ဝါဒချင်း အတိုက်

အခဲပြုရုံသာ မကဘူး။ ဗုဒ္ဓရဲ့ ဖြစ်ရပ်တွေထဲမှာ စိဉ္စမာနစွပ်စွဲမှုတို့၊ သုန္ဒရီပရိဇိဇ်မကို သတ်ပြီး စွပ်စွဲမှု စတဲ့ ဖြစ်ရပ်မျိုးတွေကို ကြည့်ရင် ဝါဒချင်း မပြိုင်နိုင်ရင် အောက်လမ်းနည်းနဲ့ အပုပ်ချတာတွေအထိ ပြုလုပ်ကြတာကို တွေ့ရမယ်။

“ဒီဖြစ်ရပ်တွေမှာ အဓိကအကြောင်းကို ရှာကြည့်ရင် အစဉ်အလာ ဓလေ့ထုံးတမ်း အစွဲအလမ်းကြီးမားတာ၊ အဘိဓမ္မာတစ်ရပ်ကို ဆင်ခြင်တုံတရားနဲ့ လက်ခံလာနိုင်အောင် မကြိုးစားဘဲ အစဉ်အလာ ဓလေ့ထုံးတမ်းနဲ့ ယုံကြည်ဖို့ ကြိုးစားကြတာ၊ လိုက်နာကျင့်သုံး ဆင်ခြင်သုံးသပ်ရေးထက် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ် ယုံကြည်ရေးကို ဦးတည်စေတာတွေကို အခြေခံပြီး ဖြစ်ပေါ်လာကြတယ်လို့ ဆိုနိုင်တယ်။”

လူယဉ်ကျေးတိုင်းမှာ အစဉ်အလာဓလေ့ထုံးတမ်းနဲ့ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုတစ်ခုခု အခံရှိပြီးသားချည်းဖြစ်လို့ ဒီလို အခုအခံအတားအဆီး အခက်အခဲများကို သည်းခံကျော်လွှားနိုင်အောင် ကြိုးစားရမယ်။ မြတ်ဗုဒ္ဓရဲ့ သာသနာပြုတော်မူခဲ့ပုံကို လေ့လာကြည့်ရင် ခန္တီစွမ်းအား၊ မေတ္တာစွမ်းအားက ဓမ္မစွမ်းအားရဲ့ ရှေ့ပြေးဖြစ်နေတာကို တွေ့နိုင်တယ်။ ဒါနဲ့ ပတ်သက်လို့ တရားဦး ဓမ္မစကြာ ဟောပြောဖို့ အရေးအတွက် ဘယ်လောက်သည်းခံရတယ်၊ မေတ္တာထားရတယ် ဆိုတာကို ကြည့်ရင် သိနိုင်တယ်။ သာသနာပြုမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ဒါကို အားကျအတုယူတတ်ရမယ်’

လို၊ မိန့်ကြားသွားပါတယ်။

တောင်တွင်းကြီး နတ်မှီတောရသရာတော်ကြီးကတော့ အ
ဟောင်းအသစ် အပြောင်းအလဲမှာ ကြုံတွေ့ရတဲ့ စွပ်စွဲကဲ့ရဲ့မှုများနဲ့

ပတ်သက်လို့ ... ‘ရှေးသူဟောင်းတို့ရဲ့ နှလုံးသွင်းစိတ်ထားကြပုံ
တွေကို နီတိကျမ်းတစ်စောင်မှာ ‘အတိဝါကျ တိတိကွီသံ၊ ဒုပ္ပညော
ဟိ ဗဟုဇ္ဇနော = လူများစုသည် အသိဉာဏ် ဆင်ခြင်တုံတရား
နည်းပါးမြဲဖြစ်ရကား ၎င်းတို့ရဲ့ နှုတ်လွန်၊ အာလွန်၊ လျှာလွန် ပြော
ကြားတဲ့ စွပ်စွဲကဲ့ရဲ့စကားကို သည်းခံအံ့’ လို့ ရေးထားတယ်။ ဒါ
ဟာ စွပ်စွဲကဲ့ရဲ့မှုနဲ့ ပတ်သက်လို့ သူတော်ကောင်းတို့ရဲ့ သဘောထား
ဖြစ်တယ်’ ဆိုတဲ့အကြောင်း မိန့်ကြားသွားပါတယ်။ မှတ်သားလိုက်
နာစရာများပါပဲ။

ကိုယ့်အစွဲ ကိုယ့်ဓာတ်ခံနဲ့ ကိုယ်သန်ရာကိုယ်ပြောကြတာ
က အရေးမကြီးဘူး။ ဓမ္မနယ်ပယ်ထဲကို ခုမှ ထဲထဲဝင်ဝင် လေ့လာဖို့
ကြိုးစားကြသူများအတွက်က ဟိုပုဂ္ဂိုလ်ပြောတာ မှတ်ရနိုးနိုး၊ ဒီပုဂ္ဂိုလ်
ပြောတာ လက်ခံရနိုးနိုးနဲ့ သံသယဝိစိကိစ္ဆာတွေ များလာရင် သူ့ပါရမီ
မျိုးစေ့လေးတွေ သာသနာမြေမှာ ချခွင့်ရလျက်နဲ့ မိုးခါးမိခံရသလို
ဖြစ်သွားမှာက အရေးကြီးတယ်။ ဟုတ်ပါတယ်။ သာသနာတော်နဲ့
ကြိုက်ဖျိုး အပြည့်အဝနပ်ပြီလို့ ပြောနိုင်ဖို့အတွက် အနိမ့်ဆုံးရှိရမယ့်
အရည်အချင်းက အယူမှားနဲ့ ယုံမှားသံသယ(ဒိဋ္ဌိနဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာ) ကင်းရ
မှာဖြစ်တဲ့အတွက် ကင်းရမယ့်တရားတွေကို တိုးပွားအောင် လုပ်နေခြင်း
ဟာ သာသနာတွင်း ကြံ့ခွင့်ရသူတိုင်းအတွက် အရေးတကြီး ရှောင်
ရှားရမယ့် အန္တရာယ်ကြီးလို့ ဖြစ်နေပါတယ်။

ဒီအန္တရာယ်ကို ရှောင်ရှားနိုင်ဖို့အတွက် မြတ်ဗုဒ္ဓသာသနာ
တော်ရဲ့ အခြေခံမူနဲ့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာပုံကို သဘောပေါက်ထားသင့်
ပါတယ်။ ဒီလိုသဘောပေါက်ထားရင် မြတ်စွာဘုရားရင်ရဲ့ ဒေသနာ

တော်တွေကို ခေတ်ကာလသုံး
စကားလုံးတွေ အသုံးပြုပြီး ဟောပြော
ရေးသားသင့်ပါသလား။ တရားကို ပါဠိပါဠိသား ရွတ်ပြီးမှသာ
ဟောပြောသင့်ပါသလား။ ဘယ်လိုတရားမျိုးဟာ မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့
အလိုတော်နဲ့ ကိုက်ညီတဲ့တရားမျိုး ဖြစ်သလဲ စတဲ့ သံသယတွေ
ကင်းရှင်းသွားပါလိမ့်မယ်။

မြတ်စွာဘုရားရှင် မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃ ခု၊ ကဆုန်လပြည့်
နေ့မှာ သဗ္ဗညုဘုရားရှင်အဖြစ် ရောက်တော်မူပြီး ဝါဆိုလပြည့်နေ့မှာ
တော့ ဗာရာဏသီပြည်အနီးမှာရှိတဲ့ မိဂဒါဝုန်တောမှာ ပဉ္စဝဂ္ဂါးပါး
တို့ကို တရားဦး ဟောတော်မူရင်း ပထမဝါ ကပ်တော်မူပါတယ်။
ဝါတွင်းမှာ ပဉ္စဝဂ္ဂါးဦးအပြင် ယသသူဌေးသား အစရှိတဲ့ အမျိုး
ကောင်းသား(၅၅)ဦးတို့လည်း သာသနာ့ဘောင်ဝင်ရောက်လာတဲ့အ
တွက် တပည့်သား သံဃာ ရဟန္တာခြောက်ကျိပ် ရှိလာပါတယ်။

ဝါကျွတ်ပြီးတဲ့အခါ ခရီးတစ်ကြောင်းလျှင် တစ်ပါးစီ ဒေသ
စာရီ ကြွချီကြပြီး သာသနာပြုတော်မူကြတဲ့အတွက် တပို့တွဲလပြည့်နေ့
မှာတော့ လက်ဝဲရံ လက်ယာရံဖြစ်ထိုက်တဲ့ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်နဲ့ အရှင်
သာရိပုတ္တရာတို့လည်း အာသဝေါကုန်ခန်းတဲ့ ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီး
များ ဖြစ်လာကြပြီမို့ ပထမဆုံး သာဝကစုံညီ (ပထမသာဝကသန္နိပါ
တ) ပွဲကြီး ကျင်းပပြုလုပ်ပါတယ်။ သာဝကသံဃာ(၁၂၅၀)လုံး
စုံညီကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က သြဝါဒပါတိမောက် ဟောပြတော်မူတဲ့
ပွဲကြီးပါ။

ဒီပွဲတော်ကြီးမှာ မြတ်စွာဘုရားရှင် ပေးတော်မူတဲ့ သြဝါဒ
ပါတိမောက်တော်ဟာ သာသနာတော်ကို အရှိန်အဟုန်မြှင့်တင် ဖြန့်ချိ
ကြတော့မယ့် တပည့်သာဝကများအတွက် သာသနာတော်ရဲ့အခြေခံ
မူဘောင်ကို ချမှတ်ပေးတော်မူတဲ့ပွဲလို့လည်း ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ပွင့်တော်မူ
ပြီးကြတဲ့ ဘုရားရှင်အားလုံးတို့ရဲ့ ပြုရိုးပြုစဉ် ဓမ္မတာလည်း ဖြစ်ပါ
တယ်။ ဒီပွဲတော်မှာ မြတ်စွာဘုရားရှင်က ပွင့်တော်မူပြီးသမျှ ဘုရား
ရှင်အားလုံးတို့ရဲ့ သာသနာ့အခြေခံမူဖြစ်တဲ့ ...

ဆိုတဲ့ အခြေခံမူ သုံးချက်ကို ချမှတ်သြဝါဒပေးတော်မူပါ
တယ်။ ဒီသုံးချက်ဟာ ‘ဧတံ ဗုဒ္ဓါနဿသနံ’ လို့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တိုင်
မိန့်တော်မူခဲ့တဲ့အတိုင်း ပွင့်တော်မူပြီးသမျှ ဘုရားရှင်အားလုံးတို့ရဲ့
အဆုံးအမ အနှစ်ချုပ်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

‘ဝေနေယျသတ္တဝါအားလုံး ဘဝအရှိကို ဓမ္မအသိနဲ့ အနိုင်ရပြီး ဒုက္ခအားလုံးမှ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် ဟောညွှန်းဆုံးမ သာသနာပြုကြတဲ့အခါ မိမိတို့ရဲ့ ဟောပြောညွှန်းပြချက်များဟာ ဒီအခြေခံမူနဲ့ မဆန့်ကျင်စေရ။ ဘောင်မကျော်စေရ’ လို့ မိန့်ဆိုလိုတဲ့သဘောပါ။ ဘယ်လိုဘာသာစကားကို အသုံးပြုပြီး ဟောညွှန်ပြသရမလဲ ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်လို့တော့ ‘ယာယ ကာယစိ ဘာသာယ = ဒေသ အလျောက် နားလည်သဘောပေါက်မယ့် ဘာသာစကားနဲ့’ ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီအခြေခံမူ သုံးချက်ဟာ သာသနာတော်ရဲ့ အနှစ်ချုပ်ပဲ ဖြစ်ပေမယ့် ဒီစကားသုံးခွန်းနဲ့တော့ ဝေနေယျတိုင်း အပြည့်အစုံ နား လည်သဘောပေါက်ဖို့ မလွယ်ကူပါဘူး။ ဒါကြောင့်လည်း မြတ်စွာ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် ဒီစကားသုံးခွန်း(ဓမ္မက္ခန္ဓာသုံးခု)ကို ၄၅၀၊

အတွင်းမှာ ဝေနေယျတို့ရဲ့ ပါရမီဓာတ်ခံ၊ စရိုက်၊ အထုံ၊ ဝါသနာစလေ့
ကို လိုက်ပြီး အကျယ်တဝင့် ဟောပြောတော်မူတဲ့အခါ ...

‘သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ’ ကို အပြည့်အစုံ သဘောပေါက်
ဖို့အတွက် ဓမ္မက္ခန္ဓာပေါင်း နှစ်သောင်းတစ်ထောင် (၂၀၀၀)ရှိတဲ့
ဝိနည်းဝိဇ္ဇကတ်တော်ကြီး ဖြစ်လာပါတယ်။

‘ကုသလသုပသမ္ပဒါ’ ကို သဘောပေါက်ဖို့အတွက်လည်း ဓမ္မက္ခန္ဓာပေါင်း (၂၁၀၀၀)ရှိတဲ့ သုတ္တန်ပိဋကတ်တော်ကြီးအဖြစ်နဲ့ ဟောပြတော်မူခဲ့တယ်။

‘သစ်တ္တပရိယောဒပနံ’ ကို အပြည့်အစုံ သဘောပေါက်စေ
ဖို့အတွက်တော့ ဓမ္မက္ခန္ဓာပေါင်း လေးသောင်းနှစ်ထောင် (၄၂၀၀၀)ရှိ
တဲ့ အဘိဓမ္မာပိဋကတ်တော်ကြီးနဲ့ အကျယ်ပြတော်မူခဲ့တယ်လို့ ပိဋ
ကတ်ပညာရှင် သီရိလင်္ကာရဟန်းတော် ဒေါက်တာ ဝါလ်ပိုလာရာဟု
လာက သုံးသပ်ပြတော်မူပါတယ်။ (ဦးကိုလေး(ဇေယျာမောင်) မြန်
မာပြန် မြတ်ဗုဒ္ဓဒေသနာရှင်)။ သဘောကတော့ အခြေခံဓမ္မက္ခန္ဓာ
သုံးခုကို ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ဓမ္မက္ခန္ဓာပေါင်း ရှစ်သောင်းလေး
ထောင် (၈၄၀၀၀)နဲ့ အကျယ်ချဲ့ပြီး ဟောတော်မူခဲ့ရတယ်လို့ ဆိုလို
တာပါပဲ။

ဒီလောက် အကျယ်ချဲ့ပြီး ဟောတော်မူခဲ့တဲ့အတွက် သာသနာရေး အသိပေးဟောပြောမှု ‘ပြီးပြည့်စုံပြီ’ လို့ ဆိုနိုင်ပါပြီလား ဆိုရင်တော့ ‘မပြီးသေးပါဘူး’ ...။ ဟုတ်ပါတယ်၊ ခေတ်ကာလ ရွေ့လျော့ရှည်လျားလာတာနဲ့အမျှ ပတ်ဝန်းကျင်အာရုံ ရုပ်ဝတ္ထုတွေ တိုးတက်ပြောင်းလဲလာသလောက် လူတွေ ပြောဆိုသုံးစွဲတဲ့ ဘာသာ

စကား ဝေါဟာရတွေကလည်း တိုးတက်
ပြောင်းလဲလာပါတယ်။ အသစ် အသစ်
ဝေါဟာရတွေ တွင်ကျယ်လာတာနဲ့အမျှ
ဝေါဟာရအဟောင်းများရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကလည်း
‘ပေါရာဏ’ အဆင့်ရောက်ပြီး တိမ်မြုပ်လာ
စမြဲပါပဲ။

ဒါကြောင့်လည်း မြတ်စွာဘုရားရှင်
ဟောတော်မူခဲ့တဲ့ မူလစကားတော် (ပါဠိတော်)
များကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုပြတဲ့ အဋ္ဌကထာ ဆိုတာ
ပေါ်ပေါက်လာရပါတယ်။ အဋ္ဌကထာဆရာ
ဖွင့်ဆိုချက်များကို မူလဘုရားဟော ပါဠိတော်
တွေ မဟုတ်ဘူး ဆိုပြီး မမြစ်ပယ်ရပါဘူး။
မြစ်ပယ်ခဲ့ရင် ဘုရားဟော ပါဠိတော်ကို
မြစ်ပယ်တာနဲ့ အတူတူပဲလို့လည်း ဆရာစဉ်ဆက်
လက်ခံခဲ့ကြပါတယ်။

အဋ္ဌကထာဆရာ ဖွင့်ပြရုံနဲ့လည်း
နောင်လာ နောက်သား ဝေနေယျများအတွက်
နားလည်မှု မပြည့်စုံ မလုံလောက်သေးတဲ့
အတွက် ဋီကာ၊ ဂဏ္ဍိ၊ အနု၊ မဓု၊ နိဿယ၊
ဘာသာဋီကာ စတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်တွေ
ဒီနေ့အထိ မရပ်မနား ပေါ်ထွက်နေရတာပါ။
ထေရဝါဒအစဉ်အဆက်ဆက်မှာ

ပါဠိတော်ကို အခြေခံတဲ့ ဖွင့်ဆိုချက်များသာမက အခြေခံမှု သုံးချက်နဲ့ ဘောင်ဝင်တဲ့ သီဟိုဠ် (သီရိလင်္ကာ) ပညာရှင်တို့ရဲ့ လက်ရာ ဝင်ကိုးဝင်တို့၊ သီဟဠဝတ္ထု၊ မဓုရရသဝါဟိနီ စသည်တို့နှင့်အတူ ဇင်းမယ်ပညာရှင်တို့ရဲ့ လက်ရာ ဇင်းမယ်ပဏ္ဍာသ စတဲ့ကျမ်းများ၊ ဇင်းမယ်ယဉ်ကျေးမှုမှ ဆင်းသက်လာတဲ့ ဘုရား ကိုးဆူ ပူဇော်မှုများကိုပါ လက်ခံခဲ့ကြတာဟာ ဒီနေ့အထိပါပဲ။

ထေရဝါဒစစ်စစ်ကိုသာ အလေးထား တဲ့ ဆရာစဉ်ဆက်တို့ကတော့ ‘ကျောက်ကြီးရာ ငါးခိုရင် ကွန်လွတ်တယ်’ ဆိုသလိုပဲ မိမိ ဟောပြောရေးသားချက်များဟာ ဘုရားဟော ပါဠိတော်နဲ့ ဗုဒ္ဓမတညှု အဋ္ဌကထာဆရာတို့ရဲ့ အဆိုအမိန့်ကို အခြေခံပြီး အဓိပ္ပာယ် ပေါ် လွင်အောင် ... လိုအပ်တဲ့ ဝေါဟာရစကား၊ သာကေဝတ္ထုများနဲ့ တန်ဆာဆင် ဟောပြော ရေးသားကြတာဟာ အကောင်းဆုံးလို့ ဆုံးမ တော်မူကြပါတယ်။

ရွှေပါရမီ အရှင်ဆန္ဒာဓိက လည်း ဒီအစဉ်အလာကိုတော့ အတော် အလေးအနက် ထားပုံရပါတယ်။ သူ့ရဲ့ ‘အနှိုင်းမဲ့ရနံ့’ စာမူကို

ဖတ်ပြီးတဲ့နောက် သူနဲ့ တစ်ခါဆုံဖြစ်ကြတော့ အနှိုင်းမဲ့တွေထဲမှာ သူတော်ကောင်းတရား (၇)ပါးထဲက သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ စာ၊ ပညာတရား တွေအကြောင်း ပါနေပြီး ကျန်တဲ့သူတော်ကောင်းတရားသုံးပါးရဲ့ အနှိုင်းမဲ့ကိုလည်း ရေးလိုက်ရင် ကောင်းမယ်လို့ တိုက်တွန်းတော့ ‘မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင်က ‘အနှိုင်းမဲ့’ ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်မျိုးနဲ့ ဟောထားတဲ့ အထောက်အထား မတွေ့ရလို့ မရေးတာပါ’ တဲ့။

‘ဒါဖြင့် အနှိုင်းမဲ့မေတ္တာတော့ ရေးရင်ရမှာပေါ့။ ‘အသမ္မာဓံ’ ဆိုတာ အတိုင်းအရှည်မဲ့၊ အနှိုင်းမဲ့ ဆိုတဲ့သဘောမျိုး ပြောတာပဲ’ ဆိုတော့ ဘာမှ အထူးမပြောဘဲ နှုတ်ဆိတ်နေပါတယ်။ ကိုယ့်နေရာ ပြန်ရောက်လို့ သေချာပြန်စဉ်းစားကြည့်တော့မှ ‘ဪ ... မေတ္တာ သုတ်မှာ ဘုရားကိုယ်တိုင်က ‘မာတာ ယထာ’ ဆိုပြီး အနှိုင်းနဲ့ ဟောကြားထားတာပဲ။ ‘အသမ္မာဓံ’ ဆိုတာက အကျယ်အဝန်း ပမာဏ အကန့်အသတ်မရှိတာကိုသာ ပြောတာပဲ။ ဒါကို သတိပြုမိ လို့ ဘာမှ မပြောတာနေမှာ။ သူလည်း ‘ကျောက်ကြီးရာ ခိုမိဖို့’ အတော်လေး သတိထားပေးသားပဲ’ လို့ အောက်မေ့မိပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ဒီနေ့ ဓမ္မအသိကို နာယူဖတ်ရှုလေ့လာသူတချို့က တော့ မိမိတို့ အစဉ်အလာ လက်ခံလာခဲ့တဲ့ ဓလေ့ထုံးဟောင်းများနဲ့ မတူညီတာကို အကြောင်းပြုပြီး ‘ကျောက်ကြီး’ ကို မသိတတ်၊ မကြည့်တတ်ပါပဲလျက် ငါးကို အမိဖမ်းဖို့ ကွန်ကြမ်းနဲ့ ပစ်တတ်ကြတာ ကိုလည်း တွေ့ရှိကြားသိရပါတယ်။

ကိုယ်ပစ်တဲ့ ကွန်ဟာ ငါးကို မိတာလား။ ကျောက်ကို ငြိတာလား ဆိုတာကိုမှ ကွဲကွဲပြားပြား နားမလည်ဘဲနဲ့ ကျောက်ငြိ

တာကို ငါးမိတယ်အထင်နဲ့ အပီကိုင်လိုက်မိရင်တော့ ငါးက မမိဘဲ လူက မိပြီး ရေအောက်အထိ ဇောက်ထိုးကျသွားနိုင်တာမို့ အလွန် အန္တရာယ်ကြီးပါတယ်။ ရှေးဆရာတော်ကြီးများ သတိပေးမိန့်ကြားတဲ့ ‘မှတ်မိသရွေ့၊ တစ်ကျမ်းတွေ့ဖြင့်၊ မစေ့မစပ်၊ မလျှပ်မပေါ်၊ မလော် လီသာ’ ဆိုတဲ့ သြဝါဒစကားကို အလေးထားနိုင်ကာမှ တန်ကာကျ ပါလိမ့်မယ်လို့သာ ပြောပါရစေ။

ဓမ္မရေးရာ ဟောပြောရေးသားချက်များအပေါ် ဝေဖန်သုံးသပ် ရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ အဋ္ဌကနိပါတ် ‘သံခိတ္တ’ သုတ်မှာ မြတ်စွာဘုရားရှင်က မိတ္ထေးတော် မဟာပဇာပတိဂေါတမီကို ဟော ညွှန်တော်မူတဲ့ ‘ဓမ္မဝေဖန်ရေးစံ’ များဟာ မြတ်ဗုဒ္ဓရဲ့ ဓမ္မဝိနယသာ သနာကို အလေးထားသူတိုင်း လေးစားအတုယူသင့်တယ်လို့ သ ဘောရပါတယ်။

မိတ္ထေးတော် ဂေါတမီက မြတ်စွာဘုရားရှင်ကို တစ်ယောက် တည်းတည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်မှာ ကပ်ရောက်နေထိုင်ပြီး ဓမ္မရေးရာ နဲ့ ပတ်သက်လို့ သံသယ ဝိစိကိစ္ဆာ ကင်းကင်းနဲ့ အားထုတ်နေထိုင် နိုင်မည့်နည်းကို ဟောညွှန်ပေးတော်မူဖို့ လျှောက်ထားတောင်းပန်တာ ပါ။ မြတ်စွာဘုရားရှင်က ...

‘မိမိလေ့လာမှတ်သားမိသမျှ တရားဓမ္မတွေထဲမှာ ဘယ် တရားမဆို ကပ်ငြိမှု ရာဂနှင့် ယှဉ်တွဲစေဖို့သာ ဖြစ်စေတယ်။ ရာဂ ကင်းဖို့ မဖြစ်စေဘူး။ သံယောဇဉ်တိုးပွားဖို့သာ ဖြစ်စေတယ်။ သံယော ဇဉ်ကင်းဖို့ မဖြစ်စေဘူး။ ဝဋ်ဆင်းရဲမှာ နစ်မွန်းဖို့သာ ဖြစ်စေတယ်။ ဝဋ်ဆင်းရဲက လွတ်မြောက်ဖို့ မဖြစ်စေဘူး။ အလိုရမ္မက်ကြီးဖို့သာ

တကယ်အလေးထားသူဟာ ဟောပြောရေးသားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ ပြောဆို သုံးစွဲတဲ့ ဝေါဟာရထက် သူဆိုလိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို အလေးထားပြီး ဝေဖန်ဆန်းစစ်ကြဖို့ဖြစ်တယ် ဆိုတာပါပဲ။

မြတ်ဗုဒ္ဓရဲ့ အလိုတော်အရကတော့ ဝေဖန်ရေးနဲ့ ပတ်သက် လို့ သူတစ်ပါးကို ဝေဖန်ရေးထက် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဆန်းစစ်ဝေဖန်ပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို တည်ဆောက်ရေးက ပိုပြီး အရေးကြီးပါတယ်။ ‘အတ္တာ ဟိ အတ္တဇနာ နာထော’ ဆိုတဲ့အတိုင်း နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင် သည်အထိ ကိုယ်သွားရမယ့် ဘဝခရီး နိမ့်မြင့်တက်ကျ ကောင်းကျိုး ဆိုးပြစ်ဆိုတာ သူတစ်ပါးကံအတိုင်း ဖြစ်ကြရမှာ မဟုတ်ဘဲ ကိုယ်ပြု တဲ့ကံအလျောက်သာ ခံကြ စံကြရမှာ ဖြစ်လို့ပါ။

ဓမ္မရေးရာ ပရိဘာသာစကားက ဒီလောက်ဆို တော်တော် လေးတောင် များလွန်းနေပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ ဒီနေ့ ဓမ္မရေးရာနယ်ပယ်မှာ ဝေါဟာရစကားလုံးများကို အကြောင်းပြုပြီး ပြောနေဆိုနေကြတာကို ကြားနေရလို့ တကယ်ဝေဖန်စဉ်းစားဖို့ကောင်းတဲ့ ဝေါဟာရများနဲ့ ပတ်သက်ပြီး နည်းနည်းပြောချင်ပါသေးတယ်။

ဓမ္မစကား ပြောဆိုတဲ့နေရာမှာ ဂါမ္မဒေါသလို့ခေါ်တဲ့ ရိုင်း စိုင်းယုတ်ညံ့တဲ့စကားက လွဲလို့ ဘယ်လိုဝေါဟာရမဆို သုံးနိုင်တယ် ဆိုပေမယ့် ဂါမ္မဒေါသသင့်တဲ့ ဖရုသဝါစာ စကားလုံးမျိုးကိုတော့ ရဟန်းက လူကိုဖြစ်စေ၊ လူက ရဟန်းကိုဖြစ်စေ၊ ရဟန်းရှင်လူတို့ အလယ်မှာဖြစ်စေ မပြောဆိုသင့်ပါဘူး။ ဖရုသဝါစာ အုပ်စုဝင် စကား လုံးတွေထဲမှာလည်း အယုတ်နိမ့် အကြမ်းတမ်းဆုံးကတော့ ဟိရိ ကောပိနအင်္ဂါလို့ခေါ်တဲ့ လူတို့ရဲ့ အရှက်အကြောက်ဂုဏ်သိက္ခာကို

ကြည်ညိုရိုးမှန်ရင် တကယ်တမ်း ဝေဖန်ဆန်းစစ်ပြုပြင်ရမှာက အဲဒီ
ဂေဟသီတပေမ စကားလုံးများ ဖြစ်ပါတယ်။

ပထမရွှေကျင်သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးကလည်း
ဆရာ ဒကာ ပြောဆိုမှု မှန်ကန်ယဉ်ကျေး လေးစားကြဖို့အတွက် -

‘ဦးဇင်း၊ ကိုရင်၊ အရှင်၊ ဘုန်းကြီး၊ တသီး ဆရာတော်၊
နောက်သော် ‘ဘုရား’၊ ထည့်စွက်ငြား၊ စကားယဉ်အောင် သုံးပါမည်’
လို့ ဆုံးမတော်မူခဲ့ပါတယ်။

‘သူတစ်ပါး အကျိုးများစေဖို့ ဆိုတဲ့ အကြောင်းပြချက်နဲ့
မိမိအကျိုးအနည်းငယ်ကိုမျှ မဆုတ်ယုတ်စေရ’ ဆိုတဲ့ ဘုရားရှင်မှာ
တမ်းတော်အတိုင်း ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဝေဖန်ပြုပြင်တည်ဆောက်ပြီး အတ္တ
သမ္မာပဏှိမိသမ္ပတ္တိစက် အင်အားအပြည့်နဲ့ လိုရာပန်းတိုင်အထိ အ
ရောက်လှမ်းနိုင်ကြပါစေ ...။

ရွှေပါရမီရဲ့ ပါရမီမှတ်တိုင်များလည်း ‘ငွေရတု’ မှသည်
ရွှေ၊ စိန်၊ နဝရတ်၊ ရတနာရတု အဆက်ဆက်အထိ လှမ်းတက်နိုင်ပါ
စေသော် ...။

ဟောသူ၊ နာသူ၊ ရေးသူ၊ ဖတ်သူ အားလုံးတို့
နှစ်ဖြာနှစ်ဝ သဒ္ဓါမျှကြပါစေ ဟု
မေတ္တာပို့သလျက်

ဓမ္မဘေရီ အရှင်ဝီရိယ(တောင်စွန်း)

NAY WINN 2005

ချစ်ဦးညို

ဝါရပ်ပြောက်ပိမာန်ဆို
ဝါရပ်ပြည် ခုတ်တစ်ခဲ ခဲတစ်မှုန်

[၁]

သမိုင်းနောက်ခံဝတ္ထုတွေ ရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာဆိုင်
ရှာ အတွေးအခေါ်ဆောင်းပါးတွေ ရေး၊ တေးသီချင်း ခံစားမှု စာစု
တွေ ရေး၊ နိစ္စရပ် လူမှုလောကီနောက်ခံဝတ္ထုတိုတွေ ရေးနေတဲ့ စာ
ရေးဆရာတစ်ယောက်က ဘယ်နှယ့်ကြောင့် ရွှေပါရမီတောရ(အရှင်
ဆန္ဒာဓိက)ရဲ့ ငွေရတုစာအုပ်မှာ အမှာစာ ဝင်ရေးနေရတာပါလိမ့်
ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို တစ်ပါးသူများ မစဉ်းစားမိမှာဘဲ ကိုယ့်ဘာသာ
ပြန်တွေးမိပါတယ်။

လှူဒါန်းပေးဖို့ ဆရာတော်က ကျွန်တော့်ကို တာဝန်ပေးခဲ့တယ်။
(၂၀၀၅ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၃၀)ရက်တွင် ထိုလှူဒါန်းပွဲ ကျင်းပခဲ့ပြီး။)

ဘယ်လောက်များ ကျက်သရေမင်္ဂလာ ရှိလိုက်ပါသလဲ။
ကောင်းမှုဆိုတာဟာ ဆင့်ပွားခက်ဝေဖြာစည်တဲ့သဘော မုချ ရှိကို
ရှိပါပေတယ်။ အဲဒီလို ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ ဖြစ်တည်သွားတဲ့ အလျား
အစဉ်ထဲမှာ တစ်ထောင့်တစ်နေရာလေးကနေ ပါဝင်ခွင့် ရလိုက်တဲ့
အတွက် ကြည်နူးအားရလည်း ဖြစ်မိပါတော့တယ်။

ဒါ့ကြောင့် ဒီအမှာစာလေးကို ‘ပါရမီမြောက်ဗိမာန်သို့၊ ပါရမီ
ဖြည့် အုတ်တစ်ခဲ သဲတစ်မှုန့်’ လို့ ခေါင်းစီးတပ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါ
တယ်။

[၃]

‘ပါရမီမြောက်ဗိမာန်သို့ ပါရမီဖြည့် အုတ်တစ်ခဲ သဲတစ်မှုန့်’

... တဲ့။

ကုသိုလ်ကောင်းမှုတစ်ခုခု ပြုကြရာမှာ အတူတကွ ပြုခွင့်
ရလေတိုင်း ... ‘ပါရမီဖြည့်ဖက်’ ဆိုတဲ့ စကားလေး သုံးလေ့ရှိ
ကြတာ အများသိပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ အထူးသဖြင့် မောင်နှံစုံတို့ဆိုရင်
ငှက်ဖြစ်ရင်လည်း တစ်ကိုင်းတည်း၊ ဆင်ဖြစ်ရင်လည်း တစ်ကျွန်း
တည်း ... လို့တောင် ဆုတောင်းကြပါသေးတယ်။ ပါရမီဖြည့်ဖက်၊
ဆုတောင်းဖက်၊ မခွဲမခွာ၊ မကွဲမကွာ ... သံသရာတစ်လျှောက်လုံး
ပေါ့။

ဒါပေမဲ့ အခန့်မသင့်လို့များတော့ အဲဒီဆုတောင်းဖက်အချင်း

ချင်းတွေပဲ ‘ဒီဘဝ ဒီမျှသာ’ ဖြစ်ကုန်ကြပြန်ပါလေရော။ ‘ဘဝ အဆက်ဆက် မပတ်သက်တဲ့ကိုယ် ဖြစ်ရပါလို့၏’ ဖြစ်ကုန်ကြပြန်ပါ လေရော။ ပိုပြီးဆိုးတာက ‘သူ့ကို နိုင်ရသောကိုယ် ဖြစ်ရပါလို့၏’ ‘သူကြိုသမျှ မအောင်မြင်၊ ကိုယ်ကသာ သူ့အပေါ် နောင်ကြည့်အောင် ဆုံးမနှိပ်ကွပ်ရပါစေသား ...’ ဖြစ်ကုန်ကြပါလေရော ...။

ရမ္မာဝတီပြည်က ပုဏ္ဏေးမလေး သုမိတ္တာရဲ့ ဆုပန်မှုက
တစ်မျိုးပါ ...။

သုမေဓာရှင်ရသေ့ကို မြင်တော့ မေတ္တာပေမ ဓာတ်များစွာ ပင် သက်ဝင်လတ်တဲ့အတွက် (ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်ဖို့ ပါလာတာကလည်း ကြာရှစ်လက်မှတစ်ပါး အခြားမရှိဆိုတော့) ကြာ ငါးလက်ကို သုမေဓာ ရှင်ရသေ့လက်ထဲအပ်၊ ကျန်သုံးလက်ကို ယူပြီး ...

‘အရှင်ရသေ့၊ အရှင်သည် ဘုရားဖြစ်ဖို့ရန် ပါရမီတော်တို့ကို ဖြည့်ကျင့်နေသမျှ ကာလအတောအတွင်း အကျွန်ုပ်သည် အရှင်နှင့် အတူတကွ ညီမျှသောသူတို့ ဖြစ်ကြရပါစေရန်သတည်း ...’ (မဟာဗုဒ္ဓဝင် ပဌမတွဲ၊ ပဌမပိုင်း၊ ဗျာဒိတ်ခဏ်း ၈-၆၇) ...လို့ ဆုပန်ခဲ့ပါတယ်။

မြင့်မြတ်သူများရဲ့ အလုပ်၊ မြင့်မြတ်သူဖြစ်ကြောင်းအရာ၊
မြင့်မြတ်သောလမ်းအတိုင်း သွားရာဖြစ်ခြင်း ... စတဲ့ အနက်များကို
ပေးသော ‘ပါရမီ’။ ကျွန်တော်က ရွှေပါရမီတောရဆရာတော်ရဲ့
ပါရမီမြောက်လုပ်ငန်းကြီးတွေနား - ကပ်လျက် - နားခို၊ တွယ်မှီ
ရာအဖြစ် - ဒီအမှတ်စာလေး တစ်ညိုတစ်ထွာ ရေးပြီးတော့ မည်သို့

မည်ပုံ ဖြစ်ရပါလို့၏ ... ရယ်လို့ ဆုတောင်းဆုပန်စကား မဆိုရဲပါ။ မဆိုရက်ပါ။ မဆိုဝံ့ပါ။ မဆိုသင့်ပါ။ မဆိုသာပါ။

ဒါကြောင့် ... ‘ပါရမီမြောက် မိမာန် (တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်) သို့ ပါရမီဖြည့် အုတ်တစ်ခဲ သဲတစ်မှုန့်’ လို့ ခေါင်းစီးတပ်ရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

[အကြောင်းဆို က်လာလို့ သတိရလာတာလေးတစ်ခုနဲ့ သာဓက ဆောင်ပါရစေ။ မန်လည်မြို့၊ ပြာသာဒ် ကျောင်းတော်ကြီး ဝင်းအတွင်းမှာ အံတော်ဌာပနာဖို့အတွက် မန်လည်ဆရာ တော်ဘုရားကြီးက တာဝတိံသာ မဟာ အာယစေတီတော်ကြီးတစ်ဆူကို ဦးစီးကွပ်ကဲ တည်တော်မူခဲ့ပါတယ်။

ဒီစေတီတော်ကြီးမှာ အသုံးပြုဖို့ လိုအပ်တဲ့ အုတ်၊ အင်္ဂတေများ ပြုလုပ် ရာမှာ မန်လည်နဲ့ အနီးတဝိုက်ဒေသများ က ကုမ္ဘာရီ အမျိုးသမီးများကလည်း လုပ်အားအလှူနဲ့ ကုသိုလ်ယူကြပါတယ်။ သူတို့လေးတွေရဲ့ အလုပ်ကတော့ အုတ်

မူနဲ့ အင်္ဂတေမူနဲ့တွေကို ထုထောင်းကြတာပါပဲ။ ဘာနဲ့ ထုထောင်းသလဲဆိုတော့ မောင်းဆုံနဲ့ ဖြစ်ပါတယ်။

မကာရလောပအကျော် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မန်လည်ဆရာ
တော်ဘုရားကြီးက ဒီကုမ္မာရီများ လုပ်ငန်းခွင်မှာ ဝမ်းမြောက်ရွှင်လန်း
ကြစေဖို့၊ ကုသိုလ်အာရုံ စွဲတည်နေကြစေဖို့ အပုဒ်ပေါင်း ခြောက်ဆယ်
ခန့်ရှိတဲ့ မောင်းတေးချင်းများကို ရေးစပ်ပေးတော်မူခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ
မောင်းတေးချင်းများထဲက တစ်ပုဒ်ကို သွားသတိရမိပါတယ်။

‘ပျိုထောင်းတဲ့ အင်္ဂါတေ၊ နှင်းရည်နဲ့မွှေး၊ မွှေးသော်ကော
...အေ၊ နောင်မင်္ဂလာရည်ဆောင်လို့၊ မယ်ထုံအောင် နှင်းရည်ဖျန်း
တယ်၊ နန်းထိုက်ဆီမွှေး ...။’]

[9]

ဟောစဉ်တရားများကို အသံဖမ်းယူထား။ ပြန်ဖွင့်၊ လိုက်ရေးကူး၊ စာအဖြစ် ပြန်စီ။ ဒါကို ပိုမို ချောမွတ်ပြေပြစ်အောင် ထပ်မံတည်းဖြတ်သုတ်သင် သန့်စင် ...။ စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ ဖြန့်ချိ ... ။ အလွန်အလွန်ကောင်းမြတ်လှတဲ့လုပ်ငန်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဆက်အဆက် သင်္ဂါယနာတင်ခဲ့ကြတဲ့ အစဉ်အလာကို ကြည့်ရင်လည်း ဒီလုပ်ငန်း သဘောသဘာဝ ဖြစ်တာကို တွေ့နိုင်ပါတယ်။ အခုအခါမှာတော့ စီဒီရွှမ်အထိ ပြုလုပ်လာနိုင်ကြပြီမို့ အလွန်ကျေးဇူးများတယ်လို့ ဆိုရမှာပါ။

နှုတ်တက် အာဂုံဆောင်ပြီး ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်တော်မူကြ၊
ဒါယကာ ဒါယိကာမများကို ဟောကြားတဲ့အခါ ... ပါဠိဘာသာ

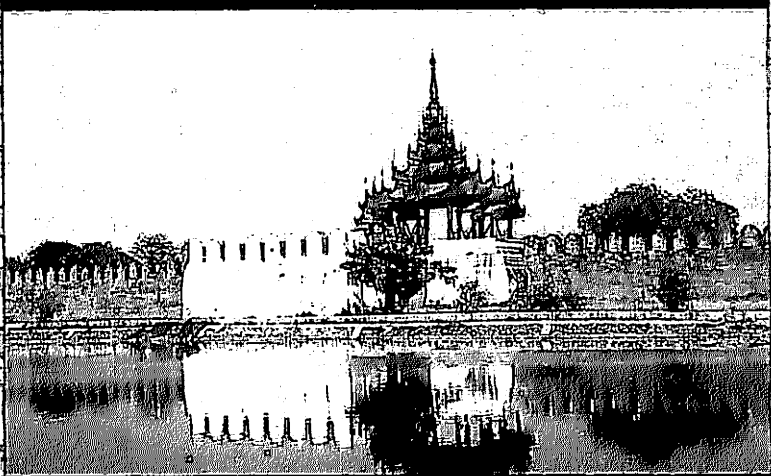
စကားတွင်မက၊ လျှောက်ပတ်ရာ အနက်သမ္ပန် ပြန်ပေးကြ၊ လိုအပ်
တဲ့ နေရာတိုင်းမှာ ... ပိဋကတ်ထဲက (အထူးသဖြင့် သုတ္တန်ဒေသနာ
ထဲက) ဇာတ်ကွက်ဇာတ်ကြောင်းများကို ထုတ်နုတ်ပြီး သာဓက ပုံ
ဆောင်ပေးကြ ...၊ ထို့နောက် နိဂုံးကမ္ပတ် အဆုံးသတ်တဲ့အခါ
တရားကိုယ် ဓမ္မသဘောကို ထုတ်နုတ်ပြသ ...။

ဒါဟာ ... ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ အဆက်
အဆက် အသုံးပြုတော်မူခဲ့ကြတဲ့ ‘တရားပွဲ’ ပုံစံပဲ ဖြစ်ပါတယ်။
ဒီပုံစံကိုပဲ ... စဉ်ဆက်အသုံးပြုလာခဲ့ကြရာမှာ (ကျွန်တော့်အမှတ်
အယူအရ) မဟာမြိုင်တောရဆရာတော် ဦးဇောတိက၊ ဓမ္မဒူတဆရာ
တော် အရှင်ဆေကိန္ဒ၊ ရွှေပါရမီတောရဆရာတော် အရှင်ဆန္ဒာဓိက
တို့ရဲ့ သာသနာ့မျိုးဆက်သစ်ကာလမှာတော့ မူလသန္ဓေ မပျက်စေဘဲ၊
ခေတ်ကာလနဲ့ ပိုမိုလိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်စေတဲ့ (PATTERN)
ပေါ်ပေါက်လာတယ်လို့ ဆိုချင်ပါတယ်။

အင်မတန် အင်မတန် ရိုးရှင်းသလောက် လွန်စွာနက်ရှိုင်း
မှန်ကန်လှသော တရားတော်ကို လူအများစုကြီး နားလည်အောင်
(လူပြိန်းနားလည်အောင်ဟု မပြောပါ။) သဘောပေါက်၊ သဘော
ရောက်အောင် ပကတိနားမှသည် ဉာဏ်နားသို့၊ အသံမှသည် အဆန်
သို့၊ အဖြစ်မှသည် အနှစ်သို့၊ စကားမှသည် တရားသို့၊ အပြောမှသည်
ဓမ္မောသို့ ...ဆိုက်အောင် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဆရာတော်များ ကြိုးပမ်း
အားထုတ်နေကြပုံများကဖြင့် (ကျွန်တော့်အဖို့) တိုးတိတ်ငြိမ်ဆိတ်
အေးဆေးစွာ ‘သာဓု’ ခေါ်ရင်းကနေ ... လက်ရုံး ဆန့်တန်းပြီး
‘ကောင်းလေစွပါဘုရား’ ... ရယ်လို့ ဟစ်ကြွေးလိုက်ချင်ပါတော့

တယ်။

ရိုးရိုးရှင်းရှင်း ပြောပြောစင်းစင်း ရှိခဲ့ကြတဲ့ ကျွန်တော်တို့
ဘိုးဘွားဘီဘင်များရဲ့ အတိတ်ကာလ ဘဝတည်ဆောက် ဖြတ်သန်းမှု
များဟာ အနေရိုးသလောက်၊ အမြင်ရိုး၊ အတွေးရိုး၊ အာရုံရိုးခဲ့ကြ
ပါပေတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း ထိုအချိန်က ခမ်းနားဝေဆာ သိုက်မြိုက်

ကြွယ်ဝလှတဲ့ တရားစကားများဟာ ဘိုးဘေးတို့ရဲ့ ရိုးရိုးရှင်းရှင်း
‘နား’ ထဲကို ဟဒယထဲကို ရှောရှောရှူဝင်ရောက်နိုင်ခဲ့ကြပါတယ်။
တရားနာစဉ်၊ တရားစာဖတ်စဉ်မှာ အခြားဘာကိုမျှ စိတ်မပျံ့၊ ငြိမ်
သက်တည်ကြည်စွာ ခံယူနိုင်ခဲ့ကြပေတာကလား ...။

မျက်မှောက်ကမ္ဘာကြီးရဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းကတော့ အလွန်မြန်၊
အလွန်ရှုပ်၊ အလွန်ထွေပြားလှပေတာမို့ ပရိသတ်ရဲ့ ‘နား’ ဟာ

ခမ်းနားဝေဆာသိုက်မြိုက်ကြွယ်ဝ တရားဒေသနာအလှကြီးများကို နာကြားဆုပ်ယူနိုင်ဖို့ အင်အားမရှိရှာကြတော့ပါဘူး။ ဒီလိုအခြေအနေမျိုးမှာ ရှင်းလင်းတိကျပြတ်သားပြီး နားထဲကို ဆုပ်သွင်းပစ်ပေါက်လိုက်တဲ့အလား ခိုးခိုးဒေါက်ဒေါက် တရားစကားများက လိုအပ်ချက်အရ ပေါ်ပေါက်လာရပါတော့တယ်။

ဒါက ... အသွင်သဏ္ဌာန်ပုံစံပိုင်းဆိုင်ရာကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ အနှစ်သာရ အမြဲတေကတော့ တရားတော်သာ ဖြစ်ပါတယ်။

သယ်ယူပို့ဆောင်တဲ့ အရာဝတ္ထုက ပြောင်းလဲမသွားပါ။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ယာဉ်ယန္တရားကိုသာ လိုအပ်သလို အနည်းနဲ့ အများ ပြောင်းလဲပေးခြင်း ဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်တော် နားလည်မိပါတယ်။ ဒီယာဉ်ယန္တရားများကို တပ်ဆင်မောင်းနှင်နေတော်မူကြတဲ့ သာသနာ့ယာဉ်မှူးကြီးတွေထဲမှာ ရွှေပါရမီတောရဆရာတော်ဟာ ရှေ့တန်းက တစ်ပါးအပါအဝင် ဖြစ်တော်မူပါပေတယ်။

[၅]

စကားကောင်းတစ်ခွန်း ကြားရရင်၊ စာကောင်းတစ်ပုဒ် ဖတ်ရရင် ... ဘာကြောင့်များ ကောင်းနေတာပါလိမ့် ... ဆိုတဲ့ သုံးသပ်ချင်စိတ်က ပေါ်ပေါက်လာပါတယ်။ စပ်စုလိုစိတ်၊ သိလိုစိတ်လို့ပဲ ပြောပြော၊ အားကျနှစ်သက် ကူးလူးလိုစိတ်လို့ပဲဆိုဆို ဘာကြောင့်များ ကောင်းနေတာပါလိမ့် ... လို့ စိတ်ဖြာကြည့်လိုက်တော့ ...

- (က) စ-လယ်-ဆုံး စည်းလုံးစေးပိုင်သော အချိတ်အဆက် ရှိခြင်း၊
 - (ခ) တစ်ခုလုံးမှ အစိတ်အပိုင်းသို့၊ အစိတ်အပိုင်းမှ တစ်ခုလုံးသို့ အပြန်အလှန် အချိတ်အဆက် ရှိခြင်း၊
 - (ဂ) သာဓက ပုံဆောင် ဝတ္ထုဇာတ်လမ်း၊ ဇာတ်ကွက်၊ ဖြစ်ရပ်များ ကွက်တိကျခြင်း၊
 - (ဃ) ဥပမာ၊ ဥပမာနု၊ ဥပမေယျ၊ ဥပမာဇောတက ပြည့်စုံခြင်း၊
 - (င) စကားအသုံးအနှုန်း ဝေါဟာရများ လတ်ဆတ်ခြင်း
- ဆိုတဲ့ ဂုဏ်ငါးအင်ကို တွေ့လိုက်ရပါတယ်။
- တစ်ခုစီ အကျဉ်းချုပ် ပြောပါရစေ။

(က) စ-လယ်-ဆုံး စည်းလုံးစေးပိုင်သော အချိတ်အဆက် ရှိခြင်း

တရားဂုဏ်တော်ခြောက်ပါးထဲက သွာက္ခာတဂုဏ်တော်ကို အများအသိပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘုရားရှင်ရဲ့ တရားဒေသနာများဟာ သဒ္ဓါကလည်း စီစဉ်တကျ သာယာပြေပြစ် နှစ်သက်ဖွယ်အတိ၊ အနက်ကလည်း ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ အကျိုးစီးပွားရရေး၊ ငြိမ်းချမ်းသာယာရေးကို ဖြစ်စေလို့ စ-လယ်-ဆုံး ကောင်းခြင်းသုံးဖြာနဲ့အပြည့် ဆိုတဲ့ ဂုဏ်တော်ပါ။

ရွှေပါရမီတောရသရာတော်ရဲ့ ... အခု ‘အနှိုင်းမဲ့’ တရားစကား/စာများကို ကြည့်လိုက်ပြန်ရင်လည်း အလားတူ စ-လယ်-

ဆုံး ကောင်းခြင်းဂုဏ်ကို တွေ့ရပါတယ်။ ဘယ်နေရာမှာဖြင့် ဖောင်း
ပွနေတယ်၊ ဘယ်နေရာမှာဖြင့် ချို့တဲ့နေတယ်လို့ အပြစ်ထောက်
ပြစရာနေရာ မရှိပါဘူး။ ဒါဟာ ဘာကြောင့်ပါလဲ။ ရှင်းပါတယ်။
မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားဒေသနာတော်ဆိုတဲ့ ပင်မရိပ်မြုံကြီးကနေ
ခက်ဖြာလာတဲ့ အကိုင်း၊ အလက်၊ အရွက်၊ အဖူး၊ အင့်၊ အပွင့်တွေ
ဖြစ်နေလို့ပါပဲ။

သဒ္ဓါအားဖြင့်လည်း လှပ၊ အနက်အားဖြင့်လည်း အကျိုး
ထင် ...၊ စာစီစာကုံးတစ်ပုဒ်လို ပြောရရင် နိဒါန်းကနေ စာကိုယ်၊
စာကိုယ်ကနေ နိဂုံး ... ပြေပြေပြစ်ပြစ် ချောချောမွေ့မွေ့ စီးဆင်း
သွားပါတယ်။ မကောင်းခံနိုင်ရိုးလားလို့သာ ပြောလိုက်ချင်ပါတယ်။

(ခ) တစ်ခုလုံးမှသည် အစိတ်အပိုင်းသို့၊ အစိတ်အပိုင်းမှ
သည် တစ်ခုလုံးသို့ အပြန်အလှန် အချိတ်အဆက်ရှိခြင်း

တရားဟောခြင်း၊ တရားဓမ္မစာရေးသားခြင်းဆိုတာ အဓိဇ္ဇာ
မှ ဝိဇ္ဇာသို့၊ မောဟမှ အမောဟသို့ ကူးပြောင်းရောက်ရှိစေတဲ့လုပ်ငန်း
ဖြစ်ပါတယ်။ မသိသေးတာကို သိစေဖို့၊ သိပြီး (လို့ ထင်ထားတာ
တွေ)ကို ပိုပြီး ထင်းထင်းပြက်ပြက် သိစေဖို့၊ ဝိုးတဝါးအသိကို
ရှင်းရှင်းလင်းလင်းအသိ ဖြစ်စေဖို့ ညွှန်ပြပို့ဆောင်ပေးတာ ဖြစ်ပါ
တယ်။

ဒီလိုပို့ဆောင်ပေးရာမှာ တစ်ခါတစ်ရံ တစ်ခုလုံး (THE
WHOLE) ကနေပြီး အစိတ်အပိုင်းတွေ (THE PARTS) အဖြစ်
ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာပေးပါတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ အစိတ်အပိုင်းတွေ (THE

PARTS)ကိုပဲ တစ်ခုလုံး (THE WHOLE)အဖြစ်သို့ ပြန်လည်
စုရုံးပြသပေးပါတယ်။

ပမာအားဖြင့် ချည်ထွေးတစ်လုံးကို ချပြပြီး ချည်ခင်တွေ အဖြစ် ဆွဲဖွပ်ပြလိုက်တာမျိုး ...အဲဒီ ချည်ခင်အမျှင်အစအနေတွေ ကို ပြန်ပြီး ချည်ထွေးလုံးအဖြစ် စုစည်းသိမ်းထုပ်ပြလိုက်တာမျိုးပါပဲ။ မလုပ်တတ်ရင် မကျွမ်းကျင်ရင်တော့ ချည်ထွေးလုံးကနေ ချည်မျှင်အစတွေ လုပ်တဲ့နေရာမှာ မသပ်မရပ်၊ တစ်ခါ ချည်မျှင်စတွေကို ချည်ထွေးလုံးအဖြစ် ပြန်သိမ်းတဲ့နေရာမှာလည်း မနိုင်မနင်း ... ရှင်းကာမှ ပိုရှုပ်-အမယ်ဘုတ်ကဲ့ သူ့ချည်ခင်ဖြစ်မှာပါ။ ရွှေပါရမီတော့ ရဆရာတော်ကတော့ ချည်ခင်မှ ချည်ထွေး၊ ချည်ထွေးမှ ချည်ခင် ကျွမ်းကျင်တော်မူပါပေတယ်။

(ဂ) သာဓကပုံဆောင် ဝတ္ထု၊ အတ်လမ်း၊ အတ်ကွက်
ဖြစ်ရပ်များ ကွက်တိကျခြင်း

တရားကိုယ် ဓမ္မဒေသနာကို ပရိသတ်နှလုံးအိမ်မှာ တည်စေ
ဖို့ ဟောကြားတဲ့အခါ လိုအပ်တဲ့နေရာတိုင်း ပုံဆောင်ဝတ္ထု ဇာတ်
လမ်းများကို ထည့်သွင်းပေးတာဟာ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် အသုံး
ပြုတော်မူခဲ့တဲ့နည်းလမ်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဘုရားသားတော်များအနက်
က တစ်ပါးဖြစ်တဲ့ ရွှေပါရမီတောရ ဆရာတော်ဟာလည်း ဒီနည်း
လမ်းကို အသုံးပြုဖို့ မမေ့ပါဘူး။ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဒေသနာတော်များထဲ
က အလျဉ်းသင့်သလို၊ ဆီဆိုင်မှုရှိသလို ထုတ်နုတ်သုံးစွဲရာမှာ အဲဒီ
သာဓက၊ ဝတ္ထု၊ ဇာတ်ကြောင်းများဟာ မူလပင်ဓဒေသနာတော်ကို

လုံးဝ အထောက်အကူပေးတဲ့အရာ ဖြစ်ရမယ် ဆိုတာကိုလည်း ဆရာ
တော် အထူးဂရုစိုက်ပါတယ်။

အစဉ်အဆက် ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ကြီးများဟာလည်း ဒီ လတ်ဆတ်နေမြဲ လမ်းရိုးဟောင်းအတိုင်း လိုက်နာတော်မူခဲ့ကြပါ တယ်။ မျက်မှောက်ကာလရဲ့ သမ္မတ္တိ၊ ဝိပဿနာများကို မျက်ခြည်မပြတ် တဲ့ ရွှေပါရမီတောရဆရာတော်ဟာ ဘုရားဟောဇာတ်ကြောင်းများ ကိုသာမက မျက်မှောက်လောကရဲ့ ဒိဋ္ဌဖြစ်ရပ်များကိုပါ အကွက်ဆိုက် တိုင်း ထင်ဟပ်ပြသလိုက်ပုံများကလည်း အားရနှစ်သက်စရာအတိပါ။

စုံခြင်း (ဃ) ဥပမာ၊ ဥပမာန၊ ဥပမေယျ၊ ဥပမာဇာတက ပြည်

သာဓကပုံဆောင်တယ်ဆိုပေမယ့် ... မဆောင်တတ်ရင် အဲဒီသာဓကသည်ပင်လျှင် ပင်မဒေသနာကို အလျော့အပါး အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေတတ်တယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။

ဥပမာ ဆိုတာ နှိုင်းခိုင်းခြင်း။ ဥပမာနဆိုတာ နှိုင်းခိုင်းကြောင်းဝတ္ထု။ ဥပမေယျဆိုတာ အနှိုင်းခံဝတ္ထု။ ဥပမာဇောတကဆိုတာ ဥပမာကို ထွန်းပြသောပုဒ် လို့ မှတ်သားလေ့လာမိပါတယ်။

ဒီလေးခု အချိုးအစားညီမျှ ပြည့်စုံမှသာလျှင် ဒီလေးခုနဲ့ ကူပုံသော တရားကိုယ်သဘောရဲ့ အာနိသင်က ပိုမိုထိရောက်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အခု ‘အနှိုင်းမဲ့’ စာစုများမှာ ပါဝင်တဲ့ ဥပမာတိုင်းဟာ ဒီလေးချက်နဲ့ ပြည့်စုံတဲ့အပြင် လောကဥပမာ (လောကူပမာ)၊ သာသန ဥပမာ (သာသနူပမာ) နှစ်ရပ်စလုံးနဲ့ အကျုံးဝင်နေတာကိုလည်း

တွေ့ရပါတယ်။

(င) စကားအသုံးအနှုန်းဝေါဟာရများ လတ်ဆတ်ခြင်း

ဒီအချက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး အထူးတလည် ရှင်းလင်းပြမနေတော့ဘဲ ဒီစာအုပ်ထဲက စာပိုဒ်အချို့ကို ကောက်နုတ်ပြပါရစေ။

‘ခိုးခြင်း .. ဆိုတဲ့အထဲမှာ အလစ်သုတ်ခြင်း၊ အချောင်နှိုက်ခြင်း၊ စာရင်းလိမ်ခြင်း၊ အပျောက်ရှိက်ခြင်း၊ သူတစ်ပါးရဲ့ ရပိုင်ခွင့်ကို ဟန့်တားခြင်း၊ ကိုယ့်ရဲ့ ရပိုင်ခွင့်ကို ပိုယူခြင်း၊ မတန်တဆဈေးတင်ခြင်း၊ ရေထိုးခြင်း၊ အလေးခိုးခြင်း၊ ရောနှောခြင်း၊ အတုလုပ်ခြင်း၊ ဝိတ်လျှော့ခြင်း၊ ဖျံကျခြင်း၊ ဖျောင်ခြင်း၊ ဖျော့ခြင်း ... စတဲ့ ရိုက်စားကိစ္စ မှန်သမျှ အားလုံးပါဝင်ပါတယ်’

(အနှိုင်းမဲ့ရနံ့ ... မှ)

‘လက်ဦးဆရာဖြစ်တဲ့ မိဘများအနေနဲ့ အိမ်တွင်းဓမ္မဒါနကို ဂရုတစိုက် ပြုလုပ်သင့်သလို လက်နှောင်းဆရာဖြစ်တဲ့ ဆရာဆရာမများအနေနဲ့လည်း ကျောင်းတွင်းဓမ္မဒါနကို အလေးအနက်ထား ပြုလုပ်သင့်ပါတယ်’

(အနှိုင်းမဲ့အလှူ ... မှ)

‘ပုထုဇဉ်ပဲလေ ... လို့ ဖြေတွေးတွေးပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို နားလည်ခွင့်လွှတ်ပေးနေတော့လည်း တဏှာဆိုတဲ့ မြစ်မင်းဧရာက အယ်လ်နီညိုထက် အဆပေါင်းများစွာ ပြင်းထန်တဲ့ အပူလှိုင်းတွေနဲ့ ပုထုဇဉ်လူသားတွေရဲ့ နှလုံးသားအလယ်ဗဟိုတည့်တည့်ကနေ အောင်စည်သံ တည်ညံ့ပေးရင်း ဖြတ်သန်းနေတော့တာပေါ့’

(အနှိုင်းမဲ့မြစ် ... မှ)

‘ဂုဏ်တော်ပွားတယ်ဆိုတာ တကယ်တော့ မိတ္တူကူးတာပါ။ မြတ်စွာဘုရားရှင်မှာရှိတဲ့ အရည်အချင်းတွေ၊ အစွမ်းသတ္တိတွေကို ကိုယ့်စိတ်ထဲ၊ ကိုယ့်နှလုံးသားထဲမှာ စိမ့်ဝင်ပျံ့နှံ့လာအောင် မိတ္တူကူးယူတာပါ’

(အနိုင်မဲ့ဘဝနာ ... မှ)

[6]

‘အနိုင်မဲ့စာစု’ စာအုပ်မှတစ်ဆင့် ရွှေပါရမီတောရ ဆရာတော်ရဲ့ တရားစကား/စာ ... ဆိုင်ရာ ဂုဏ်ရည်များကို ကျွန်တော် ဉာဏ်မီသလောက် သုံးသပ်စိတ်ဖြာ အကြောင်းတရားရှာခဲ့ပါပြီ။ ဒါ့ထက်မကသော ဂုဏ်ရည်များ၊ သူတို့ရဲ့ အကြောင်းတရားများလည်း ရှိနေဦးမှာ မုချဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအမှာစာလေး ရေးပြီးလို့ အဆုံးသတ်မယ်ကြံတော့ အတွေးထဲမှာ တစ်ခုပေါ်လာပါတယ်။ အဲဒီအတွေးအတိုင်းပဲ ချရေးပြီး နိဂုံးချုပ်ခွင့်ပြုပါ။ အတွေးက အခြားမဟုတ်ပါ။

‘အနိုင်မဲ့’ ဝေါဟာရရဲ့ မူလဘူတ ဖန်တီးရှင် ဆရာကြီး ဦးရွှေအောင်ဟာ သုဂတိဘုံတစ်ခုခုကနေပြီး ... ‘ဪ ... အနိုင်မဲ့ ဆိုတဲ့ စကားလုံးလေး ... ထိုက်ထိုက်တန်တန် တွင်ကျယ်ပြန့်ပွား နေပါပေါ့လား။ သာဓု ... သာဓု ... သာဓု ရွှေပါရမီတောရ ဆရာတော် ...’ လို့ ရေရှတ်နေမှာ မချုပ်နှောင်ပါဘူး။ ။

ချစ်ဦးညို၊

မေ၊ ၁၆၊ ၂၀၀၅။

တနင်္လာနေ့။

အနုဘူတ

လောကမှာ ရှိရှိသမျှ ရနံ့အားလုံးထဲမှာ ကိုယ်ကျင့်သီလ
ရနံ့ဟာ အနှိုင်းမဲ့ရနံ့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ကိုယ်ကျင့်
သီလရနံ့ထက် ပိုပြီး မွှေးပျံ့သင်းကြိုင်ပါတယ်။ ပျံ့နှံ့အားကောင်း
ပါတယ်လို့ နှိုင်းယှဉ်စရာ၊ အစားထိုးစရာ၊ ထပ်တူပြုစရာ တခြား

ရန်၊ မရှိတော့လို့ပါပဲ။

ကိုယ်ကျင့်သီလရနံနဲ့ လဲလှယ်သင့်လဲလှယ်ထိုက်တဲ့ တခြား
ရနံ လောကမှာ မရှိတော့တဲ့အတွက် ကိုယ်ကျင့်သီလရနံဟာ အနှိုင်းမဲ့
ရနံ ဖြစ်ရပါတယ်။

ရန်ဆိုတာ မွေးပျံ့သင်းကြိုင်တဲ့အနံ့၊ ကောင်းမွန်တဲ့အနံ့ကို ပြောတာပါ။ ပုပ်အက်နံ့စော်တဲ့အနံ့၊ ဆိုးဝါးတဲ့အနံ့ကို ရနံ့လို့ ဘယ်သူမှမပြောပါဘူး။ နမ်းရှူရသူကို စိတ်ဆင်းရဲစေတဲ့ အနံ့၊ ဆိုးကျိုးဖြစ်စေတဲ့ အနံ့ဟာ အနံ့ ဆိုတဲ့နာမည်ပဲရပြီး ရနံ့ဆိုတဲ့နာမည်ကို မရပါဘူး။ နမ်းရှူရသူကို စိတ်ချမ်းသာစေတဲ့အနံ့၊ ကောင်းကျိုးဖြစ်စေတဲ့ အနံ့ကတော့ အနံ့လို့တောင် သိပ်အခေါ်မခံရဘဲ ရနံ့လို့ပဲ မြတ်နိုးနှစ်သက်စွာ အခေါ်ခံရပါတယ်။

ရန်ကုန်တိုင်းမှာ သူ့ပင်ကိုသဘာဝနဲ့သူ မွေးပျံ့သင်းကြိုင်တဲ့ဓာတ် ရှိပါတယ်။ ပြီးတော့ ပတ်ဝန်းကျင်ကို သူ့ရဲ့ အမွှေးဓာတ် ပျံ့နှံ့အောင် ဖြန့်တတ်တဲ့သတ္တိ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘယ်ရနံ့ ဘယ်လောက်ပဲမွှေး မွှေး လေအောက်ကိုပဲ သက်ရိုးရှိပါတယ်။ လေညှာကို တက်ရိုးမရှိပါ ဘူး။ လေစုန်ကိုပဲ ဆင်းရိုးရှိပါတယ်။ လေဆန်ကို ခွင်းရိုး မရှိပါဘူး။ လေသင့်ရာပဲ မွှေးရိုးရှိပါတယ်။ လေမသင့်ရာကို မွှေးရိုး မရှိပါဘူး။

ကိုယ်ကျင့်သီလဆိုတဲ့ မွှေးရနံ့ကတော့ လေအောက်ကိုလည်း သက်သလို ... လေညှာကိုလည်း တက်ပါတယ်။ လေစုန်ကိုလည်း ဆင်းသလို ... လေဆန်ကိုလည်း ခွင်းပါတယ်။ လေသင့်ရာလည်း မွှေးသလို လေမသင့်ရာလည်း မွှေးပါတယ်။ လေအောက်လေညှာ၊ လေစုန်လေဆန်၊ ရှေ့နောက်ဝဲယာ၊ ထက်အောက်ဝန်းကျင်၊ အဆီး

အတားမရှိ၊ အကန့်အသတ်မရှိ၊ မွေးချင်တိုင်းမွေး၊ ပျံ့နှံ့ချင်တိုင်း ပျံ့နှံ့နိုင်တဲ့ အစွမ်းသတ္တိရှိတဲ့အတွက် ကိုယ်ကျင့်သီလရနံ့ဟာ အနှိုင်းမဲ့ ရနံ့ ဖြစ်ပါတယ်။

လောကမှာ မွေးရန်ထွက်တဲ့ အရာဝတ္ထု အမျိုးအစားပေါ် မူတည်ပြီး အမြစ်ရနံ့၊ အနှစ်ရနံ့၊ အပွင့်ရနံ့လို့ ရနံ့သုံးမျိုးရှိပါတယ်။ အမြစ်ရနံ့အားလုံးထဲမှာ အကျော်မြစ်ရဲ့ ရနံ့ဟာ အမွှေးဆုံး၊ အနှစ်ရနံ့အားလုံးထဲမှာ စန္ဒကူးနှစ်ရဲ့ ရနံ့ဟာ အမွှေးဆုံး၊ အပွင့်ရနံ့အားလုံးထဲမှာ မြတ်လေးပွင့်ရဲ့ ရနံ့ဟာ အမွှေးဆုံးလို့ လောကလူသားတွေက သတ်မှတ်ထားကြပါတယ်။

တစ်လောကလုံးက အမွှေးဆုံးပါလို့ သတ်မှတ်ထားတဲ့ အဲဒီ အမြစ်ရနံ့၊ အနှစ်ရနံ့၊ အပွင့်ရနံ့တွေအားလုံးဟာ ကိုယ်ကျင့်သီလရနံ့ရဲ့ ရှေ့မှောက်မှာတော့ ဒူးထောက်၊ လက်မြှောက်ပြီး အရှုံးပေးကြရတာ ချည်းပါပဲ။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ အဲဒီရနံ့တွေက လေညာကို ဆန်ပြီး ပျံ့နှံ့နိုင်စွမ်း မရှိလို့ပါ။

လေညာကို ဆန်တက်ပြီး ပျံ့နှံ့နိုင်စွမ်းရှိတဲ့ရနံ့က ကိုယ်ကျင့် သီလရနံ့ တစ်မျိုးတည်းရှိတာမို့ ကိုယ်ကျင့်သီလရနံ့ဟာ ပြိုင်ဘက်မရှိ အနိုင်မဲ့ရနံ့ ဖြစ်ရပါတော့တယ်။

သီလရနံဟာ သူချည်းသက်သက်တွင် မွေးပျံ့သင်းကြိုင်တာ
မဟုတ်ပါဘူး။ သူကိန်းဝပ်စိမ့်တည်ရာ ခန္ဓာအစဉ်ကိုလည်း မွေးပျံ့
သင်းကြိုင်စေပါတယ်။ ဆိုလိုတာကတော့ သီလရနံပိုင်ရှင်ရဲ့ ခန္ဓာအစဉ်
ဟာ အသုဘသဘောအရ အနံ့အသက် မွေးချင်မှ မွေးမယ်။ ဒါပေမဲ့
သီလကို ချစ်မြတ်နိုးတဲ့ လူနတ်ဗြဟ္မာသတ္တဝါတိုင်းကတော့ သီလရနံ့

ပိုင်ရှင်ရဲ့ ကိုယ်ခန္ဓာရဲ့ကိုလည်း မွေးရနံ့ပမာ နှစ်သက်မြတ်နိုးစွာ နမ်းရှိုက်ချင်ကြတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားရှင် အာယုသင်္ခါရလွှတ်တော်မူပြီးတဲ့နောက် သွေးဝမ်းသွန်တဲ့အနာရောဂါ ဖြစ်ခဲ့စဉ်တုန်းက နတ်တို့သနင်း သိကြား မင်းကြီး လှူပြည်ဆင်းလာပြီး ဘုရားရှင်ထံပါးမှာ အနီးကပ် ပြုစုစောင့်ရှောက်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားရှင်က ‘သင်ဘယ်သူလဲ’ လို့မေးတော့ ...

‘တပည့်တော် သိကြားမင်းပါဘုရား’

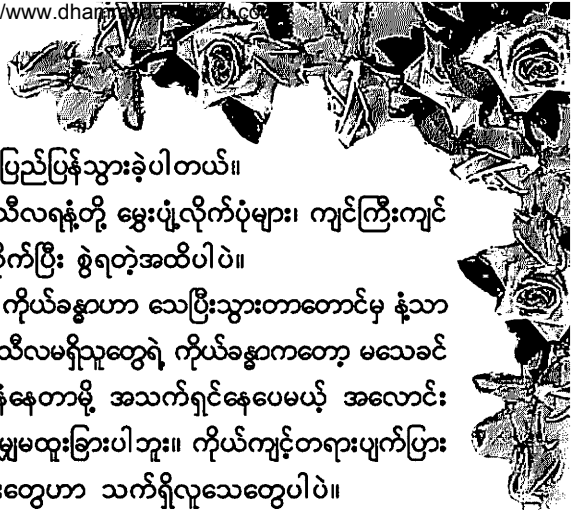
‘ဒီကို ဘာလာလုပ်တာလဲ’

‘မြတ်စွာဘုရားရှင်ကို ဂိလာနပြုစုဖို့ လာတာပါဘုရား’

‘ငါ့မှာ ပြုစုမယ့်သူတွေ ရှိပါတယ်၊ သင်ပြန်ပါတော့။ သင်တို့နတ်တွေဟာ လူနဲ့ကို လုံးဝ မခံနိုင်ပါဘူး၊ ယူဇနာတစ်ရာ လောက် အဝေးမှာရှိတဲ့ လူနဲ့ကိုတောင် လည်ပင်းဆွဲထားတဲ့ ခွေးသေကောင်ပုပ်နဲ့လို နံစော်ကြတယ်ဆို’

‘မြတ်စွာဘုရား၊ အဲဒါက သီလမရှိတဲ့ လူတွေရဲ့ အနံ့ကို ပြောတာပါဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရားတို့လို သီလရှိတဲ့လူတွေရဲ့ အနံ့ကတော့ ကိုယ်နဲ့ဆိုတာ အသာထားလို့ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်နဲ့သည်ပင်လျှင် တပည့်တော်တို့ နတ်တွေအဖို့ မွေးကြိုင်လွန်းလှပါတယ်ဘုရား’

သိကြားမင်းက မြတ်စွာဘုရားရှင်ကို အဲဒီလို လျှောက်ထားရင်း ပြောပြောဆိုဆို မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ ကျင်ကြီးအိုးကို ခေါင်းပေါ် ရွက်ပြီး သွားသွန်လိုက်ပါတယ်။ အဲဒီလိုနဲ့ မြတ်စွာဘုရားရှင်ကို ပြုစုလုပ်ကျွေးနေလိုက်တာ မြတ်စွာဘုရားရှင် ကျန်းမာတော်မူမှပဲ

သိကြားမင်းကြီး နတ်ပြည်ပြန်သွားခဲ့ပါတယ်။

ဪ... သီလရနံတို့ မွေးပျံ့လိုက်ပုံများ၊ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်မှာတောင် အနံ့လိုက်ပြီး စွဲရတဲ့အထိပါပဲ။

သီလရှိသူရဲ့ ကိုယ်ခန္ဓာဟာ သေပြီးသွားတာတောင်မှ နံ့သာတုံးလို မွေးနေပေမယ့် သီလမရှိသူတွေရဲ့ ကိုယ်ခန္ဓာကတော့ မသေခင်ကတည်းက ပုပ်စောနံ့နေတာမို့ အသက်ရှင်နေပေမယ့် အလောင်းကောင် မသာယာနဲ့ ဘာမျှမထူးခြားပါဘူး။ ကိုယ်ကျင့်တရားပျက်ပြားနေတဲ့ သီလမဲ့လူသားတွေဟာ သက်ရှိလူသေတွေပါပဲ။

‘ကိုယ်ကျင့်တရား’ လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း ‘ကိုယ်’ နဲ့ ‘ကျင့်’ ရတဲ့တရား ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ်ဆိုတဲ့အထဲမှာ နှုတ်လည်း ပါပါတယ်။ ကိုယ်နဲ့ မပြုသင့် မပြုထိုက်တဲ့ အပြုအမူတွေကို မပြုမူဘဲ၊ နှုတ်နဲ့ မပြောသင့် မပြောထိုက်တဲ့ အပြောအဆိုတွေကို မပြောဆိုဘဲ ရှောင်ကြဉ်ရတဲ့အကျင့်ကို ကိုယ်ကျင့်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ‘ကိုယ်ကျင့်’ နဲ့ ‘နှုတ်ကျင့်’ ကို ကိုယ်ချင်းတူလို့ ပေါင်းပြီး ကိုယ်ကျင့်လို့ အတိုချုံးထားတာပါ။

‘ကိုယ်ကျင့်’ အနေနဲ့ ရှောင်ကြဉ်စရာ ကိုယ်အပြုအမူတွေကတော့ အထွတ်အထိပ်အားဖြင့် သူ့အသက်သတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာခိုးခြင်းနဲ့ သူ့ကာမမှားခြင်းတို့ပါပဲ။ သတ်နေ၊ ခိုးနေ၊ မှားနေတဲ့သူဟာ ကိုယ်ကျင့်မကောင်းတဲ့သူ၊ သီလမရှိတဲ့သူပေါ့။ မသတ်၊ မခိုး၊ မမှားတဲ့သူကတော့ ကိုယ်ကျင့်ကောင်းတဲ့သူ၊ သီလရှိတဲ့သူပေါ့။

‘သတ်ခြင်း’ ဆိုတဲ့အထဲမှာ ညှဉ်းဆဲခြင်း၊ နှိပ်စက်ခြင်း၊ ရက်စက်ခြင်း၊ နာကျင်စေခြင်း၊ ကြင်နာမှုမရှိခြင်း၊ ညှာတာမှု ကင်းမဲ့

ခြင်း စတဲ့ ကာယကံအပြုအမူဆိုး၊ ကာယကံအပြုအမူကြမ်းအားလုံး ပါဝင်ပါတယ်။ ညှဉ်းဆဲခြင်း စတဲ့ အပြုအမူဆိုး၊ အပြုအမူကြမ်းတွေကို ရှောင်ကြဉ်ပြီး ကြင်နာတဲ့ အပြုအမူကောင်းတွေ၊ ညှာတာတဲ့ အပြုအမူ နုတွေ ကျင့်သုံးမှ ‘မသတ်ခြင်း’ ဆိုတဲ့ ကိုယ်ကျင့်သီလနဲ့ ပြည့်စုံနိုင်ပါတယ်။

‘ခိုးခြင်း’ ဆိုတဲ့အထဲမှာ အလစ်သုတ်ခြင်း၊ အချောင်နှိုက်ခြင်း၊ စာရင်းလိမ်ခြင်း၊ အပျောက်ရိုက်ခြင်း၊ သူတစ်ပါးရဲ့ ရပိုင်ခွင့်ကို ဟန့်တားခြင်း၊ ကိုယ့်ရဲ့ ရပိုင်ခွင့်ကို ပိယူခြင်း၊ မတန်တဆ ဈေးတင်ခြင်း၊ ရေထိုးခြင်း၊ အလေးခိုးခြင်း၊ ရောနှောခြင်း၊ အတုလုပ်ခြင်း၊ ဝိတ်လျှော့ခြင်း၊ ဖျံကျခြင်း၊ ဖျောင်ခြင်း၊ ဖျော့ခြင်း စတဲ့ ရိုက်စားကိစ္စ မှန်သမျှ အားလုံး ပါဝင်ပါတယ်။ ကိုယ်ရသင့်တာထက် ပိုရအောင် လုပ်တဲ့ မတရားမှုမှန်သမျှကို ရှောင်ကြဉ်ပြီး မျှတတဲ့နည်းစနစ်၊ မှန်ကန်တဲ့ တန်ရာတန်ကြေးနဲ့ အလုပ်လုပ်သွားမှ ‘မခိုးခြင်း’ ဆိုတဲ့ ကိုယ်ကျင့်သီလနဲ့ ပြည့်စုံနိုင်ပါတယ်။

‘မှားခြင်း’ ဆိုတဲ့အထဲမှာ ကာမဂုဏ်ကိစ္စတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မိမိရဲ့ တရားဝင် ကာမပိုင်မဟုတ်သူတွေနဲ့ လွန်ကျူးခြင်း၊ ကြည်နူးခြင်း၊ ပွေ့ဖက်ခြင်း၊ ဖုန်းဆက်ခြင်း၊ တွဲကခြင်း၊ လျှောက်လည်ခြင်း၊ မျက်နှာများခြင်း၊ ရည်းစားပြိုင်ထားခြင်း၊ ရိသဲသဲပြောခြင်း၊ အိမ်ကလီလုပ်ခြင်း စတဲ့ နှာခေါင်းကိစ္စမှန်သမျှ အားလုံးပါဝင်ပါတယ်။ သဘာဝမကျတဲ့ အာရုံခံစားမှု မှန်သမျှကို ရှောင်ကြဉ်ပြီး စည်းနဲ့ဘောင်နဲ့ ပျော်မွေ့တတ်မှ ‘မမှားခြင်း’ ဆိုတဲ့ ကိုယ်ကျင့်သီလနဲ့ ပြည့်စုံနိုင်ပါတယ်။

‘သေရည်အရက် သောက်သုံးခြင်း’ ဟာလည်း ‘ကာမ
ဂုဏ် မှားယွင်းခြင်း’ ဆိုတဲ့ ကာယဒုစရိုက်ထဲမှာ အကျုံးဝင်ပါတယ်။
မူးယစ်ခြင်း၊ မေ့လျော့ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တဲ့ အရက်၊ ဘီယာ၊
ဘိန်းဖြူ၊ ဆေးခြောက်၊ စိတ်ကြွဆေးပြား၊ စိတ်ကြွဆေးရည် စတဲ့
မူးယစ်ဆေးဝါးနဲ့ စိတ်ကို ပြောင်းလဲစေတတ်တဲ့ ဆေးဝါးမှန်သမျှကို
ရှောင်ကြဉ်မှ ‘မသောက်ခြင်း’ ဆိုတဲ့ ကိုယ်ကျင့်သီလနဲ့ ပြည့်စုံနိုင်ပါ
တယ်။

‘နှုတ်ကျင့်’ အနေနဲ့ ရှောင်ကြဉ်စရာ နှုတ်အပြောအဆိုတွေ
ကတော့ မဟုတ်မမှန် လိမ်ညာပြောဆိုခြင်း၊ ချစ်ခင်နေသူအချင်းချင်း
စိတ်ဝမ်းကွဲပြားသွားအောင် ကုန်းတိုက်ပြောဆိုခြင်း၊ ရုန်ရင်းကြမ်းတမ်း
တဲ့စကား၊ ရိုင်းစိုင်းယုတ်မာတဲ့စကားများ ပြောဆိုခြင်း၊ အနှစ်သာရ
မရှိတဲ့စကား၊ အဓိပ္ပာယ်မရှိတဲ့စကား၊ အကျိုးမရှိတဲ့စကားများ ပြော
ဆိုခြင်းတို့ပါပဲ။ စာလိုပြောတော့ ဝစီဒုစရိုက်လေးပါးပေါ့။ အနှစ်ချုပ်က
တော့ မုသာဝါဒပါပဲ။

ကိုယ်ပြောလိုက်တဲ့ မုသာဝါဒရဲ့ အနေအထားနဲ့ အကျိုးဆက်
ပေါ်မူတည်ပြီး ပိသုဏ္ဍာဝါဒ၊ ဖရုသဝါဒ၊ သမ္မပ္ပလာပတို့ ဆင့်ပွား
ပေါ်ပေါက်လာရတာပါ။ သူ့စကားကို ကိုယ့်စကားလုပ် ပြောတာ၊
ကိုယ့်စကားကို သူ့စကားလုပ်ပြောတာ၊ ဟိုစကား ဒီပို့တာ၊ ဒီစကား
ဟိုပို့တာ၊ ပါးစပ်ထဲတွေ့ရာ ဇာတ်လမ်းဆင်ပြီး ပလီစေ့ခြောက်ချက်
လုပ်တာ၊ ဆရာကြီးလေသံနဲ့ အာချောင်တာ၊ ကိုယ့်စိတ်နဲ့နှိုင်း၊ ကိုယ်လို
ရာ ဆွဲတွေးပြီး တစ်ဖက်သားကို စွပ်စွဲကဲ့ရဲ့တာ၊ အတင်းပြောတာ၊
အပုပ်ချတာ၊ နာမည်ဖျက်တာ၊ သိက္ခာချတာ၊ ငယ်ကျိုးငယ်နာ ဖော်

တာ။ ဒါတွေအားလုံးဟာ ဝစီဒုစရိုက်လေးပါးထဲမှာ အကျုံးဝင်ပါတယ်။

လူသားတွေ အများဆုံး ကျူးလွန်တဲ့ ဝစီဒုစရိုက်ကတော့ သမ္မပ္ပလာပပါပဲ။ သမ္မပ္ပလာပ ဆိုတာ အနှစ်မဲ့စကား၊ အဓိပ္ပာယ်မဲ့စကား၊ အကျိုးမဲ့စကားတွေကို ပြောတာပါ။ မျိုးမအောင်တဲ့ စပါးပိန် စပါးဖျင်းနဲ့တူတဲ့စကား လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အရည်မရ အဖတ်မရ အသုံးမကျတဲ့ စကားအားလုံး ပါဝင်ပါတယ်။

‘စကား’ လို့ ပြောလိုက်ရင် ‘စာ’ လည်း ပါဝင်ပြီးသားပါ။ နှုတ်တစ်ရာ စာတစ်လုံး ဆိုတဲ့အတိုင်း စာဆိုတာလည်း စကားဖြစ်နေလို့ပါပဲ။ ဝစီဒုစရိုက်လေးပါးဟာ စာအဖြစ် ရေးထားရင် စာဒုစရိုက်လေးပါး ဖြစ်သွားပါတယ်။ လိမ်ညာတဲ့စာ၊ ကုန်းတိုက်တဲ့စာ၊ ကြမ်းတမ်းတဲ့စာ၊ အနှစ်မဲ့တဲ့စာတွေဟာ ဝစီဒုစရိုက်စာတွေပါပဲ။ ပြောဆိုသူနဲ့ နားထောင်သူ၊ ရေးသားသူနဲ့ ဖတ်ရှုသူ ရရှိတဲ့ အကုသိုလ်ချင်း အတူတူပါပဲ။ ပြောဆိုသူနဲ့ ရေးသားသူကတော့ စေတနာအပြည့်အဝနဲ့ ဖန်တီးတာမို့ ပိုအပြစ်ကြီးမှာပါ။ စေတနာအားသန်မှ ဖန်တီးလို့ ရတာကိုး။

ပညာပေးမဟုတ်တဲ့ ဖျော်ဖြေရေးသက်သက် အနုပညာ ဖန်တီးချက်တွေကို သမ္မပ္ပလာပ ဝစီဒုစရိုက်တစ်ခုအနေနဲ့ မရှောင်ကြဉ်နိုင်သေးရင်တောင်မှ ‘အတင်းပြောခြင်း’ ဆိုတဲ့ အင်မတန် စက်ဆုပ်ရွံ့မုန်းဖွယ်ရာ သမ္မပ္ပလာပကိုတော့ သူတော်ကောင်းစိတ်ဓာတ်ရှိသူတိုင်း အထူးဂရုပြု ရှောင်ကြဉ်သင့်လှပါတယ်။

အတင်းပြောတာ ဝါသနာပါတဲ့သူတွေက ‘သူများပါးစပ်

မူ၊ ဝမ်းနည်းမှုကို 'စိတ်ဆင်းရဲတယ်၊ စိတ်ဆင်းရဲတယ်'၊ 'ဝမ်းနည်းတယ်၊ ဝမ်းနည်းတယ်' လို့ သတိပဋ္ဌာန်နည်းကျ စိတ္တာနုပဿနာ ရှုပွားပယ်ဖျောက်လိုက်ပါတယ်။

စိတ်ဆင်းရဲမူ၊ ဝမ်းနည်းမှု ပြေပျောက်ပြီး စိတ်လက်ပေါ့ပါးသွားတာနဲ့ ဟစ်ပြိုင်နက် ကောင်းကင်ယံက လမင်းကြီးကို တစ်ချက် လှမ်းမျှော်ကြည့်လိုက်ပါတယ်။ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော်တစ်ရက် နေ့ညဆိုတော့ လမင်းကြီးကလည်း ပြည့်ပြည့်ဝန်းဝန်းနဲ့ အစွမ်းကုန် ထွန်းလင်းတောက်ပနေတာပေါ့။

'အင်း ... ဒီလမင်းကြီးနဲ့ ငါ့ရဲ့ သီလ ဘယ်အရာကများ ပိုပြီး သန့်စင်ပါလိမ့်၊ ဘယ်အရာကများ ပိုပြီး ထွန်းလင်းတောက်ပပါလိမ့်'

'အို ... ငါ့ရဲ့ သီလက ပိုပြီး သန့်စင်နေပါလား၊ ငါ့ရဲ့ သီလက ပိုပြီး ထွန်းလင်းတောက်ပနေပါလား၊ လမင်းကြီးက သန့်စင်

တယ်ဆိုပေမယ့် သူ့မှာ ယုန်ရေးလက္ခဏာ မှိုင်းပြာပြာ အညစ်အကြေး
လေး ရှိနေသေးတယ်လေ၊ အညစ်အကြေး လုံးဝ မကင်းတော့ အ
ပြည့်အဝ ဘယ်ထွန်းလင်းတောက်ပပါ့မလဲ’

‘ငါ့ရဲ့သီလကတော့ ရဟန်းပြုတဲ့အချိန်ကစပြီး ဒီနေ့ ဒီအချိန်
အထိ အညစ်အကြေး လုံးဝမရှိ ပကတိ သန့်စင်နေတယ်၊ ညှိုးခြောက်
ပြောက်ကျားခြင်းမရှိ ပကတိ စင်းလုံးချော ဖြူစင်နေတယ်၊ အညစ်အ
ကြေး လုံးဝမကင်းတဲ့ လမင်းကြီးထက် အဆပေါင်းများစွာ မနှိုင်းယှဉ်
သာအောင် ထွန်းလင်းတောက်ပတာပေါ့’

မထေရ်ကြီးဟာ ကိုယ့်သီလကိုယ် ဆင်ခြင်ရင်း တဖွားဖွား
ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဝီတိသောမနဿတွေကို ရှုပွားပယ်ဖျောက်ပြီး မိမိ
ခန္ဓာရဲ့ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတွေကို သတိပဋ္ဌာန်နည်းကျ ဆက်ပြီး
ဝိပဿနာ ရှုပွားလိုက်တာ အဲဒီညမှာပဲ ပဋိသန္ဓိဒါဉာဏ် လေးပါးနဲ့
တကွ ရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူသွားခဲ့ပါတယ်။

အရှင်မဟာသီဝမထေရ်ကြီး ရဟန္တာဖြစ်သွားတာဟာ သူ့ရဲ့
အကြွင်းမဲ့ဖြူစင်တဲ့ ကိုယ်ကျင့်သီလကို အာရုံပြုဝမ်းမြောက်ပြီး ဝီတိ
သောမနဿတွေ ဖြစ်ပွားသွားလို့ပါ။ ‘ငါတို့က ဝိပဿနာသမား’
ဆိုပြီး ကိုယ်ကျင့်သီလကို ပေါ့ပေါ့တန်တန် သဘောထားသူတွေ
အလေးအနက် သတိပြုသင့်ပါတယ်။

ကိုယ်ကျင့်သီလဆိုတာ မြေကြီးနဲ့ တူပါတယ်။ ရှင်သန်ကြီး
ထွား ပြန့်ပွားစည်ပင်နေတဲ့ သစ်ပင်ပန်းပင်မှန်သမျှ မြေကြီးကို တည်မှီ
ပြီးတော့ပဲ ရှင်သန်ကြီးထွား ပြန့်ပွားစည်ပင်လာရပါတယ်။ အားအင်နဲ့
ပြုလုပ်ရတဲ့ အလုပ်ကိစ္စမှန်သမျှ မြေကြီးပေါ်မှာ ရပ်တည်ပြီးတော့ပဲ

ပြုလုပ်ရသလို သတိဦးဆောင်တဲ့ သူတော်ကောင်းအလုပ် မှန်သမျှကို လည်း သီလပေါ်မှာ ရပ်တည်ပြီးတော့ပဲ ပြုလုပ်ရပါတယ်။

သီလတည်းဟူသော မြေကြီးပေါ်မှာ ရပ်တည်ပြီး ပြုလုပ် အားထုတ်တဲ့ သူတော်ကောင်းအလုပ်ကသာ မိမိရည်မှန်းရာ အောင်မြင်မှု အသီးအပွင့်တွေကို ရည်မှန်းတဲ့အတိုင်း သီးပွင့်ဝေဆာစေနိုင်ပါတယ်။

သမထလုပ်ငန်း၊ ဝိပဿနာလုပ်ငန်း ဆိုတာ အသာထားလိုက်ပါဦး၊ အခြေခံအကျဆုံး ဒါနလုပ်ငန်းမှာတောင်မှ သီလမပါရင် လိုရာအကျိုး မပြီးစီးစေနိုင်ပါဘူး။ ဒါနပြုပြီး လောကီ၊ လောကုတ္တရာ လိုရာအကျိုးကို ဆုတောင်းရင် အဲဒီဒါနက မိမိဆုတောင်းကို ပြည့်ဝစေနိုင်ပါတယ် ... တဲ့။ ဒါပေမဲ့ ဆုတောင်းသူ ဒါနရှင်ဟာ သီလရှိသူ ဖြစ်ရပါမယ် ... တဲ့။ သီလမရှိရင်တော့ မိမိဆုတောင်းတာ မပြည့်ဝနိုင်ပါဘူး ... တဲ့။ မြတ်စွာဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင်ရဲ့ မိန့်ကြားထားတော်မူချက် ဖြစ်ပါတယ်။

ကိုယ်ကျင့်သီလဟာ ဒါနရဲ့ အကျိုးပေးကိုလည်း ခိုင်မြဲစေသလို သမာဓိ၊ ပညာရဲ့ စွမ်းရည်ကိုလည်း ထက်မြက်စေပါတယ်။ ကိုယ်ကျင့်သီလ မပါဘဲ အားထုတ်နေတဲ့ ဒါနလုပ်ငန်း၊ သမထ၊ ဝိပဿနာလုပ်ငန်းတွေဟာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရဲ့ အနီးအနားကို အိပ်မက်ထဲမှာတောင်မှ မရစ်သိနိုင်ပါဘူး။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် အသာထား ကောင်းရာ သုဂတိနဲ့တောင် အဝေးကြီးဝေးနေဦးမှာပါပဲ။

အရှင်မဟာသီဝမထေရ်ကြီးရဲ့ သီလဂုဏ်ရည်က ရဟန္တာ ဖြစ်ရုံနဲ့ မပြီးသေးပါဘူး။ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးတဲ့နောက်မှာလည်း အထူး

ပေါ်လွင် ထင်ရှားခဲ့ပါတယ်။ သွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ ဣရိယာ ပုတ်သုံးမျိုးနဲ့ အပြင်းအထန် တရားအားထုတ်ရင်း နှစ်ပေါင်း သုံးဆယ် လုံးလုံး ရေမဆေးခဲ့တဲ့ ခြေတော်တွေကို ရဟန္တာဖြစ်ပြီးတဲ့နောက် ရေဆေးလိုက်ဦးမယ်ဆိုပြီး ခြေဆေးအင်းပျဉ်ခုံပေါ်မှာ ရပ်နေတုန်း နတ်တို့သနင်း သိကြားမင်းကြီး ရောက်လာပါတယ်။

‘ဒကာတော် သိကြားမင်း၊ ဘာကိစ္စများပါလိမ့်’

‘အရှင်ဘုရားရဲ့ ခြေတော်တွေကို တပည့်တော်များ ဆေးပေး ချင်လို့ပါဘုရား’

‘အို ... ဘယ်ဖြစ်ပါ့မလဲ ဒကာတော်သိကြားမင်းရယ်၊ တို့ရဲ့ ခြေထောက်တွေက မဆေးမကြောဘဲထားတာ နှစ်ပေါင်း သုံး ဆယ်တောင် ရှိနေပြီလေ။ ပြီးတော့ သင်တို့နတ်တွေဆိုတာက အလို လိုကမှ လူနဲ့ကို ခံနိုင်ကြတာမှ မဟုတ်ဘဲ၊ လူနဲ့ ယူနောတစ်ရာ လောက်ဝေးတဲ့နေရာမှာ ရပ်နေတာတောင် လည်ပင်းမှာ ခွေးသေ ကောင်ပုပ် အဆွဲခံထားရသလို သင်တို့နတ်တွေ လူနဲ့ကို နံ့စော်ကြတယ်၊ ရွံရှာကြတယ် မဟုတ်လား၊ နေပါစေ၊ မဆေးပါနဲ့၊ တို့ဘာသာတို့ပဲ ဆေးပါ့မယ်ကွယ်’

‘အရှင်ဘုရား ... လူနဲ့ နံတယ်ဆိုတာ ဘာမှ မပြောပ လောက်ပါဘူး၊ အခုအရှင်ဘုရားရဲ့ သီလရနံ့ဟာ တပည့်တော်တို့ရဲ့ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်ကိုတောင် ကျော်တက်ပြီးတော့ အထက်ဘဝဂ် ထိအောင် သင်းပျံ့ကြိုင်လှိုင်နေပါတယ်ဘုရား၊ သီလရနံ့ထက် သာ လွန်မွှေးပျံ့တဲ့ရနံ့ လောကမှာ မရှိပါဘုရား၊ အရှင်ဘုရားရဲ့ မွှေးပျံ့တဲ့ သီလရနံ့ကြောင့်ပဲ တပည့်တော် ခြေတော်ဆေးကုသိုလ်ယူဖို့ အရောက်

ချမ်းသာကြွယ်ဝတဲ့ မိဘနှစ်ပါးဟာ ပစ္စည်းဥစ္စာနဲ့ ဖြား
ယောင်းပြီးတော့လည်း လူထွက်ခိုင်းလို့မရ၊ မယားဟောင်းနဲ့ ဖြား
ယောင်းပြီးတော့လည်း လူထွက်ခိုင်းလို့မရတဲ့ သားဖြစ်သူ သုဒ္ဓိန္ဒဆီက
နောက်ဆုံးအခွင့်အရေးအဖြစ် အမွေဆက်ခံမယ့် သားမျိုးစေ့ တောင်းကြ
ပါတော့တယ်။

အရှင်သုဒ္ဓိန္ဒလည်း တရားဖြောင့်ဖြောင့် အားထုတ်ချင်တဲ့စိတ်
နဲ့ နားငြီးသက်သာ ပြီးရောဆိုပြီး ဥတုပန်းပွင့်နေတဲ့ မယားဟောင်းရဲ့
ခန္ဓာကိုယ်ထဲကို မဟာဝုန်တောကြီးထဲမှာ သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် သားမျိုးစေ့
ပေးလိုက်ပါတယ်။ အရှင်သုဒ္ဓိန္ဒရဲ့ အဲဒီသတင်းဟာ မဟာဝုန်တောကြီး
ထဲက ဘုမ္မစိုးနတ်တွေက စပြီး ... အဆင့်ဆင့် ပျံ့နှံ့သွားလိုက်တာ
နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်အနှံ့ အထက်ဘဝဂ်တိုင်အောင် ရောက်ရှိသွားပါ
တယ်။ နတ်ဗြဟ္မာအားလုံးက အကြီးအကျယ် ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ အပြစ်
ပြောကြပါတယ်။

တကယ်တော့ အရှင်သုဒ္ဓိန္ဒဟာ သဒ္ဓါတရား ကြီးမားစွာနဲ့
ရဟန်းပြုလာသူ၊ ဓုတင်တွေဆောင်ပြီး တရားအားထုတ်နေသူ၊
တကယ့် သူတော်ကောင်းကြီးပါ။ ဒါပေမဲ့ စဉ်းစားဆင်ခြင်ဉာဏ်
ခေါင်းပါးတဲ့ မိမိက ဘမိက (ပါပမိတ္တ) ရဲ့စကား နားထောင်မိလိုက်
တဲ့အတွက် ကိုယ်ကျင့်သီလပျက်ပြီး သတင်းအပုပ်နံ့ထွက်ခဲ့ရပါတယ်။
ဒီဘဝမှာ မဂ်ဖိုလ်ရထိုက်သူဖြစ်ပါလျက် သီလပျက်ခြင်းကြောင့်
ဖြစ်ရတဲ့ နောင်တတရားတွေနဲ့ စိတ်နှလုံးပူပန်ပြီး အဖိုးတန်ရဟန်းဘဝ
ကို အချည်းနှီး အဆုံးသတ်ခဲ့ရပါတယ်။

ကိုယ်ကျင့်သီလ ပျက်စီးရခြင်းရဲ့ အကြောင်းရင်းတွေထဲမှာ

ပါပမိတ္တနဲ့ ပေါင်းဖော်ခြင်းဆိုတဲ့ အကြောင်းတရားလည်း တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်ပါတယ်။ ပါပမိတ္တ ဆိုတာ မိတ်ဆွေဆိုး၊ မိတ်ဆွေညံ့၊ မိတ်ဆွေယုတ်၊ မိတ်ဆွေမိုက်ကို ပြောတာပါ။ သက်သက်ညာညာ ပြောရရင်တော့ မကောင်းတဲ့မိတ်ဆွေပေါ့။ မိတ်ဆွေတု၊ မိတ်ဆွေမှားပေါ့။ မလုပ်သင့်တာ လုပ်ဖို့ တိုက်တွန်းတဲ့သူ၊ နည်းမှားလမ်းမှား ညွှန်ပြတဲ့သူ၊ ဆုံးဖြတ်ချက်အမှားတွေ ချပေးတဲ့သူဟာ ပါပမိတ္တပါပဲ။ ပါပမိတ္တနဲ့ ပေါင်းရင် သီလပျက်တတ်ပါတယ်။

စာသင်တိုက်ကြီးတစ်ခုက စာသင်သားရဟန်းပျိုတစ်ပါးကို သူ့ရဟန်းဒကာမကြီးတစ်ယောက်က ‘စာချည်းပဲ ဖိလုပ်မနေနဲ့၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတစတိုင် ဖမ်းမနေနဲ့၊ လူငယ်ဆိုတာ စိတ်ကို ချုပ်တည်း မထားရဘူး၊ စိတ် လွတ်လွတ်လပ်လပ်နေရတယ်၊ လာ ... ဗီဒီယိုကြည့်ရအောင်’ ဆိုပြီး တစ်ခါတစ်ရံ သူ့အိမ်ပင့်လို့ ဗီဒီယိုအခွေအတင်းကြည့်ခိုင်းပါသတဲ့။

ကွယ်ရာကျတော့ အဲဒီရဟန်းပျိုလေးကို ‘ဗီဒီယို ကြည့်ပါတယ်၊ ဝိနည်းလည်း မလေးစားဘူး’ ဆိုပြီး အတင်းပြော အပုပ်ချပါသတဲ့။ စာသင်သားဘဝက လွန်မြောက်ပြီး ဆရာတော်တစ်ပါးဖြစ်သွားတဲ့အခါမှာတောင် အဲဒီကိစ္စကို ငယ်ကျိုးငယ်နာတစ်ခုအနေနဲ့ ပါးစပ်အရသာခံ အပုပ်ချနေတုန်းဆိုပဲ။ ဪ ... ပါပမိတ္တများတယ်ကြောက်စရာကောင်းပါလား ...။

တချို့ ကိုယ့်ကို ချစ်သလိုလို၊ ကိုယ့်အကျိုးကို လိုလားသလိုလိုနဲ့ ကိုယ့်ရဲ့သီလကို ဖျက်ဆီးတတ်ပါတယ်။ ကိုယ့်ရှေ့မှာတော့ ပြုံးပြုံးပြုံးပြုံးနဲ့ ပျော်ရွှင်ရယ်မောလို့၊ အလိုတူကျေနပ်လို့၊ ကွယ်ရာကျ

တော့မှ ‘ပေါင်းကြည့်မှ အကြောင်းသိတယ်’ ဆိုပြီး အတင်းပြော၊ အပုပ်ချတတ်ပါတယ်။ ကိုယ့်သတင်းလည်း ပုပ်၊ သူ့ပါးစပ်လည်း ပုပ်၊ ကိုယ်ပုပ်သူပုပ် နှစ်ယောက်လုံး ပုပ်တော့ ဘယ်မှာလာ ကောင်း ပါတော့မလဲ။

သီလပျက်အပုပ်နဲ့ဟာ ‘တစ်ခါတစ်ရံ’ ဆိုပြီးတော့လည်း ချမ်းသာမပေးပါဘူး။ ‘စ၊တာ၊ နောက်တာပါ’ ဆိုပြီးတော့လည်း ညှာတာခြင်း မရှိပါဘူး။ ‘အချင်းချင်းမို့’ ဆိုပြီးတော့လည်း နားလည် ခွင့်လွှတ်ခြင်း မရှိပါဘူး။

ကိုယ်ကျင့်သီလနဲ့ ပတ်သက်လာရင် ဘယ်သူ့မှ မယုံကြည် တာ၊ ဘယ်သူ့မှ အားမနာတာ၊ ဘယ်သူ့မှ မလိုက်လျောတာ၊ ဘယ် သူ့မှ မစ မနောက်တာ၊ ဘယ်သူ့မှ မချစ်ခင်တာ အကောင်းဆုံးပါပဲ။ ပါပမိတ္တနဲ့ တွေ့သွားရင် လိုတာထက်ပိုပြီး အပုပ်နဲ့ထွက်သွားပါလိမ့် မယ်။

သီလရနံ့ဟာ အမွှေးပျံ့ဆုံးရနံ့လို့ သီလကို ခေါင်းတပ်ပြီး ဆိုထားပေမယ့် သီလတစ်ခုတည်းတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာ စတဲ့ သူတော်ကောင်းတရားတွေအားလုံး ပါဝင်ပါ တယ်။ သီလ ဆိုတာ ကိုယ်ပေါ်၊ နှုတ်ပေါ်မှာ ထင်ရှားလို့ ထင်ထင် ရှားရှားတစ်ခုကို ပဓာနပြု ခေါင်းတပ်ပြီး သီလရနံ့လို့ ဆိုထားတာပါ။

တကယ်တော့ သီလမရှိဘဲနဲ့ သမာဓိ၊ ပညာ မပြည့်စုံနိုင် သလို သမာဓိ၊ ပညာ မရှိဘဲနဲ့လည်း သီလမပြည့်စုံနိုင်ပါဘူး။ သီ လ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သိက္ခာသုံးပါးဟာ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု အပြန်အလှန် ဆက်စပ်နေပါတယ်။ အဆင့်အမြင့်ဆုံး သီလဟာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့

သီလပါ။ သမာဓိ၊ ပညာ မကျင့်ဘဲနဲ့ ရဟန္တာ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ဒါဆို သီလ အကြွင်းမဲ့ ဖြူစင်ချင်ရင် သမာဓိ၊ ပညာအကျင့်တွေကို မဖြစ်မနေ ကျင့်ကိုကျင့်ရမယ်ဆိုတာ သေချာသွားပါတယ်။

‘ကိုယ်ကျင့်သီလ အကြွင်းမဲ့ ပြည့်စုံချင်ရင် သတိပဋ္ဌာန် တရား ပွားများရမယ်’ လို့ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဟောကြား တော်မူထားပါတယ်။ ကိုယ်ကျင့်သီလရဲ့ သဘောတရား၊ အကျိုးအပြစ် ကိုလည်း ဆင်ခြင်နှလုံးသွင်းမယ်၊ ကိုယ်ကျင့်သီလ ချိုးဖောက်လိုတဲ့ စိတ်ကိုလည်း သတိပဋ္ဌာန်နည်းကျ ရှုပွားသွားမယ်ဆိုရင် ကိုယ်ကျင့် သီလ ဖြူစင်သူ ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။

သီလဆိုတာ ကိုယ်နဲ့ နှုတ်ကို စောင့်ထိန်းတာလို့ ဆိုပေမယ့် စိတ်မနိုင်လို့သာ ကိုယ်နှုတ်လွန်ကျူးနေကြတာမို့ စိတ်ကို နိုင်နင်းစေနိုင် ရမှာ အကောင်းဆုံးနည်းဖြစ်တဲ့ သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရားကို သီလ ဖြူစင်လိုသူတိုင်း ကြိုးကြိုးစားစား ပွားများအားထုတ်ကြဖို့ အထူး အရေးကြီးလှပါတယ်။

တစ်လောကလုံးရဲ့ အနှိုင်းမဲ့ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်တဲ့ မြတ်စွာဘုရား ရှင်က ကိုယ်ကျင့်သီလရနံ့ဟာ အနှိုင်းမဲ့ရနံ့ဖြစ်ပါတယ်လို့ ‘သီလဂန္ဓော အနုတ္တရော’ ဆိုတဲ့ စကားတော်နဲ့ ဟောကြားညွှန်ပြထားတာမို့ လူ သားတိုင်း လူသားတိုင်း ကိုယ်ကျင့်သီလရနံ့ ဆိုတဲ့ အနှိုင်းမဲ့ရနံ့နဲ့ အကြွင်းမဲ့ ပြည့်စုံအောင် ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြပါစေလို့ ဆုမွန် ကောင်းတောင်းလိုက်ပါတယ် ...။ ။

■ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေဝံ။

[အပ္ပမာဒမဂ္ဂဇင်း၊ ဒီဇင်ဘာ၊ ၂၀၀၀။]

လောကမှာ ရှိရှိသမျှ အဖော်အားလုံးထဲမှာ သဒ္ဓါအဖော်ဟာ
အနှိုင်းမဲ့အဖော် ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ သဒ္ဓါအဖော်ထက်
ပိုပြီး ပေါင်းသင်းထိုက်ပါတယ်၊ အားကိုးထိုက်ပါတယ်လို့ နှိုင်းယှဉ်
စရာ၊ အစားထိုးစရာ၊ ထပ်တူပြုစရာ တခြားအဖော် မရှိတော့လို့ပါပဲ။

သဒ္ဓါအဖော်နဲ့ လဲလှယ်သင့်၊ လဲလှယ်ထိုက်တဲ့ တခြားအဖော်
လောကမှာ မရှိတော့တဲ့အတွက် သဒ္ဓါအဖော်ဟာ အနှိုင်းမဲ့အဖော်

အနှိုင်းမဲ့

ဖြစ်ရပါတယ်။

‘အဖော်’ ဆိုတာ ကိုယ့်နဲ့ မခွဲမခွာ အမြဲပါနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သို့မဟုတ် အရာဝတ္ထုကို ခေါ်တာပါ။ ကိုယ်ကလွဲရင် နှစ်ယောက် မြောက်၊ သို့မဟုတ် နှစ်ခုမြောက်ပေါ့။ သက်ရှိအဖော်နဲ့ သက်မဲ့အဖော် လို့ အဖော်နှစ်မျိုးရှိတဲ့အတွက် သက်ရှိဆိုရင် ကိုယ့်ရဲ့ နှစ်ယောက် မြောက်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သက်မဲ့ဆိုရင် ကိုယ့်ရဲ့ နှစ်ခုမြောက်အရာဝတ္ထုဟာ ကိုယ့်ရဲ့ အဖော်ပါပဲ။

သက်ရှိအဖော်ဆိုတာ ကိုယ့်အပေါ် ဘယ်လောက်ပဲ ကောင်း ကောင်း၊ ကိုယ့်အနားမှာ ဟစ်ဖဝါးမခွာ အမြဲမနေနိုင်ပါဘူး။ သူ့အလုပ် နဲ့သူ၊ သူ့ဘဝနဲ့သူမို့ တစ်ခါတစ်ရံ တကယ်လိုအပ်တဲ့အခါမျိုးမှသာ ကိုယ့်အနား လာနေနိုင်တာပါ။

သက်ရှိဆိုတာ စိတ်နဲ့ ဖွဲ့စည်းထားတာမို့ သူစိတ်ပါတဲ့အခါ ကိုယ့်အနားနေမယ်၊ သူစိတ်မပါတဲ့အခါ ကိုယ့်အနား မနေဘူး၊ သူ စိတ်ကြည်တဲ့အခါ ကိုယ့်အပါး ကပ်မယ်၊ သူစိတ်မကြည်တဲ့အခါ ကိုယ့်အပါး မကပ်ဘူး ဆိုတာမျိုးလည်း ရှိနိုင်ပါတယ်။ သူ့စိတ်နဲ့သူ အဆင်ပြေသလို နေထိုင်သွားမှာဖြစ်လို့ ကိုယ့်အနားမှာ အချိန်တိုင်း ရှိနေဖို့ဆိုတာ လုံးဝ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။

စိတ်ဆိုတာ အစိုးမရတဲ့အတွက် အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် ကိုယ့်အပေါ် မုန်းတီးသွားပြီဆိုရင်လည်း သူဟာ ကိုယ့်ရဲ့ နှစ်ယောက် မြောက်အဖော် လုံးဝ မဖြစ်နိုင်တော့ပါဘူး။ ဒါ့ကြောင့် သက်ရှိအဖော် ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အဖော်ဟာ အစဉ်အမြဲ ပေါင်းသင်းထိုက်တဲ့၊ ထာဝရ အားကိုးထိုက်တဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ ဒုတိယမြောက် အဖော်ကောင်း အဖော်စစ်

မဟုတ်သေးပါဘူး။

သက်မဲ့အဖော်ကတော့ စိတ်မရှိတဲ့အတွက် သူစိတ်လိုရင် ကိုယ့်နားနေ၊ သူစိတ်မလိုရင် ကိုယ့်နားမနေ ဆိုတာမျိုး လုံးဝ မရှိနိုင် ပါဘူး။ ကိုယ်ကသာ သူ့ကို အမြဲစိတ်လိုတယ်၊ ကိုယ်ကသာ သူ့ကို အမြဲခေါ်ထားတယ်ဆိုရင် ကိုယ့်အနားမှာ သူအမြဲနေနေမှာ သေချာပါ တယ်။ ထာဝရနေခွင့်ပေးထားရင် ထာဝရနေသွားမယ့် အဖော်ဟာ သက်မဲ့အဖော်ပါ။ ဒါကြောင့် သက်မဲ့အဖော်သာလျှင် အစဉ်အမြဲ ပေါင်းသင်းထိုက်တဲ့၊ ထာဝရ အားကိုးထိုက်တဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ ဒုတိယမြောက် အဖော်ကောင်းအဖော်စစ် ဖြစ်ပါတယ်။

သက်မဲ့အဖော်ကလည်း အရာဝတ္ထုအဖော်နဲ့ ဓမ္မသဘာဝ အဖော်ရယ်လို့ နှစ်မျိုးရှိပြန်ပါသေးတယ်။ အရာဝတ္ထုအဖော်ဟာ ကိုယ် သုံးစွဲလိုက်လို့ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ သူတစ်ပါးဖျက်ဆီးလိုက်လို့ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အချိန် ကာလကြာညောင်းပြီး သက်တမ်းစေ့သွားလို့ပဲဖြစ်ဖြစ် ပျက်စီးပျောက် ဆုံးသွားနိုင်တဲ့အတွက် အစဉ်အမြဲ ပေါင်းသင်းလို့၊ ထာဝရ အားကိုးလို့ မဖြစ်နိုင်ပြန်ပါဘူး။

ဓမ္မသဘာဝအဖော်ကတော့ သုံးစွဲလေ တိုးပွားလေ ဖြစ်နေ တာက တစ်ကြောင်း၊ သူတစ်ပါး ဖျက်ဆီးလို့ မရနိုင်တာကတစ် ကြောင်း၊ သံသရာ မဆုံးမချင်း သက်တမ်းမစေ့တာက တစ်ကြောင်း ကြောင့် အစဉ်အမြဲ ပေါင်းသင်းနိုင်၊ ထာဝရ အားကိုးနိုင်ပါတယ်။

ဓမ္မသဘာဝတွေ အများကြီးရှိတဲ့အထဲမှာလည်း ‘သဒ္ဓါ’ ဆိုတဲ့ ဓမ္မသဘာဝဟာ ကိုယ့်အပေါ် သစ္စာအရှိဆုံး၊ ကိုယ့်အပေါ် ကောင်းကျိုးအပြုဆုံးဖြစ်တဲ့အတွက် ကိုယ့်ရဲ့ အကောင်းဆုံးအဖော်၊

အနှိုင်းမဲ့အဖော် ဖြစ်ပါတယ်။

သဒ္ဓါဆိုတာ ယုံကြည်မှုပါ။ လောကရေးရာအလုပ်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ မေ့ရေးရာအလုပ်ပဲဖြစ်ဖြစ် ယုံကြည်မှုရှိမှ လုပ်ဖြစ်ပါတယ်။ ယုံကြည်မှု မရှိရင် မလုပ်ဖြစ်ပါဘူး။ ယုံကြည်မှုရှိမှ ဦးတည်ချက်ရှိတယ်။ ဦးတည် ချက်ရှိမှ လုပ်ငန်းအထမြောက်ပါတယ်။ လုပ်ငန်းတစ်ခု ပီပီပြင်ပြင် ရုပ်လုံးပေါ်ဖို့အတွက် ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်တဲ့အလုပ်ဟာ အရေး အကြီးဆုံးပါပဲ။

‘ယုံကြည်’ ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို ‘ယုံ’ တစ်လုံး၊ ‘ကြည်’ တစ်လုံး၊ နှစ်လုံးခွဲလိုက်ရင် ‘ယုံသဒ္ဓါ’ နဲ့ ‘ကြည်သဒ္ဓါ’ လို့ သဒ္ဓါ နှစ်မျိုး ထွက်လာပါလိမ့်မယ်။ သဒ္ဓါက နှစ်မျိုးကွဲသွားတာ မဟုတ်ပါ ဘူး၊ သဒ္ဓါရဲ့ သဘောသဘာဝ၊ လုပ်ငန်းဆောင်တာ၊ အစွမ်းသတ္တိက နှစ်မျိုးကွဲသွားတာပါ။

‘ယုံသဒ္ဓါ’ ရဲ့ အစွမ်းသတ္တိက ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ ရတနာမြတ်သုံးပါးရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူး၊ ကံ-ကံရဲ့ အကျိုးနဲ့ ရှေးဘဝ၊ နောက်ဘဝ၊ တမလွန်လောကတွေကို ယုံပါတယ်။ ‘ကြည်သဒ္ဓါ’ ရဲ့ အစွမ်းသတ္တိက စိတ်ကို ကိလေသာအနောက်အကျွတ်တွေ ကင်းပြီး သန့်ရှင်းကြည်လင်စေပါတယ်။

ယုံသဒ္ဓါက ကြည်သဒ္ဓါကို အထောက်အကူပြုသလို ကြည် သဒ္ဓါကလည်း ယုံသဒ္ဓါကို အကူအညီပေးပါတယ်။ ယုံမှ ကြည်သလို ကြည်မှလည်း ပိုယုံတာပါ။

‘ယုံသဒ္ဓါ’ ဟာ သူတစ်ဦးတည်း ရပ်တည်နေတာ မဟုတ် ပါဘူး၊ ပညာဆိုတဲ့ အဖော်နဲ့ တွဲပြီး ရပ်တည်နေတာပါ။ ပညာအဖော်

မွေးဖွားလာပြီးမှ ထလုပ်ကြတာ မဟုတ်ဘူးလေ။ ဒါဆို အဲဒီ အကြောင်းကံတွေရဲ့ ဖြစ်တည်ရာ အတိတ်ဘဝရှိတယ်ဆိုတာ သေချာ သွားပြီပေါ့။ မနေ့ကဆိုတာ ရှိရင် မနက်ဖြန်ဆိုတာ ရှိသလို အတိတ် ဘဝဆိုတာ ရှိရင် အနာဂတ်ဘဝ၊ တမလွန်ဘဝ ဆိုတာလည်း သေချာ ပေါက်ရှိမှန်း ယုံလေး သဘောပေါက်လောက်ပါတယ်ကွယ်’

ပညာအဖော်က အဲဒီလိုစကားမျိုးတွေ အနားက တဖွဖွ ပြောနေတော့ ယုံသဒ္ဓါကလည်း ယုံသင့်တာမှန်သမျှကို သံသယ ကင်းကင်းရှင်းရှင်းနဲ့ ယုံတော့တာပေါ့။ ဒါ့ကြောင့် ယုံသဒ္ဓါကို ပေါင်းရင် ပညာကိုလည်း ပေါင်းပြီးသား ဖြစ်သွားပါတယ်။

ယုံသင့်တာမှန်သမျှကို စိတ်ချလက်ချ ယုံသွားပြီဆိုရင် စိတ်အစဉ်မှာ ‘ဟုတ်လေသလား၊ မဟုတ်လေသလား’ ဆိုတဲ့ သံသယအနောက်အကျူတွေ ကင်းစင်ပြီး သန့်ရှင်းကြည်လင်သွားပါတယ်။ သံသယကင်းရင် လောဘလည်း ကင်း၊ ဒေါသလည်း ကင်းတဲ့အတွက် ယုံသဒ္ဓါ ဖြစ်နေတဲ့စိတ်ဟာ ကိလေသာ အနောက်အကျူတွေ ကင်းစင်ပြီး ကြည်လင်ချင်တိုင်း ကြည်လင်နေပါတော့တယ်။ ယုံသဒ္ဓါကြောင့် ကြည်သဒ္ဓါဖြစ်သွားတာပေါ့။

ယုံလို့ ကြည်သွားတဲ့ ကြည်သဒ္ဓါကို စကြာမင်းရဲ့ ပတ္တမြားရတနာနဲ့ တူတယ်လို့ ကျမ်းဂန်များမှာ ဥပမာပေးကြပါတယ်။

ရွှံ့နွံအနယ်အနှစ်တွေ၊ ရေမှော်ရေညှိတွေနဲ့ မည်းညစ်နောက် ကျူနေတဲ့ ရေထဲကို စကြာမင်းရဲ့ ပတ္တမြားရတနာ ထည့်လိုက်ရင် ရွှံ့နွံအနယ်အနှစ်တွေ အောက်ကို ထိုင်ကျသွားပါတယ်။ ရေမှော်ရေညှိ တွေ ကင်းပျောက်သွားပါတယ်။ နောက်ကျူနေတဲ့ရေဟာ ကြည်လင်

ချင်တိုင်း ကြည်လင်သွားပါတယ်။

ဘယ်လောက်နောက်ကျနေတဲ့ ရေကိုပဲဖြစ်ဖြစ် စကြာမင်းရဲ့ ပတ္တမြားရတနာက တစ်ခဏချင်း ကြည်လင်စေနိုင်သလို ဘယ်လောက် နောက်ကျနေတဲ့ စိတ်ကိုပဲဖြစ်ဖြစ် သဒ္ဓါတရားက တစ်ခဏချင်း ကြည်လင်စေနိုင်ပါတယ်။ စိတ်အစဉ်မှာ သဒ္ဓါတရား ကိန်းဝပ်သွားပြီဆိုရင် စိတ်မည်းစိတ်ရိုင်းဆိုတဲ့ ကိလေသာ ရွံ့နွံအနယ်အနှစ်တွေ အောက်ကို ထိုင်ကျသွားပါတယ်။ ကုသိုလ်စိတ်ရဲ့ အပိတ်အဆို့စိတ်ပူစိတ်ညစ် ဆိုတဲ့ နီဝရဏရေမှော်ရေညှိတွေ ကင်းပျောက်သွားပါတယ်။ နောက်ကျနေတဲ့စိတ်ဟာ ကြည်လင်ချင်တိုင်း ကြည်လင်သွားပါတယ်။

ကြည်သဒ္ဓါကလည်း သူ့ချည်းသက်သက် ရှင်သန်နေတာ မဟုတ်ဘဲ သတိ၊ သမာဓိ၊ ဝီရိယ အဖော်တွေနဲ့ ပူးပေါင်းရှင်သန်နေတာမို့ မိမိကြောင့် ကြည်သွားတဲ့စိတ်ကို မိမိရဲ့ အဖော်တွေနဲ့ တရင်းတနှီး မိတ်ဆက်ပေးလိုက်ပြန်ပါတယ်။ သဒ္ဓါကြောင့် စိတ်ကြည်သွားပြီဆိုရင် သတိက လုပ်သင့်တဲ့အလုပ်တွေကို အမှတ်ရ၊ သမာဓိက အလုပ်တွေကို အရည်အသွေးကောင်းအောင် ဂရုစိုက်၊ ဝီရိယက အလုပ်ပြီးဆုံးအောင် ကြိုးစားလိုက်တဲ့အတွက် စိတ်ဟာ အလုပ်ကောင်းအလုပ်မြတ် တော်တော်များများကို လုပ်ပြီးသား ဖြစ်သွားပါတယ်။

သဒ္ဓါဟာ မိတ်ဆွေကောင်း ပေါများတဲ့ မျက်နှာကြီးမျိုးဖြစ်တဲ့အတွက် ယုံသဒ္ဓါကို ပေါင်းရင် ပညာနဲ့လည်း ပေါင်းပြီးသားဖြစ်၊ ကြည်သဒ္ဓါကို ပေါင်းရင် သတိ၊ သမာဓိ၊ ဝီရိယနဲ့လည်း ပေါင်းပြီးသား ဖြစ်သွားတာမို့ သဒ္ဓါကို အဖော်ပြုနေတဲ့စိတ်မှာ သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊

နှလုံးသွေးတွေဟာ ရွှေဝါရောင်တောက်ပနေတာမို့ သဒ္ဒါတရား ထင်ရှားနေတဲ့အခိုက် အဲဒီလူရဲ့ မျက်နှာ၊ ခန္ဓာတစ်ခုလုံး ဝင်းလက်နေပါတယ်။

စာရေးသူရဲ့ သွေးပေါင်ချိန်ဟာ အမြဲတမ်း အကျဘက်မှာ ရှိပါတယ်။ အများအားဖြင့် အပေါ်သွေး ၁၀၀၊ အောက်သွေး ၇၀ ဟာ ပုံမှန်ပါ။ ဝါတွင်းသုံးလတိုင်း သက်သတ်လွတ်စားတုန်းကဆို အပေါ်သွေး ၉၀၊ အောက်သွေး ၆၀ ပဲ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ လေးလတစ်ကြိမ် သွေးလှူတိုင်း သွေးလှူတဲ့နေ့မှာ သွေးပေါင်ချိန်လိုက်ရင် တော့ အမြဲတမ်း အပေါ်သွေး ၁၂၀၊ အောက်သွေး ၈၀ ပြည့်နေတာကို အံ့သြဖွယ် တွေ့ရှိရတာမို့ ဒါဟာ သဒ္ဒါတရားရဲ့ တန်ခိုးသတ္တိပဲလို့ ယုံကြည်မိပါတယ်။

သွေးအလှူခံမယ့် လူနာတွေအပေါ်မှာ ထားရှိတဲ့ မေတ္တာ

တရားနဲ့ သွေးအလှူကြောင့် ဒါနဥပပါရမီဖြစ်ပြီး မိမိအလိုရှိရာ ဗောဓိဉာဏ်ကို ဧကန်မချ ရလိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားကြောင့် နှလုံးသွေးတွေ တောက်ပပြီး ပုံမှန်နေတွေမှာ မပြည့်တဲ့ သွေးပေါင်ချိန်ဟာ သွေးလှူတဲ့နေ့တွေမှာ စံချိန်မီပြည့်နေတာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ နှလုံးသွေးတောက်ပတဲ့အတွက် ရုပ်ဆင်းဥပဓိဟာလည်း ခါတိုင်းနေ့တွေထက် ပိုပြီး အထူးဝင်းလက်တောက်ပနေသလိုပါပဲ။

မြတ်စွာဘုရားရှင်လက်ထက်တုန်းက စိတ္တသူကြွယ်ဆိုတဲ့ အနာဂါမိ ဒကာကြီးတစ်ဦး ရှိခဲ့ဖူးပါတယ်။ တရားဟောကောင်းလွန်းလို့ လူဝတ်ကြောင် ဓမ္မကထိကထဲမှာတော့ အထူးချွန်ဆုံး ဧတဒဂ် ဆုရှင်ပါပဲ။

တစ်နေ့ သူနေထိုင်ရာ မဇ္ဈိကာသဏ္ဌမြို့ကနေ မြတ်စွာဘုရားသီတင်းသုံးရာ သာဝတ္ထိမြို့ကို ရဟန်းရှင်လူ ပရိသတ် သုံးထောင်နဲ့အတူ ဘုရားဖူးခရီး ထွက်လာခဲ့ပါတယ်။ ယူဇနာသုံးဆယ်ခရီးကို တစ်နေ့ တစ်ယူဇနာနှုန်းနဲ့ ဖြည်းဖြည်းမှန်မှန် ထွက်လာလိုက်တာ တစ်လပြည့်မှ မြတ်စွာဘုရားထံမှောက် ရောက်ပါတော့တယ်။

တစ်ယူဇနာအရောက် ခရီးတစ်ထောက်နားတဲ့ နေရာတိုင်းမှာ နတ်တွေက ယာယီတဲနန်းတွေ ဖန်ဆင်းပေးပြီး ပရိသတ်သုံးထောင်လုံးကို နတ်စားဖွယ်၊ နတ်သောက်ဖွယ်တွေနဲ့ လိုလေသေးမရှိ ပြုစုဧည့်ခံကြပါတယ်။ လှည်းအစီးငါးရာနဲ့ စားရေရိက္ခာ အပြည့်အစုံ တင်လာပေမယ့် လုံးဝ အသုံးမပြုလိုက်ရဘဲ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကို စထွက်ခါစက ပစ္စည်းတွေအတိုင်း ဆိုက်ရောက်သွားပါတယ်။

ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်အတွင်းမှာ တစ်လလုံးလုံး နေထိုင်ပြီး

ဘုရားအမှူးရှိတဲ့ သံဃာတော်တွေကို နေ့စဉ် အလှူကြီးပေးပြန်တော့လည်း နတ်တွေ၊ လူတွေ ပေးပို့တဲ့ လက်ဆောင်ပစ္စည်းတွေနဲ့ပဲ လှူနေရတဲ့အတွက် ပါလာတဲ့ပစ္စည်းတွေကို တစ်ခုမှ အသုံးမပြုလိုက်ရပြန်ပါဘူး။

တစ်နှစ်လုံး ဆက်နေလည်း မူလပစ္စည်းတွေနဲ့ လှူခွင့်ရမှာမဟုတ်တဲ့အတွက် လှည်းပေါ်ပါလာသမျှ ပစ္စည်းဝတ္ထုတွေကို ဇေတဝန်ကျောင်းမှာ ဒီအတိုင်းပဲ အကုန်လုံး လှူဒါန်းထားခဲ့ပြီး ခရီးပြန်လာခဲ့ကြပါတယ်။ ‘သင့်ကံဟာ လှည်းအခွံချည်း ခရီးသွားရမယ့်ကံမဟုတ်ဘူး’ ဆိုပြီး နတ်တွေ၊ လူတွေက လှည်းအလွတ်ငါးရာပေါ် ရတနာခုနစ်ပါး အပြည့်တင်ပေးလိုက်လို့ သယ်ခဲ့ရပြန်ပါရော။

အပြန်ခရီးတစ်လျှောက်လုံးလည်း အသွားတုန်းကလို နတ်တွေ၊ လူတွေက လက်ဆောင်ပစ္စည်းတွေ ပေးကြ၊ လိုလေသေးမရှိအောင် ပြုစုဧည့်ခံကြနဲ့ မစ္စိကာသဏ္ဌမြို့ကို ချမ်းချမ်းသာသာ ပြန်ရောက်လာခဲ့ကြပါတယ်။

စိတ္တသူကြွယ်ရဲ့ ဘုရားပူးခရီးနဲ့ ပတ်သက်လို့ အရှင်အာနန္ဒာက ...

‘မြတ်စွာဘုရား ...၊ စိတ္တသူကြွယ်ဟာ အရှင်ဘုရားဆီ လာရောက်လို့ အခုလို အပူဇော်ခံရတာလား၊ ဒါမှမဟုတ် ဘယ်အရပ် ဘယ်ဒေသကိုပဲ သွားသွား အပူဇော်ခံရတာလား ဘုရား’

လို့ မေးလျှောက်တဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားရှင်က ...

‘ချစ်သား အာနန္ဒာ ...၊ စိတ္တသူကြွယ်ဟာ ငါဘုရားဆီပဲ လာလား၊ တခြား ဘယ်ဆီပဲ သွားသွား၊ အခုလို အပူဇော်ခံရတာပါပဲ။’

ဘာအသီးအပွင့်
 လိုချင်လိုချင်
 မျိုးစေ့ရှိမှ
 သစ်ပင်ကတစ်ဆင့်
 ရရှိနိုင်သလို
 ဘာကောင်းကျိုးချမ်းသာ
 လိုချင်လိုချင်
 သဒ္ဓါရှိမှ
 ကုသိုလ်ကတစ်ဆင့်
 ရရှိနိုင်တာမို့
 သဒ္ဓါဟာ
 မျိုးစေ့နဲ့လည်း
 တူပါတယ်။

ဘာလို့လဲဆိုတော့ သူက သဒ္ဓါတရား
 သိပ်ကောင်းတယ်လေ။ ကံ နဲ့ ကံရဲ့
 အကျိုးကို လောကီသဒ္ဓါ၊ လောကုတ္တရာ
 သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါနှစ်မျိုးလုံးနဲ့ မတုန်မလှုပ်
 ယုံကြည်သလို ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊
 ရတနာသုံးပါးကိုလည်း လောကုတ္တရာ
 သဒ္ဓါနဲ့ အလွန်အကဲ ကြည်ညိုတဲ့သူပါ။
 သူ့လို သဒ္ဓါတရား အားကောင်းတဲ့
 ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်နေရာ၊ ဘယ်ဒေသကိုပဲ
 သွားသွား၊ ရောက်လေရာ နေရာဒေသ
 တိုင်း မှာ လက်ဆောင် ပဏ္ဏာတွေ၊
 လာဘ်သပ်ပကာတွေနဲ့ အမြဲတမ်း
 အပူဇော်ခံရမှာ ဓမ္မတာပါပဲ’

လို့ မိန့်ကြားတော်မူပြီး
 တရားနာပရိသတ်ကို ဂါထာတစ်ပုဒ်နဲ့
 ...

‘သဒ္ဓါတရားရှိသူ၊ ကိုယ်ကျင့်
 သီလရှိသူ၊ အခြံအရံ ပရိသတ် ရှိသူ၊
 စည်းစိမ်ဥစ္စာရှိသူဟာ ဘယ် နေရာ
 ဘယ်ဒေသကိုပဲ သွားသွား၊ ရောက်လေ
 ရာ နေရာဒေသတိုင်းမှာ ကောင်းစွာ
 အပူဇော်ခံရပါတယ်။ ကောင်းစွာ အ
 ချီးမြှောက်ခံရပါတယ်’

အရှင်ဆဗ္ဗဒီက ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

‘လို့ ဟောကြားတော်မူလိုက်ပါတယ်။

‘သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ ယသ၊ ဘောဂ ရှိရင် ရောက်လေရာမှာ အပူဇော်ခံရတယ်’ လို့ အပူဇော်ခံ အရှိတရားကို လေးပါး ဟောထား ပေမယ့် အဓိကရှိရမယ့် အရှိတရားကတော့ သဒ္ဓါပါပဲ။ သဒ္ဓါရှိရင် သီလလည်း ရှိ၊ ယသလည်းရှိ၊ ဘောဂလည်းရှိပါတယ်။ သဒ္ဓါရှိလို့ ကိုယ်ကျင့်တရား စောင့်ထိန်း၊ ကိုယ်ကျင့်တရား စောင့်ထိန်းလို့ သီလရှိ၊ သဒ္ဓါရှိလို့ မေတ္တာတရား အားကောင်း၊ မေတ္တာတရား အားကောင်းလို့ ယသရှိ၊ သဒ္ဓါရှိလို့ အလှူဒါန ရက်ရော၊ အလှူဒါန ရက်ရောလို့ ဘောဂရှိ၊ ... အဲဒီလိုအားဖြင့် ... သဒ္ဓါရှိရင် သီလ၊ ယသ၊ ဘောဂလည်း ရှိတော့တာပါပဲ။

ဒါကြောင့် ‘သဒ္ဓါတရားသာရှိရင် ဘယ်နေရာသွားသွား၊ အစစအရာရာ အဆင်ပြေတယ်’ လို့ မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ အဆုံးအမကို လိုရင်း မှတ်သားနိုင်ပါတယ်။

လူတိုင်းလူတိုင်းမှာ အဆင်မပြေမှု တစ်ခုခုတော့ အနည်းဆုံး ရှိတတ်ကြပါတယ်။ တချို့က စားဝတ်နေရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ အဆင် မပြေသလို တချို့က ကျန်းမာရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ အဆင်မပြေပါဘူး။ တချို့က စိတ်ဓာတ်ရေးရာနဲ့ ပတ်သက်လို့ အဆင်မပြေသလို တချို့က အသိဉာဏ်ပညာနဲ့ ပတ်သက်လို့ အဆင်မပြေပါဘူး။

စားဝတ်နေရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ အစစအရာရာ အဆင်ပြေချင် ရင် ဒါနကောင်းမှုမှာ သဒ္ဓါတရား အားကောင်းရပါမယ်။ ကျန်းမာရေး နဲ့ ပတ်သက်လို့ အစစအရာရာ အဆင်ပြေချင်ရင် သီလကောင်းမှုမှာ သဒ္ဓါတရား အားကောင်းရပါမယ်။ စိတ်ဓာတ်ရေးရာမှာ အစစအရာ

ရာ အဆင်ပြေချင်ရင် သမထကောင်းမှုမှာ သဒ္ဓါတရား အားကောင်း ရပါမယ်။ အသိဉာဏ်ပညာမှာ အစစအရာရာ အဆင်ပြေချင်ရင် ဝိပဿနာကောင်းမှုမှာ သဒ္ဓါတရား အားကောင်းရပါမယ်။

ဒါန၊ သီလ၊ သမထ၊ ဝိပဿနာ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု လေး မျိုးလုံးမှာ သဒ္ဓါတရား အားကောင်းရင် ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာ ဘဝခရီးတစ် လျှောက်လုံး ဘယ်ဘက်ကမှ လိုလေသေးမရှိ အစစအရာရာ အဆင် ပြေနိုင်ပါတယ်။

လောကီကုသိုလ်စိတ်နဲ့ ယှဉ်တွဲတဲ့ လောကီသဒ္ဓါ၊ လောကု-
တ္တရာမဂ်ဖိုလ်စိတ်နဲ့ ယှဉ်တွဲတဲ့ လောကုတ္တရာသဒ္ဓါလို့ သဒ္ဓါနှစ်မျိုး ရှိပါတယ်။ လောကီသဒ္ဓါက လောကီချမ်းသာမှန်သမျှကို အပြည့်အစုံ အကုန် ရစေနိုင်သလို လောကုတ္တရာသဒ္ဓါက နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို အပြည့်အဝ အပြီးရစေနိုင်ပါတယ်။

လောကီရေးရာမှာရော၊ လောကုတ္တရာရေးရာမှာပါ အစစ အရာရာ အဆင်ပြေချင်ရင် သဒ္ဓါတရားကိုပဲ အဖော်ပြု ပေါင်းသင်းကြ ရမှာပါ။ အပေါင်းအသင်း အုပ်စုတောင့်တဲ့ သဒ္ဓါတရားကို ပေါင်း လိုက်ရင် အဖော်ကောင်းအားလုံးကို ပေါင်းပြီးသား ဖြစ်သွားတာပဲ မဟုတ်လား။

တိဋ္ဌာနသုတ္တန်မှာ မြတ်စွာဘုရားရှင်က ...

‘သဒ္ဓါတရားရှိတဲ့သူဟာ သီလရှိတဲ့ ရဟန်းတော်တွေကို ဖူးမြော်လိုစိတ်ရှိတယ်၊ သူတော်ကောင်းတရား အမြဲ နာကြားချင်တယ်၊ စွန့်ကြဲ ပေးကမ်း လှူဒါန်းနေရတာကို မွေ့လျော်တယ်’

လို့ သဒ္ဓါတရားရှိသူရဲ့ အင်္ဂါလက္ခဏာကို သုံးချက် ပြထား

ပါတယ်။ ဘုန်းကြီးကျောင်းသွားဖို့လည်း စိတ်မဝင်စားဘူး၊ တရားနာရမှာလည်း သိပ်ပျင်းတယ်၊ နှမြောလိုက်တာလည်း လွန်ရော ... ဆိုရင် ‘ဪ ... ငါ့မှာ သဒ္ဓါတရား ခေါင်းပါးလှချေလား’ လို့ သာ ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်ပါတော့။

သုဘူတိသုတ္တန်မှာတော့ မြတ်စွာဘုရားရှင်က

‘သဒ္ဓါတရား ရှိတဲ့သူဟာ ကိုယ်ကျင့်သီလ စောင့်ထိန်းတယ်၊ တရားဗဟုသုတ လိုက်စားတယ်၊ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းနဲ့ ပေါင်းသင်းတယ်၊ ပြောဆိုဆုံးမရ လွယ်ကူတယ်၊ အတူနေ၊ အတူကျင့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေအပေါ် ကူညီတတ်တယ်၊ အဆင့်မြင့်တရားတွေကို လိုလားတယ်၊ ကုသိုလ်ကိစ္စ ဝီရိယကြီးမားတယ်၊ ဈာန်ရအောင် ကျင့်နိုင်တယ်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသ အဘိညာဉ်နဲ့ အတိတ်ကို မြင်အောင် လုပ်နိုင်တယ်၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်နဲ့ သတ္တဝါတွေရဲ့ စုတိ၊ ပဋိသန္ဓေကို သိအောင် ကြိုးစားနိုင်တယ်၊ အာသဝက္ခယအဘိညာဉ်နဲ့ ကိလေသာအာသဝေါတွေ ကုန်ခန်းအောင် အားထုတ်နိုင်တယ်’

လို့ သဒ္ဓါတရားရှိသူရဲ့ အင်္ဂါလက္ခဏာကို ဆယ့်တစ်ချက် ပြထားပါတယ်။ ကိုယ့်မှာ ဘယ်အင်္ဂါပြည့်စုံနေပြီလဲ၊ ဘယ်အင်္ဂါလိုအပ်နေသေးလဲ ဆိုတာ စစ်ဆေးပြီး ကိုယ့်ရဲ့ သဒ္ဓါတရားကို အမြင့်ဆုံးစံချိန်အထိရောက်အောင် မြှင့်တင်သွားဖို့ပါပဲ။ သဒ္ဓါတရားအကွက်စေ့၊ ထောင့်စေ့ဖို့၊ သဒ္ဓါတရား ဟာကွက်၊ လိုကွက်မရှိဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

‘လောကမှာ သူတော်ကောင်းပုဂ္ဂိုလ်တွေ အများကြီး ရှိကြတယ်။ အဲဒီ သူတော်ကောင်းပုဂ္ဂိုလ်တွေက မေတ္တာပို့စရာရှိရင်လည်း

ကြည့်ရတာချည်းပါပဲ။ ပုထုဇဉ်ရဟန်းတော်တွေလည်း ဒကာဒကာမတွေကို ချီးမြှောက်ချင်တိုင်း ချီးမြှောက်လို့ မရပါဘူး။ သဒ္ဓါတရားအနု-အရင့်၊ အထူ-အပါးကို ကြည့်ပြီးတော့ပဲ ထိုက်တန်သလို ချီးမြှောက်ကြရတာပါ။

‘တို့ဆရာတော် အဲဒီဒကာ၊ အဲဒီဒကာမနဲ့ တွေ့တာ ဘယ်
လောက်မှ မကြာသေးပါဘူး၊ ဘာလို့များ ဒီလောက်တောင် ဦးစားပေး
နေတာလဲ မသိဘူး’

‘တို့က ဆရာတော်နဲ့ ရင်းနှီးနေတာ ကြာလှပြီ၊ သူတို့က မနေ့တစ်နေ့ကမှ ရင်းနှီးတဲ့သူတွေ၊ ဆရာတော်က သူတို့ကို တို့ထက် တောင် အရေးပေးသေးတယ်’

‘ဆရာတော်က အသစ်တွေ့ရင် အဟောင်းမေ့တတ်တယ်’

စသည်အားဖြင့် ဆရာတော်တစ်ပါးပါးရဲ့ ဒကာဒကာမတချို့ ပြောဆိုကြတာဟာ သဒ္ဒါတရားရဲ့ သဘောသဘာဝကို နားမလည်ကြ လို့ပါ။

ပညာရှိသူတော်ကောင်းတွေရဲ့ တရင်းတနှီး ဂီးစားပေး ချီးမြှောက်မှုကို ခံယူရဖို့ဆိုတာ တွေ့ဆုံမှု အချိန်တိုတောင်းတာ၊ မတိုတောင်းတာနဲ့ ဘာမျှ မပတ်သက်ပါဘူး၊ သဒ္ဒါတရား အားကောင်းတာ၊ အားမကောင်းတာနဲ့ပဲ ပတ်သက်ပါတယ်။ ပညာရှိသူတော်ကောင်းတွေရဲ့ အထူးချီးမြှောက်မှုကို ခံယူချင်ရင် ကိုယ့်ရင်ထဲက သဒ္ဒါတရားကို အားကောင်းသထက် ကောင်းအောင် ကြိုးစားမြှင့်တင်နေရပါပဲ။

ဒါ့ကြောင့်လည်း သဒ္ဒါတရားကို အကောင်းဆုံးအရင်းအနှီး၊

အနှိုင်းမဲ့အရင်းအနှီးလို့ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့တာပါ။
(သဒ္ဓိဓ ဝိတ္တံ ပုရိသဿ သေဋ္ဌံ။)

လုပ်ချင်စိတ်နဲ့ လုပ်ရည်ကိုင်ရည် ဘယ်လောက်ပဲရှိရှိ၊ အရင်း
အနှီး မရှိဘူးဆိုရင် ဘာစီးပွားရေးမှ လုပ်လို့ မရသလို အခြေအနေနဲ့
အခွင့်အလမ်း ဘယ်လောက်ပဲ ကြုံကြုံ၊ သဒ္ဓါတရား မရှိဘူးဆိုရင်
ဘာကုသိုလ်ကောင်းမှုမှ မပြုဖြစ်ပါဘူး။ ငွေအရင်းအနှီးရှိသူအတွက်
အခြေအနေတိုင်းက ငွေဝင်ပေါက် ဖြစ်နေသလို သဒ္ဓါအရင်းအနှီးရှိသူ
အတွက် အဖြစ်အပျက်တိုင်းက ကုသိုလ်ဝင်ပေါက် ဖြစ်နေပါတယ်။

သဒ္ဓါတရားသာရှိရင် အာရုံတိုင်းဟာ ကုသိုလ်အာရုံတွေ
ချည်းပါ။ သဒ္ဓါတရားသာ ရှိရင် နေရာတိုင်းဟာ ကုသိုလ်နေရာတွေ
ချည်းပါ။ သဒ္ဓါတရားသာ ရှိရင် အလုပ်တိုင်းဟာ ကုသိုလ်အလုပ်
တွေချည်းပါ။ သဒ္ဓါတရားသာ ရှိရင် အချိန်တိုင်းဟာ ကုသိုလ်အချိန်
တွေချည်းပါ။ ကုသိုလ်စီးပွားနဲ့ တရားရတနာဟာ သဒ္ဓါအရင်းအနှီး
ရှိသူတွေအတွက်သာ သီးခြားဖြစ်ထွန်းနေတဲ့ သဘာဝအခွင့်အရေး
တွေပါပဲ။

ဘာပစ္စည်း ကိုင်ချင် ကိုင်ချင် လက်ရှိမှ ကိုင်လို့ ရသလို
ဘာကုသိုလ် လုပ်ချင် လုပ်ချင် သဒ္ဓါရှိမှ လုပ်လို့ရတာမို့ သဒ္ဓါဟာ
လက်နဲ့လည်း တူပါတယ်။ ဘာအသီးအပွင့် လိုချင် လိုချင် မျိုးစေ့ရှိမှ
သစ်ပင်ကတစ်ဆင့် ရရှိနိုင်သလို ဘာကောင်းကျိုးချမ်းသာ လိုချင်
လိုချင် သဒ္ဓါရှိမှ ကုသိုလ်ကတစ်ဆင့် ရရှိနိုင်တာမို့ သဒ္ဓါဟာ မျိုးစေ့နဲ့
လည်း တူပါတယ်။

သဒ္ဓါနဲ့ ပညာ ညီမျှမှ စစ်မှန်တဲ့ သဒ္ဓါတရား ဖြစ်နိုင်ပါ

တယ်။ သဒ္ဓါလွန်ကဲပြီး ပညာအားနည်းနေရင် မယုံသင့်တာတွေ
ယုံပြီး မကိုးကွယ်သင့်တာတွေ ကိုးကွယ်မိတတ်ပါတယ်။ ထေရဝါဒ
ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အမည်ခံပြီး ထေရဝါဒနဲ့ မပတ်သက်တာတွေ ကိုး
ကွယ်နေတာဟာ သဒ္ဓါနောက် ပညာမလိုက်နိုင်လို့ပါ။

အပေါ်ယံ ယုံကြည်တဲ့ ပသာဒသဒ္ဓါ၊ ဉာဏ်ယှဉ်ပြီး သက်
ဝင်ယုံကြည်တဲ့ ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ၊ အရိယာဖြစ်ပြီး ယုံကြည်တဲ့ အဓိကမ
သဒ္ဓါ၊ ဘုရားအလောင်းတော်ဘဝနဲ့ တောက်လျှောက်ယုံကြည်တဲ့
အာဂမနိယသဒ္ဓါလို့ သဒ္ဓါလေးမျိုး ရှိပါတယ်။

သဒ္ဓါတရား မရှိသူကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ သဒ္ဓါတရားရှိသူကို
ပေါင်းသင်းခြင်း၊ သဒ္ဓါတရားဖြစ်ဖွယ် တရားတော်တွေကို နှလုံးသွင်း
ဆင်ခြင်ခြင်းဖြင့် ကိုယ့်ရဲ့ သဒ္ဓါတရားကို တိုးပွားလာအောင် ပြုလုပ်
နိုင်ပါတယ်။ တရားနာခြင်းကြောင့် သဒ္ဓါတက်လာနိုင်သလို တရား
အားထုတ်ခြင်းကြောင့် သဒ္ဓါထက်လာနိုင်ပါတယ်။ တက်သဒ္ဓါ၊ ထက်
သဒ္ဓါဟာ ကိုယ့်ဘဝရဲ့ အကောင်းဆုံးအဖော်ပါပဲ။

တစ်လောကလုံးရဲ့ အနှိုင်းမဲ့ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်တဲ့ မြတ်စွာဘုရား
ရှင်က သဒ္ဓါတရားဟာ အနှိုင်းမဲ့အဖော်ဖြစ်တယ်လို့ ‘သဒ္ဓါဒုတိယာ
ပုရိသဿ ဟောတိ’ ဆိုတဲ့ စကားတော်နဲ့ ဟောကြားညွှန်ပြထားတာ
မို့ လူသားတိုင်း လူသားတိုင်း သဒ္ဓါတရားဆိုတဲ့ အနှိုင်းမဲ့အဖော်နဲ့
ထားဝရလက်တွဲ မခွဲမခွာ ပေါင်းသင်းသွားနိုင်ကြပါစေလို့ ဆုမွန်ကောင်း
တောင်းလိုက်ပါတယ် ...။ ။

■ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ။

[အပ္ပမာဒမဂ္ဂဇင်း၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၀၄]

ပန်းချီ • မောင်ကျော်ညွန့် • အဖွဲ့.

အနိစ္စ

(၁)

လောကမှာ ရှိရှိသမျှ အလှူအားလုံးထဲမှာ တရားအလှူဟာ အနှိုင်းမဲ့အလှူ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ တရားအလှူထက် ပိုပြီး အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို ကောင်းကျိုးပြုပါတယ်လို့ နှိုင်းယှဉ်စရာ၊ အစားထိုးစရာ၊ ထပ်တူပြုစရာ တခြားအလှူ မရှိတော့လို့ပါပဲ။

တရားအလှူနဲ့ လဲလှယ်သင့်၊ လဲလှယ်ထိုက်တဲ့ တခြား အလှူ လောကမှာ မရှိတော့တဲ့အတွက် တရားအလှူဟာ အနှိုင်းမဲ့

အလှူ၊ ဖြစ်ရပါတယ်။

လှူတယ်ဆိုတာ ပေးတာပါ။ ယူသူအတွက် ကောင်းကျိုး တစ်စုံတစ်ရာဖြစ်စေမယ့် ပစ္စည်းဝတ္ထုတစ်ခုခုကို ယူသူလက်ထဲ ထည့်ပေးလိုက်တာကိုပဲ လှူတယ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ အပေးခံရတဲ့ ပစ္စည်းဝတ္ထုဟာ ပေးသူနဲ့ ယူသူနှစ်ဦးမှာ ယူသူအတွက် ကောင်းကျိုး ဖြစ်ထွန်းစေဖို့က အဓိကပါပဲ။ ပေးသူအတွက်သာ ကောင်းကျိုးဖြစ်ပြီး ယူသူအတွက် ကောင်းကျိုးမဖြစ်ရင် အဲဒီအပေးဟာ အပေးကောင်း မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ကောင်းကျိုးဖြစ်တောင်မှ အဖြစ်နည်းနေသေးရင် အဆင့်နိမ့်အပေးပဲ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

လောကမှာ ပစ္စည်းပေးခြင်း(ပစ္စည်းအလှူ)နဲ့ တရားပေးခြင်း (တရားအလှူ) ဆိုပြီးတော့ ပေးခြင်းနှစ်မျိုး(အလှူနှစ်မျိုး) ရှိပါတယ်။ ပစ္စည်းပေးလိုက်လို့ ပစ္စည်းရသွားတဲ့သူဟာ အဲဒီပစ္စည်းကို အသုံးပြုပြီး အိုနာသေရေး ဒုက္ခဘေးကနေ မလွတ်မြောက်နိုင်တဲ့အတွက် ပစ္စည်းပေးခြင်း၊ ပစ္စည်းအလှူဟာ အကောင်းဆုံးပေးခြင်း၊ အကောင်းဆုံးအလှူ မဟုတ်ပါဘူး။ တရားပေးလိုက်လို့ တရားရသွားတဲ့သူကတော့ အဲဒီတရားအတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံပြီး အိုနာသေရေး ဒုက္ခဘေးကနေ လွတ်မြောက်သွားနိုင်တဲ့အတွက် တရားပေးခြင်း (တရားအလှူ) ဟာ အကောင်းဆုံးပေးခြင်း (အကောင်းဆုံးအလှူ) ဖြစ်ပါတယ်။

အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို ခန္ဓာဆိုတဲ့ အနှိုင်းမဲ့ဆင်းရဲကနေ အပြီးတိုင် လွတ်မြောက်စေနိုင်ပြီး နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ အနှိုင်းမဲ့ချမ်းသာမှာ ထာဝရ မွေ့လျော်ခွင့်ပေးနိုင်တဲ့အတွက်ကြောင့် တရားအလှူဟာ အနှိုင်းမဲ့ အလှူ ဖြစ်ရပါတယ်။

အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်ဟာ မြတ်စွာဘုရားပြီးရင် ပညာ ဉာဏ် အကြီးမားဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ထူး ဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်လောက်ထိပညာ ဉာဏ် ကြီးမားသလဲဆိုရင် ကမ္ဘာတစ်ခွင်လုံး မိုးရွာသွန်းနေတဲ့အချိန်မှာ ‘မဟာသမုဒ္ဒရာထဲကျတဲ့ မိုးရေပေါက်က ဘယ်လောက်ရှိတယ်၊ မဟာမြေကြီးပေါ်ကျတဲ့ မိုးရေပေါက်က ဘယ်လောက်ရှိတယ်၊ တောင်တွေပေါ်ကျတဲ့ မိုးရေပေါက်က ဘယ်လောက်ရှိတယ်’ လို့ မိုးရေတစ်ပေါက်ချင်း ရေတွက်ပြီး အတိအကျ ဂဏန်းထိုး တင်ပြနိုင်လောက်အောင်ကို ပညာဉာဏ်ကြီးမားပါတယ်။

အဲဒီလောက် ပညာဉာဏ်ကြီးမားတဲ့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ
မထေရ်တောင်မှ ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ကိုယ်၊ ကိုယ့်အသိနဲ့ကိုယ် တရားထူး
တရားမြတ် မရရှိခဲ့ပါဘူး။ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတဲ့တရားကို
အရှင်အဿဇီမထေရ် တစ်ဆင့်ပြန်ဟောပြတာကို နာယူရမှ တရားထူး
တရားမြတ် ရရှိခဲ့ပါတယ်။ အရှင်အဿဇီမထေရ် ပေးလှူတဲ့ တရား

အလှူ (ဓမ္မဒါန) ကို အလှူခံခွင့်ရခဲ့လို့သာ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ် သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ ကျွတ်လွတ်ထွက်မြောက်နိုင်ခဲ့တာပါ။

ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကလွဲရင် တရားအလှူ မရှိဘဲ တရား ထူး ရတဲ့သူ၊ တရားအလှူ မပါဘဲ သံသရာလွတ်မြောက်တဲ့သူ ရှေးကလည်း မရှိခဲ့၊ အခုလည်း မရှိ၊ နောင်လည်း ဘယ်တော့မှရှိမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ တရားထူးရရေး၊ သံသရာလွတ်မြောက်ရေးမှာ တရား အလှူဟာ မပါမဖြစ်၊ မရှိမဖြစ်တဲ့အတွက် တရားအလှူ (ဓမ္မဒါန)ဟာ အနှိုင်းမဲ့အလှူ ဖြစ်ရပါတယ်။

တရားထူးရရေး၊ သံသရာလွတ်မြောက်ရေးမှာသာ တရားအ လှူက ပဓာနကျတာ မဟုတ်သေးပါဘူး။ ဘဝကောင်းစားရေး၊

သံသရာချမ်းသာရေးမှာလည်း တရားအလှူက အဓိကအခန်းကဏ္ဍကနေ ပါဝင် ပတ်သက်နေပါသေးတယ်။

သံသရာမှာဘဝကောင်းရတယ်၊

ချမ်းသာကောင်းခံစားရတယ်

ဆိုတာ ကုသိုလ်ကံကောင်း

ရှိလို့ပါ။ ကုသိုလ်ကံကောင်းသာ

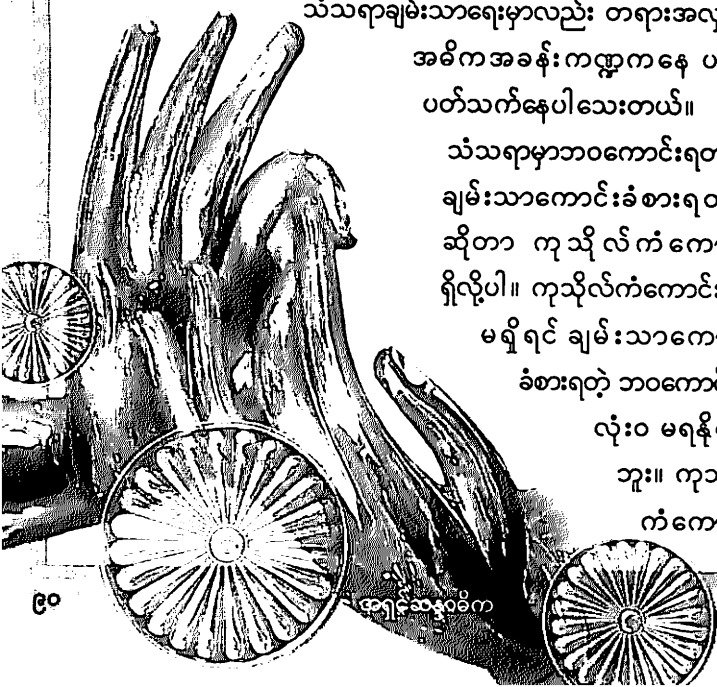
မရှိရင် ချမ်းသာကောင်း

ခံစားရတဲ့ ဘဝကောင်းကို

လုံးဝ မရနိုင်ပါ

ဘူး။ ကုသိုလ်

ကံကောင်း

ရှိဖို့ဆိုတာကလည်း ကုသိုလ်ကံကောင်းတွေကို စိတ်လိုလက်ရ ပြုလုပ်အားထုတ်မှ ရှိနိုင်ပါတယ်။ ကုသိုလ်ကံကောင်းတွေကို စိတ်လိုလက်ရ ပြုလုပ်အားထုတ်ဖြစ်ဖို့ဆိုတာကလည်း ကုသိုလ်ကံကောင်းတွေကို ပြုလုပ်အားထုတ်သင့်တယ်လို့ နားလည်သဘောပေါက်တဲ့ အသိဉာဏ်ရှိမှ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီအသိဉာဏ်ကို တရားအလှူ (ဓမ္မဒါန) ကသာ ပေးစွမ်းနိုင်ပါတယ်။

တရားအလှူကိုသာ မခံယူရရင် ... ဘယ်သတ္တဝါမှ ဒါနကောင်းမှုလည်း ပြုဖြစ်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ သီလကောင်းမှုလည်း ပြုဖြစ်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ သမထကောင်းမှုလည်း ပြုဖြစ်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဝိပဿနာကောင်းမှုလည်း ပြုဖြစ်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။

အနည်းဆုံး ‘ဒါနနည်းတော့ ခွဲတတ်တယ်၊ သီလနည်းတော့ ရောဂါကြွယ်၊ သမထနည်းတော့ စိတ်အားငယ်၊ ဝိပဿနာနည်းတော့ ဉာဏ်နိမ့်တယ်’ ဆိုတဲ့ တရားအလှူကို ခံယူခွင့်ရလို့သာ ဒါန၊ သီလ၊ သမထ၊ ဝိပဿနာ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေကို သတ္တဝါတွေ စွမ်းအားရှိသလောက် ပြုဖြစ်နေကြတာပါ။ သတ္တဝါတွေမှာ စိတ်နေ စိတ်ထားကလည်း အမျိုးမျိုး၊ ခံယူချက်ကလည်း အမျိုးမျိုးဆိုတော့ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုကြခြင်းရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်၊ ဦးတည်ချက်တွေကလည်း တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး မတူညီဘဲ အမျိုးမျိုးတော့ ရှိကြမှာပါပဲ။

တချို့သတ္တဝါတွေက ကိုယ့်ဘဝပြည့်စုံရေးအတွက် ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုကြပါတယ်။ တချို့သတ္တဝါတွေက သူများဘဝပြည့်စုံရေးအတွက် ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုကြပါတယ်။ တချို့သတ္တဝါတွေက ကိုယ့်ဘဝလွတ်မြောက်ရေးအတွက် ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြု

ကြပါတယ်။ တချို့ သတ္တဝါတွေက ကိုယ့်ဘဝလွတ်မြောက်ရေး အတွက်ရော၊ သူများဘဝ လွတ်မြောက်ရေးအတွက်ပါ ကုသိုလ် ကောင်းမှု ပြုကြပါတယ်။ ကရုဏာ၊ ပညာအဆင့်အပေါ် မူတည်ပြီး ရည်ရွယ်ချက်၊ ဦးတည်ချက် အဆင့်အမျိုးမျိုး ကွဲပြားသွားပါတယ်။

ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ်၊ သူတို့တစ်တွေ ကိုယ့်ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ကိုယ်
ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုဖြစ်နေကြတာဟာ အရင်းစစ်လိုက်တော့ တရား
နာယူကြရလို့ပါ။ တရားအလှူနဲ့ယူကြရလို့ပါ။

သတ္တဝါတွေ ကောင်းမှုအကျိုးခံစားပြီး ချမ်းသာပြည့်စုံနေရခြင်းရဲ့ ပင်မအကြောင်းတရားကတော့ တရားအလှူပါပဲ။ တရားအလှူ မရှိရင် ကုသိုလ်ကောင်းမှု မရှိနိုင်၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု မရှိရင် ကောင်းကျိုးချမ်းသာ မရှိနိုင်တဲ့အတွက် အလှူအားလုံးထဲမှာ တရားအလှူ သည်သာ အကောင်းဆုံး အမြတ်ဆုံးအလှူ၊ အနှိုင်းမဲ့အလှူ ဖြစ်ရပါတယ်။

ဒါနကောင်းမှုက ပြင်ပရုပ်ဝတ္ထုဆိုင်ရာ အရည်အသွေးကို ပြည့်စုံစေနိုင်တယ် ဆိုတဲ့ အသိတရားရှိမှ ဒါနကောင်းမှုပြုဖြစ်ပါတယ်။ သီလကောင်းမှုက ကိုယ်တွင်းရုပ်ဝတ္ထုဆိုင်ရာ အရည်အသွေးကို ပြည့်စုံစေနိုင်တယ် ဆိုတဲ့ အသိတရားရှိမှ သီလကောင်းမှု ပြုဖြစ်ပါတယ်။ သမထကောင်းမှုက စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အရည်အသွေးကို ပြည့်စုံစေနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ အသိတရားရှိမှ သမထကောင်းမှု ပြုဖြစ်ပါတယ်။ ဝိပဿနာကောင်းမှုက အသိဉာဏ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အရည်အသွေးကို ပြည့်စုံစေနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ အသိတရားရှိမှ ဝိပဿနာကောင်းမှု ပြုဖြစ်ပါတယ်။

ပြည့်တင်းပြီး လန်းဆန်းတက်ကြွသွားတတ်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် အစားအစာအလှူဟာ ခွန်အားအလှူ ဖြစ်ပါတယ်။

‘မြတ်စွာဘုရား ...၊ ဘယ်အရာကို ပေးလှူတဲ့သူဟာ အဆင်းကို ပေးလှူရာ ရောက်ပါသလဲဘုရား’

‘အို ...နတ်သား ...၊ အဝတ်အထည်ကို ပေးလှူတဲ့သူ ဟာ အဆင်းကို ပေးလှူရာရောက်ပါတယ်’

ဟုတ်ပါတယ်။ လူတစ်ယောက်ဟာ နဂိုက ဘယ်လောက်ပဲ ရုပ်အဆင်း လှပချောမောပါစေ၊ အဝတ်လုံးဝ ဝတ်မထားဘူးဆိုရင်၊ ဒါမှမဟုတ် ဝတ်ထားတဲ့အဝတ်တွေက စုတ်ပြတ်ညစ်ထေးနေတယ် ဆိုရင် ဘယ်လိုမှ ကြည့်လို့ ရှုလို့ မကောင်းတော့ဘဲ အရပ်ဆိုး အ ကျည်းတန်သွားပါတယ်။ နဂိုက ဘယ်လောက်ပဲ ရုပ်ဆိုးဆိုး၊ ကိုယ်နဲ့ သင့်တော်လိုက်ဖက်တဲ့ အဝတ်ကောင်းလေးတွေ အချိုးတကျ ဝတ် ဆင်ထားမယ် ဆိုရင် ‘လူမှာအဝတ်၊ တောင်းမှာအကွပ်’ ဆိုတဲ့အတိုင်း လှပတင့်တယ် ရှုချင့်စဖွယ် ဖြစ်သွားနိုင်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် အဝတ် အထည်အလှူဟာ အဆင်းအလှူ ဖြစ်ပါတယ်။

‘မြတ်စွာဘုရား ...၊ ဘယ်အရာကို ပေးလှူတဲ့သူဟာ ချမ်းသာသုခကို ပေးလှူရာ ရောက်ပါသလဲဘုရား’

‘အို ...နတ်သား ...၊ ယာဉ်ကို ပေးလှူတဲ့သူဟာ ချမ်းသာ သုခကို ပေးလှူရာ ရောက်ပါတယ်’

ဟုတ်ပါတယ်။ ခရီးတစ်ခုသွားတဲ့အခါ ယာဉ်မပါဘူးဆိုရင်၊ ဒါမှမဟုတ် ပါတဲ့ယာဉ်က အဆင့်နိမ့်ယာဉ် ဖြစ်နေမယ်ဆိုရင် ခရီးသွား ရတဲ့သူမှာ အင်မတန် ပင်ပန်းဆင်းရဲရပါတယ်။ ယာဉ်ပါတယ်ဆိုရင်၊

သွားလာသမျှ၊ လုပ်ကိုင်သမျှ အမှားမှားအယွင်းယွင်း ဖြစ်ကုန်တတ်ပါတယ်။ သဘာဝအရ ဘယ်လောက်ပဲ မှောင်မိုက်နေတဲ့အချိန်ဖြစ်ဖြစ်၊ ဆီမီး၊ ဓာတ်မီး၊ လျှပ်စစ်မီး စတဲ့ မီးအလင်းရောင်တစ်ခုခုကို အားပြုမှီခိုခွင့်ရတယ်ဆိုရင်တော့ အမြင်ဓာတ်ပေါက်ပြီး စိတ်နောက်ကိုယ်ပါ သွားလိုရာ သွားနိုင်၊ လုပ်လိုရာ လုပ်နိုင်ကြပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် မီးအလှူဟာ မျက်စိအလှူ ဖြစ်ပါတယ်။

‘မြတ်စွာဘုရား ...၊ ဘယ်အရာကို ပေးလှူတဲ့သူဟာ ခွန်အား၊ အဆင်း၊ ချမ်းသာသုခ၊ မျက်စိ၊ လေးမျိုးလုံး (အကုန်လုံး) ကို ပေးလှူရာ ရောက်ပါသလဲဘုရား’

‘အို ...၊ နတ်သား ...၊ အဆောက်အအုံကို ပေးလှူတဲ့ သူဟာ ခွန်အား၊ အဆင်း၊ ချမ်းသာသူခ၊ မျက်စိ၊ လေးမျိုးလုံး (အကုန်လုံး) ကို ပေးလှူရာ ရောက်ပါတယ်’

ဟုတ်ပါတယ်။ အဆောက်အအုံပြင်ပမ္မာ သွားလာလုပ်ကိုင်
နေရတဲ့သူတွေအတွက် ပင်ပန်းခြင်းဒဏ်ကြောင့် ခွန်အားဆုတ်ယုတ်မှု၊
နေပူလေပူမြူမှုဒဏ်ကြောင့် ရုပ်အဆင်းဖောက်ပြန်မှု၊ ဆူးငြောင့်
ခလုတ်၊ မြွေကင်း၊ သူခိုးဓားပြ၊ ရာသီဥတုဒဏ် စတဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခ၊
လေပူနေပူ မြူမှုဒဏ်ကြောင့် မျက်စိဖန်စပ်မှု ဖြစ်တတ်ပါတယ်။
အဆောက်အအုံအတွင်း ဝင်ရောက်ခိုနားလိုက်ရတယ်ဆိုရင်တော့
ခွန်အားပြည့်တင်းမှု၊ ရုပ်အဆင်းတင့်တယ်မှု၊ ချမ်းသာသုခ၊ မျက်စိ
ကြည်လင်မှု ပြန်ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဧရပ်၊ တန်ဆောင်း၊
အိမ်၊ ကျောင်း စတဲ့ အဆောက်အအုံအလှူဟာ အကုန်လုံးအလှူ၊
အားလုံးအလှူ ဖြစ်ပါတယ်။

နတ်သားမေးတဲ့ မေးခွန်းတွေထဲမှာ မပါတဲ့ အလှူတစ်မျိုးကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က ကိုယ်တော်တိုင်ပဲ အခုလို ဖြည့်စွက်မိန့်ကြားတော် မူပါတယ်။

‘အို ... နတ်သား ...၊ တရားကိုပေးလှူတဲ့သူဟာ နိဗ္ဗာန် ကို ပေးလှူရာ ရောက်ပါတယ်’

ဟုတ်ပါတယ်။ တရားအလှူ မခံယူရရင် (တရားမနာရရင်) တရားမသိနိုင်ပါဘူး။ တရားမသိရင် တရားမကျင့်နိုင်ပါဘူး။ တရား မကျင့်ရင် တရားမရှိနိုင်ပါဘူး။ တရားမရှိရင် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်မပြု နိုင်ပါဘူး။ တရားအလှူ ခံယူရမှသာ (တရားနာရမှသာ) တရားသိနိုင် ပါတယ်။ တရားသိမှ တရားကျင့်နိုင်ပါတယ်။ တရားကျင့်မှ တရား ရှိနိုင်ပါတယ်။ တရားရှိမှ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် တရားအလှူဟာ နိဗ္ဗာန်အလှူ ဖြစ်ပါတယ်။

အို ... အံ့ဩစရာကောင်းလိုက်တာ ...။ တရားလှူရင် နိဗ္ဗာန်လှူရာရောက်တယ် ... တဲ့။

ကိုယ့်လက်ထဲမှာ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ ပစ္စည်း ထင်ရှားမရှိသေးဘဲနဲ့ တောင် (ကိုယ်နိဗ္ဗာန်မရသေးဘဲနဲ့တောင်) သူတစ်ပါးလက်ထဲ နိဗ္ဗာန် ဆိုတဲ့ပစ္စည်း ထည့်ပေးနိုင်တဲ့အလှူ၊ တစ်လောကလုံးရဲ့ အနှိုင်းမဲ့ ချမ်းသာဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကြီးတစ်ခုလုံး သူတစ်ပါးကို အခမဲ့ပေးခွင့်ရတဲ့ အလှူ၊ ဒီအလှူလောက်မြတ်တဲ့အလှူ လောကမှာ ရှိနိုင်ပါဦးမလား။ ကိုယ်ရဖို့တောင် မလွယ်တဲ့နိဗ္ဗာန် သူတစ်ပါးကို ပေးနိုင်တယ်ဆိုတော့ တရားအလှူဟာ အနှိုင်းမဲ့အလှူပဲပေါ့။

‘တရားအလှူဟာ နိဗ္ဗာန်အလှူ’ ဆိုတဲ့ စကားရပ်ထဲမှာ

‘နိဗ္ဗာန်’ ကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က
‘နိဗ္ဗာန်’ လို့ တိုက်ရိုက်မဟောဘဲ
‘အမတ’လို့ ပောကြားထား
ပါတယ်။ ‘အမတ’ ဆိုတာ
မသေတဲ့ နေရာ၊ မသေရာ
အရပ်ပါပဲ။ လိုရင်းကတော့
‘မသေခြင်းသဘော’ ပေါ့။
ဘယ်တော့မှ မသေနိုင်တဲ့
သဘော၊ ဘယ်တော့မှ
မပျက်စီးနိုင်တဲ့သဘောကို
‘အမတ’ လို့ ခေါ်ပါတယ်။
ဓမ္မဒါနဟာ အမတဒါနပါ။
တရားအလှူဟာ မသေခြင်း
အလှူပါ။ သူတစ်ပါးကို
တရားပေးလှူရင်
သူတစ်ပါးကို မသေခြင်း
ပေးလှူရာ ရောက်ပါတယ်။

မသေဓာတ် ပေးအပ်ရာ ရောက်ပါတယ်။

မသေအောင် လုပ်ပေးရာ ရောက်ပါတယ်။

သူတစ်ပါးကို မသေအောင် လုပ်ပေးရတဲ့

အလုပ်လောက် ကောင်းတဲ့အလုပ်မျိုး လောကမှာ

ရှိနိုင်ပါဦးမလား။ လုံးဝ (လုံးဝ) ကို မရှိနိုင်တော့ပါဘူး။

အရှင်ဆန္ဒာဓိက

လောကမှာ လူတိုင်းလူတိုင်း သေရမှာ ကြောက်ကြပါ
တယ် (ရဟန္တာမှအပ)။ သေချင်တဲ့လူရယ်လို့ တစ်ယောက်မှ မရှိပါ
ဘူး။ အသေလွတ်တဲ့ အဖြစ်မျိုးကို လူတိုင်း လိုချင်ကြပါတယ်။
ကိုယ့်ရဲ့ တရားအလှူကြောင့် သူတစ်ပါးမှာ ဘယ်တော့မှ မသေရ
တော့ဘဲ အသေလွတ်သွားတယ်ဆိုရင် ဘယ်လောက်များ ဝမ်းသာ
စရာကောင်းလိုက်သလဲ လို့ ...။

‘မေ့’ ကြောင့် ‘အမတ’ ကို ရနိုင်တယ်၊ မရနိုင်ဘူးဆိုတာ
ကတော့ အထူးစဉ်းစားနေစရာတောင် မလိုပါဘူး။ ‘အပ္ပမာဒေါ
အမတံ ပဒံ’ ဆိုတဲ့ အဆုံးအမတရားတစ်ခုကို ကြည့်လိုက်ရုံနဲ့ သိ
သာထင်ရှားနေပါပြီ။

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားထားသမျှ တရားအားလုံးရဲ့ အနှစ်
ချုပ်က ‘အပ္ပမာဒတရား’ ပါ။ မြန်မာလိုတော့ ‘မမေ့တရား’ ပေါ့။
မကောင်းမှုအကုသိုလ်မှန်သမျှ မပြုလုပ်ဖို့ မမေ့တဲ့ အပ္ပမာဒတရား၊
ကောင်းမှုကုသိုလ်မှန်သမျှ ပြည့်စုံအောင် ပြည့်ကျင့်ဖို့ မမေ့တဲ့ အပ္ပမာဒ
တရား၊ မိမိရဲ့ စိတ်ကို ဖြူစင်သန့်ရှင်းနေအောင် အားထုတ်ဖို့ မမေ့တဲ့
အပ္ပမာဒတရား၊ အဲဒီ အပ္ပမာဒတရားနဲ့ ပြည့်စုံရင် ပြည့်စုံတဲ့တစ်နေ့
အမတကို အပြီးအပိုင် ရပါလိမ့်မယ်။

အမတကို အပြီးအပိုင်ရရင် ဘယ်တော့ဆို ဘယ်တော့မှ
မသေရတော့ပါဘူး။ မဆုံးနိုင်အောင် ထပ်တလဲလဲ သေနေရတဲ့
အသေသံသရာက ထာဝရ လွတ်မြောက်သွားပါပြီ။ ဒါ့ကြောင့် မြတ်
စွာဘုရားရှင်က ‘အပ္ပမာဒေါ အမတံ ပဒံ = အပ္ပမာဒတရားဟာ
အမတကို ရခြင်းရဲ့ အကြောင်းပဲ’ လို့ မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။

ဓမ္မကို ပေးလှူတယ်ဆိုတာ အပ္ပမာဒတရားကို ပေးလှူတာ ပါပဲ။ အပ္ပမာဒတရားဆိုတာကလည်း အမတရဲ့ အကြောင်းရင်းဖြစ်နေ တော့ ဓမ္မပေးလှူသူဟာ အမတပေးလှူသူ ဖြစ်ရတော့တာပေါ့။ အပ္ပမာဒတရားကို အလှူခံယူရရှိသူအနေနဲ့ မိမိလက်ထဲရောက်လာတဲ့ အပ္ပမာဒတရားနဲ့အညီ မမေ့မလျော့ မပေါ့မဆ ကျင့်ကြံနေထိုင်သွား ဖို့တော့ လိုအပ်တာပေါ့။

တရားလှူတယ်ဆိုတာ ‘နည်း’ ကို လှူတာပါ။ ကိုယ့် လက်ထဲ ရောက်လာတဲ့ ‘နည်း’ ကို လမ်းညွှန်ချက်နဲ့အညီ စနစ်တကျ အသုံးမချတတ်ဘူးဆိုရင်တော့ ‘နည်း’ ကပေးတဲ့ ကောင်းကျိုးချမ်း သာတွေကို ခံစားခွင့်ရမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ သူတစ်ပါးပေးတဲ့ ‘နည်း’ အတိုင်း ကိုယ်ကိုယ်တိုင် လက်တွေ့ကျင့်သုံးကြည့်မှ နည်းရဲ့ တန်ဖိုး၊ နည်းရဲ့ ကောင်းကျိုးကို အပြည့်အဝ ခံစားခွင့်ရမှာပါ။

သူတစ်ပါးက ကိုယ့်ကို အစားအစာ ပေးလှူလာရင် အဲဒီ အစားအစာကို ကိုယ်ကိုယ်တိုင် စားကြည့်မှ အစားအစာရဲ့ အရသာ သိနိုင်သလို သူတစ်ပါးက ကိုယ့်ကို တရားပေးလှူလာရင်လည်း အဲဒီတရားအတိုင်း ကိုယ်ကိုယ်တိုင် ကျင့်ကြံနေထိုင်ကြည့်မှ တရားရဲ့ အရသာကို လက်တွေ့ ခံစားခွင့်ရနိုင်ပါတယ်။ တရားကပေးတဲ့ ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို လိုချင်ရင် တရားကို လက်တွေ့ကျင့်သုံးဖို့ အထူးအရေးကြီးပါတယ်။ တရားကို တရားနဲ့တူအောင် တကယ်ကျင့် မကြည့်ဘဲနဲ့ တရားအကျိုး မခံစားရပါဘူး ဆိုတာကတော့ သဘာဝ မကျပါဘူး။

ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် တရားရဲ့ ပင်ကိုသဘာဝသတ္တိကတော့

တရားကျင့်သူကို မသေရာနိဗ္ဗာန်အထိ အရောက်ပို့ပေးနိုင်တာမို့ တရား
 အလှူ ခံယူသူက တရားအတိုင်း ကျင့်ကျင့်၊ မကျင့်ကျင့် တရားပေး
 လှူသူဟာ မသေခြင်းကို ပေးလှူရာ ရောက်နေတာပါပဲ။ အခုလော
 လောဆယ် တရားမကျင့်လို့ အခုချက်ချင်း သေခြင်းတရားက မလွတ်
 တောင် ကိုယ်လှူလိုက်တဲ့တရားကြောင့် တစ်နေ့နေ့ တစ်ချိန်ချိန်
 တစ်နေရာရာမှာတော့ တရားကျင့်ဖြစ်သွားပြီး သေခြင်းတရားက
 လွတ်မြောက်သွားမှာ အမှန်ပါပဲ။ အနာဂတ်အတွက် အထုံပါရမီတော့
 သေချာပေါက် ဖြစ်သွားတယ်ဆိုပါတော့။

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတဲ့တရားကို မြတ်စွာဘုရားထံက
 တိုက်ရိုက်နာကြားရလို့ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တပည့်သာဝကတွေ
 ထံက တစ်ဆင့်နာကြားရလို့ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ တရားထူးတရားမြတ် ရသွားပြီး
 သေခြင်းတရားက လွတ်မြောက်သွားသူတွေ အရင်ကလည်း မရေ
 မတွက်နိုင်အောင် မြောက်မြားစွာ ရှိခဲ့ပါတယ်။ အခုလည်း မြောက်မြား
 စွာ ရှိနေတုန်း၊ နောင်လည်း မြောက်မြားစွာ ရှိနေဦးမှာပါပဲ။

နိဗ္ဗာန်အပြီးရောက်လို့ အသေသံသရာက အပြီးလွတ်သွားသူ
 အားလုံး တရားအလှူကြောင့် လွတ်သွားရတာမို့ တရားအလှူကြောင့်
 အသေသံသရာက လွတ်မြောက်သွားရပုံကို သက်သေသာဓက ထုတ်
 ပြမနေတော့ပါဘူး။ ။

[ဒုတိယပိုင်း ဆက်လက်ဖတ်ရှုပါရန်။]

■ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေဝ။

[အပ္ပမာဒမဂ္ဂဇင်း၊ သြဂုတ်၊ ၂၀၀၁။]

အနုပညာ

(စာအုပ်စုံစာအုပ်)

ဒါပေမဲ့ ကိုယ်ပေးလျှာတဲ့တရားက ကိုယ်ကိုယ်တိုင် ကျင့်သုံး အားထုတ်ထားပြီးလို့ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ အမှန်တကယ် ပြည့်စုံနေတဲ့ တရား ဖြစ်မယ်ဆိုရင်တော့ ပိုကောင်းပါတယ်။ အကျိုးရလဒ်အနေနဲ့ မပြည့်စုံသေးတောင် အကြောင်းလုပ်ရပ်အနေနဲ့ အတိုက်အလျှောက် ပြည့်စုံဖို့တော့ လိုအပ်ပါတယ်။ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် အတတ်နိုင်ဆုံး

ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် တရားကို ပေးလှူ၍ အိဒီတရား
အလှူဟာ ဗုဒ္ဓအလိုတော်ကျ တရားအလှူ
ဖြစ်တာပါ။

ပါဠိတော်ရဲ့ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းပြပါတယ်။ ပိဋကတ်သုံးပုံ အာရုံဆောင်ထားတဲ့ ဆရာတော်တွေက အကြောင်းအရာ အချက် အလက်မျိုးစုံ၊ ဥပမာ သာဓကမျိုးစုံနဲ့ တန်ဆာဆင်ပြီး ဟောကြတာ ဆိုတော့ တရားက မြိုင်မြိုင်ဆိုင်ဆိုင်နဲ့ သိပ်ကို ပြည့်စုံလှပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တရားသာ ဆုံးသွားတယ်၊ ဘယ်နတ်တစ်ယောက်ကမှ သာဓု မခေါ်ကြပါဘူး။

‘ငါ့ရှင်၊ သင်ပြောတော့ ဒီတောထဲက နတ်တွေ တရားဆုံး ရင် သာဓုအကြီးအကျယ် ခေါ်ကြတယ်ဆို၊ ခုတော့ ဘယ်လိုလဲ’

‘ခါတိုင်း တပည့်တော် တရားဟောရင်တော့ သာဓုသံတွေ ပဲ့တင်ထပ်နေတာပါဘုရား၊ ဒီနေ့ဘယ်လိုများ ဖြစ်တာပါလိမ့်’

‘ကဲ၊ ဒါဖြင့် ... ငါ့ရှင် ဟောနေကျတရား ဟောစမ်းပါဦး’

သူဟောနေကျ ဂါထာလေးတစ်ပုဒ် ဟောလိုက်တယ်ဆိုရင်ပဲ နတ်တွေ သာဓုခေါ်လိုက်ကြတာ ခါတိုင်းထက်တောင် အသံလှိုင်း ပိုကြီးနေပါသေးတယ်။ ဆရာတော်နှစ်ပါးရဲ့ တပည့်တွေက ‘ဒီတော ထဲက နတ်တွေ မျက်နှာလိုက်တယ်၊ မကျေနပ်ဘူး’ ဆိုပြီး မြတ်စွာ ဘုရားကို သွားလျှောက်ကြတဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဂါထာ တစ်ပုဒ်နဲ့ တရားဟောတော်မူပါတယ်။

‘တရားတွေ အများကြီး တတ်မြောက်ရုံ၊ တရားတွေ အများ ကြီး ဟောပြောနိုင်ရုံနဲ့တော့ ‘တရားဆောင်သူ’ မဖြစ်သေးပါဘူး။ တရားနည်းနည်းပဲ သိပေမယ့် သိတဲ့တရားအတိုင်း ကျင့်ကြံအားထုတ် တဲ့အတွက် တရားကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ ထိုးထွင်းမြင်သွားပြီဆိုရင် တော့ ‘တရားဆောင်သူ’ ဖြစ်ပါပြီ။ တကယ်လို့ တရားမမြင်နိုင်သေး

တောင်မှ တရားအတိုင်း မမေ့မလျော့ ကျင့်ကြံအားထုတ်နေတယ်ဆိုရင်
လည်း ‘တရားဆောင်သူ’ လို့ပဲ ခေါ်နိုင်ပါတယ်’

တကယ်တော့ တောထဲက နတ်တွေက မျက်နှာလိုက်ပြီး
သာဓုခေါ်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ တစ်ဂါထာတည်း ဟောတဲ့ ရဟန်း
တော်က ကိလေသာကုန်တဲ့ ရဟန္တာဖြစ်နေပြီး ရှည်ရှည်လျားလျား
ဟောတဲ့ ရဟန်းတော်တွေက ကိလေသာအပြည့်ရှိတဲ့ ပုထုဇဉ်တွေ
ဖြစ်နေလို့ ကိလေသာကုန်အောင် အရင်ဆုံး အားထုတ်ကြစေချင်တဲ့
စေတနာနဲ့ သာဓုသံမပေးဘဲ မျိုသိပ်ထားလိုက်ကြတာပါ။ ဒါမှမဟုတ်
တရားရှိသူဟောတဲ့တရားနဲ့ တရားမရှိသူဟောတဲ့တရား စွမ်းအား
ချင်း ကွာခြားနေတာကြောင့်လည်း သာဓုမခေါ်တာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်က ‘သစ္စာတရား သိမြင်ပြီးသူနဲ့ အပ္ပမာဒ
တရား လက်ကိုင်ထားသူသာ တရားဆောင်သူအစစ် ဖြစ်တယ်’ လို့
မိန့်ကြားတော်မူထားပါတယ်။ တရားဆောင်သူဟာ တရားရှိသူပါ။
တရားရှိသူ ပေးလှူတဲ့တရားထဲမှာ မမြင်ရတဲ့ လျှို့ဝှက်စွမ်းအားတွေ
အပြည့်အသိပ် ကိန်းဝပ်နေမှာ သေချာပါတယ်။ လျှို့ဝှက်စွမ်းအား
ဆိုတာ သူ့ရဲ့ မေတ္တာ၊ ပညာစတဲ့ ကိုယ်ပိုင်တရား စွမ်းအားတွေပါပဲ။

တရားရှိသူ ပေးလှူတဲ့ တရားအလှူကို ခံယူရရင် အဲဒီ
တရားထဲမှာ ကိန်းဝပ်နေတဲ့ လျှို့ဝှက်စွမ်းအားတွေရဲ့ ရိုက်ခတ်မှု
အရှိန်အဝါကြောင့် အလှူခံရသူမှာ သဒ္ဓါပီတိတွေ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်
လာပြီး တရားအတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးချင်တဲ့ စိတ်တွေ အထူး
ထက်သန်လာပါတယ်။ သဒ္ဓါစိတ် အထူးထက်သန်နေချိန်မှာ အား
ထုတ်မှလည်း တရားက အလျင်အမြန် တိုးတက်သွားနိုင်တာပါ။

အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို သဒ္ဓါစိတ် အထူးထက်သန်သွားစေမယ့် တရားအလှူမျိုးဆိုရင် များများစားစား ပေးလှူမှ မဟုတ်ပါဘူး။ နည်းနည်းပါးပါး ပေးလှူရုံနဲ့ အကျိုးများပါတယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်အလောင်း ဥပတိဿပရိဗိုဇ်ကို အရှင်အဿဇိမထေရ်က ဂါထာတစ်ပုဒ်ရဲ့ တစ်ဝက် (ဂါထာဝက်၊ ဂါထာစာကြောင်းတိုလေး နှစ်ကြောင်း) လောက်ကလေး တရားအလှူ ပေးလှူရုံနဲ့ ဥပတိဿ ပရိဗိုဇ် သောတာပန် တည်သွားခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီဂါထာတစ်ပုဒ်လုံးကိုပဲ ဥပတိဿပရိဗိုဇ်က သူ့ရဲ့ အချစ် ဆုံး သူငယ်ချင်း ကောလိတပရိဗိုဇ် (အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်မထေရ် အလောင်း) ကို ထပ်ဆင့်တရားအလှူ ပေးလှူတဲ့အတွက် ကောလိတ ပရိဗိုဇ်လည်း သောတာပန် တည်သွားပြန်ပါတယ်။

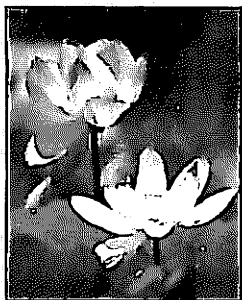
ဂါထာတစ်ပုဒ်ဆိုတာ အင်မတန် တိုကျဉ်းလှတဲ့ တရား အလှူပါ။ တိုတိုတုတ်တုတ်တရားအလှူ၊ အသေးစားတရားအလှူ ဆိုပါတော့။ တရားက ‘တိုကျဉ်းထိ’ ပေမယ့် ဉာဏ်က ‘လိုရင်းမိ’ သွားတော့ အသွင်သဏ္ဌာန်အရ ‘အသေးစားတရားအလှူ’ ဟာ အနှစ်သာရအရ ‘အကြီးစားတရားအလှူ’ ဖြစ်သွားပါတယ်။ ယူတတ် သူကို ပေးရတဲ့ တရားအလှူဟာ အနှိုင်းမဲ့အလှူအစစ်ပါပဲ။

တရားအလှူကို အသံထွက်တရားအလှူနဲ့ အသံတိတ်တရား အလှူလို့ နှစ်မျိုးခွဲခြားနိုင်ပါတယ်။ အသံထွက်ဓမ္မဒါနနဲ့ အသံတိတ် ဓမ္မဒါနပေါ့။ ဘာလုပ်သင့်တယ်၊ ဘာမလုပ်သင့်ဘူး၊ ဘယ်လိုလုပ် သင့်တယ်၊ ဘယ်လိုမလုပ်သင့်ဘူး ဆိုတာကို ဝေါဟာရစကားလုံးတွေ သုံးနှုန်းပြီး အသံထွက်ဟောကြားတာကို ‘အသံထွက်ဓမ္မဒါန’ လို့

ခေါ်ပါတယ်။ ဘာအသံ၊ ဘာစကားလုံးမှ မပါဘဲ လုပ်သင့်တဲ့အလုပ်ကို လုပ်သင့်တဲ့ပုံစံနဲ့ လက်တွေ့လုပ်နေတာ၊ မလုပ်သင့်တဲ့အလုပ်ကို မလုပ်သင့်တဲ့ပုံစံနဲ့ လက်တွေ့မလုပ်နေတာကို ‘အသံတိတ်ဓမ္မဒါန’ လို့ ခေါ်ပါတယ်။

အသံထွက်ဓမ္မဒါနက အရေးပါလှသလို အသံတိတ်ဓမ္မဒါနကလည်း အရာရောက်လှပါတယ်။ ကိုယ်က စိတ်သဘောထားဖြူစင်နေရင် ကိုယ့်ကို ကြည့်ပြီး သူတစ်ပါးလည်း စိတ်သဘောထားဖြူစင်အောင် ကြိုးစားချင်လာပါတယ်။ ကိုယ်က စကားပြော သိမ်မွေ့နေရင် ကိုယ့်ကိုကြည့်ပြီး သူတစ်ပါးလည်း စကားပြောသိမ်မွေ့အောင် အားထုတ်ချင်လာပါတယ်။ ကိုယ်က အပြုအမူလုပ်ရပ် မြင့်မြတ်နေရင် ကိုယ့်ကို ကြည့်ပြီး သူတစ်ပါးလည်း အပြုအမူလုပ်ရပ် မြင့်မြတ်အောင် ဆောင်ရွက်ချင်လာပါတယ်။ ‘ဒီလိုစိတ်ထားပါ၊ ဒီလိုစကားပြောပါ၊ ဒီလိုအလုပ်လုပ်ပါ’ လို့ နှုတ်က ထုတ်မပြောပေမယ့် ထုတ်ပြောတာထက် ပိုပြီး ထိရောက်ပါတယ်။

ကိုယ့်ရဲ့ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်ကို အကောင်းနိုင်ဆုံး ကောင်းအောင် ပြုပြင်နေထိုင်ခြင်းဖြင့် ကိုယ်နဲ့ ထိတွေ့ဆက်ဆံနေရတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ကို အသံတိတ်တရားအလှူ အမြဲပေးလှူသင့်ပါတယ်။ အသံတိတ်တရားအလှူရဲ့ အဓိကအမှတ်အသားကတော့ ဣန္ဒြေသိက္ခာနဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရားပါပဲ။ ကိုယ့်ရဲ့ ဣန္ဒြေသိက္ခာကို တည်ငြိမ်ရင့်ကျက်အောင် အားထုတ်နေခြင်း၊ ကိုယ့်ရဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရားကို ဖြူစင်သန့်ရှင်းအောင် စောင့်ထိန်းနေခြင်းသည်ပင်လျှင် ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်ကို အသံတိတ်တရားအလှူ ပေးလှူနေခြင်းပါပဲ။ အသံတိတ်အနှိုင်းမဲ့အလှူ

ကိုယ့်ရဲ့ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်ကို အကောင်း
နိုင်ဆုံး ကောင်းအောင် ပြုပြင်နေထိုင်ခြင်းဖြင့်
ကိုယ်နဲ့ ထိတွေ့ဆက်ဆံနေရတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်
ကို အသံတိတ်တရားအလှူ အမြဲပေးလှူသင့်
ပါတယ်။

အသံတိတ်တရားအလှူက ဆွဲဆောင်မှုအားကောင်းမှ အသံ
ထွက် တရားအလှူက အစွမ်းသတ္တိ ထက်မြက်ပါတယ်။ အနှိုင်းမဲ့
အလှူ ပေးလှူချင်သူများ အထူးသတိပြုစရာပါပဲ။

အသံတိတ်တရားအလှူဆိုတာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို တရားရှိ
အောင် ကြိုးစားနေခြင်း၊ ကြိုးစားတဲ့အတွက် ကိုယ့်သန္တာန်မှာ တရား
ရှိနေခြင်းကို ခေါ်တာပါ။ ကိုယ့်မှာ ပစ္စည်းရှိမှ သူတစ်ပါးကို ပစ္စည်း
ပေးလှူနိုင်သလို ကိုယ့်မှာ တရားရှိမှလည်း သူတစ်ပါးကို တရားပေး
လှူနိုင်ပါတယ်။ ကိုယ့်မှာ ငွေတစ်သိန်းမရှိဘဲနဲ့ သူတစ်ပါးကို ငွေတစ်
သိန်း ပေးလှူချင်လို့ မရသလို ကိုယ့်မှာ တရားမရှိဘဲနဲ့လည်း သူ
တစ်ပါးကို တရားပေးလှူချင်လို့ မရပါဘူး။

အငှားပစ္စည်းနဲ့ ပစ္စည်းအလှူလှူရင် ကြွေးတင်ပြီး စိတ်ညစ်ရ
သလို အငှားတရားနဲ့ တရားအလှူ လှူရင်လည်း သူတစ်ပါးရဲ့
အကဲ့ရဲ့ခံရပြီး စိတ်ညစ်ရတတ်ပါတယ်။ ကိုယ့်မှာ တကယ်ရှိတဲ့
ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းနဲ့ ပစ္စည်းအလှူ လှူရမှ ကြွေးကင်းပြီး စိတ်ချမ်းသာရ
သလို ကိုယ့်မှာ တကယ်ရှိတဲ့ ကိုယ်ပိုင်တရားနဲ့ တရားအလှူ လှူရ
မှလည်း သူတစ်ပါးရဲ့ အကဲ့ရဲ့လွတ်ပြီး စိတ်ချမ်းသာရပါတယ်။

ဒါ့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက သူတစ်ပါးကို တရားအလှူပေး
လှူမယ့်သူဟာ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ တရားရှိအောင် အရင်ဆုံးကြိုးစားသင့်

ကြောင်း၊ သူတစ်ပါးကို ပေးလှူတဲ့တရား ကိုယ့်သန္တာန်မှာ မရှိရင် သူတစ်ပါးရဲ့ အကဲ့ရဲ့ကို ခံရတတ်ကြောင်း အခုလို မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

‘ပညာရှိသူတော်ကောင်းဆိုတာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို သင့်တော်လျောက်ပတ်တဲ့ ဂုဏ်မှာ သက်ဝင်တည်နေအောင် အရင်ဆုံး ကြိုးစားရတယ်၊ ပြီးမှ သူတစ်ပါးကို ဆုံးမသွန်သင်ရတယ်၊ ဒီလိုမှ မဟုတ်ရင် သူတစ်ပါးရဲ့ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်မှုတွေနဲ့ ကိုယ့်ဘဝ ညစ်နွမ်းသွားတတ်တယ်၊ ကိုယ့်ဘဝကိုယ် အညစ်နွမ်းမခံပါနဲ့’

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မှန်ရင် မလုပ်မဖြစ် လုပ်ရမယ့် ကောင်းမှုဆယ်မျိုး (ပုညကြိယဝတ္ထုဆယ်ပါး) ထဲမှာ ‘ဓမ္မဒေသနာ’ (တရားဟောကြားခြင်း) ဆိုတဲ့ ကောင်းမှုတစ်ခု ပါဝင်ပါတယ်။ ဓမ္မဒေသနာ ကောင်းမှုဆိုတာ ဓမ္မဒါနကောင်းမှုပါပဲ။

ဓမ္မဒါနကောင်းမှုဆိုတာ ဘုန်းကြီးတွေသာ လုပ်ရမယ့်အလုပ် မဟုတ်ပါဘူး။ လူဝတ်ကြောင်တွေလည်း လုပ်ရမယ့် အလုပ်ပါ။ ပလ္လင်ပေါ်မှာ ထိုင်ဟောမှလည်း ဓမ္မဒါန မဟုတ်ပါဘူး။ သွားရင်း လာရင်း၊ လုပ်ရင်းကိုင်ရင်း ကြုံရင် ကြုံသလို တရားစကား ပြောဆိုတာဟာလည်း ဓမ္မဒါနပါပဲ။ တရားစာပေ ပို့ချသင်ကြားပေးတာဟာလည်း ဓမ္မဒါနပါပဲ။

နှုတ်က ထုတ်ပြောမှလည်း ဓမ္မဒါန မဟုတ်ပါဘူး။ တရားနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ စာပေရေးသားတာ၊ စာအုပ်လှူတာ၊ တိပ်ခွေလှူတာ၊ အပြီးမလှူတောင်မှ ခေတ္တခဏငှားရမ်းတာ၊ တရားဟောပြောသူ၊ တရားစာရေးသားသူကို တတ်စွမ်းသမျှ လူအား၊ ပစ္စည်းအားနဲ့ ကူညီ

ထောက်ပံ့တာ၊ တရားပွဲဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လှူဒါန်းတာ၊ လုပ်
အားပေးတာ၊ ဒါတွေအားလုံးဟာ ဓမ္မဒါန-တရားအလှူတွေချည်း
ပါပဲ။

တရားဓမ္မလွှမ်းခြုံတဲ့ လူ့ဘောင်လောကကြီး ဖြစ်ထွန်းလာဖို့
အတွက် အရေးတကြီး လိုအပ်နေတဲ့ ဓမ္မဒါနနှစ်ခုရှိပါတယ်။ အိမ်တွင်း
ဓမ္မဒါနနဲ့ ကျောင်းတွင်းဓမ္မဒါနပါ။ ‘လက်ဦးဆရာ’ ဖြစ်တဲ့ မိဘများ
အနေနဲ့ ‘အိမ်တွင်းဓမ္မဒါန’ ကို ဂရုတစိုက် ပြုလုပ်သင့်သလို ‘လက်
နှောင်းဆရာ’ ဖြစ်တဲ့ ဆရာဆရာမများအနေနဲ့လည်း ‘ကျောင်းတွင်း
ဓမ္မဒါန’ ကို အလေးအနက်ထား ပြုလုပ်သင့်ပါတယ်။

လက်ဦးဆရာရော၊ လက်နှောင်းဆရာပါ လစဉ်ထုတ် ဘာ
သာရေးမဂ္ဂဇင်းတွေကို အတတ်နိုင်ဆုံး စုံလင်အောင် လတိုင်း ဖတ်ရှု
သင့်ပါတယ်။ ထွက်သမျှအားလုံး အကုန်ဖတ်နိုင်ရင်တော့ အကောင်း
ဆုံးပါပဲ။ လက်ဦးဆရာဖြစ်တဲ့ မိဘများက ကိုယ်ဖတ်ထားတဲ့ ဆောင်း
ပါး၊ ဝတ္ထုတွေထဲက ကိုယ့်သားသမီးနဲ့ သင့်တော်မယ့်အကြောင်းအရာ
တွေကို သူ့မူရင်းအတိုင်းရော၊ ကိုယ့်ကောက်ချက်နဲ့ရော ကိုယ့်သား
သမီးတွေကို ပြန်ပြောပြပေးသင့်ပါတယ်။ နေ့စဉ်မဟုတ်တောင်
တစ်ရက်ခြား၊ နှစ်ရက်ခြားပေါ့။ တစ်ပတ်တစ်ခါဆိုရင်ပဲ မဆိုးလှ
ပါဘူး။ အသက်အရွယ်နဲ့ လက်ရှိအခြေအနေအရ နေ့စဉ်လိုအပ်ရင်
လည်း နေ့စဉ် ပြောပြပေးရပါမယ်။

သားသမီးတွေကိုလည်း လစဉ်ထုတ်ဘာသာရေးမဂ္ဂဇင်းတွေ
ဝယ်ပေး၊ ငှားပေးပြီး မဖတ်မနေ ကိုယ်တိုင်ဖတ်ခိုင်းရပါမယ်။ တကယ်
ဖတ်မဖတ်ကိုလည်း စစ်ဆေးကြည့်ရပါမယ်။ သူတို့ဖတ်ထားတာတွေ

ထဲက ‘ဘယ်ဆောင်းပါး၊ ဘယ်ဝတ္ထုတွေကို အကြိုက်ဆုံးလဲ၊ ဘာကြောင့် ကြိုက်ရတာလဲ’ ဆိုတာကို မေးမြန်းပြီး သူတို့ပြောတတ်သလို ပြန်ပြောပြခိုင်းရပါမယ်။ ပြီးမှ လိုအပ်တာလေးတွေ ဖြည့်စွက်ပြီး ကိုယ်ဗဟုသုတရှိသလောက် ကောက်ချက်ချ၊ သင်ခန်းစာထုတ်ပေးရပါမယ်။

ညစဉ်ညတိုင်းလည်း အိပ်ရာဝင်ခါနီးတိုင်း ဘုရားခန်းထဲမှာ၊ သို့မဟုတ် ဘုရားရှေ့မှာ သားသမီးအားလုံး စုပေါင်းပြီး သံပြိုင် ဘုရားရှိခိုးစေသင့်ပါတယ်။ ဘုရားရှိခိုးပြီးရင် အနည်းဆုံး ငါးမိနစ်၊ ဆယ်မိနစ်လောက် တရားထိုင်ခိုင်းရပါမယ်။ နှာသီးဝ လေထိရာ အရပ်မှာ စိတ်ကို ကပ်ထားပြီး လေဝင်ရင် ‘ဝင်တယ်’၊ လေထွက်ရင် ‘ထွက်တယ်’ လို့ ရှုမှတ်တာလောက်ကတော့ သားငယ်သမီးငယ်တိုင်း အလွယ်တကူ လုပ်နိုင်လောက်ပါတယ်။ ကိုယ်က ဘေးကနေ ‘ဘယ်လိုရူ၊ ဘယ်လိုမှတ်’ လို့ ပြောပေးပြီး ကိုယ်ကိုယ်တိုင်လည်း သားသမီးတွေနဲ့အတူ တရားရှုမှတ်ရပါမယ်။

အဲဒီလိုသာ အိမ်တွင်းဓမ္မဒါန နေ့စဉ်ပြုလုပ်သွားမယ်ဆိုရင် ကိုယ့်သားသမီးတွေကို အော်ဟစ်ကြိမ်းမောင်း အပြစ်ပြောရိုက်နှက်ပြီး အကြမ်းနည်းနဲ့ ဆုံးမနေစရာ လိုမှာမဟုတ်တော့ပါဘူး။ မိဘရော၊ သားသမီးပါ စိတ်နေစိတ်ထားနဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရား မွန်မြတ်သန့်စင်ပြီး အိမ်တိုင်းအိမ်တိုင်း သာယာအေးချမ်းတဲ့ ‘သီရိဂေဟာ’ (ကျက်သရေ မင်္ဂလာရှိတဲ့အိမ်) လေးတွေ ဖြစ်လာမှာ သေချာပါတယ်။

လက်နှောင်းဆရာဖြစ်တဲ့ ဆရာဆရာမများကလည်း ကိုယ်ဖတ်ထားတဲ့ ဘာသာရေးမဂ္ဂဇင်းတွေထဲက ကိုယ့်တပည့်တွေနဲ့ သင့်

တော်မယ့် အကြောင်းအရာတွေကို တစ်ပတ်တစ်ချိန် သီးသန့်ပေးထားတဲ့ ‘စာရိတ္တချိန်’ မှာ ပြန်ပြောပြရပါမယ်။ တစ်ခါတစ်ရံကျတော့လည်း ကိုယ်အသိပေးချင်တဲ့ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ပုဒ်ကို အတန်းထဲက အာသွက်လျှာသွက်ရှိတဲ့ ကျောင်းသား ကျောင်းသူတစ်ယောက်ယောက်ကို အသံကျယ်ကျယ် ထွက်ဖတ်ခိုင်းပြီး တစ်တန်းလုံး ငြိမ်သက်စွာ နားထောင်စေသင့်ပါတယ်။ ပြီးမှ ကိုယ်က ကိုယ့်ဗဟုသုတနဲ့ ပေါင်းစပ်ပြီး ကောက်ချက်ချပေး၊ သင်ခန်းစာ ထုတ်ပေးရပါမယ်။

စာသင်ချိန် တစ်ချိန်ကို လေးဆယ့်ငါးမိနစ်ရှိမယ် ထင်ပါတယ်။ သက်ဆိုင်ရာဘာသာရပ်ဆရာအနေနဲ့ အတန်းထဲ ဝင်ဝင်ချင်း စာတန်းမသင်သေးဘဲ အတန်းသူအတန်းသားအားလုံးကို ထိုင်နေကျနေရာမှာ ထိုင်နေကျပုံစံအတိုင်း ထိုင်ခိုင်းပြီး ငါးမိနစ်လောက် တရားရှုမှတ်ခိုင်းသင့်ပါတယ်။

နာသီးဝ လေထိရာအရပ်မှာ စိတ်ကို ကပ်ထားပြီး လေဝင်ရင် ‘ဝင်တယ်’၊ လေထွက်ရင် ‘ထွက်တယ်’ လို့ ရှုမှတ်ရတဲ့အလုပ်ဟာ ဘယ်ဘာသာဝင်မဆို လုပ်လို့ရတဲ့ အလုပ်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဘာသာတရား ကိုးကွယ်မှုနဲ့ ဘယ်လိုမှ မပတ်သက်ကြောင်း၊ ကိုယ့်ရဲ့ခန္ဓာကိုယ်စွမ်းရည်၊ စိတ်ဓာတ်စွမ်းရည်နဲ့ အသိဉာဏ်စွမ်းရည်ကို သဘာဝနည်းလမ်းအတိုင်း မြှင့်တင်ပေးခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း တပည့်တွေအားလုံး နားလည်လက်ခံ ကျင့်သုံးချင်လာအောင် ဘာသာစွဲ ကင်းရှင်းတဲ့ စိတ်နဲ့ အေးအေးဆေးဆေး ရှင်းပြပေးရပါမယ်။

ငါးမိနစ်လောက် ဆရာရော တပည့်ပါ တရားရှုမှတ်ပြီးပြီဆိုမှ ကိုယ်သင်ရမယ့် ဘာသာရပ်ကို ဆက်သင်သင့်ပါတယ်။ စာသင်

ချိန် လေးဆယ့်ငါးမိနစ်ထဲက ငါးမိနစ်လောက် ယူသုံးလိုက်ရုံနဲ့တော့
စာသင်ကြားမှု ထိခိုက်မသွားနိုင်လောက်ပါဘူး။ လေးဆယ့်ငါးမိနစ်
အပြည့် စာသင်တာထက်တောင် အများကြီး ထိရောက်လာတာ
တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ ခါတိုင်းထက် စိတ်တည်ငြိမ်မှု၊ အာရုံစူးစိုက်မှု
ပိုကောင်းလာတဲ့အတွက် ဆရာရော တပည့်ပါ စာသင်ကြားရတာ
သိပ်စိတ်ချမ်းသာစရာ ကောင်းပါတယ်။

ဆရာဆရာမတွေကသာ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း ဘာသာရေး ဗဟု
သုတလေးတွေ ပြောပြပေးသွားမယ်၊ ကျောင်းသားလူငယ်တွေနဲ့ အ
သင့်တော်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ဝင်လေထွက်လေရှုမှတ်မှုကို ကျင့်သုံးခိုင်းသွားမယ်
ဆိုရင် တပည့်တွေအားလုံး လိမ္မာရေးခြားရှိသူတွေ ဖြစ်လာကြမှာပါ။
စိတ်နေစိတ်ထားတွေ ဖြူစင်လာမယ်၊ ကိုယ်ကျင့်တရားတွေ ကောင်း
မွန်လာမယ်၊ ပြောဆိုဆုံးမရတာ လွယ်ကူလာမယ်၊ မှတ်ဉာဏ်တွေ
ထက်မြက်ပြီး စာပေပညာလည်း ထူးချွန်လာမယ်၊ အကျိုးတရားတွေ
ကတော့ ပြောပြလိုတောင် မကုန်နိုင်ပါဘူး။

နောင်တစ်ခေတ်ရဲ့ မျိုးဆက်သစ်ဖြစ်တဲ့ သားငယ်သမီးငယ်၊
တပည့်ငယ်တွေကို မိဘ၊ ဆရာသမားများက အိမ်တွင်းဓမ္မဒါန၊
ကျောင်းတွင်းဓမ္မဒါနတွေနဲ့ မေတ္တာတရားကြီးမားစွာ ပြုစုစောင့်ရှောက်
သွားကြမယ်ဆိုရင် အနာဂတ် လူ့ဘောင်လောကကြီးဟာ လက်ရှိ
အခြေအနေထက် အဆပေါင်းများစွာ တည်ငြိမ်အေးချမ်း ဖွံ့ဖြိုးတိုး
တက်လာမှာ သေချာပါတယ်။

တရားအလှူနဲ့ တခြားအလှူ လုံးဝမတူတဲ့ ထူးခြားချက်
တစ်ခုက တခြားအလှူတွေမှာ လှူဖွယ်ငွေကို အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကပဲ

ရပါတယ်။ အလှူပေးပုဂ္ဂိုလ်က မရပါဘူး။ အလှူပေးပုဂ္ဂိုလ်က လှူဖွယ်ဝတ္ထုကို စွန့်လွှတ်လိုက်ရပါတယ်။ တရားအလှူမှာကျတော့ တရားတည်းဟူသော လှူဖွယ်ဝတ္ထုကို အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ရော၊ အလှူ ပေးပုဂ္ဂိုလ်ပါ နှစ်ဦးစလုံး ရပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ကိုယ်ပြောတဲ့ စကားကို ကိုယ်ကိုယ်တိုင်လည်း ကြားနေရလို့၊ ကိုယ်ဟောတဲ့တရားကို ကိုယ်ကိုယ်တိုင်လည်း သိနေရလို့ပါပဲ။

ကိုယ်ပြောတဲ့စကားကို သူတစ်ပါး နားထောင်သည်ဖြစ်စေ၊ နားမထောင်သည်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ဟောတဲ့တရားအတိုင်း သူတစ်ပါး လိုက်နာသည်ဖြစ်စေ၊ မလိုက်နာသည်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်ကတော့ ကိုယ့်စကား၊ ကိုယ့်တရားအတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးချင်တဲ့စိတ်တွေ တဖွားဖွား ပေါ်ပေါက်လာပါတယ်။

‘ဒီလိုမလုပ်ဖို့ သူများကို ငါ ပြောထားတယ်၊ ငါ လုပ်လို့ မဖြစ်ဘူး၊ ဒီလိုလုပ်ဖို့ သူများကို ငါ ပြောထားတယ်၊ ငါ လုပ်မှဖြစ်မယ်’

အဲဒီလို အတွေးမျိုးတွေ အခြေအနေ၊ အချိန်အခါအားလျော်
စွာ လိုအပ်တိုင်း ပေါ်ပေါက်လာပါတယ်။ ကိုယ်ပေးလှူတဲ့တရားမှာ
စိတ်ဝင်တစားနဲ့ ဉာဏ်သွင်းထားတဲ့ တရားအလှူရှင်အတွက် တရား
အလှူ ပေးလှူနေခြင်းသည်ပင် ကိုယ့်နှလုံးသားကို ပုံသွင်းထုဆစ်ပြုပြင်
မွမ်းမံနေခြင်း ဖြစ်နေပါတယ်။ အလှူခံသူမှာ ရင့်ကျက်မသွားဘူးထား၊
အလှူပေးသူ မိမိမှာတော့ အလှူများများပေးလေ၊ များများရင့်ကျက်
လာလေပါပဲ။ ကိုယ်ဟောတဲ့တရားက ကိုယ့်ကို ပြန်ဆုံးမနေလို့ပါ။

တကယ်တော့ တရားအလှူ၊ ပေးလှူတယ်ဆိုတာ အလှူခံ

ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို မှန်ချပ်လေးတွေ ပေးဝေနေတာပါ။ ကိုယ့်လက်ထဲရောက်လာတဲ့ ‘တရားမှန်’ မှာ ကိုယ့်ရဲ့ ကိုယ်နှုတ်စိတ် ရုပ်ပုံလွှာတွေကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပြီး အပြစ်အနာအဆာတွေရင် ဖယ်ရှားပြုပြင်ဖို့၊ အနှစ်အသာအဆာတွေရင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် တိုးမြှင့်ချဲ့ထွင်ဖို့ပါပဲ။ မှန်ထဲကြည့်မှ ကိုယ့်ရုပ်ပုံကိုယ် မြင်မှာ မဟုတ်လား။

သူတစ်ပါးကို ‘မှန်’ ပေးသလောက် ကိုယ့်မှာလည်း ‘မှန်’ တွေ ရနေတာမို့ တရားအလှူပေးသူမှာ တရားအလှူခံသူထက် တရားမှန်ချပ်တွေ ပိုများပါတယ်။ ကိုယ်လုံးပေါ် မှန်ချပ်တွေ ပတ်ပတ်လည် ဝိုင်းနေရင် ကိုယ်ရဲ့ ရုပ်ပုံကို ရှုထောင့်ပေါင်းစုံကနေ မြင်ရသလို တရားမှန်ချပ်တွေ စုံလင်များပြားလေ၊ ကိုယ့်ရဲ့ ကိုယ်နှုတ်စိတ် အရည်အသွေးတွေ ရုပ်လုံး ပိုပေါ်လေပါပဲ။

ဘုရားရဟန္တာများကလွဲရင် တရားအလှူပေးလှူနေသူဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဆုံးမနေသူပါ။ သူတစ်ပါးကို တစ်ကြိမ်တစ်ခါ ဆုံးမစကားပြောရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို အကြိမ်တစ်ရာမက ဆုံးမစကား ပြောပြီးသား ဖြစ်နေပါတယ်။ သူတစ်ပါးကို ပြောဆိုဆုံးမနေရင်း ကိုယ့်မှာ သံဝေဂဉာဏ်တွေ အထွတ်အထိပ် ရောက်လာနိုင်သလို တရားထူးတရားမြတ်တွေလည်း ရရှိသွားနိုင်ပါတယ်။ ဒါဟာ တရားအလှူရဲ့ အဓိက အနှစ်သာရပါပဲ။ တရားအလှူကြောင့် ကိုယ့်မှာ ရရှိမယ့် အဓိကအကျဆုံး ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးတရားပါပဲ။

ဒါနပြုရမှန်း မသိသူတစ်ယောက် ကိုယ့်ရဲ့ ဒါနတရားအလှူကြောင့် ဒါနပြုဖြစ်သွားတယ်ဆိုရင် သူရသွားတဲ့ ဒါနကုသိုလ်နဲ့ ဒါနကုသိုလ်ရဲ့ အကျိုးတရား (ပစ္စည်းဥစ္စာပေါများခြင်းစသည်) ဟာ

ကိုယ်ပေးလှူလိုက်တဲ့အရာတွေပါပဲ။

သီလစောင့်ရမှုန်း မသိသူတစ်ယောက် ကိုယ့်ရဲ့ သီလတရား အလှူကြောင့် သီလစောင့်ဖြစ်သွားတယ်ဆိုရင် သူ့ရသွားတဲ့ သီလ ကုသိုလ်နဲ့ သီလကုသိုလ်ရဲ့ အကျိုးတရား (ရုပ်ဆင်းဥပဓိပြည့်စုံခြင်း၊ အနာရောဂါကင်းခြင်း စသည်) ဟာ ကိုယ်ပေးလှူလိုက်တဲ့အရာတွေ ပါပဲ။

ဘာဝနာပွားရမှုန်း မသိသူတစ်ယောက် ကိုယ့်ရဲ့ ဘာဝနာ တရားအလှူကြောင့် ဘာဝနာပွားဖြစ်သွားတယ်ဆိုရင် သူ့ရသွားတဲ့ ဘာဝနာကုသိုလ်နဲ့ ဘာဝနာကုသိုလ်ရဲ့ အကျိုးတရား (ဉာဏ်ပညာ ထက်မြက်ခြင်း၊ သံသရာ လွတ်မြောက်ခြင်း စသည်) ဟာ ကိုယ်ပေး လှူလိုက်တဲ့အရာတွေပါပဲ။

ဒါကြောင့် တရားအလှူလှူရင် ဘာအကျိုးရနိုင်သလဲလို့ သံသရာကျိုးအနေနဲ့ မေးလာခဲ့ရင် အခုပြောခဲ့သလိုပဲ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် တွေ ရရှိသွားတဲ့ အကျိုးတရားတွေ အကုန်လုံး ရနိုင်တယ်လို့ပဲ ပြောရတော့မှာပါ။ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ၊ ကုသိုလ်သုံးမျိုးကြောင့် ရရှိနိုင်တဲ့ အကျိုးတရားတွေ အကုန်လုံး တရားအလှူရှင်မှာ ရရှိနိုင်ပါ တယ်။

ဒါပေမဲ့ ‘သူတစ်ပါးကိုသာ လှူခိုင်းပြီး ကိုယ်က မလှူရင် ဖြစ်လေရာဘဝတိုင်း အခြံအရံသာပေါ့ပြီး ပစ္စည်းဥစ္စာမွဲတတ်တယ်’ ဆိုတဲ့ ဘုရားအဆုံးအမကိုလည်း အထူးသတိပြုသင့်ပါတယ်။ နို့မ ဟုတ်ရင် ‘ပညာလွန်ရင် ကောက်ကျစ်တတ်တယ်’ ဆိုတဲ့ စကား အတိုင်း ‘သူတို့ကျင့်ရင် ငါလည်း ရတာပဲ’ ဆိုပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို

စိတ်ချလက်ချ နေမိသွားမှာ စိုးရပါတယ်။ ကိုယ့်တရား ကိုယ်ပြန်မကြားရင် ကိုယ့်တရားက ကိုယ့်ကို ဘယ်တော့မှ ကယ်တင်မှာမဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ့်တရား ကိုယ်ပြန်ကြားပြီး ကိုယ့်အကြား ကိုယ်နာတတ်ဖို့ အရေးအကြီးဆုံးပါပဲ။ နာတတ် (ခံစားတတ်) မှ တုံ့ပြန်နိုင်တာ မဟုတ်လား။

မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော် လေးအသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပါရမီတော်တွေ ကြိုးပမ်းဖြည့်ကျင့်ခဲ့တာဟာ သတ္တဝါဝေနေယျတွေကို တရားအလှူ ပေးလှူနိုင်ဖို့အတွက်ပါ။ ‘ငါဘုရား ပါရမီဖြည့်တာ တရားဟောဖို့အတွက်’ လို့ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် မိန့်ကြားတော်မူထားပါတယ်။

တရားအလှူ မရှိရင် သာသနာ (ဘုရားအဆုံးအမ) လည်းကွယ်ပျောက်သွားပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း ကိုယ်သိထားတဲ့တရားကို သူတစ်ပါး ဝေငှရမှာ နှမြောတွန့်တိုတဲ့ ‘ဓမ္မမစ္ဆရိယ’ ကို ဖယ်ရှားပြီး ကိုယ်စွမ်းဉာဏ်စွမ်းရှိသမျှ တရားအလှူပေးလှူသင့်ပါတယ်။

တစ်လောကလုံးရဲ့ အနှိုင်းမဲ့ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်တဲ့ မြတ်စွာဘုရားရှင်က တရားအလှူဟာ အနှိုင်းမဲ့အလှူဖြစ်တယ်လို့ ‘သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇီနာတိ’ ဆိုတဲ့ စကားတော်နဲ့ ဟောကြားညွှန်ပြထားတာမို့ လူသားတိုင်း လူသားတိုင်း တရားအလှူဆိုတဲ့ အနှိုင်းမဲ့အလှူကို အစွမ်းရှိသမျှ ပေးလှူနိုင်ကြပါစေလို့ ဆုမွန်ကောင်း တောင်းလိုက်ပါတယ် ။ ။

■ အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေထ။

[အပ္ပမာဒမဂ္ဂဇင်း၊ စက်တင်ဘာ၊ ၂၀၀၁။]

အနိုင်မဲမြစ်

လောကမှာ ရှိရှိသမျှ
မြစ်အားလုံးထဲမှာ တဏှာ
မြစ်ဟာ အနိုင်မဲမြစ် ဖြစ်ပါ
တယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့
တဏှာမြစ်ထက် ပိုပြီး
စီးဆင်းအားကောင်းပါတယ်၊
လိုလားတောင့်တပါတယ်။

လိမ်ပတ် ကောက်ကွေ့ပါ
တယ်လို့ နှိုင်းယှဉ်စရာ၊
အစားထိုးစရာ၊ ထပ်တူပြု
စရာ တခြား မရှိတော့လို့
ပါပဲ။

တဏှာမြစ်နဲ့ လဲ
လှယ်သင့်၊ လဲလှယ်ထိုက်
တဲ့ တခြားမြစ် လောကမှာ
မရှိတော့တဲ့အတွက် တဏှာ
မြစ်ဟာ အနိုင်မဲမြစ်ဖြစ်ရ

ပါတယ်။

မြင့်ရာမှ နိမ့်ရာသို့ စီးဆင်းသွားတဲ့အရာကို မြစ် လို့ခေါ်ပါတယ်။ မြစ်မှန်သမျှ မြင့်ရာအရပ်ကနေ နိမ့်ရာအရပ်ကို စီးဆင်းသွားတာချည်းပါပဲ။ နိမ့်ရာအရပ်ကနေ မြင့်ရာအရပ်ကို ပြောင်းပြန်စီးဆင်းတဲ့မြစ်ရယ်လို့ တစ်စင်းမျှ မရှိပါဘူး။

ပြင်ပလောကမှာရှိတဲ့ ပကတိမြစ်တွေရဲ့ ‘စီးဆင်းအား’ဟာ ‘မြင့်ရာမှ နိမ့်ရာသို့’ လို့ပဲ ထုံးစံရှိပေမယ့် တဏှာမြစ်ရဲ့ ‘စီးဆင်းအား’ကတော့ ‘မြင့်ရာမှ နိမ့်ရာသို့’ လည်း စီးဆင်းတတ်သလို ‘နိမ့်ရာမှ မြင့်ရာသို့’ လည်း စီးဆင်းတတ်ပါတယ်။

အတည့်စီးဆင်းနိုင်စွမ်းအပြင် ပြောင်းပြန်စီးဆင်းနိုင်စွမ်းပါရှိတဲ့အတွက်၊ တစ်နည်းအားဖြင့် အစုန်စီးဆင်းနိုင်စွမ်းရော၊ အဆန်စီးဆင်းနိုင်စွမ်းပါ ပြည့်စုံတဲ့အတွက် စီးဆင်းတတ်သမျှ မြစ်အားလုံးထဲမှာ တဏှာမြစ်ဟာ အစီးဆင်းနိုင်ဆုံးမြစ်၊ အနှိုင်းမဲ့မြစ် ဖြစ်ပါတယ်။

‘တဏှာ’ ကို ‘သာယာခြင်း’၊ ‘နှစ်သက်ခြင်း’၊ ‘တပ်မက်ခြင်း’၊ ‘စွဲလမ်းခြင်း’ ... စသည်အားဖြင့် အခြေအနေ၊ အဖြစ်အပျက်အပေါ် မူတည်ပြီး အဓိပ္ပာယ်အမျိုးမျိုး ဖွင့်ဆိုကြပေမယ့် မူရင်းအနက်အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ‘ဆာလောင်မွတ်သိပ်ခြင်း’ ဖြစ်ပါတယ်။ စကားကျဉ်းအောင် ပြောရင်တော့ ‘ဆာလောင်ခြင်း’ သို့မဟုတ် ‘ဆာခြင်း’ပေါ့။

မျက်စိက အဆင်းမျိုးစုံ ရှုပါရုံကို ဆာပါတယ်။ နားက အသံမျိုးစုံ သဒ္ဒါရုံကို ဆာပါတယ်။ နှာခေါင်းက အနံ့မျိုးစုံ ကန္ဓာရုံကို ဆာပါတယ်။ လျှာက အရသာမျိုးစုံ ရသာရုံကို ဆာပါတယ်။

ကိုယ်က အထိအတွေ့မျိုးစုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ဆာပါတယ်။ စိတ်က အတွေးအကြံမျိုးစုံ ဓမ္မာရုံကို ဆာပါတယ်။

‘မျက်စိက အဆင်းကို ဆာတယ်’ ဆိုတဲ့နေရာမှာ မျက်စိက တိုက်ရိုက်ဆာတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ မျက်စိကို အသုံးပြုပြီး တဏှာက ဆာတာပါ။ မျက်စိက တဏှာမပါဘဲ သူ့ချည်းသက် သက် အဆင်းကို ဆာရိုးထုံးစံ မရှိပါဘူး။ တဏှာကလည်း မျက်စိ အကူအညီ မပါဘဲ အဆင်းကို ဆာလို့ မရပါဘူး။ မျက်စိမှတစ်ဆင့် တဏှာက အဆင်းကို ဆာတာကိုပဲ ‘မျက်စိက အဆင်းကို ဆာတယ်’ လို့ တင်စားပြောတာပါ။ ‘မျက်ဝန်းမှတစ်ဆင့်’ ပေါ့။

ကျန်တဲ့ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်က အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အထိအတွေ့၊ အတွေးအကြံတွေကို ဆာတဲ့နေရာမှာ လည်း နည်းတူပါပဲ။ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်မှတစ်ဆင့် တဏှာက အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အထိအတွေ့၊ အတွေးအကြံတွေကို ဆာပါတယ်။

ကိုယ်ခံစားချင်တဲ့ အာရုံတစ်ခုခုကို ဆာလောင်မွတ်သိပ်တဲ့ သဘောကို ‘တဏှာ’ လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ‘အာရုံကို ဆာတယ်’ ဆိုတာ အာရုံကို ခံစားချင်တာ၊ အာရုံကို သာယာနှစ်သက်တာ၊ အာရုံကို လိုလားတောင့်တတာ၊ အာရုံကို တပ်မက်စွဲလမ်းတာပါပဲ။ အာရုံကို အကောင်းထင်ပြီး အဲဒီအကောင်းထင်တဲ့ အာရုံပေါ်မှာ ကြိုက်စိတ်ကလေး ငြိကပ်နေတာကိုပဲ တဏှာလို့ ခေါ်ပါတယ်။

လူသားတစ်ဦးရဲ့ တဏှာက လူသားဘဝဝန်းကျင်မှာရှိတဲ့ အာရုံတွေကိုပဲ ဆာသင့်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တဏှာဆိုတာ မြစ်နဲ့တူတဲ့

အတွက် လူသားဘဝထက် နိမ့်ကျတဲ့ ဘဝဝန်းကျင်က အာရုံတွေကို လည်း တဏှာက ဆာပါတယ်။

လူသားဘဝထက် နိမ့်ကျတဲ့ဘဝဆိုတာ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်ဆိုတဲ့ အပါယ်လေးဘုံသားဘဝပါ။ အပါယ်လေးဘုံ ကျရောက်စေနိုင်တဲ့ မကောင်းမှု အကုသိုလ်အလုပ်တွေ လုပ်နေတာဟာ အပါယ်လေးဘုံ ဘဝဝန်းကျင်က အာရုံတွေကို တဏှာက ဆာနေတာပါပဲ။

အပါယ်လေးဘုံ ရောက်သွားတဲ့အခါမှာလည်း လူ့ဘဝဝန်းကျင်တုန်းကနဲ့ ဘယ်လိုမျှ နှိုင်းယှဉ်လို့မရတဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခအမျိုးမျိုးကို ခံစားနေရပေမယ့် မိမိရောက်နေဆဲ အပါယ်ဘုံရဲ့ ဘဝဖြစ်တည်မှုနဲ့ ဝန်းကျင်အာရုံတွေအပေါ် သာယာနှစ်သက် တပ်မက်ငြိကပ်မှုကတော့ အခိုင်အမာ ရှိနေပါတယ်။

ကိုယ်ခံစားနေရတဲ့ နာကျင်ပင်ပန်းမှု၊ ပူလောင်ဆင်းရဲမှုတွေ ကနေ သက်သာနိုင်သမျှ သက်သာခွင့်ရချင်တာ၊ လက်ရှိဖြစ်ဆဲဘဝမှာ ပျော်ရွှင်နိုင်သမျှ ပျော်ရွှင်ချင်တာဟာ အပါယ်လေးဘုံမှာလည်း ရှိနေတဲ့ တဏှာရဲ့ ဆာလောင်မွတ်သိပ်မှုပါပဲ။

လူသားဘဝထက် မြင့်မားတဲ့ဘဝတွေကတော့ နတ်ဘဝနဲ့ ဗြဟ္မာဘဝတွေပါ။ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်၊ ဗြဟ္မာပြည်နှစ်ဆယ်ထဲက ဘဝတစ်ခုခုကို တောင့်တပြီး ကောင်းမှုကုသိုလ်အလုပ်တွေ လုပ်နေတာရယ်၊ ကိုယ်တောင့်တတဲ့ ဘုံဘဝ ရောက်ရှိသွားလို့ အဲဒီဘဝဝန်းကျင်က အာရုံတွေကို သာယာနှစ်သက် တပ်မက်ငြိကပ်နေတာရယ် ဟာ ဆာလောင်မွတ်သိပ်မှု တဏှာပါပဲ။

နိမ့်ကျတဲ့ ဘုံဘဝအာရုံတွေဆီကိုလည်း အစုန်သဘော စီးဆင်းတတ်၊ မြင့်မားတဲ့ ဘုံဘဝအာရုံတွေဆီကိုလည်း အဆန်သဘော စီးဆင်းတတ်တဲ့အတွက် တဏှာမြစ်ရဲ့ စီးဆင်းမှုအားဟာ ပကတိ မြစ်တွေရဲ့ စီးဆင်းမှုအားထက် အဆပေါင်းများစွာ သာလွန်ကြီးကျယ်ပါတယ်။

နှိုင်းယှဉ်စရာ ဘုံဘဝတွေဆိုတာ အသာထားလိုက်ပါဦး။ ပစ္စုပ္ပန် လူ့ဘဝမှာကဲ့သို့ နိမ့်ရာအာရုံဆီ စုန်ဆင်းစီးသွားလိုက်၊ မြင့်ရာအာရုံဆီ ဆန်တက်စီးသွားလိုက်နဲ့ တဏှာမြစ်ရေရဲ့ ခက်ထန်သောင်းကျန်းမှုက စိုးရိမ်ရေအမှတ်ကို ခဏခဏ ကျော်လွန်နေတော့တာပါပဲ။

‘ဒီအာရုံဟာ ငါတပ်မက်သင့်တဲ့ အာရုံလား’ လို့တောင် မစဉ်းစားမဆင်ခြင်နိုင်တော့ဘဲ ကိုယ့်အသက်အရွယ်နဲ့ မသင့်တဲ့အာရုံ၊ ကိုယ့်ဂုဏ်သိက္ခာနဲ့ မလျော်တဲ့အာရုံတွေကို သာယာနှစ်သက် တပ်မက်မိတတ်ကြပါတယ်။

‘ပုထုဇဉ်ပဲလေ’ လို့ ဖြေတွေး တွေးပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို နားလည်ခွင့်လွှတ်ပေးနေတော့လည်း တဏှာဆိုတဲ့ မြစ်မင်းစရာက အယ်လ်နီညိုထက် အဆပေါင်းများစွာ ပြင်းထန်တဲ့ အပူလှိုင်းတွေနဲ့ ပုထုဇဉ်လူသားတွေရဲ့ နှလုံးသားအလယ်ဗဟိုတည့်တည့်ကနေ အောင်စည်သံ တည်ညံ့ပေးရင်း ဖြတ်သန်းစီးဆင်းနေတော့တာပေါ့။

လူအချင်းချင်း တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် အနိမ့်အမြင့်၊ အဆင့်အတန်းမရွေး ချစ်ခင်တပ်မက်ရင်း တဏှာမြစ် အပြန်အလှန် စီးဆင်းသလို လူဝတ်ကြောင်နဲ့ ရဟန်းသာမဏေကြား၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ဆရာနဲ့ ဒကာကြားမှာလည်း လစ်ရင်လစ်သလို တဏှာမြစ်က

အရင်တုန်းက ကြိုက်တာ အခုကြိုက်၊
အရင်တုန်းက မကြိုက်တာ အခုကြိုက်နဲ့
နားလည်ရခက်လောက်အောင်၊
ခန့်မှန်းရ မလွယ်ကူလောက်အောင်
အကြိုက်အမျိုးမျိုး ကောက်ကွေ့လိပ်ကျပ်လွန်းလို့
တဏှာမြင်လောက် ကောက်ကွေ့ထွဲမြင်

အစုန်အဆန် စီးဆင်းတတ်ပါသေးတယ်။

ဆရာက ဒကာကို အားထားတာလည်း သာသနာအတွက်၊ နိဗ္ဗာန်အတွက်။ ဒကာက ဆရာကို အားကိုးတာလည်း သာသနာ အတွက်၊ နိဗ္ဗာန်အတွက်။ ကိုယ့်တာကိုယ်လုံ၊ ကိုယ့်ဝန်ကိုယ်ကျေ။ ဒါဆိုရင် ဆရာနဲ့ ဒကာကြားမှာ ဘာအပူအရှုပ်မှ မရှိနိုင်တော့ပါဘူး။

လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ်နှစ်ဆယ်လောက်တုန်းက အသံချိုချိုခွဲခွဲနဲ့ တရားဟော သိပ်ကောင်းတဲ့ ဓမ္မကထိကအကျော် ဆရာတော်လေး တစ်ပါး ပေါ်ပေါက်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ အဲဒီဆရာတော်လေးကို သိပ်ကြည် ညိုလွန်းတဲ့ ဒကာမတစ်ယောက်လည်း သဒ္ဓါလွန်ရာက တဏှာကျွံ သွားလိုက်တာ ပစ္စည်းလေးပါး ဒကာမဘဝကနေ ပစ္စည်းငါးပါး ဒကာမဘဝကို ရောက်သွားတော့တာပါပဲ။

ဒါတွင်မက .. အဲဒီဆရာတော်လေးလည်း လူထွက်သွား ရော၊ သူ့ကို သိပ်ကြည်ညိုတဲ့ ဒကာတစ်ယောက် ယမ်းပုံမီးကျ ဒေါသထွက်ပြီး သူ့နေ့စဉ် အမြတ်တနိုးနာယူနေတဲ့ အဲဒီဆရာတော့် တရားတိပ်ခွေတွေကို တစ်ခွေမကျန် ရိုက်နှက်ထုခဲ့ ဖျက်ဆီးပစ်လိုက် ပါတယ်။

‘သူ လူထွက်သွားတော့ တပည့်တော် အသည်းကွဲသွားတာ ပေါ့ဘုရား၊ သူ့အသံကို နားထောင်နိုင်တဲ့အင်အား တပည့်တော်မှာ မရှိတော့ဘူး’

လို့လည်း သူက နာကျင်ကြေကွဲစွာ လျှောက်ထားပါသေး တယ်။ အချစ်ကြီးလို့ အမျက်ကြီးသွားတာလား ကိုဒကာရယ် ...။

ဒါတောင်မှ ယောက်ျားအချင်းချင်းနော်၊ အမျိုးသမီးပရိသတ် ဆိုရင် ဘယ်လောက်များ ခံစားလိုက်ရလိမ့်မလဲ။ ဪ ... တဏှာ

မြစ်ရဲ့ စီးဆင်းပုံကြမ်းချက်ကတော့ ကမ်းကုန်ပါပဲလား ...။

မြစ်တွေရဲ့ သဘောတစ်ခုက ကိုယ့်ဆီ စီးဝင်လာတဲ့ ရေတွေ အပေါ် တင်းတိမ်ရောင့်ရဲမှု မရှိခြင်းပါပဲ။ လျှို့မြောင်းစိမ့်စမ်း အသွယ် သွယ်၊ ချောင်းငယ် ချောင်းကြီး အသီးသီးက ရေတွေ ဘယ်လောက်ပဲ စီးဝင်လာ စီးဝင်လာ ‘ဒီလောက်ဆို တော်ပါပြီ၊ နောက်ထပ် စီးဝင် မလာကြပါနဲ့တော့’ လို့ အားရကျေနပ်သွားတယ်ဆိုတာ မြစ်မှာ မရှိပါဘူး။ ရေအပေါ် အလိုမပြည့်နိုင်တာ မြစ်ရဲ့ သဘာဝပါ။

မြစ်နဲ့တူတဲ့ တဏှာဟာလည်း လိုချင်စရာအာရုံတွေအပေါ် ဘယ်တော့မှ အလိုမပြည့်ပါဘူး၊ လိုပြီးရင်း လိုချင်ရင်း၊ ရပြီးရင်း ရချင်ရင်းပါပဲ။ ‘ဒီတစ်ခု ရရင်တော့ ကျေနပ်ပါပြီ’ လို့ မရခင်မှာ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပေမယ့် တကယ်လည်း ရလာရော နောက်ထပ်တစ်ခု ထပ်လိုချင်လာပြန်ပါတယ်။ ‘တစ်ကြိမ်လောက် ခံစားခွင့်ရရင် သေ ပျော်ပါပြီ’ လို့ မခံစားရခင်မှာ စိတ်ဖြစ်ခဲ့ပေမယ့် တကယ်လည်း ခံစားရရော ‘နောက်တစ်ကြိမ်’၊ ‘နောက်တစ်ကြိမ်’ နဲ့ စိတ်မပြတ်နိုင် အောင် ခံစားချင်စိတ်တွေ တိုးတိုးလာပါတယ်။ တဏှာရဲ့ အလိုဟာ ပြည့်တယ်ရယ်လို့ ဘယ်တော့မှ မရှိပါဘူး။

ဆင်းရဲတဲ့လူက အသင့်အတင့် ချမ်းသာချင်တယ်။ အသင့် အတင့် ချမ်းသာတဲ့လူက အကြီးအကျယ် ချမ်းသာချင်တယ်။ အကြီး အကျယ်ချမ်းသာတဲ့လူက ဒွိထက်မက အရမ်းအရမ်း ချမ်းသာချင် တယ်။ ဘယ်လောက်ချမ်းသာချမ်းသာ၊ လက်ရှိအခြေအနေမှာ ကျေနပ်အားရသွားတယ်ဆိုတာ မရှိပါဘူး။ ချမ်းသာသည်ထက် ချမ်းသာ ချင်ပါတယ်။ ဒါဟာ တဏှာရဲ့ အလိုမပြည့်တဲ့သဘောပါပဲ။

‘မန္တတု’ ဆိုတဲ့ စကြာမင်းကြီးဟာ လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရတဲ့ စကြာမင်းစည်းစိမ်နဲ့ အားရကျေနပ်မှုမရှိတဲ့အတွက် နတ်ပြည် တက်သွားပါတယ်။ သိကြားမင်းက သူ့ရဲ့ နတ်စည်းစိမ်ကို တစ်ဝက်ခွဲ ပေးလိုက်လို့ မန္တတုလည်း လူသားဘဝနဲ့ နတ်စည်းစိမ်ကို မြန်မြန် ရှက်ရှက်ကြီး ခံစားရပါတော့တယ်။

သိကြားမင်း သုံးဆယ့်ခြောက်ဆက်တိုင်တိုင် သိကြားစည်း စိမ် ထက်ဝက်ခံစားရတာကို အားမရနိုင်တဲ့အတွက် သုံးဆယ့်ခုနစ် ဆက်မြောက် သိကြားမင်းလက်ထက်မှာ သိကြားမင်းကို သတ်ပြီး သိကြားစည်းစိမ် ငါ အကုန်ယူမယ်လို့ မန္တတု ကြံစည်လိုက်ပါတယ်။

သိကြားဆိုတာ လူသတ်လို့ သေရိုးမရှိ၊ လူဆိုတာ နတ်ပြည် မှာ သေရိုးမရှိလို့ မန္တတုလည်း သိကြားသတ်ဖို့ ကြံစည်လိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် သစ်ရွက်ကြွေလေး တစ်ရွက်လို လှုပ်ပြည်ကို လွင့်ကျလာ ပါတော့တယ်။

မင်းဥယျာဉ်ထဲကျပြီး မကြာခင်မှာပဲ ‘မန္တတုဟာ တဏှာရဲ့ အလိုကို ပြည့်အောင် မဖြည့်နိုင်ဘဲ သေပွဲဝင်သွားရရှာတယ်’ လို့ ကိုယ့်သမိုင်းကိုယ်ရေးပြီး မနိုးသောအိပ်ခြင်းနဲ့ အိပ်စက်သွားရရှာ ပါတယ်။ မန္တတု သေရတာဟာ သူ့ရဲ့ အလိုမပြည့်နိုင်တဲ့ တဏှာက သတ်လို့ သေရတာပါ။

ကမ္ဘာပေါ်မှာ တစ်နေ့တစ်နေ့ သေနေကြတဲ့လူတွေ မရေ မတွက်နိုင်အောင်ပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ အလိုပြည့်ပြီး သေသွားတဲ့လူ တစ် ယောက်မျှ မရှိပါဘူး။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များမှအပ လူသားအားလုံး အလိုမပြည့်ဘဲ သေသွားကြရတာချည်းပါပဲ။ အလိုအနည်းအများနဲ့

အယုတ်အမြတ်သာ ကွာချင်ကွာမယ်။ အလိုမပြည့်တာချင်းကတော့ အတူတူပါပဲ။ အလိုသာပြည့်ရင် ဘယ်ဘဝကိုမျှ ခရီးဆက်စရာမလို တော့ပါဘူး။ အလိုမပြည့်သေးလို့ ဘဝအသစ် ထပ်ဖြစ်နေရတာပါ။

မြစ်မှန်သမျှ ကောက်ကွေ့တဲ့သဘော ရှိပါတယ်။ တစ်
 ပြောင်းတည်း စီးဆင်းနေတဲ့မြစ်ရယ်လို့ မရှိပါဘူး။ အကောက်အကွေ့
 အနည်းအများ ကွာခြားတာကလွဲလို့ မြစ်မှန်ရင် ကောက်ကွေ့ရစ်ခွေပြီး
 စီးဆင်းနေကြတာချည်းပါပဲ။ ဘယ်နေရာမှာ ဘယ်လိုကောက်ပြီး
 ဘယ်လိုကွေ့သွားမလဲ ဆိုတာကလည်း ခန့်မှန်းရခက်လှပါတယ်။
 ဒါကိုပဲ ‘မြစ်တို့ရဲ့ မာယာ’ လို့ တင်စားကြတာပါ။

မြစ်နဲ့တူတဲ့ တဏှာဟာလည်း ဟန်ဆောင်မှု၊ လှည့်ဖြားမှုတွေ နဲ့ အင်မတန် ကောက်ကွေ့လှပါတယ်။ တဏှာလောက် ကလိမ်က ကျစ်များတဲ့ ကိလေသာ၊ တဏှာလောက် တစ်ပတ်ရိုက်ကျွမ်းတဲ့ ကိလေသာ တစ်ခုမျှ မရှိပါဘူး။ ‘မာယာတစ်သိန်း၊ အပလိန်းအနန္တ’ ဆိုတာ တဏှာရဲ့ စစ်မှန်တဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်ပါပဲ။

ကောင်လေးတစ်ယောက်က ကောင်မလေးတစ်ယောက်ကို ပြောပါတယ်။ ‘နင့်ကို ငါ မေတ္တာရှိနေပြီ’ တဲ့ ...။ ကောင်လေးရင်ထဲက တဏှာက ကောင်လေးရဲ့ နှုတ်ခမ်းကို မေတ္တာနဲ့ တစ်ပတ် ရိုက်ပြီး ပြောခိုင်းလိုက်တာပါ။ ‘နင့်ကို ငါ တဏှာရှိနေပြီ’ လို့အမှန်အတိုင်း ပြောလိုက်ရင် ကောင်မလေးရဲ့ ပါးရိုက်ခံရမှာ သေချာနေလို့ မေတ္တာရဲ့ နာမည်၊ မေတ္တာရဲ့ ဝိတ်ကိုသုံးပြီး တဏှာက လှည့်စားလိုက်တာပါ။

တကယ်တော့ ကောင်လေးမှာ မေတ္တာရှိနေတာ မဟုတ်ပါ

ဘူး။ တဏှာရှိနေတာပါ။ ဒါပေမဲ့ သူ့ကိုယ်သူတော့ တဏှာရှိနေတယ်
လို့ မထင်ပါဘူး။ မေတ္တာရှိနေတယ်လို့ပဲ ထင်နေပါတယ်။ ကောင်မ
လေးက ‘တဏှာရူး’ လို့ ပြန်ပြောရင်တောင် ‘ငါ့အချစ် ငါ့မေတ္တာကို
စော်ကားတာ’ လို့ ထင်နေဦးမှာပါ။ ကောင်မလေးတစ်ယောက်က
ကောင်လေးတစ်ယောက်ကို တိတ်တခိုးအချစ်နဲ့ တစ်ဖက်သတ်ချစ်နေ
တာဟာလည်း မေတ္တာမဟုတ်ပါဘူး၊ တဏှာပါ။

သမီးရည်းစား၊ ဇနီးခင်ပွန်း အချင်းချင်း ချစ်ကြတဲ့ အချစ်
မှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ မိဘနဲ့ သားသမီး၊ ဆရာနဲ့ တပည့်၊ ညီအစ်ကို မောင်နှမ
အချင်းချင်း၊ ဆွေမျိုးမိတ်ဆွေအချင်းချင်း ချစ်ကြတဲ့ အချစ်မှာပဲဖြစ်
ဖြစ်၊ တစ်ယောက်အပေါ် တစ်ယောက် ချစ်ခင်မြတ်နိုး သဘောကျ
နှစ်သက်နေတာဟာ မေတ္တာမဟုတ်ပါဘူး၊ တဏှာပါ။ (တစ်ယောက်
အကျိုး တစ်ယောက် လိုလားတဲ့အခိုက်၊ ဆောင်ရွက်ပေးတဲ့အခိုက်မှာ
သာ မေတ္တာဖြစ်ပါတယ်။)

ရင်ခွင်ပိုက်မိခင်တစ်ယောက်အနေနဲ့ ကိုယ့်ရင်ခွင်ထဲက သား
လေးကို ငုံ့ကြည့်ပြီး ‘သားလေးက မျက်လုံးဝိုင်းဝိုင်းလေး၊ နှာတံပေါ်
ပေါ်လေး၊ ပါးဖောင်းဖောင်းလေးနဲ့ သိပ်ချစ်စရာကောင်းတာပဲ’ လို့
အတွေးပေါ်နေတာဟာ သားအပေါ် မေတ္တာစိတ်တွေ ယိုဖိတ်နေတာ
မဟုတ်ပါဘူး။ တဏှာဖြစ်ရေ စီးဆင်းနေတာပါ။ (နို့တိုက်နေချိန်မှာ
ဖြစ်တဲ့ သားလေးကို နို့ဆာပြေစေချင်တဲ့စိတ်ကတော့ မေတ္တာစိတ်
ပါ။)

မြစ်လို ကွေ့ကောက်တဲ့ တဏှာရဲ့ မေတ္တာဟန်ဆောင်မှုကို
အမှန်အတိုင်း မသိရင် တဏှာစိတ်ဖြစ်နေတာကို မေတ္တာစိတ်ဖြစ်နေ

တယ်ထင်ပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို မေတ္တာရှင်ကြီးအဖြစ် ဂုဏ်ယူဝင့်ကြွားရင်း
စိတ်အေးချမ်းမှုနဲ့ရော၊ ဘဝလွတ်မြောက်မှုနဲ့ပါ အလှမ်းဝေးကွာနေတတ်
ပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်လက်ထက်တုန်းက အရှင်ကုမာရကဿပ
မထေရ်ရဲ့ မိခင် ဘိက္ခုနီမကြီးဟာ သားကိုရင်အပေါ် အချစ်ကြီးချစ်နေ
တဲ့ စိတ်ကို တဏှာလို့ မမြင်ဘဲ မေတ္တာလို့ ထင်နေခဲ့တဲ့အတွက်
သားကိုရင် တစ်ဆယ့်နှစ်နှစ်သားအရွယ်မှာ ရဟန္တာဖြစ်သွားတာတောင်
သူ့ခမျာမှာတော့ ပုထုဇဉ်ဘဝနဲ့ပဲ အပူမီးတောက်နေခဲ့ရရှာပါတယ်။

တစ်နေ့ သားကိုရင် ဆွမ်းခံအကြွ၊ နောက်ကနေ ပြေးလိုက်
ပြီး ‘သားရေ သားရဲ့’ လို့ တကြော်ကြော် အော်ခေါ်နေတဲ့
အခိုက်၊ ရဟန္တာအရှင် သားကိုရင်က ဥပေက္ခာမျက်လုံးနဲ့ ခပ်စိမ်းစိမ်း
စိုက်ကြည့်ပြီး ကရုဏာနှုတ်ခမ်းကနေ ‘ဒီအဘွားကြီး ခုချိန်ထိ တဏှာ
သံယောဇဉ် မဖြတ်နိုင်သေးဘူးလား’ လို့ ခပ်ငေါက်ငေါက် ဆူပူလိုက်
တော့မှ မိခင် ဘိက္ခုနီမကြီးလည်း သတိသံဝေဂကြီးစွာရပြီး သားကိုရင်
အပေါ် တွယ်တာနေတဲ့ တဏှာကြီးကို ဖြတ်တောက်ပစ်နိုင်ပါတော့
တယ်။ တဏှာမြစ်ရေ ဆက်မစီးတော့လည်း ခဏလေး အားထုတ်
လိုက်ရုံနဲ့ ရဟန္တာမကြီး ဖြစ်သွားတော့တာပါပဲ။

မိခင်က သားအပေါ် ချစ်နေတာကို ‘မေတ္တာမဟုတ်ဘူး၊
တဏှာပါ’ လို့ ‘မြတ်စွာဘုရားက ဘယ်လောက်ပဲ ဟောဟော၊
‘ဟင့်အင်း ဟင့်အင်း၊ တဏှာမဟုတ်ဘူး၊ မေတ္တာ’
လို့ ဘုရားနဲ့ အတင်း ပြိုင်ငြင်းချင်တဲ့သူတွေ အများကြီးရှိပါတယ်။
ဘုရားထက် ခေါင်းတစ်လုံး ပိုမြင့်ပြီး ဘုရားထက် ပိုသိနေမှတော့

ဘုရားကို ကိုးကွယ်နေတာ ဘာအဓိပ္ပာယ်ရှိတော့မှာလဲ။

ပယ်သင့်တဲ့တရားကို ပယ်နိုင်တာ၊ မပယ်နိုင်တာ အသာထား၊ ကျင့်သင့်တဲ့တရားကို ကျင့်နိုင်တာ၊ မကျင့်နိုင်တာ အသာထား၊ ‘ဒါကတော့ ပယ်သင့်တဲ့တရားပဲ၊ ဒါကတော့ ကျင့်သင့်တဲ့တရားပဲ’ လို့ အရှိကို အရှိအတိုင်း၊ အမှန်ကို အမှန်အတိုင်း သိထားဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ အသိမှန်မှ အကျင့်မှန်နိုင်ပြီး အကျင့်မှန်မှလည်း အသိမှန်နိုင်ပါတယ်။

ကိုယ်ချစ်ရတဲ့သူက ကိုယ့်ကို ပြန်ဂရုစိုက်ဖို့ မျှော်လင့်တောင့်တနေတယ်ဆိုရင် အဲဒီအချစ်ဟာ မေတ္တာချစ် မဟုတ်ပါဘူး၊ တဏှာချစ်ပါ။ ‘မမျှော်လင့်တော့ပါဘူးကွယ်’ လို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြန်ဖြေသိမ့်နေရတယ်ဆိုရင်ကိုပဲ ကိုယ့်အချစ်ဟာ မေတ္တာစစ်စစ် မဟုတ်ဘဲ၊ တဏှာက မေတ္တာအယောင်ဆောင်ပြီး ကိုယ့်ကို နှိပ်စက်နေတယ်ဆိုတာ သေချာ သဘောပေါက်သင့်ပါတယ်။

အခုတစ်မျိုး၊ တော်ကြာတစ်မျိုးနဲ့ အကြိုက်တွေပြောင်းလဲနေတာဟာလည်း တဏှာရဲ့ ကောက်ကွေ့မှု မြစ်သဘောပါပဲ။ အခု ဒါ ကြိုက်ပြီး၊ တော်ကြာ ဒါမကြိုက်တော့ပြန်ဘူး။ ဟိုဟာလေးမှ ဖြစ်သွားပြန်တယ်။ အခု ဒီလူကို ချစ်ပြီး တော်ကြာ ဒီလူကို မချစ်တော့ပြန်ဘူး။ ဟိုလူကိုမှ ဖြစ်သွားပြန်တယ်။ ဟိုတုန်းက မစားရ မနေနိုင်တဲ့ အစားအစာ၊ အခု လုံးဝ မစားချင်တော့ပြန်ဘူး။ ဟိုတုန်းက မတွေ့ရ မနေနိုင်တဲ့လူ၊ အခု လုံးဝမတွေ့ချင်တော့ပြန်ဘူး။ ဟိုတုန်းက မချစ်ရင် မနေနိုင်တာကလွဲလို့၊ အခု မမုန်းရင် မနေနိုင်တာကလွဲလို့။

အရင်တုန်းက ကြိုက်တာ အခုမကြိုက်၊ အရင်တုန်းက

မကြိုက်တာ အခုကြိုက်နဲ့ နားလည်ရခက်လောက်အောင်၊ ခန့်မှန်းရ
မလွယ်ကူလောက်အောင် အကြိုက်အမျိုးမျိုး ကောက်ကွေ့လိမ်ကျစ်
လွန်းလို့ တဏှာမြစ်လောက် ကောက်ကွေ့တဲ့မြစ် လောကမှာ မရှိ
တော့တဲ့အတွက် တဏှာမြစ်ဟာ အနှိုင်းမဲ့မြစ် ဖြစ်ရပါတယ်။

အမှန်သဘောသိအောင် လေ့လာနှလုံးသွင်းခြင်းနဲ့ သဘော
အမှန်မြင်အောင် ရှုမှတ်ပွားများခြင်းတို့နဲ့ပဲ တဏှာမြစ်ကို စီးဆင်းမှု
ရပ်တန့်သွားအောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ပါတယ်။

အခြေအနေ၊ အဖြစ်အပျက်နဲ့ လိုက်လျောညီထွေစွာ တဏှာ
မဖြစ်အောင် ဆင်ခြင်နိုင်၊ စိတ်ထားနိုင်တာကို ‘အမှန်သဘောသိ
အောင် လေ့လာနှလုံးသွင်းတယ်’ လို့ ခေါ်ပါတယ်။ တဏှာရဲ့
သဘောကို ဗဟုသုတအနေနဲ့လည်း သိအောင် လေ့လာ၊ လက်တွေ့
အနေနဲ့လည်း ကင်းအောင် နှလုံးသွင်းရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ကိုယ့်စိတ်မှာ မရောင့်ရဲနိုင်တဲ့တဏှာ ဖြစ်လာပြီဆိုရင် ...
ပထမဆုံး ဖြစ်နေမှန်း သိရပါမယ်။ ပြီးမှ ... ‘ကိုယ့်ကံရှိသလောက်ပဲ
ရမှာပေါ့’ ...၊ ‘သူတို့ကံနဲ့ ကိုယ့်ကံနဲ့ တူမှ မတူဘဲ’ ...၊ ‘ရှိသ
လောက်ပဲပေါ့ကွယ် ...၊ ရှိတာထက် ပိုရချင်လို့ ဖြစ်မှ မဖြစ်နိုင်တာ’
...၊ ‘သူဟာ ကိုယ်မှ မဟုတ်တာ၊ သူ့စိတ်နဲ့ သူပဲလေ၊ သူကမှ
မပေးတာ ကိုယ်ဘာတတ်နိုင်မှာလဲ၊ ... သူကမှ မချစ်တာ ကိုယ်
ဘာတတ်နိုင်မှာလဲ’ ...၊ ‘သူ့ဘာသာသူ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ပျော်
ပျော်ရွှင်ရွှင် နေပါစေလေ’ ...၊ ‘အလိုကြီးရင် အရနည်းတတ်တယ်’
...

စသည်အားဖြင့် ကိုယ်ကြုံတွေ့နေရတဲ့ အဖြစ်အပျက်၊ ကိုယ်

ခံစားနေရတဲ့ ခံစားချက်နဲ့ လိုက်လျောညီထွေစွာ သဘောတရားသက် သက်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဝတ္ထုသာဓကတွေ၊ ကိုယ်တွေ့တွေနဲ့ ယှဉ်တွဲပြီးတော့ ပဲဖြစ်ဖြစ် နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်လိုက်မယ်ဆိုရင် မရောင့်ရဲတဲ့စိတ် ကင်း ပျောက်သွားနိုင်ပါတယ်။

ပုထုဇဉ်နယ်ပယ်မှာ တဏှာနဲ့ မေတ္တာက မကြာခဏဆို သလို ရောရောနေတာဆိုတော့ ဘုရားပေးတဲ့ အသိတရားနဲ့ သတိ ထားပြီး ကိုယ့်စိတ်ကိုယ် စစ်ဆေးပြုပြင်သွားပါမှ တဏှာအချိုးအဆ နည်းပြီး မေတ္တာအချိုးအဆ များလာမှာပါ။

တုံ့ပြန်မှု မျှော်လင့်တဲ့စိတ်၊ ပတ်သက်မှု သာယာတဲ့စိတ် ဖြစ်လာခဲ့ရင် ‘ဒါ မေတ္တာမဟုတ်ဘူး၊ တဏှာ’ လို့ ရဲရဲကြီး ဆုံးဖြတ် နိုင်ဖို့ လိုပါတယ်။ ‘တဏှာမဟုတ်ပါဘူး၊ မေတ္တာပါ’ လို့ ကိုယ့်ကိုယ် ကို လိမ်ညှာပြီး စကားလုံးအကောင်းတွေနဲ့ချည်း နှစ်သိမ့်ကျေနပ်နေ ရင်တော့ တဏှာလှည့်ပတ်သမျှ ခံနေရ၊ ပူလောင်နေရဦးမှာပါပဲ။

‘သူ ငါ့ကို ပြန်ချစ်စေချင်နေတာ မေတ္တာမဟုတ်ဘူး၊ တ ဏှာ’ ...၊ ငါသူ့ကို ဂရုစိုက်သလိုမျိုး သူငါ့ကို ဂရုစိုက်စေချင်နေ တာ မေတ္တာမဟုတ်ဘူး၊ တဏှာ’ ...၊ ‘ငါ့ဆန္ဒမှန်သမျှ သူဖြည့် ဆည်းပေးစေချင်နေတာ ...၊ သူ့ဘဝကို ငါလိုချင်တဲ့ပုံစံသွင်းချင်နေ တာ ...၊ သူ့ကို နေရာတကာ လွှမ်းမိုးခြယ်လှယ်ချင်နေတာ မေတ္တာ မဟုတ်ဘူး၊ တဏှာ’ ...၊ ‘သူ့ကိုတွေ့တိုင်း ... သူနဲ့ စကားပြောရ တိုင်း သာယာကျေနပ်နေတာ မေတ္တာမဟုတ်ဘူး၊ တဏှာ’ ...

စသည်အားဖြင့် တဏှာနဲ့ မေတ္တာရဲ့ သိမ်မွေ့တဲ့ သဘော သဘာဝလေးတွေကို စနစ်တကျ ခွဲခြားသိနိုင်ပြီး မေတ္တာစစ်စစ်တွေ

များသည်ထက် များလာအောင် ကြိုးစားကြရပါမယ်။

အစပိုင်းမှာတော့ တဏှာနဲ့ မေတ္တာ ရောနေဦးမှာပါပဲ။ ကိစ္စမရှိပါဘူး။ တဏှာကို တဏှာမှန်း သိပြီး ပယ်ပယ်သွားနိုင်ရင် တဖြည်းဖြည်းနဲ့ တုံ့ပြန်မှု မမျှော်လင့်တဲ့ မေတ္တာ၊ သာယာမှု မခံစားတဲ့ မေတ္တာ အားကောင်းသည်ထက် ကောင်းလာမှာပါ။ ပုထုဇဉ်မို့ နည်းနည်းပါးပါး ရောနေတာတော့လည်း ဘယ်တတ်နိုင်ပါ့မလဲ။ (လုပ်ပြန်ပြီ ... လျှော့ဈေး ... ဒုက္ခ ...။)

ကိုယ်နဲ့ မတည့်တဲ့ အာရုံကို ‘မတည့်ဘူး’၊ ကိုယ်နဲ့ မသင့်တော်တဲ့ အာရုံကို ‘မသင့်တော်ဘူး’ လို့ ဆင်ခြင်နိုင်ရင်လည်း တဏှာခေါင်းပါးသွားနိုင်ပါတယ်။ ဥပမာ ... အငန့်တွေ့လို့ စားချင်ပေမယ့် ‘ငါ့မှာ သွေးတိုးရှိတယ်၊ စားလို့ မဖြစ်ဘူး’ လို့ ဆင်ခြင်တာမျိုး၊ လှတာတွေ့လို့ ချစ်ချင်ပေမယ့် ‘ငါက ဘုန်းကြီး၊ ချစ်လို့ မဖြစ်ဘူး’ လို့ ဆင်ခြင်တာမျိုးပေါ့။

ကိလေသာ ‘ငြိမ်’ စေတဲ့ သမထဘာဝနာနဲ့ ကိလေသာ ‘ငြိမ်း’ စေတဲ့ ဝိပဿနာဘာဝနာ ပွားများတာကိုတော့ ‘သဘောအမှန်မြင်အောင် ရှုမှတ်ပွားများတယ်’ လို့ ခေါ်ပါတယ်။ သမထဘာဝနာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဝိပဿနာဘာဝနာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဘာဝနာတစ်ခုခုကို နှလုံးသားထဲ ရောက်အောင် အမြဲပွားများနေရင် အာရုံအတော်များများအပေါ် ‘သာယာစရာ မဟုတ်ပါလား၊ ဘာမှ သာယာစရာမရှိပါလား’ .. လို့ သဘောပေါက်လာပါတယ်။ တွေ့ကရာအာရုံမှာ တဏှာမဖြစ်တော့ပါဘူး။

သမထဘာဝနာတွေထဲမှာ ရုပ်ခန္ဓာရဲ့ မတင့်မတယ် ရွံစဖွယ်

သဘော၊ ပုပ်သိုးနဲ့ မသတိသဘောကို မြင်အောင်ကြည့်ရတဲ့ အသုဘဘာဝနာဟာ သက်ရှိပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ တဏှာကို အထူး ခေါင်းပါးစေတဲ့ ဘာဝနာပါ။ သက်ရှိအပေါ် တဏှာခေါင်းပါးရင် သက်မဲ့အပေါ်လည်း တဏှာခေါင်းပါးသွားတာပါပဲ။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၊ မေတ္တာ စတဲ့ တခြားသမထဘာဝနာတွေကလည်း တဏှာကို ခေါင်းပါးစေနိုင်ပါတယ်။

သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာအနေနဲ့ ကြုံဆုံလာသမျှ အာရုံတွေကို အလုပ်မရွေး၊ နေရာမရွေး သဘောအရှိအတိုင်း မြင်-မြင်တယ်၊ ကြား-ကြားတယ်၊ ထိ-ထိတယ်၊ သိ-သိတယ် စသည်အားဖြင့် ရှုမှတ်ပွားများသွားလို့ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက် မြင်သွားပြီ၊ မမြဲ၊ မကောင်း၊ မပိုင် (အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ)သဘော သိသွားပြီဆိုရင်လည်း မြင်-မြင်ကာမျှ၊ ကြား-ကြားကာမျှ၊ နံ-နံကာမျှ၊ စား-စားကာမျှ၊ ထိ-ထိကာမျှ၊ သိ-သိကာမျှနဲ့ ပြီးသွားတဲ့အတွက် ဘယ်အာရုံနဲ့ကြုံကြုံ တဇာမဖြစ်တော့ပါဘူး။

တစ်လောကလုံးရဲ့ အနှိုင်းမဲ့ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်တဲ့ မြတ်စွာဘုရား ရှင်က တဏှာမြစ်ဟာ အနှိုင်းမဲ့မြစ် ဖြစ်တယ်လို့ ‘နတ္ထိ တဏှာ သမာ နဒီ’ ဆိုတဲ့ စကားတော်နဲ့ ဟောကြားညွှန်ပြထားတာမို့ ... လူသားတိုင်း လူသားတိုင်း တဏှာမြစ်ဆိုတဲ့ အနှိုင်းမဲ့မြစ်ကို အကြွင်းမဲ့ ခန်းခြောက်အောင် အားထုတ်နိုင်ကြပါစေလို့ ဆုမွန်ကောင်း တောင်းလိုက်ပါတယ်။ ။

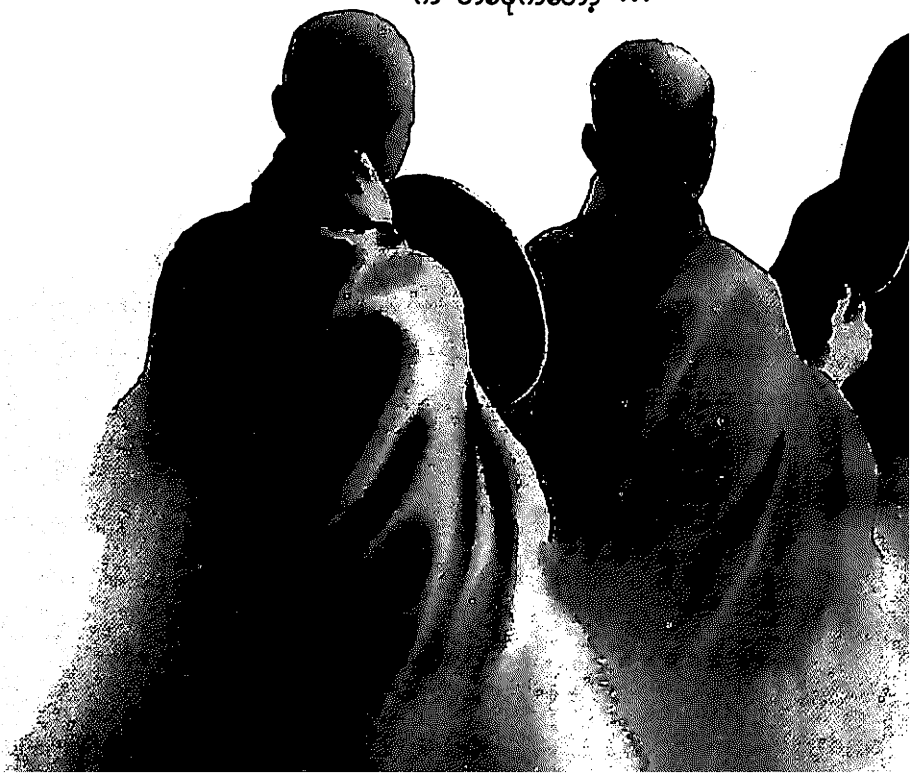
■ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေဝ။

[အပူမာဒမဂ္ဂဇင်း၊ ဇန်နဝါရီ၊ ၂၀၀၃။]

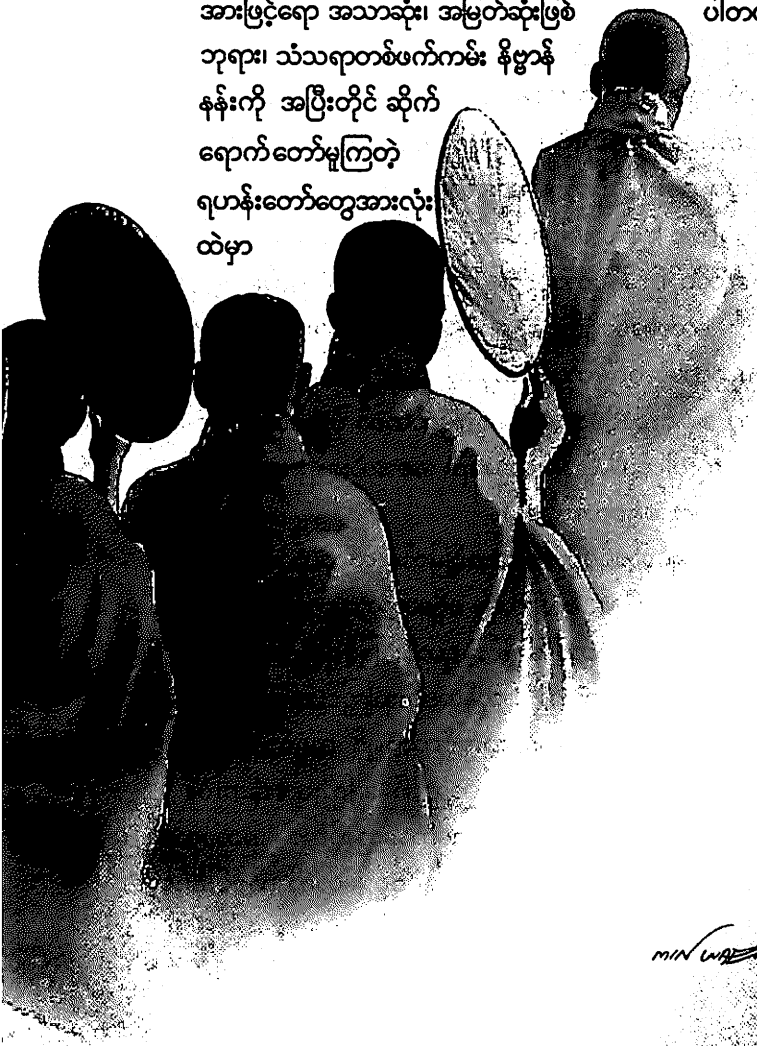
အနိဗ္ဗိဒ်မဲ့ ဂုဏ်နိုး

မြတ်စွာဘုရားရှင် သာဝတ္ထိမြို့၊
ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်မှာ သီတင်းသုံး
တော်မူနေစဉ်တုန်းက ညတစ်ညရဲ့
သန်းခေါင်ယံအချိန်မှာ အနာထပိဏ်
သူဌေးကနေ ဘဝပြောင်းသွားတဲ့ အနာ
ထပိဏ်နတ်သား မြတ်စွာဘုရားရှင်ထံ
ရောက်လာပြီး သူလျှောက်ထားလိုတဲ့
စကားတွေ လျှောက်ထားသွားခဲ့ပါ
တယ်။

သူ့ရဲ့ လျှောက်ထားချက်တွေထဲ
က တစ်ခုကတော့ ...

‘ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊
မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ တပည့်သား ရဟန်းတော်တွေ အားလုံး
ထဲမှာ အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်ဟာ ပညာဂုဏ်အား
ဖြင့်ရော၊ သီလဂုဏ်အားဖြင့်ရော၊ ကိလေသာငြိမ်းအေးမှုဂုဏ်
အားဖြင့်ရော အသာဆုံး၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ် ပါတယ်
ဘုရား၊ သံသရာတစ်ဖက်ကမ်း နိဗ္ဗာန်
နန်းကို အပြီးတိုင် ဆိုက်
ရောက်တော်မူကြတဲ့
ရဟန်းတော်တွေအားလုံး
ထဲမှာ

min wun

အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်သည်သာ အသာဆုံး၊ အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တော်မူပါတယ် မြတ်စွာဘုရား’

အနာထပိဏ်နတ်သားရဲ့ လျှောက်ထားချက်ကို မြတ်စွာ ဘုရားရှင်က လုံးဝ ငြင်းဆန်ခြင်းမပြုဘဲ သဘောတူလက်ခံခဲ့တဲ့ အတွက် ‘ရဟန်းအားလုံးထဲမှာ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်ဟာ အသာဆုံး၊ အမြတ်ဆုံးပဲ’၊ ‘အရှင်သာရိပုတ္တရာ ရဟန်းမြတ်ဟာ အနှိုင်းမဲ့ရဟန်းပဲ’ ဆိုတဲ့ စကားဟာ မြတ်စွာဘုရားရှင် အတည်ပြု ပြီးသားစကား ဖြစ်သွားပါတယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် မိန့်တော်မူတဲ့စကား ဖြစ်သွားပါတယ်။

လောကမှာရှိသမျှ ရဟန်းတော်တွေအားလုံးထဲမှာ အရှင် သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်ဟာ အနှိုင်းမဲ့ရဟန်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာလို့လဲ ဆိုတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်ထက် ပညာပိုကြီးပါတယ်။ အကျင့်ပိုထူးပါတယ်လို့ နှိုင်းယှဉ်စရာ၊ အစားထိုးစရာ၊ ထပ်တူပြုစရာ တခြားရဟန်း မရှိတော့လို့ပါပဲ။

အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်နဲ့ လဲလှယ်သင့်၊ လဲလှယ် ထိုက်တဲ့ တခြားရဟန်း လောကမှာ မရှိတော့တဲ့အတွက် အရှင်သာရိ- ပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်ဟာ အနှိုင်းမဲ့ရဟန်း ဖြစ်ရပါတယ်။

သိစရာအားလုံးကို အကုန်အစင် အကြွင်းအကျန်မရှိ သိမြင် တော်မူတဲ့ သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားရှင်ကလွဲရင် အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်ဟာ လောကမှာ ပညာဉာဏ် အကြီးမားဆုံးပါပဲ။

ခက်ခဲနက်နဲတဲ့ တရားသဘောတွေဆိုတာ အသာထား၊ လူတွေရဲ့ ပကတိမျက်စိနဲ့ မြင်နိုင်တဲ့ ရုပ်ဝတ္ထုတွေကို သိစွမ်းနိုင်တဲ့

ပညာဉာဏ်အရာမှာတောင် ဘယ်သိပ္ပံပညာရှင်မှ လိုက်မမီနိုင်လောက်
အောင် အံ့မခန်း ထက်မြက်လှပါတယ်။

တစ်ကမ္ဘာလုံး တစ်ပြိုင်တည်း မိုးရွာသွန်းနေတဲ့အချိန်မှာ
'မဟာသမုဒ္ဒရာထဲ ကျတဲ့ မိုးရေပေါက်က ဘယ်လောက် အရေ
အတွက် ရှိတယ်၊ မြေကြီးပေါ်ကျတဲ့ မိုးရေပေါက်က ဘယ်လောက်
အရေအတွက် ရှိတယ်၊ တောင်ပေါ်ကျတဲ့ မိုးရေပေါက်က ဘယ်
လောက် အရေအတွက်ရှိတယ်' လို့ ဂဏန်းထိုး တင်ပြနိုင်လောက်
အောင် တစ်ကမ္ဘာလုံးက မိုးရေပေါက်တွေကို တစ်ချိန်တည်း တစ်ပြိုင်
တည်း ရေတွက်ပြနိုင်ပါတယ်။

ဒီနေ့ခေတ် တော်လှပါတယ်၊ ထက်လှပါတယ် ဆိုတဲ့ ဘယ်
သိပ္ပံပညာရှင်မှ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်လို ရေတွက်မပြနိုင်ပါ
ဘူး။ တကယ်လို့ ရေတွက်ပြနိုင်ရင်လည်း စက်အားကိုးနဲ့ပဲ ခလုတ်နှိပ်
ရေတွက်ပြနိုင်မှာပါ။ စက်အကူအညီမပါဘဲ စိတ်သက်သက်၊ ဉာဏ်
သက်သက်နဲ့တော့ ရေတွက်ပြနိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။

မြတ်စွာဘုရားရှင် သက်တော် ငါးဆယ့်ငါးနှစ်ကျော်တဲ့အချိန်
မိမိကို အမြဲပြုစုလုပ်ကျွေးမယ့် ရဟန်းတစ်ပါး ရွေးချယ်ဖို့ သံဃာ
ပရိသတ်ကို မိန့်တော်မူတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်က မိမိ
အမြဲပြုစုလုပ်ကျွေးမယ့်အကြောင်း အရင်ဦးအောင် လျှောက်ထားပါ
တယ်။ အဲဒီအခါ မြတ်စွာဘုရားရှင်က

'ချစ်သား သာရိပုတ္တရာ၊ ငါဘုရားကို သင်ချစ်သား အမြဲ
ပြုစုလုပ်ကျွေးဖို့ မသင့်တော်ပါဘူး၊ ဘာလို့လဲဆိုတော့ သင်ချစ်သား
နေလေရာအရပ်တိုင်းဟာ တကယ့်ကို တရားမဆိတ်သုဉ်းတဲ့နေရာ

တယ်။

မြတ်စွာဘုရား ခါးညောင်းဖြေနေချိန်၊ ခါးနာသက်သာအောင် လဲလျောင်းနေချိန်မှာ အရှင်သာရိပုတ္တရာက မြတ်စွာဘုရား ဟော လက်စတရားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောပြောလိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်အတိုင်း၊ မြတ်စွာဘုရား သုံးနှုန်းလိုတဲ့ စကားလုံးအတိုင်း တစ်သဝေမတိမ်း ရှေ့ဆက် ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

မိမိဟောလိုတဲ့အတိုင်း ဟောနေတဲ့ အရှင်သာရိပုတ္တရာရဲ့ တရားတော်ကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က ကန့်လန့်ကာနောက်ကွယ်ကနေ ခါးညောင်းဖြေနေရင်း နှစ်နှစ်မြိုက်မြိုက် လေးလေးစားစား နာကြား တော်မူပါတယ်။ ခါးညောင်းပြေပြီ၊ ခါးနာသက်သာပြီဆိုတာနဲ့ မြတ်စွာ ဘုရားရှင်က အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဟောလက်စတရားကို ရောက်ရာ နေရာကနေ ရှေ့ဆက် ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား ဟောနေဆဲတရားကို မြတ်စွာဘုရား အလိုကျ ချွတ်စွပ်ဆက်ဟောနိုင်တဲ့ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်ရဲ့ ဉာဏ် ပညာတော်ကတော့ အံ့မခန်း ကြီးကျယ်လှပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားရှင် ခုနစ်ဝါမြောက် တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး အဘိဓမ္မာတရား ဟောကြားတော်မူတုန်းက နေ့စဉ် နေ့တိုင်း ဆွမ်းခံချိန်ရောက်ပြီဆိုရင် နိဗ္ဗိတဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်ကို တရားဆက်ဟောခိုင်းထားခဲ့ပြီး မိမိကိုယ်တိုင်ကတော့ လှူပြည်ဆင်း၊ အနောက်တောင်အိုင်မှာ ရေချိုး၊ မြောက်ကျွန်းကို ဆွမ်းခံကြွ၊ အနောက်တောင် အိုင် ကမ်းနံဘေးမှာ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီး နေ့သန့်စင်ဖို့ (နေ့ပိုင်းသီတင်း သုံးဖို့) အတွက် စန္ဒကူးတောကို ကြွတော်မူပါတယ်။

စန္ဒကူးတောမှာ နေ့သန့်စင်နေတဲ့ မြတ်
 စွာဘုရားရှင်ကို အရှင်သာရိပုတ္တရာက ဝေ
 ယျာဝစ္စ လာရောက်ပြုလုပ်ပေးပါတယ်။
 အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဝေယျာဝစ္စပြုလုပ်ပြီး
 တာနဲ့ မြတ်စွာဘုရားရှင်က အဲဒီနေ့တစ်နေ့
 တာ နတ်ပြည်မှာ ဟောခဲ့တဲ့ အဘိဓမ္မာ
 တရားအကျယ်ကို အကျဉ်းဆုံးချုပ်ပြီး အရှင်
 သာရိပုတ္တရာကို နမူနာနည်းပေး ဟောကြား
 တော်မူပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား အကျဉ်းချုပ်နည်းပေးတဲ့
 အဘိဓမ္မာတရားကို အရှင်သာရိပုတ္တရာက
 ကမ်းနားမှာ ရပ်ပြီး မဟာသမုဒ္ဒရာကို လက်
 ဆန့် ညွှန်ပြခံရသလို နည်းအကျယ်ရပြီး
 နည်းရာထောင်ပေါင်းများစွာ၊ နည်းသောင်း
 သိန်းပေါင်းများစွာနဲ့ အကျယ်တဝင့် ချဲ့ထွင်
 သိမြင်တော်မူသွားပါတယ်။

မိမိအကျယ်ချဲ့သိတဲ့ အဘိဓမ္မာတရားကို
 လင်းနို့သားငါးရာ ဘဝတုန်းက အဘိဓမ္မာ
 တရား နာကြားခဲ့ဖူးတဲ့ အတူနေ တပည့်
 ရဟန်းငါးရာကို မကျဉ်းမကျယ် အလယ်
 အလတ်နည်းနဲ့ နေ့စဉ် ပြန်ဟောပြပါတယ်။
 ‘အဘိဓမ္မာပိဋကတ်’ ဆိုပြီး ဒီကနေ့ လေ့

တန်ခိုးအကြီးဆုံး

ပုဂ္ဂိုလ်ကို

လက်ခံရထားပြီး

ပညာအကြီးဆုံး

ပုဂ္ဂိုလ်ကို

လက်ယာရံထားတာကို

ကြည့်ခြင်းအားဖြင့်

လောကမှာ

တန်ခိုးထက် ပညာက

ပိုမြင့်မြတ်တယ်ဆိုတာ

သိသာထင်ရှားပါတယ်။

လာနေကြတဲ့ အဘိဓမ္မာတရားဟာ မြတ်စွာ
ဘုရားအလိုကျ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ပြန်
ဟောပြထားတဲ့ တရားတွေပါပဲ။

မြတ်စွာဘုရား အကျဉ်းချုပ် ဟော
ပြတဲ့တရားကို မြတ်စွာဘုရား အကျယ်
ဟောခဲ့တဲ့အတိုင်း ထပ်ထူထပ်မျှ ထိုးထွင်း
ချဲ့ထွင် သိမြင်နိုင်တဲ့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ
မထေရ်မြတ်ရဲ့ ဉာဏ်ပညာတော်ကြီးက
တော့ လူသားတွေ မဆိုထားနဲ့၊ နတ်တွေ
ဗြဟ္မာတွေတောင် ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ လိုက်
မမီနိုင်လောက်အောင် ကြီးကျယ်ခမ်းနား
လွန်းလှပါတယ်။

ဒါတွေကြောင့်လည်း အနာထ
ပိဏ်နတ်သားက 'ပညာဂုဏ်အားဖြင့်လည်း
အရှင်သာရိပုတ္တရာသာ အသာဆုံး၊ အမြတ်
ဆုံးရဟန်း၊ အနှိုင်းမဲ့ရဟန်း' လို့ မြတ်စွာ
ဘုရားရှင်ကို လျှောက်ထားခဲ့တာပါ။ မြတ်
စွာဘုရားရှင်ကလည်း ဟုတ်မှန်ကြောင်း
အတည်ပြုခဲ့တာပါ။

တစ်ခါတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ
ဒေသစာရီ လှည့်လည်ရင်း စတုဒိသာရုံ
တစ်ခုမှာ မကျန်းမမာဖြစ်နေပါတယ်။ အဲဒီ

ဒါပေမဲ့ အဲဒီ နို့ဃနာဆွမ်းကို အရှင်သာရိပုတ္တရာ လုံးဝ ဘုဉ်းပေးတော်မမူပါဘူး။ တစ်စုံတစ်ယောက်က ကြားခံဒလန်လုပ်ပြီး နှုတ်မြွက်တိုက်တွန်းလို့ ရလာတဲ့ ဆွမ်းမို့ ဝိနည်းနဲ့ မညီဘူးဆိုပြီး အာလယပြတ် ပယ်မြစ်တော်မူခဲ့ပါတယ်။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ လုံးဝ လက်မခံတဲ့ အဲဒီနို့ဃနာဆွမ်းကို အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လန် မြေကြီးပေါ် စွန့်သွန်လိုက်တဲ့အခါမှာတော့ နို့ဃနာဆွမ်း မြေကြီးပေါ်ကျတာနဲ့တစ်ပြိုင်နက် အရှင်သာရိပုတ္တရာရဲ့ လေနာရောဂါ ယူပစ်သလို လုံးဝ ပျောက်ကင်းသွားပါတယ်။ နောက် လေးဆယ့်ငါးနှစ်ကြာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတဲ့တိုင်အောင် လေနာရောဂါ ဘယ် တော့မှ ထပ်မဖြစ်တော့ပါဘူး။

ဂိလာနရဟန်းတော်တွေအနေနဲ့ ညစာထဲမှာ အကျုံးဝင်တဲ့ ပေါ့ပေါ့ပါးပါးစားဖွယ်၊ ပေါ့ပေါ့ပါးပါးသောက်ဖွယ်တွေကို ကျန်းမာ ရေး အကြောင်းပြ၊ ဆေးမစားခင် အစာခံတာအကြောင်းပြပြီး မွန်းလွဲ ပိုင်းစားတော့၊ သောက်တော့မယ်ကြံတိုင်း အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ် မြတ်ကို အထူးသတိရသင့်ပါတယ်။ စာကျက်ရတာ၊ စာပြန်ရတာကို အကြောင်းပြ၊ လုပ်အားပေးရတာ၊ ဝေယျာဝစ္စလုပ်ရတာကို အကြောင်း ပြပြီး လေးလေးလံလံစားဖွယ်တွေ၊ ဆွမ်းအစစ်ကြီးတွေကို မွန်းလွဲ ပိုင်းမှာ အပီကိုင်တော့မယ်ဆိုရင်တော့ ပိုလို့တောင် သတိရသင့်တာ ပေါ့။

ဥကို အသက်ပေးကာကွယ်တဲ့ ရစ်မ၊လို၊ မြီးဆံကို အသက် ပေးစောင့်ရှောက်တဲ့ စာမရီသားကောင်လို ဝိနည်းစည်းကမ်းကို အသက်ပေးလိုက်မှာတဲ့ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်ရဲ့ ကိုယ်ကျင့်

သီလကတော့ နောင်လာနောက်သား သီလမြတ်နိုးသူတွေအတွက်
စိတ်ထက်သန်စရာ အားဆေးကြီးတစ်ခွက်ပါပဲ။

ဒါတွေကြောင့်လည်း အနာထဝိဏ်နတ်သားက ‘သီလဂုဏ် အားဖြင့်လည်း အရှင်သာရိပုတ္တရာသာ အသာဆုံး၊ အမြတ်ဆုံးရဟန်း၊ အနှိုင်းမဲ့ရဟန်း’ လို့ မြတ်စွာဘုရားရှင်ကို လျှောက်ထားခဲ့တာပါ။ မြတ်စွာဘုရားရှင်ကလည်း ဟုတ်မှန်ကြောင်း အတည်ပြုခဲ့တာပါ။

တစ်ခါတော့ အခန့်မသင့်လို့ သင်္ကန်းဝတ်ပုံ မညီမညာဖြစ်နေတဲ့ အရှင်သာရိပုတ္တရာကို ခုနစ်နှစ်အရွယ် ကိုရင်လေးတစ်ပါးက ‘အရှင်ဘုရား သင်္ကန်းဝတ်တာ မညီပါလား’ လို့ လျှောက်ထားတဲ့ အတွက် ချက်ချင်းပြင်ဝတ်ပြီး ‘ဒီလောက်ဆို အဆင်ပြေပါပြီလား ဆရာ’ လို့ ကိုရင်လေးကို လက်အုပ်ချီ လျှောက်ထားခဲ့ဖူးပါတယ်။ ‘ဒီနေ့မှ ကိုရင်ဖြစ်တဲ့ ခုနစ်နှစ်အရွယ် ကိုရင်လေးကပဲ ဆုံးမလာပါစေ၊ အဲဒီ အဆုံးအမကို ဦးထိပ်တင် ခံယူပါတယ်’ လို့လည်း ကျူးရင့်ခဲ့ပါတယ်။

လူကြီးဆုံးမတာကို လူငယ်တွေ အလွယ်တကူ ခံယူလေ့ရှိပေမယ့် လူငယ်က အမှားပြင်ပေးတာကိုတော့ လူကြီးတွေ အလွယ်တကူ ခံယူလေ့မရှိပါဘူး။ လူငယ်က စေတနာနဲ့ အမှားပြင်ပေးတာကို ‘သူ နားမလည်လို့ ပြောတာပါ၊ သူ မရင့်ကျက်သေးလို့ ပြောတာပါ’ ဆိုပြီး ခွင့်လွှတ်သလိုလို ဘာလိုလိုနဲ့ ကိုယ့်အမှားကို ဇွတ်အတင်း အမှန်လုပ်ပစ်တတ်ကြပါတယ်။ ကိုယ့်ထက် အသက်ငယ်တဲ့ ရဟန်းတော်တွေက ဘုရားအလိုကျ အမှားပြင်ပေးတာကိုပဲ စွပ်စွဲသယောင်ယောင်၊ စော်ကားသယောင်ယောင် သတ်မှတ်ပြီး လုံးဝ လက်မခံတဲ့

သက်ကြီးရွယ်အို လူဝတ်ကြောင်တွေ အများကြီးရှိပါတယ်။

အရှင်အဿဇီရဲ့ တရားကို နာပြီး သောတာပန်ဖြစ်ခဲ့ရတဲ့ အတွက် အရှင်သာရိပုတ္တရာဟာ သောတာပန်ဖြစ်တဲ့အချိန်က စပြီး အသက်ထက်ဆုံး အိပ်တိုင်းအိပ်တိုင်း အရှင်အဿဇီရဲ့အရပ်ကို ရည်မှန်းလက်အုပ်ချီ ရှိခိုးပြီးမှ အရှင်အဿဇီရဲ့ရာဘက်ကို ဦးခေါင်း ထား အိပ်လေ့ရှိပါတယ်။

လောကမှာ ဘယ်အသိတရားမဆို ဆရာနဲ့ကင်းပြီး ရရှိထုံးစံ မရှိပါဘူး။ သက်ရှိဆရာဖြစ်ဖြစ်၊ သက်မဲ့ဆရာဖြစ်ဖြစ်၊ ဆရာတစ် ဦးဦးရဲ့ တိုက်ရိုက်သင်ကြားပေးမှု၊ သို့မဟုတ် သွယ်ဝိုက်သင်ကြားပေး မှုကြောင့်သာ အသိတရားတွေ တဖြည်းဖြည်း ရင့်ကျက်လာခဲ့ရတာပါ။

သံသရာဇာတ်သိမ်း ဒုက္ခငြိမ်းတဲ့အထိ

အသိဉာဏ်အလင်း ဖွင့်ပေးတဲ့

ဆရာဆိုရင်တော့ ကျေးဇူးအကြီးမားဆုံး

ဖြစ်လို့ မီးပူဇော်တဲ့သူ မီးကို

မပြတ်တောက်စေသလို ကျေးဇူးရှင်ဆရာကိုလည်း မပြတ်ဦးတိုက် ပူဇော်နေသင့်ပါတယ်။

ဆွမ်းခံချိန်ရောက်လို့ ရဟန်းသာမဏေတွေ မြို့တွင်းရွာတွင်း ဆွမ်းခံကြွသွားကြပြီဆိုရင် အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ် ကျောင်းတိုက်တစ်တိုက်လုံး လှည့်လည်ကြည့်ရှုပြီး တံမြက်မလှည်းရသေးတဲ့ နေရာတွေ တံမြက်လှည်း၊ ရေကုန်နေတဲ့ သောက်ရေအိုး၊ သုံးရေအိုးတွေ ရေဖြည့်၊ နေရာတကျမထားတဲ့ ခုတင်၊ ကုလားထိုင် စတဲ့ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းတွေ နေရာတကျ သိမ်းဆည်း၊ လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်တဲ့ သန့်ရှင်းရေးတွေ၊ ဝေယျာဝစ္စတွေ တစ်ခုမကျန် လိုက်လုပ်ပြီးမှ နောက်ဆုံး ဆွမ်းခံကြွတော်မူပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားနဲ့အတူ ရဟန်းသံဃာတော်တွေ ခရီးဒေသစာရီ ကြွချီတော်မူကြတဲ့အခါတိုင်းမှာလည်း ‘ငါ ဘုရားလက်ယာရပ်’ ဆိုပြီး ရှေ့ဆုံးကနေ ဘုရားနားကပ်မလိုက်ဘဲ သံဃာ့ပရိသတ်နောက်ပိုင်းကနေ ဖြည်းဖြည်းနှေးနှေး လိုက်ပါလာကြတဲ့ နာမကျန်းရဟန်းတွေ၊ သက်ကြီးရွယ်အိုရဟန်းတွေကို လိုအပ်တာ ကူညီစောင့်ရှောက်ပေးရင်း သံဃာ့ပရိသတ် နောက်ဆုံးကနေ အရှင်သာရိပုတ္တရာ လိုက်ပါတော်မူပါတယ်။

သားကြီးတို့၊ တပည့်ကြီးတို့ဆိုတာ မိဘတို့၊ ဆရာသမားတို့ရဲ့ လက်လွှဲရလောက်အောင် အားကိုးထိုက်တဲ့ ခေါင်းဆောင်ကောင်းတွေ ဖြစ်သင့်ပါတယ်။ ခေါင်းဆောင်ကောင်း ပီသဖို့ဆိုတာကလည်း အမိန့်ပေးနေရုံ၊ လမ်းညွှန်နေရုံနဲ့ မပြီးဘဲ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် လုပ်သင့်တဲ့အလုပ်တွေကို လူမြင်ရာ ရှေ့နားကနေပဲဖြစ်ဖြစ်၊ လူကွယ်ရာ နောက်နားက

နေပဲဖြစ်ဖြစ် စေတနာပါပါ။ မေတ္တာပြည့်ပြည့်နဲ့ စေ့စေ့စပ်စပ် လုပ်ဆောင်သွားတတ်ဖို့ အထူးလိုအပ်ပါတယ်။

တစ်ခါတော့ မြို့တွင်း ခေတ္တကြွနေတဲ့ ရဟန်းငယ်တစ်ပါးရဲ့ မုန့်ဝေစုကို အဲဒီရဟန်းငယ် နေအတော်ကြီးမြင့်တဲ့အထိ ကျောင်းပြန်ရောက်မလာတဲ့အတွက် မုန့်ဝေစုယူထားတဲ့ ရဟန်းတော်တွေက အရှင်သာရိပုတ္တရာကို ဆက်ကပ်လိုက်ကြပါတယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ အဲဒီမုန့် ဘုဉ်းပေးပြီးတဲ့အချိန်မှာပဲ အဲဒီရဟန်းငယ် ကျောင်းပြန်ရောက်လာပါတယ်။

ရဟန်းတော်တွေက ‘ငါ့ရှင်ရဲ့ မုန့်ကို အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဘုဉ်းပေးလိုက်ပြီ’ လို့လည်း ပြောရော၊ အဲဒီ ရဟန်းငယ်က ‘ဪ... လောကမှာ အကောင်းမကြိုက်တဲ့သူရယ်လို့ ဘယ်ရှိပါ့မလဲ’ လို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာကို စောင်းချိတ်ပြီး ကဲ့ရဲ့စကား ဆိုလိုက်ပါတယ်။

အရှင်သာရိပုတ္တရာလည်း သံဝေဂ အကြီးအကျယ်ရပြီး အဲဒီနေ့ အဲဒီအချိန်ကစလို့ မုန့်ခဲဖွယ်ကို လုံးဝ မဘုဉ်းပေးတော့ပါဘူး။ ရဟန်း သံဃာတော်တွေ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးရင် မုန့်သစ်သီး စတဲ့ ခဲဖွယ် ဘုဉ်းပေးကြတာ အစဉ်အလာထုံးစံ ဖြစ်နေပေမယ့် အရှင်သာရိပုတ္တရာကတော့ ဘယ်လောက်ကောင်းမြတ်တဲ့ ခဲဖွယ်တွေကို ဘယ်လောက်ရင်းနှီးတဲ့ ဒကာ ဒကာမကပဲ ကပ်ကပ် လုံးဝ ဘုဉ်းပေးတော်မမူတော့ပါဘူး။

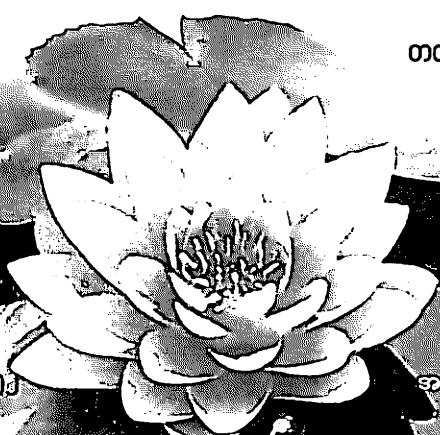
ရုတ်တရက် ကြည့်လိုက်ရင် ‘စိတ်ဆိုးတတ်လိုက်တာ၊ စိတ်ကောက်တတ်လိုက်တာ’ လို့ ထင်ရပေမယ့် အရှင်သာရိပုတ္တရာမှာ

ဒေါသကိလေသာ လုံးဝမရှိတော့တဲ့အတွက် ဘာအကြောင်းကြောင့်မှ
စိတ်ဆိုးစရာ၊ စိတ်ကောက်စရာ၊ စိတ်ညစ်စရာ၊ စိတ်ပျက်စရာ မရှိ
တော့ပါဘူး။ အားလုံးအပေါ် ခွင့်လွှတ်နိုင်ပါတယ်။ အားလုံးအပေါ်
သည်းခံနိုင်ပါတယ်။

တကယ်တော့ မုန့် ခဲဖွယ် လုံးဝ ဘုဉ်းမပေးတော့တာဟာ
အရှင်သာရိပုတ္တရာရဲ့ ပြတ်သားမှုပါ။ ကိုယ်နှုတ်အမှုအရာမှာ ကိလေ
သာ အရိပ်အယောင်သန်းတာကို လုံးဝ မလိုလားတဲ့ တိကျပြတ်သား
မှုပါ။ သံယောဇဉ်နွယ်တဲ့ လုပ်ရပ်တွေကို ရွံရှာစက်ဆုပ်တဲ့ ခိုင်မာ
တိကျ ပြတ်သားမှုပါ။

သံယောဇဉ်ပြတ်တာကို မေတ္တာကင်းမဲ့တယ်လို့ သံယောဇဉ်
ပျော် ကိလေသာသမားတွေက ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချကြပေမယ့် တကယ်တော့
သံယောဇဉ်ပြတ်တာဟာ ပညာရှိသူတော်ကောင်းတွေရဲ့ ကိလေသာ
ငြိမ်းအေးခြင်း ဂုဏ်တစ်မျိုးပါ။ သံယောဇဉ်ပြတ်တာနဲ့ မေတ္တာကင်းမဲ့
တာလည်း လုံးဝ မတူပါဘူး။ သံယောဇဉ်ဆယ်မျိုးရှိတဲ့အထဲက
လူတွေ ပြောပြောနေတဲ့ သံယောဇဉ်ဆိုတာ ကာမရာဂသံယောဇဉ်ဆိုတဲ့

တဏှာပြတ်လေ၊ မေတ္တာကြီးလေမို့
သံယောဇဉ်ပြတ်တဲ့သူတွေဟာ
အများစောင်းကျိုးကို
လိုလားတဲ့ မေတ္တာတရား
ပိုအားစောင်းတတ်ပါတယ်။

တဏှာကို ပြောတာဖြစ်လို့ တဏှာဆိုတာ ပြတ်လေကောင်းလေပါပဲ။

တဏှာပြတ်လေ၊ မေတ္တာကြီးလေမို့ သံယောဇဉ်ပြတ်တဲ့သူတွေဟာ အများကောင်းကျိုးကို လိုလားတဲ့ မေတ္တာတရား ပိုအားကောင်းတတ်ပါတယ်။ သံယောဇဉ်ပြတ်တဲ့သူရဲ့ အများကောင်းကျိုးဆောင်ရွက်ချက် အားလုံးဟာလည်း ကိုယ်ကျိုးမျှော်လင့်ချက် လုံးဝမပါတဲ့ သန့်သန့်စင်စင် မွန်မွန်မြတ်မြတ်တွေချည်းပါပဲ။

ကာမရာဂသံယောဇဉ်မှာပါတဲ့ ကာမရာဂဆိုတာ ဖိုမဆိုင်ရာ ကာမရာဂတစ်ခုတည်းကို ပြောတာမဟုတ်ပါဘူး။ သက်ရှိသက်မဲ့ ဘယ်အရုံအပေါ်မဆို သာယာနှစ်သက်နေရင်၊ သဘောကျကျေနပ်နေရင်၊ ခင်မင်တွယ်တာနေရင်၊ စွဲလမ်းမြတ်နိုးနေရင် ကာမရာဂပါပဲ။

အရပ်ထဲမှာ သုံးနှုန်းတဲ့ တဏှာနဲ့ ဓမ္မနယ်ပယ်မှာ သုံးနှုန်းတဲ့ တဏှာ လုံးဝ မတူပါဘူး။ အရပ်ထဲမှာတော့ စကားလှအောင်၊ နားခံသာအောင် တဏှာကိုလည်း မေတ္တာလိုသုံးနှုန်း၊ သံယောဇဉ်ကိုလည်း မေတ္တာလို သုံးနှုန်းကြပါတယ်။ ဓမ္မနယ်ပယ်မှာတော့ မေတ္တာသံယောဇဉ် ဆိုတာ လုံးဝ မရှိပါဘူး။ တစ်ဖက်သားအပေါ် တွယ်တာတာ၊ တစ်ဖက်ဝတ္ထုအပေါ် နှစ်သက်တာမှန်သမျှ တဏှာတွေချည်းပါပဲ။

သံသရာမှာ ပျော်ချင်ရင် တဏှာကို မေတ္တာလို လှည့်စားခွင့် ရှိပေမယ့် သံသရာက လွတ်ချင်ရင်တော့ တဏှာကို တဏှာလို အမှန်အတိုင်း မြင်ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ‘ငါ့မေတ္တာကို တဏှာလို ပြောရကောင်းလား’ ဆိုပြီး ဆတ်ဆတ်လူးဖြစ်နေရင်တော့ သူတော်ကောင်းတရားနဲ့ရော၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်နဲ့ပါ အဝေးကြီးဝေးနေဦးမှာပါပဲ။

ထိမိတာကို ရန်ငြိုးဖွဲ့ပြီး ပြဿနာရှာတဲ့ ရဟန်းတစ်ပါးကိုလည်း လုံးဝ စိတ်မခုတ် ဆောင့်ကြောင့်ထိုင် လက်အုပ်ချီပြီး သည်းခံခွင့်လွှတ်ဖို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ တောင်းပန်ခဲ့ဖူးပါတယ်။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်ရဲ့ ဆိုဆုံးမလွယ်မှု၊ ဆရာ သခင် ကျေးဇူးရှင်ကို ဦးထိပ်တင်မှု၊ ခေါင်းဆောင်ကောင်းပီသမှု၊ စိတ်ဓာတ်ပြတ်သားမှု၊ သည်းခံခွင့်လွှတ်နိုင်မှု ... စတဲ့ စွမ်းရည် သတ္တိတွေကို ရည်ညွှန်းပြီးတော့ပဲ အနာထပိဏ်နတ်သားက ‘ကိလေ သာငြိမ်းအေးမှု ဂုဏ်အားဖြင့်လည်း အရှင်သာရိပုတ္တရာသာ အသာ ဆုံး၊ အမြတ်ဆုံးရဟန်း၊ အနှိုင်းမဲ့ရဟန်း’ လို့ မြတ်စွာဘုရားရှင်ကို လျှောက်ထားခဲ့တာပါ။ မြတ်စွာဘုရားရှင်ကလည်း ဟုတ်မှန်ကြောင်း အတည်ပြုခဲ့တာပါ။

တစ်လောကလုံးရဲ့ အနှိုင်းမဲ့ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်တဲ့ မြတ်စွာဘုရား ရှင်က အရှင်သာရိပုတ္တရာဟာ အနှိုင်းမဲ့ရဟန်း ဖြစ်ပါတယ်လို့ ‘သာရိ ပုတ္တောဝ ပညာယ၊ သီလေန ဥပသမေန စ။ ယောပိ ပါရဂူတော ဘိက္ခု၊ ဧတာဝ ပရမော သိယာ’ ဆိုတဲ့ စကားတော်နဲ့ အနာထပိဏ် နတ်သားရဲ့ လျှောက်ထားချက်ကို အတည်ပြုသောအားဖြင့် ဟောကြား ညွှန်ပြထားတာမို့ လူသားတိုင်း လူသားတိုင်း အနှိုင်းမဲ့ရဟန်းဖြစ်တဲ့ အရှင်သာရိပုတ္တရာရဲ့ စိတ်ဓာတ်နဲ့ လုပ်ရပ်တွေကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လေ့လာမှတ်သားပြီး စွမ်းအားရှိသမျှ အတုယူကျင့်သုံးနိုင်ကြပါစေလို့ ဆုမွန်ကောင်း တောင်းလိုက်ပါတယ် ...။ ။

■ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ။

[အပ္ပမာဒမဂ္ဂစင်။ ဇူလိုင်၊ ၂၀၀၃။]

လောကမှာ ရှိရှိသမျှ သမထဘာဝနာတွေ
အားလုံးထဲမှာ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာဟာ အနှိုင်းမဲ့
ဘာဝနာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ဗုဒ္ဓါ
နုဿတိဘာဝနာထက် စိတ်ကို ပိုပြီး မြင့်မြတ်စေ
တယ်၊ ဘဝကို ပိုပြီးကြီးကျယ်စေတယ်လို့ နှိုင်းယှဉ်
စရာ၊ အစားထိုးစရာ၊ ထပ်တူပြုစရာ တခြားဘာဝနာ

မရှိတော့လို့ပါပဲ။

ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာနဲ့ လဲလှယ်သင့်၊ လဲလှယ်ထိုက်တဲ့ တခြားဘာဝနာ လောကမှာ မရှိတော့တဲ့အတွက် ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ ဟာ အနှိုင်းမဲ့ဘာဝနာ ဖြစ်ရပါတယ်။

‘ဘာဝနာ’ဆိုတဲ့ ပါဠိစကားလုံးက ‘ဖြစ်စေခြင်း၊ တိုးပွားစေခြင်း’ လို့ အဓိပ္ပာယ်ရပါတယ်။ စိတ်ကောင်းစိတ်မြတ်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာအောင်၊ ဓာတ်ကောင်းဓာတ်မြတ်တွေ တိုးပွားလာအောင် ပြုလုပ်အားထုတ်တာကို ဘာဝနာလို့ ခေါ်ပါတယ်။

စိတ်အစဉ်မှာ ဓာတ်ကောင်းဓာတ်မြတ်တွေ တိုးပွားနေပြီဆိုရင် နှုတ်အမူအရာမှာလည်း ဓာတ်ကောင်းဓာတ်မြတ်တွေ ကိန်းဝပ်နေပါတယ်။ ကိုယ်အမူအရာမှာလည်း ဓာတ်ကောင်းဓာတ်မြတ်တွေ လွှမ်းခြုံနေပါတယ်။

ဘာဝနာကို ထိထိမိမိ ပွားသူတိုင်းရဲ့ ကိုယ်နှုတ်စိတ် အမူအရာသုံးမျိုးလုံးမှာ ကောင်းမြတ်တဲ့ ဓာတ်သဘောတွေ ပေါ်လွင်ထင်ရှားနေပါတယ်။ ဘာဝနာပွားနေပါလျက် ကိုယ်နှုတ်စိတ် အမူအရာ ဆိုးယုတ်နေတယ်ဆိုရင်တော့ ဘာဝနာကို နှလုံးသားထဲအထိ ရောက်အောင် မပွားဘဲ အပေါ်ယံသာမန်ပွားနေလို့၊ ဒါမှမဟုတ် လူအထင်ကြီးခံရရုံ ပွားနေလို့၊ ဒါမှမဟုတ် နည်းမှန်လမ်းမှန် မပွားဘဲ နည်းမှားလမ်းမှား ပွားနေလို့ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

သမထဘာဝနာနဲ့ ဝိပဿနာဘာဝနာလို့ ဘာဝနာနှစ်မျိုးရှိတဲ့ အထဲမှာ နိဗ္ဗာန်ကို တိုက်ရိုက်မြင်နိုင်တဲ့ မဂ်ဉာဏ်ရဲ့ အနီးကပ်ဆုံး ဘာဝနာက ဝိပဿနာဘာဝနာပါ။ ဝိပဿနာဘာဝနာကြောင့်သာ

ဝိပဿနာဉာဏ်ပေါ်ပြီး မဂ်ဉာဏ်ဆိုက်နိုင်တဲ့အတွက် ဝိပဿနာ
ဘာဝနာက သမထဘာဝနာထက် ပိုပြီး အဆင့်မြင့်ပါတယ်။ ပိုပြီး
မြတ်ပါတယ်။

သမထဘာဝနာအားလုံးထဲမှာတော့ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ
ဟာ အဆင့်အမြင့်ဆုံး၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်ပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့
ဗုဒ္ဓါနုဿတိရဲ့ အာရုံက ဘုရားအာရုံဖြစ်ပြီး ဘုရားအာရုံဟာ တစ်
လောကလုံးမှာ ရှိရှိသမျှ လောကီအာရုံတွေထဲမှာ အမြတ်ဆုံးအာရုံ
ဖြစ်နေလို့ပါပဲ။

အမြတ်ဆုံးအာရုံကို သတိရနေသူရဲ့ စိတ်မှာ အမြတ်ဆုံးဓာတ်
တွေ ကူးစက်ပြီး အမြတ်ဆုံးကုသိုလ်တွေ တိုးပွားနေပါတယ်။
အမြတ်ဆုံး ကုသိုလ်ကြောင့် အမြတ်ဆုံးကောင်းကျိုးတွေ မလွဲမသွေ
ရရှိနိုင်တာမို့ အမြတ်ဆုံးအာရုံကို အောက်မေ့ဆင်ခြင်ရတဲ့ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ
ဟာ အမြတ်ဆုံးဘာဝနာ ဖြစ်ရပါတယ်။

‘ဗုဒ္ဓ’ ဆိုတာ ဘုရားဂုဏ်တော်၊ ‘အနု’ ဆိုတာ ထပ်တလဲ
လဲ၊ ‘သတိ’ ဆိုတာ အမှတ်ရတာ၊ ‘ဗုဒ္ဓါနုဿတိ’ ဆိုတော့ ဘုရား
ဂုဏ်တော်ကို ထပ်တလဲလဲ အမှတ်ရတာပေါ့။ ဘုရားဂုဏ်တော်ဆို
တာ ဘုရားရဲ့ အရည်အချင်း၊ ဘုရားရဲ့ အစွမ်းသတ္တိပါပဲ။ ဘုရားရဲ့
အရည်အချင်းတွေ၊ ဘုရားရဲ့ အစွမ်းသတ္တိတွေကို ထပ်တလဲလဲ
အမှတ်ရနေတာ၊ ထပ်တလဲလဲ နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်နေတာကိုပဲ
ဂုဏ်တော်ပွားတယ်၊ ဗုဒ္ဓါနုဿတိပွားတယ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။

ဂုဏ်တော်ပွားတယ်ဆိုတာ တကယ်တော့ မိတ္တူကူးတာပါ။
မြတ်စွာဘုရားရှင်မှာရှိတဲ့ အရည်အချင်းတွေ၊ အစွမ်းသတ္တိတွေကို

ကိုယ့်စိတ်ထဲ၊ ကိုယ့်နှလုံးသားထဲမှာ စိန်ဝင်ပျံ့နှံ့လာအောင် မိတ္တူကူးယူတာပါ။ စံပယ်ပန်းကို လက်ထဲဆုပ်ထားရင် စံပယ်ပန်းရနံ့ လက်မှာ ကူးစက်လာသလို မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ အရည်အချင်းတစ်ခုခု၊ အစွမ်းသတ္တိတစ်ခုခုကို ထပ်တလဲလဲ အမှတ်ရနေရင် အဲဒီအရည်အချင်းမျိုး၊ အဲဒီအစွမ်းသတ္တိမျိုး ကိုယ့်စိတ်၊ ကိုယ့်နှလုံးသားမှာ ကူးစက်လာပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ အရည်အချင်းအမျိုးမျိုး၊ အစွမ်းသတ္တိ အမျိုးမျိုးကို အမှတ်ရနေရင်တော့ ကိုယ်အမှတ်ရလိုက်တဲ့ အရည်အချင်း နဲ့ အလားတူအရည်အချင်းတွေ၊ ကိုယ်အမှတ်ရလိုက်တဲ့ အစွမ်းသတ္တိနဲ့ အလားတူ အစွမ်းသတ္တိတွေ ကိုယ့်စိတ်၊ ကိုယ့်နှလုံးသားမှာ ကူးစက် လာတော့တာပါပဲ။

စိတ်နှလုံးမှာ ကူးစက်လာတဲ့ အရည်အချင်းတွေ၊ အစွမ်း သတ္တိတွေက နှုတ်ပေါ်၊ ကိုယ်ပေါ်အထိ ခုန်ဆင်းလာတဲ့အတွက် နှုတ်အမူအရာ မှန်သမျှမှာလည်း အရည်အချင်းကောင်းတွေ၊ အစွမ်း သတ္တိကောင်းတွေ လွှမ်းခြုံပြီး ပြောလိုက်သမျှ စကားအားလုံး အဆင့် မြင့်စကားတွေ ဖြစ်သွားပါတယ်။ ကိုယ်အမူအရာ မှန်သမျှမှာလည်း အရည်အချင်းကောင်းတွေ၊ အစွမ်းသတ္တိကောင်းတွေ ပြည့်နှက်ပြီး ပြုလိုက်သမျှ လုပ်ရပ်အားလုံး အဆင့်မြင့်လုပ်ရပ်တွေ ဖြစ်သွားပါ တယ်။

ကိုယ့်ရဲ့လက်တွေ့ဘဝထဲမှာ ပြောသမျှ အဟုတ်၊ လုပ်သမျှ အမှန်၊ ကြံသမျှအကောင်းဖြစ်ဖို့အတွက် ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ (ဘုရား ဂုဏ်တော်ပွားတဲ့အလုပ်) က အပြည့်အဝ တာဝန်ယူပါတယ်။ ဘာ

အသင်္ချေရှိပါတယ်။ အဆုံးမရှိတဲ့
 အနန္တပါ။ အသင်္ချေ
 အနန္တသော ဘုရား
 ဂုဏ်တော်တွေရဲ့
 အနှစ်ချုပ်က
 ဂုဏ်တော်ကိုးပါး
 ပေါ့။ ဗုဒ္ဓ
 ဘာသာဝင်တိုင်း
 နှိုးပါး ဂုဏ်တော်
 ပွားပြီဆိုရင်
 အဲဒီကိုးပါးကိုပဲ
 ပွားကြတာများ
 လို့ ဂုဏ်တော်ကိုးပါးရဲ့
 လိုရင်းအဓိပ္ပာယ်
 တချို့ကို အကျဉ်းချုပ်
 ပြောပြပါရစေ။

အရဟံ = ကိလေသာကင်း
 စင်တော်မူသောမြတ်စွာဘုရား
 စိတ်ကို ပူလောင်စေတတ်တဲ့
 သဘောတွေ၊ စိတ်ကို ညစ်နွမ်း

စေတတ်တဲ့ဓာတ်တွေကို ကိလေသာလို့ ခေါ်ပါတယ်။ လောဘ၊
 ဒေါသ၊ မာန၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ ... အစရှိတဲ့ ဓာတ်ဆိုး ဓာတ်
 ယုတ်၊ဓာတ်ပုပ် ဓာတ်ညံ့တွေဟာ ကိလေသာတွေပါ။ မြတ်စွာ

ဘုရားရှင်မှာ အဲဒီ ဓာတ်ဆိုး ဓာတ်ပုပ်တွေ လုံးဝ မရှိဘူးဆိုတာကို ထပ်တလဲလဲ အာရုံပြုနေရင် ကိုယ့်စိတ်လည်း ဓာတ်ဆိုးဓာတ်ပုပ်တွေ တဖြည်းဖြည်း ကင်းရှင်းပြီး စိတ်ကောင်းစိတ်မြတ်၊ စိတ်အေးစိတ်သန့် လေး ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။

‘အရဟံ - ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌ပင် မကောင်းမှုကို ပြုတော် မမူသော မြတ်စွာဘုရား’

မကောင်းမှုပြုတယ်ဆိုတာ စိတ်မှာ ကိလေသာရှိလို့ ပြုတာ ပါ။ ကိလေသာမှန်သမျှ လုံးဝ မရှိတော့တဲ့ မြတ်စွာဘုရားရှင်ဟာ လူရှေ့မှာရော၊ လူကွယ်ရာမှာပါ ဘာမကောင်းမှုမှ မပြုတော့ပါဘူး။ ဒီဂုဏ်ကို အမြဲသတိရနေတဲ့သူဟာ မကောင်းမှုပြုမယ်ကြံတိုင်း အလိုလို စိတ်တွန့်ဆုတ်ပြီး မကောင်းမှုအတော်များများကို ရှောင်ကြဉ်ဖြစ်သွား ပါလိမ့်မယ်။

‘အရဟံ - ပူဇော်အထူးကို ခံယူတော်မူထိုက်သော မြတ်စွာ ဘုရား’

ပူဇော်ထိုက်တဲ့ အရည်အချင်းကောင်းတွေရှိလို့ မြတ်စွာဘုရား ရှင်ဟာ သတ္တဝါအားလုံးရဲ့ ပူဇော်အထူးကို ခံယူထိုက်ပါတယ်။ စိတ်ဓာတ်စင်ကြယ်တာ၊ အသိဉာဏ်ကြီးကျယ်တာ၊ အများအကျိုး သယ်ပိုးတာတွေဟာ ပူဇော်ထိုက်တဲ့ အရည်အချင်းကောင်းတွေပဲပေါ့။ ဒီဂုဏ်ကို ပွားရင်း ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ပူဇော်ထိုက်တဲ့သူ၊ ကူညီထိုက်တဲ့ သူ၊ ချီးမြှောက်ထိုက်တဲ့သူ၊ စောင့်ရှောက်ထိုက်တဲ့သူဖြစ်အောင် အရည်အချင်းကောင်းတွေ ကြိုးစားဖြည့်ဆည်းနေရပါမယ်။

‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ - သိစရာအားလုံးတို့ကို အမှန်အတိုင်း

ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား’

အများက သတ်မှတ်ထားတဲ့ ပညတ်အရှိ သိစရာတွေကို
ရော၊ သဘာဝအတိုင်း အမြဲမှန်နေတဲ့ ပရမတ်အရှိ သိစရာတွေကိုရော၊
သိစရာအားလုံးကို မြတ်စွာဘုရား သိတော်မူပါတယ်။ မှားမှားယွင်း
ယွင်း သိတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ အမှန်အတိုင်း သိတာပါ။ သူများဆီ
တပည့်ခံလို့ သူများပြောနဲ့ သိတာမဟုတ်ပါဘူး၊ ကိုယ်တော်တိုင်
ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ သိတာပါ။ ဒီဂုဏ်ကို အမြဲပွားရင် ဉာဏ်ဓာတ်တွေ
ကူးပြီး ဉာဏ်ကောင်းလာပါလိမ့်မယ်။ သိစရာမှန်သမျှ အမှန်အတိုင်း
သိအောင်၊ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ သိအောင် လေ့လာချင်တဲ့စိတ်လည်း
ထက်သန်လာပါလိမ့်မယ်။

‘ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော - အသိဉာဏ်ရော၊ အကျင့်ပါ ပြည့်စုံ
တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား’

မြတ်စွာဘုရားရှင်ဟာ သိသာသိပြီး မကျင့်တဲ့သူ၊ ကျင့်သာ
ကျင့်ပြီး မသိတဲ့သူ မဟုတ်ပါဘူး။ သိလည်းသိ၊ ကျင့်လည်းကျင့်တဲ့
သူပါ။ (အသိ ရှစ်မျိုးနဲ့ အကျင့် တစ်ဆယ့်ငါးမျိုးကိုတော့ သီးခြား
ကျက်မှတ်ပြီး ပွားများရပါမယ်။) ဒီဂုဏ်ကို ပွားပြီး လိုက်နာတဲ့သူဟာ
အသိအကျင့် ဘက်စုံမြင့်တဲ့သူ ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။

‘သုဂတော - ကောင်းသောစကား (မှန်ကန်၍ အကျိုးရှိ
သောစကား) ကို ဆိုတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား’

မြတ်စွာဘုရားရှင်ဟာ မှန်လည်းမှန်၊ အကျိုးလည်းမရှိတဲ့
စကားမျိုး လုံးဝ မပြောပါဘူး။ မှန်ပေမယ့် အကျိုးမရှိရင်လည်း
လုံးဝ မပြောပါဘူး။ မှန်လည်းမှန်၊ အကျိုးလည်းရှိတဲ့ စကားမျိုးကိုသာ

အခြေအနေ အချိန်အခါကြည့်ပြီး ပြောတော်မူပါတယ်။ ဒီဂုဏ်ကို တကယ် ကြည့်ညှိနေတဲ့သူဟာ ဘာစကားပဲပြောပြော မှန်ဖို့ အကျိုးရှိ ဖို့ကို အမြဲ ထည့်သွင်းစဉ်းစားဖြစ်သွားမှာပါ။

‘လောကဝိဒူ - လောကသုံးပါးကို သိတော်မူသော မြတ် စွာဘုရား’

သက်ရှိသတ္တဝါဆိုတဲ့ သတ္တလောက၊ သက်မဲ့ဘုံဌာနဆိုတဲ့ ဩကာသလောက၊ ရုပ်နာမ်ပရမတ်ဆိုတဲ့ သင်္ခါရလောက၊ လောက သုံးပါးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အကြောင်းအရာမှန်သမျှကို မြတ်စွာဘုရား နှံ့နှံ့စပ်စပ် အသေးစိတ် သိမြင်တော်မူပါတယ်။ ဒီဂုဏ်ကို ပွားရင် လောကအကြောင်း ကောင်းကောင်းသိလာမှာပေါ့။

‘အနတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိ - ဆုံးမထိုက်သော သတ္တဝါ တို့ကို အတုမရှိ ဆုံးမတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား’

မြတ်စွာဘုရားရှင်ဟာ အဆုံးအမခံယူမယ့်ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ လိုအပ် ချက်နဲ့ ကွက်တိဖြစ်အောင် အတိအကျ ဆုံးမတော်မူတတ်ပါတယ်။ မကောင်းမှု ကင်းရုံပဲ ဆုံးမသင့်တဲ့သူကို မကောင်းမှုကင်းရုံပဲ ဆုံးမပြီး ကောင်းမှုတိုးရုံပဲ ဆုံးမသင့်တဲ့သူကို ကောင်းမှုတိုးရုံပဲ ဆုံးမပါတယ်။ တရားထူးရတဲ့အထိ ဆုံးမသင့်တဲ့သူကိုသာ တရားထူးရတဲ့အထိ ဆုံးမတော်မူတာပါ။ လူတကာကို တရားထူး မရရအောင် အတင်း အဓမ္မ ဆုံးမနေတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီဂုဏ်ကို ပွားရင် သူ့နေရာနဲ့သူ၊ သူ့အဆင့်နဲ့သူ အခြေအနေ အချိန်အခါအားလျော်စွာ အံဝင်ခွင်ကျ ပြောဆိုဆုံးမတတ်လာပါလိမ့်မယ်။

‘သတ္တဒေဝမနုဿာနံ - နတ်လူတို့၏ ဆရာတစ်ဆူ ဖြစ်

ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် မြတ်စွာဘုရား ပြည့်စုံတော်မူပါတယ်။ ဒီဂုဏ်ကို ပွားရင် ကိုယ့်ကံ ကိုယ့်ညဏ်နှင့် ထိုက်တန်တဲ့ ဘုန်းတန်ခိုးခြောက်မျိုး ပွားတိုးနိုင်ပါတယ်။

ဓာတ်ကူးစက်မှုသဘောအရသာ အကြောင်းအကျိုး ဆက်စပ်ပြီး ဘယ်ဂုဏ်တော် ပွားရင် ဘယ်လိုကောင်းကျိုး ရနိုင်တယ် လို့ ပြောရပေမယ့် တကယ်တော့ ဘယ်ဂုဏ်တော်ကိုပဲ ပွားပွား၊ ဘယ်လိုကောင်းကျိုးမျိုးကိုမဆို ရနိုင်တာချည်းပါပဲ။ ကိုယ်အနှစ်သက်ဆုံး ဂုဏ်တော်တစ်ခုကို စွဲစွဲမြဲမြဲ ပွားရုံနဲ့လည်း တခြားဂုဏ်တော်တွေရဲ့ ဓာတ်သတ္တိတွေ ကူးစက် ပြည့်စုံလာနိုင်ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ လက်တွေ့ ကျင့်ကြံတဲ့နေရာမှာ သူ့နေရာနဲ့သူ အဝင်ခွင့်ကျ အနီးကပ် ပဲ့ကိုင်ပေးဖို့အတွက်ကတော့ ဂုဏ်တော်အားလုံး ပွားများထားမှ စိတ်ချရပါတယ်။ ဥပမာ - စကားတစ်ခုခု ပြောတဲ့ ကိစ္စမှာ သုဂတဂုဏ်တော်ကို သတိရလိုက်မှ ကိုယ့်ရဲ့ စကားကို သုဂတဂုဏ်တော်ရဲ့ လမ်းညွှန်ချက်နဲ့အညီ မှန်ကန်ပြီး အကျိုးရှိအောင် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက် ဖြစ်သွားမှာပေါ့။

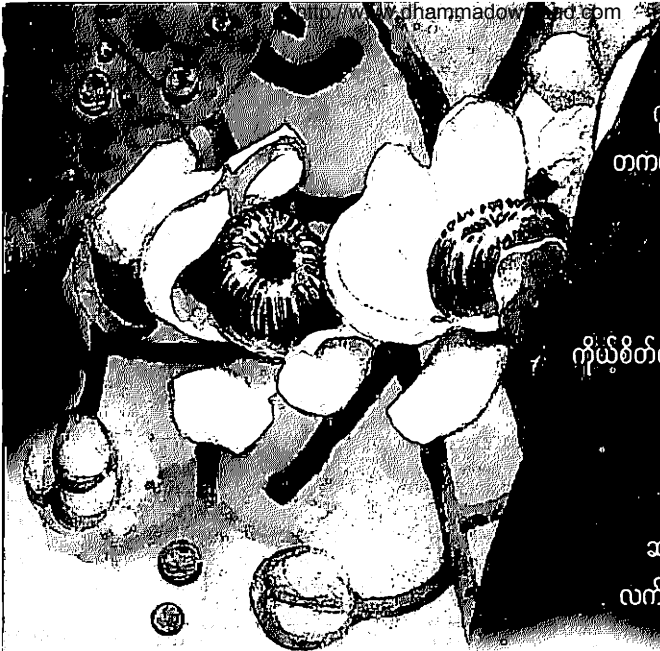
ဘုရားဂုဏ်တော်တွေကို အဓိပ္ပာယ် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်နဲ့ တကယ် ပီပီပြင်ပြင် ပွားရင် ပွားသူရဲ့ စိတ်အခံပေါ် မူတည်ပြီး ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်တဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေ ကိန်းဝပ် ခိုင်မြဲလာနိုင်ပါတယ်။ ဘုရားဆုနဲ့ ထိုက်တန်တဲ့သူတွေအတွက် အများအကျိုး သယ်ပိုးလိုစိတ် အထူး ထက်သန်လာနိုင်သလို သာမန်သာဝကတွေအတွက်လည်း တရားထူး မြန်မြန်ရချင်တဲ့စိတ် အားကောင်းလာနိုင်ပါတယ်။

ဂုဏ်တော်အမြဲပွားသူရဲ့ စိတ်ဟာ အမြဲကြည်လင်အေးချမ်း

နေတာကို ကြည့်လင်အေးချမ်းတဲ့စိတ်နဲ့ ပါရမီပြည့်ရင် ပါရမီအလုပ်တွေ အပေါ် ငြီးငွေ့စိတ်မျက်မှူ ဖြစ်တော့ဘဲ ပါရမီကုသိုလ်တွေ တိုးပြီးရင်း တိုးလာသလို ကြည့်လင်အေးချမ်းတဲ့စိတ်ကို သတိမဋ္ဌာန်နည်းလမ်းနဲ့ အညီ ဝိပဿနာ ဆက်ရှုသွားမယ်ဆိုရင်လည်း လွယ်ကူသက်သာစွာ တရားထူးတရားမြတ် ရရှိနိုင်ပါတယ်။

တစ်ခါတုန်းက သီဟိုဠ်ကျွန်း(သီရိလင်္ကာ)မှာ ဘုရားဂုဏ် တော်ကို စွဲစွဲမြဲမြဲ ပွားများတဲ့ 'ဖုဿဒေဝ' ဆိုတဲ့ မထေရ်မြတ်တစ်ပါး ရှိခဲ့ဖူးပါတယ်။ အီးခြားတရားထိုင်ရင်းနဲ့လည်း ဂုဏ်တော်ပွားများသလို သွားရင်းလာရင်း၊ လုပ်ရင်းကိုင်ရင်းနဲ့လည်း ဂုဏ်တော်ပွားများပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ဓမ္မတိရင်မြင်မှာ တံမြက်စည်းလှည်းပြီးတဲ့အချိန်ဟာ မထေရ်မြတ်အတွက် ဂုဏ်တော်ပွားလို့ အကောင်းဆုံးအချိန်ပါ။

ဂုဏ်တော်ပွားတယ်ဆိုတာ
တကယ်တော့ မိတ္တူကူးတာပါ။
မြတ်စွာဘုရားရှင်မှာရှိတဲ့
အရည်အချင်းတွေ၊
အစွမ်းသတ္တိတွေကို
ကိုယ့်စိတ်ထဲ၊ ကိုယ့်နှလုံးသားထဲမှာ
စိမ့်ဝင်ပျံ့နှံ့လာအောင်
မိတ္တူကူးယူတာပါ။
စံပယ်ပန်းကို လက်ထဲ
ဆုပ်ထားရင် စံပယ်ပန်းရနံ့
လက်မှာကူးစက်လာသလို...

တံမြက်စည်းလှည်းလိုက်လို့ အမှိုက်သရိုက်၊ အညစ်အကြေး
ပြောင်စင်သွားတဲ့ စေတီရင်ပြင်ကို တစ်ခိုတီခို ပြန်ကြည့်ရင်း ...

‘အမှိုက်သရိုက်၊ အညစ်အကြေး ကင်းရှင်းသွားတဲ့ စေတီ
ရင်ပြင်ဟာ သန့်စင်ကြည်လင်နေသလို မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ ကိလေ
သာ အမှိုက်သရိုက်၊ ကိလေသာ အညစ်အကြေးကင်းရှင်းတဲ့ စိတ်
အစဉ်ဟာလည်း သန့်စင်ကြည်လင်နေမှာပဲ’

‘အရဟံ - ကိလေသာအရှုပ်ကင်း၍ စိတ်ရှင်းတော်မူသော
မြတ်စွာဘုရား’

‘အရဟံ - ကိလေသာအညစ်တန်၍ စိတ်သန့်တော်မူသော
မြတ်စွာဘုရား’

‘အရဟံ - ကိလေသာအပူဝေး၍ စိတ်အေးတော်မူသော
မြတ်စွာဘုရား’

‘အရဟံ - ကိလေသာအနောက်မသိ၍ စိတ်ကြည်တော်မူ
သော မြတ်စွာဘုရား’

‘အရဟံ - ကိလေသာကင်း စိတ်သန့်ရှင်းတဲ့အတွက် လူ
မင်း၊ နတ်မင်း၊ ဗြဟ္မာမင်းတို့ရဲ့ ပူဇော်အထူးကို ခံယူတော်မူထိုက်သော
မြတ်စွာဘုရား’

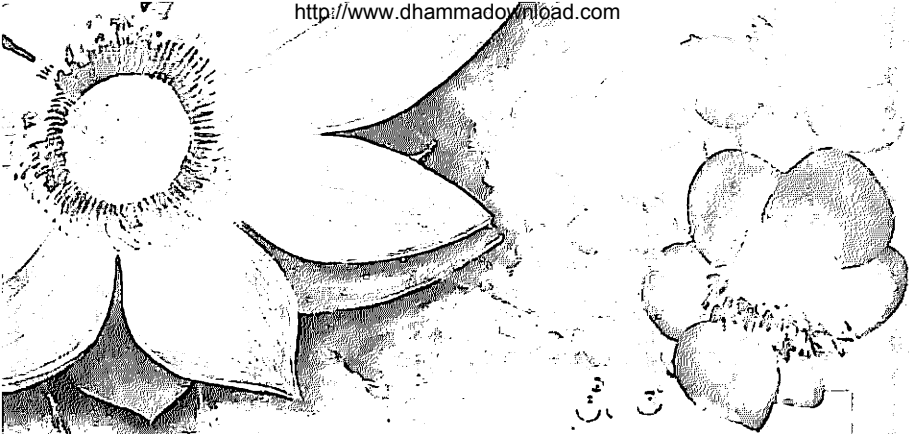
စေတီရင်ပြင်မှာ တံမြက်စည်း လှည်းပြီးတိုင်း ဘုရားဂုဏ်
တော်ပွားများနေတဲ့ ဖုဿဒေဝမထေရ်မြတ်ကို မာန်နုတ်က သုံးကြိမ်
တိုင်တိုင် လာရောက်နှောင့်ယှက်ပါတယ်။ ပထမနေ့မှာ မျောက်ညှို့
အသွင် ဖန်ဆင်းပြီး စေတီရင်ပြင်မှာ နွားချေးခြောက်တွေ ကြီချ၊
ဒုတိယနေ့မှာ နွားအိုအသွင် ဖန်ဆင်းပြီး စေတီရင်ပြင်မှာ နွားချေးစို
တွေ စွန့်ချ၊ တတိယနေ့မှာ အရုပ်ဆိုးပြီး ခြေဆွံ့နေတဲ့ လူသားအသွင်
ဖန်ဆင်းပြီး စေတီရင်ပြင်မှာ အစင်းကြောင်းထင်အောင် တရွတ်တိုက်
ဆွဲသွားနဲ့ မထေရ်မြတ်ကို ဂုဏ်တော်အာရုံပျက်အောင် တစ်နေ့တစ်မျိုး
အနှောင့်အယှက်ပေးပါတယ်။

ဒီပတ်ဝန်းကျင်မှာ ဒီလောက်ရုပ်ဆိုးတဲ့သူ မရှိမှန်း သတိ
ထားမိသွားတဲ့ ဖုဿဒေဝမထေရ်မြတ်က ...

‘သင် မာန်နုတ်မဟုတ်လား’

‘ဟုတ် ... ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား’

‘ဒါဖြင့် ... သင့်ကို ကျွန်ုပ် အကူအညီတစ်ခု တောင်းပါ
ရစေ ... သင်က သက်တော်ထင်ရှားမြတ်စွာဘုရားကို ကိုယ်တိုင်ဖူး
မြင်ခဲ့ရဖူးသူဆိုတော့ ... ကျွန်ုပ်ကို မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ပုံသဏ္ဌာန်
ဖန်ဆင်းပြပါလား’

‘ချွတ်စွပ်ကြီး’တူအောင်တော့ ဖန်ဆင်းမပြနိုင်ပါဘူးဘုရား
 ...၊ အနီးစပ်ဆုံး တူအောင်လောက်ပဲ ဖန်ဆင်းပြနိုင်ပါတယ်’
 ‘အနီးစပ်ဆုံး တူရင်ကိုပဲ ကျေနပ်လှပါပြီ ...၊ ဖန်ဆင်းပြပါ
 ...၊ ကျေးဇူးအများကြီးတင်ပါတယ်’

မာရ်နုတ်ဖန်ဆင်းပြတဲ့ မြတ်စွာဘုရားပုံတော်ကို ဖူးမြော်ကြည့်
 ညှိရင်း ဖုဿဒေဝမထေရ်မြတ်ရဲ့ စိတ်အစဉ်မှာ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်
 မှု ပီတိသောမနဿတွေ တဖွားဖွား ပေါ်ပေါက်လာပါတယ်။

‘ကိလေသာ တင်းကျမ်းပြည့်နေတဲ့ မာရ်နုတ်ရဲ့ ကိုယ်ပွား
 ဘုရားပုံတော်တောင်မှ ဒီလောက် ကြည်ညိုစရာကောင်းရင် ကိလေသာ
 မှန်သမျှ အဋ္ဌေအသက်မကျန် ကင်းစင်နေတဲ့ သက်တော်ထင်ရှား
 မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ပကတိရုပ်သွင်တော်ဆိုရင် ဘယ်လောက်များ ကြည်
 ညိုစရာ ကောင်းလိုက်မလဲ ...’

‘အရဟံ - ကိလေသာကင်းစင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊
 စိတ်အပူအလောင်တွေ ကင်းစင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ စိတ်
 အညစ်အကြေးတွေ ကင်းစင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ စိတ်အရှုပ်
 အထွေးတွေ ကင်းစင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ စိတ်အနောက်

‘လိုချင်တပ်မက်မှု လောဘတွေ ကင်းစင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ စိတ်ဆိုးစိတ်ပျက်မှု ဒေါသတွေ ကင်းစင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ မောက်မာထောင်လွှားမှု မာနတွေ ကင်းစင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ မနာလိုမှု ဣဿာတွေ ကင်းစင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ ဝန်တိုမှု မစ္ဆရိယတွေ ကင်းစင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ...’

‘ပုံတော်အတွင်း ဂုဏ်တော်သွင်း’ ပြီး ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝ
နာ ပွားများလိုက်လို့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်မှု ပီတိ
သောမနဿ၊ တည်ကြည်ငြိမ်းအေးမှု သမာဓိပဿဒ္ဓိနဲ့တကွ ထင်ရှား
ရာ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတွေကို သတိပဋ္ဌာန်နည်းလမ်းအတိုင်း
ဝိပဿနာဆက်ရှုတဲ့အတွက် ဗုဿဒေဝမထေရ်မြတ် .. မတ်တတ်
တစ်ရပ်တည်းနဲ့ ရဟန္တာဖြစ်သွားပါတယ်။

ဗုဒ္ဓါနုဿတိဟာ သမထဆိုပေမယ့် ဗုဒ္ဓါနုဿတိကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ မွန်မြတ်နိုးညွှတ် စိတ်၊ စေတသိက်၊ စိတ္တဇရုပ်တွေ ဘက် ဝိပဿနာဉာဏ်ဦးလှည့်လိုက်မယ်ဆိုရင် အလွယ်တကူနဲ့ တရား ထူးတရားမြတ် ရရှိသွားနိုင်ပါတယ်။ သမာဓိအား အထူးကောင်း တဲ့အတွက် စိတ်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်နေလို့ပါ။

အမှန်ကတော့ ဗုဒ္ဓါနုဿတိမှ မဟုတ်ပါဘူး။ သတိပဋ္ဌာန် အလေ့အကျင့်သာ တွဲလုပ်ထားမယ်ဆိုရင် သာသနာတွင်းမှာ ဘယ် သမထမဆို ဝိပဿနာဘက် ကူးပြောင်းလှည့်ယူလို့ ရတာချည်းပါပဲ။

ဖုသဒေဝမထေရ်မြတ် ပွားများတဲ့ ဗုဒ္ဓါနုဿတိမှာ ‘ပုံ

ဖြစ်နေပြန်ပါတယ်။ (သဒ္ဓါလည်း အားနည်းနေတာပါပဲ။)

ဘယ်ခေတ်လက်ရာပဲ တွေ့တွေ့၊ ဘာအသားနဲ့ပဲ ထုထားထား၊ ဘယ်လိုပုံတော်မျိုးကိုမဆို ‘ပုံတော်အတွင်း ဂုဏ်တော်သွင်း’ ပြီး နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်စွာ ကြည်ညိုတတ်တဲ့ သဒ္ဓါအား၊ ပညာအား ထူးခြားညီမျှတဲ့သူတွေသာ ဗုဒ္ဓါနုဿတိရဲ့ အနှစ်သာရကို အပြည့်အဝ ခံစားခွင့်ရှိပါတယ်။

‘ဂုဏ်တော်သာ အဓိက’ မို့ ဂုဏ်တော်ကိုသာ လေးလေးနက်နက် အာရုံပြုတတ်ရင် ဘယ်ပုံတော်အပေါ်မှာမှ ပြဿနာရှာနေမှာ မဟုတ်တော့ပါဘူး။ ပုံတော်တွေအပေါ် ပြဿနာရှာနေတာဟာ ဂုဏ်တော်အထိ စိတ်မရောက်နိုင်ဘဲ ပုံတော်မှာတွင် သောင်တင်နေကြလို့ပါ။

ပုံတော်အတွင်း ဂုဏ်တော်သွင်းပြီးပဲ ပွားပွား၊ ဂုဏ်တော်အတွင်း ဂုဏ်တော်သွင်းပြီးပဲ ပွားပွား၊ ကိုယ်ပွားလိုက်တဲ့ ဂုဏ်တော်ရဲ့ သဘောသဘာဝ ကိုယ့်စိတ်ထဲ ရောက်လာဖို့၊ ကိုယ်ပွားလိုက်တဲ့ ဂုဏ်တော်ရဲ့ အနှစ်သာရ ကိုယ့်ဘဝထဲ ရောက်လာဖို့ အဓိကပါပဲ။ ‘ကြည်ညိုရုံသက်သက် ဂုဏ်တော်ပွားခြင်းမဟုတ်၊ ကျင့်ကြံဖို့အတွက် ပါ ဂုဏ်တော်ပွားခြင်းဖြစ်သည်’ ဆိုတာကို မမေ့ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

ဂုဏ်တော်အမြဲပွားသူရဲ့ စိတ်ဟာ ဂုဏ်တော်သတ္တိ၊ ဂုဏ်တော်ဓာတ်တွေ အမြဲအရှိန်ဟပ်နေတဲ့အတွက် ရတနာတုံး၊ ရတနာခဲကြီးနဲ့ တူနေပါတယ်။ ‘ရတနာရှိရာ ရတနာလာ’ မြဲထုံးစံအတိုင်း ဂုဏ်တော်အမြဲပွားသူရဲ့ထံမှောက်ကို ကောင်းကျိုးမျိုးစုံ ဆိုက်ရောက်

လာမှာ အသေအချာမို့ မြတ်စွာဘုရားရှင်က ‘ဂုဏ်တော်ပွားရင် လိုတရ နိုင်တယ်’ လို့ စကားကုန် မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

တစ်လောကလုံးရဲ့ အံ့ဩဖွယ်အကောင်းဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တဲ့ မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ ဂုဏ်တော်တွေကို ပွားများခြင်းဖြင့် ပွားများသူရဲ့ သန္တာန်မှာ အံ့ဩဖွယ်ကုသိုလ်တွေ တိုးပွားလာတာမို့ ဂုဏ်တော်ပွား သူတိုင်း ပစ္စုပ္ပန်မှာရော၊ သံသရာမှာပါ ထူးခြားဆန်းကြယ် အံ့ဩဖွယ် ကောင်းတဲ့ ကောင်းကျိုးချမ်းသာတွေ အလျှံပယ် ရရှိနိုင်ပါတယ်။

ကိုယ့်စိတ်ဓာတ်နဲ့ ကိုယ့်လုပ်ရပ်ကို အကောင်းမြတ်ဆုံးဖြစ် အောင် ပုံဖော်ထုဆစ်နိုင်တဲ့အတွက်ကြောင့်ရော၊ လိုအင်ဆန္ဒ တောင့်တ မှုမှန်သမျှကို အဆင့်အတန်းအမြင့်ဆုံး ပြည့်ဝစေနိုင်တဲ့အတွက်ကြောင့် ပါ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာဟာ ဘာဝနာအားလုံးရဲ့ ထိပ်ခေါင်တင် အနှိုင်းမဲ့ဘာဝနာ ဖြစ်ရပါတယ်။

တစ်လောကလုံးရဲ့ အနှိုင်းမဲ့ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်တဲ့ မြတ်စွာဘုရား ရှင်က ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာဟာ အနှိုင်းမဲ့ဘာဝနာ ဖြစ်ပါတယ်လို့ ‘ဘာဝေဟိ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၊ ဘာဝနာနမနုတ္တရံ’ ဆိုတဲ့ စကားတော်နဲ့ ဟောကြားညွှန်ပြထားတာမို့ လူသားတိုင်း လူသားတိုင်း ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာ ဆိုတဲ့ အနှိုင်းမဲ့ဘာဝနာကို သီးခြား ဘုရားရှေ့မှာ ထိုင်ရင်းနဲ့ပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ သွားရင်းလာရင်း၊ လုပ်ရင်းကိုင်ရင်း၊ ပြောရင်းဆိုရင်း၊ စားရင်းစွန့်ရင်းနဲ့ပဲဖြစ်ဖြစ် အမြဲမပြတ် ပွားများအားထုတ်နိုင်ကြပါစေ လို့ ဆုမွန်ကောင်း တောင်းလိုက်ပါတယ် ...။ ။

■ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေဝ။

[အပ္ပမာဒမဂ္ဂဇင်း၊ မေ၊ ၂၀၀၇]

■ လောကမှာ ရှိရှိသမျှကုသိုလ်တရားအားလုံးထဲမှာ အပ္ပမာဒ
တရားဟာ အနှိုင်းမဲ့ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့
အပ္ပမာဒတရားထက် ပိုပြီး ကုသိုလ်ရှင်ရဲ့ စိတ်ကို ဖြူစင်စေပါတယ်။
ကုသိုလ်ရှင်ကို ကောင်းကျိုးပြုပါတယ်လို့ နှိုင်းယှဉ်စရာ၊ အစားထိုး
စရာ၊ ထပ်တူပြုစရာ တခြားကုသိုလ်တရား မရှိတော့လို့ပါပဲ။

အပ္ပမာဒတရားနဲ့ လဲလှယ်သင့်၊ လဲလှယ်ထိုက်တဲ့ တခြား
ကုသိုလ်တရား လောကမှာ မရှိတော့တဲ့အတွက် အပ္ပမာဒတရားဟာ
အနှိုင်းမဲ့ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ရပါတယ်။

စိတ်ကို ဖြူစင်စေတတ်တဲ့သဘော
ကို ကုသိုလ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ စိတ်ဓာတ်
တစ်ခု၊ လုပ်ရပ်တစ်ခုကြောင့်
မိမိရဲ့စိတ် ဖြူစင်သန့်ရှင်းသွား
တယ်ဆိုရင် အဲဒီစိတ်ဓာတ်၊
အဲဒီလုပ်ရပ်ဟာ
ကုသိုလ်ပါပဲ။

အနိစ္စမှ တရား

အပ္ပမာဒတရားဟာ ကုသိုလ်ကောင်းမှုအားလုံးရဲ့ အဓိကရေသောက်
မြစ် ဖြစ်ပါတယ်။

အပ္ပမာဒတရားကို ကုသိုလ်အားလုံးရဲ့ အကြောင်းရင်းလို့
ပြောလိုက်ရင် ကောင်းကျိုးချမ်းသာအားလုံးရဲ့ အကြောင်းရင်း ဆိုတဲ့
အဓိပ္ပာယ်လည်း အလိုလိုသက်ရောက်သွားပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆို
တော့ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ဆိုတဲ့ နာမည်ဟာ ကောင်းမှုကုသိုလ်ရဲ့
နာမည်ဖြစ်လို့ပါပဲ။ ကောင်းကျိုးချမ်းသာမှန်သမျှ ကောင်းမှုကုသိုလ်ရဲ့
အသီးအပွင့် ဖြစ်လို့ပါပဲ။

ကုသိုလ်စိတ်တစ်ခု တစ်စက္ကန့်ဖြစ်တိုင်း စေတနာအရှိန်
ခုနစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ ပထမစေတနာအရှိန်က ဒီမျက်မှောက်ဘဝ၊
ပထမဘဝမှာ ချက်ချင်းအကျိုးပေးပြီး သတ္တမစေတနာအရှိန်ကတော့
ဒီဘဝပြီးရင် ရောက်မယ့် နောက်ဘဝ၊ ဒုတိယဘဝမှာ အကျိုးပေးပါ
တယ်။ အလယ်က စေတနာအရှိန်ငါးခုကတော့ တတိယဘဝကနေ
စပြီး နိဗ္ဗာန်မရောက်မချင်း အလျဉ်းသင့်သလို အကျိုးပေးပါတယ်။
(အကုသိုလ်စိတ်တွေရဲ့ အကျိုးပေးလည်း နည်းတူပါပဲ။)

ပထမစေတနာအရှိန် (ပထမဇော) ကြောင့်ပေးတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်
ကောင်းကျိုးတွေရော၊ နောက်နောက်စေတနာအရှိန် (နောက်နောက်
ဇော)တွေကြောင့်ပေးတဲ့ တမလွန်ကောင်းကျိုးတွေရော၊ ကောင်းကျိုး
အားလုံးဟာ ကုသိုလ်ရဲ့ အကျိုးဆက်တွေချည်းဖြစ်လို့ ကုသိုလ်
အားလုံးရဲ့ အကြောင်းရင်း အပ္ပမာဒတရားဟာ ပစ္စုပ္ပန်ကောင်းကျိုး၊
တမလွန်ကောင်းကျိုးအားလုံးရဲ့ အကြောင်းရင်းလည်း ဖြစ်ရပြန်ပါ
တယ်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်လက်ထက်တုန်းက မြတ်စွာဘုရားရှင်ကို
ကောသလမင်းကြီးက မေးခွန်းတစ်ခု မေးခဲ့ဖူးပါတယ်။

‘မြတ်စွာဘုရား ...၊ ပစ္စုပ္ပန်ကောင်းကျိုး၊ တမလွန်ကောင်း
ကျိုး၊ ကောင်းကျိုးနှစ်မျိုးလုံးကို သယ်ပိုးရွက်ဆောင်ပေးနိုင်တဲ့ တစ်ခု
တည်းသော အကြောင်းတရား ရှိပါသလား ဘုရား’

‘ရှိပါတယ် ဒကာတော်မင်းကြီး’

‘ဘယ်တရားပါလဲ ဘုရား’

‘အပ္ပမာဒတရားပါပဲ ဒကာတော်မင်းကြီး၊ ဥပမာ ဆင်ခြေရာ
လိုပဲပေါ့၊ ကုန်းနေသတ္တဝါအားလုံးရဲ့ ခြေရာတွေထဲမှာ ဆင်ခြေရာဟာ
အကြီးဆုံးပဲ မဟုတ်လား၊ ခြေရာမှန်သမျှ ဆင်ခြေရာထဲမှာ အကျုံးဝင်
ကြတယ်လေ၊ ဘယ်ခြေရာကိုမဆို ဆင်ခြေရာထဲ ထည့်လို့ ရတာချည်း
ပဲ၊ အဲဒီလိုပါပဲ၊ ငါဘုရားဟောကြားထားသမျှ တရားအားလုံး အပ္ပ-
မာဒတရားထဲမှာ အကျုံးဝင်ကြပါတယ်၊ အပ္ပမာဒတရားဟာ လိုရင်း
အနှစ်ချုပ် တရားပါပဲ၊ ဒီအပ္ပမာဒတရား တစ်ပါးတည်းကပဲ ပစ္စုပ္ပန်
ကောင်းကျိုး၊ တမလွန်ကောင်းကျိုး၊ ကောင်းကျိုးနှစ်မျိုးလုံးကို သယ်ပိုး
ရွက်ဆောင်ပေးနိုင်ပါတယ်’

မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ ဖြေကြားချက်ဟာ သိပ်အားရကျေနပ်
စရာ ကောင်းပါတယ်။ သူတော်ကောင်းဓာတ်ခံ အားကောင်းသူတိုင်း
‘အပ္ပမာဒ’ ဆိုတဲ့ စကားလုံးလေး လေးလုံးကြားလိုက်တာနဲ့ သဒ္ဓါ
ဓာတ်တွေ ကွန်မြူးပြီး ကုသိုလ်ဆန္ဒတွေ အရှိန်အဟုန်ကြီးကြီး နိုးကြား
ထက်သန်လာပါတယ်။ ‘အပ္ပမာဒ’ ဆိုတဲ့ စကားလုံးဟာ သူတော်
ကောင်းတွေရဲ့ နှလုံးသားကို ထူးထူးခြားခြား သိမ်းကျုံးဆွဲဆောင်

နိုင်စွမ်းရှိပါတယ်။

‘အပ္ပမာဒ’ ဆိုတဲ့ စကားလုံးက ဘာလို့များ ဒီလောက် တောင် ထူးထူးခြားခြား ဆွဲဆောင်နိုင်စွမ်းရှိနေတာလဲဆိုတော့ အပ္ပမာဒရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ထဲမှာ သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာ အစရှိတဲ့ သူတော်ကောင်းတရားတွေ၊ သူတော်ကောင်းဓာတ်တွေ အားလုံး ပါဝင်နေလို့ပါပဲ။

‘အပ္ပမာဒ’ ဆိုတာ ‘မမေ့ခြင်း’ ကို ပြောတာပါ။ ‘အပ္ပမာဒ တရား’ ဆိုတော့ ‘မမေ့တရား’ ပေါ့။ ‘မမေ့’ ဆိုတဲ့ စကားလုံးနှစ်လုံး ဟာ ‘အပ္ပမာဒ’ ဆိုတဲ့ စကားလုံးလေးလုံးရဲ့ လိုရင်းအနက်အဓိပ္ပာယ် ပါပဲ။ ‘အ’ ကိုဖြုတ်လိုက်ရင် ‘ပမာဒ = မေ့’ လို့ ဖြစ်သွားပါတယ်။ မမေ့တဲ့သူဟာ အပ္ပမာဒဖြစ်နေတဲ့သူ၊ မေ့တဲ့သူဟာ ပမာဒဖြစ်နေတဲ့ သူပေါ့။ မမေ့တဲ့သူက အပ္ပမာဒသမား၊ မေ့တဲ့သူက ပမာဒသမားပေါ့။

အပ္ပမာဒသမားရဲ့ သန္တာန်မှာ သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာ အစရှိတဲ့ သူတော်ကောင်းတရားတွေ အခြေအနေအားလျော်စွာ အများကြီး ဖြစ်နေကြပေမယ့် အထင်ရှားဆုံး သိသာနေတာကတော့ ‘သတိ’ ပါပဲ။ ဒါကြောင့်လည်း ‘အပ္ပမာဒ’ ကို အဘိဓမ္မာတရား ကိုယ်ကောက်ရင် ‘သတိ’ ကိုပဲ ကောက်ကြပါတယ်။ အပ္ပမာဒရှိ တယ်ဆိုတာ သတိရှိတာကို ဆိုလိုပြီး မမေ့ဘူးဆိုတာ အမှတ်ရနေတာ လို့ အဓိပ္ပာယ် ရပါတယ်။

တစ်စုံတစ်ယောက် (သို့မဟုတ်) တစ်စုံတစ်ခုကို မမေ့ဘူးဆို တာ အဲဒီတစ်စုံတစ်ယောက်၊ သို့မဟုတ် တစ်စုံတစ်ခုကို အမှတ်ရနေ တာပဲပေါ့။ အဲဒီတစ်စုံတစ်ယောက်၊ သို့မဟုတ် တစ်စုံတစ်ခုဆီမှာ

ကျွတ်ကျွတ် စွန့်လွှတ်နိုင်မှ ဒါနမြောက်တယ် ဆိုတာကို အပ္ပမာဒ သမားတစ်ယောက်က ဘယ်တော့မှ မမေ့ပါဘူး။ အဲဒီလို စွန့်လွှတ် လိုက်ရတဲ့အတွက် စိတ်ထဲမှာ လွတ်လပ်ပေါ့ပါးပြီး အေးချမ်းသွား တယ်ဆိုတာကိုလည်း ကိုယ်ကိုယ်တိုင် ခံစားရပါတယ်။ ကိုယ်စွန့် လွှတ်လိုက်တဲ့ပစ္စည်းကြောင့် သူတစ်ပါးကောင်းကျိုးရသွားတာကို ကြည့်ပြီးတော့လည်း ကျေနပ်ဝမ်းမြောက်စွာ ပီတိဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

အစွဲကင်းစွာ စွန့်လွှတ်နိုင်ခြင်းရဲ့ လွတ်လပ်အေးချမ်းမှုကို လက်တွေ့ခံစားရတဲ့ အပ္ပမာဒသမားတစ်ယောက်ဟာ ဒါနအာရုံကို ဘယ်တော့မှ မမေ့တော့ပါဘူး။ ဒါနအာရုံကို သတိရလိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ဒါနသတိ မပျောက်မချင်း ဒါနကုသိုလ်တွေ တရိပ်ရိပ် တိုးပွားလာပါတယ်။

ဒုတိယမြောက် အပ္ပမာဒအာရုံကတော့ ‘သီလ’ ပါပဲ။ သီလ ဆိုတာ ‘အလေ့’ ပါ။ သူတော်ကောင်းတွေရဲ့ အလေ့၊ လူ ယဉ်ကျေးတွေရဲ့ အလေ့ကို သီလလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ရှောင်သင့်ရှောင် ထိုက်တဲ့ ကိုယ်အမူအရာဆိုး၊ နှုတ်အမူအရာဆိုးတွေကို ရှောင်တဲ့ အလေ့ ရှိရသလို ဆောင်သင့်ဆောင်ထိုက်တဲ့ ကိုယ်အမူအရာကောင်း၊ နှုတ်အမူအရာကောင်းတွေကိုလည်း ဆောင်တဲ့အလေ့ ရှိရပါတယ်။

တားမြစ်ချက် မလွန်ကျူးခြင်းဆိုတဲ့ ‘ရှောင်သီလ’ နဲ့၊ တာဝန်ဝတ္တရား ကျေပွန်ခြင်းဆိုတဲ့ ‘ဆောင်သီလ’၊ သီလနှစ်မျိုးလုံး ပြည့်စုံမှ သူတော်ကောင်း ပီသတယ်။ လူယဉ်ကျေးတန်းဝင်တယ်လို့ လက်ခံယုံကြည်တဲ့ အပ္ပမာဒသမားတစ်ယောက်ဟာ သီလအာရုံကို ဘယ်တော့မှ မမေ့တော့ပါဘူး။ သီလအာရုံကို သတိရလိုက်တာနဲ့

တစ်ပြိုင်နက် သီလသတိ မပျောက်မချင်း သီလကုသိုလ်တွေ တရိပ်ရိပ်
တိုးပွားလာပါတယ်။

တတိယမြောက် အပ္ပမာဒအာရုံကတော့ ‘ဘာဝနာ’ ပါပဲ။
 ဘာဝနာဆိုတာ ‘တိုးပွားခြင်း’ ပါ။ စိတ်ကောင်းစိတ်မြတ်တွေ၊ စိတ်
 ကြည်စိတ်သန့်တွေ၊ စိတ်အေးစိတ်လင်းတွေ တိုးပွားလာအောင်
 အားထုတ်တာကို ဘာဝနာလို့ ခေါ်ပါတယ်။

အာရုံတစ်ခုတည်းမှာ ‘စိတ်ငြိမ်’ အောင် ကျင့်ရတဲ့ သမထ ဘာဝနာရော၊ အာရုံအားလုံးမှာ ‘စိတ်ငြိမ်း’ အောင် ကျင့်ရတဲ့ ဝိပဿနာဘာဝနာရော၊ ဘာဝနာနှစ်မျိုးလုံး ပြည့်စုံမှ စိတ်ရဲ့ အဆင့် အတန်း ဘက်စုံမြင့်မားနိုင်တယ်ဆိုတာကို နားလည်နေတဲ့ အပ္ပမာဒ သမားတစ်ယောက်ဟာ ဘာဝနာအာရုံကို ဘယ်တော့မှ မမေ့တော့ပါ ဘူး။ ဘာဝနာအာရုံကို သတိရလိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ဘာဝနာ သတိ မပျောက်မချင်း ဘာဝနာကုသိုလ်တွေ တရိပ်ရိပ် တိုးပွားလာပါတယ်။

စတုတ္ထမြောက် အပ္ပမာဒအာရုံကတော့ ‘အပစာယန’ ပါပဲ။ အပစာယန ဆိုတာ ‘ရိုသေလေးစားခြင်း’ ပါ။ ကိုယ့်ထက် အသက်၊ သိက္ခာ၊ ဂုဏ်ဝါကြီးတဲ့ လေးစားထိုက်သူတွေအပေါ် မာန်မာန ကင်းရှင်းစွာ တရိုတသေ တလေးတစား ပြောဆိုပြုမူတာကို အပ စာယန လို့ ခေါ်ပါတယ်။

‘ဘဝင်မြင့်’ ပြီး ထောင်လွှားမောက်မာတတ်တဲ့သူတစ်ယောက်အတွက် ‘ဘဝမြင့်’ ဖို့ အခွင့်အလမ်းတွေ ပိတ်ဆို့နေတယ်ဆိုတာကို သဘောပေါက်တဲ့ အပူမာဒသမားတစ်ယောက်ဟာ အပူ

စာယနအာရုံကို ဘယ်တော့မှ မမေ့တော့ပါဘူး။ အပစာယနအာရုံကို သတိရလိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် အပစာယနသတိ မပျောက်မချင်း အပစာယနကုသိုလ်တွေ တရိပ်ရိပ် တိုးပွားလာပါတယ်။

ပဉ္စမမြောက် အပ္ပမာဒအာရုံကတော့ ‘ဝေယျာဝစ္စ’ ပါပဲ။ ဝေယျာဝစ္စဆိုတာ ‘ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်း’ ပါ။ သူတစ်ပါးရဲ့ အပြစ် ကင်းကဲ့အလုပ်၊ ကောင်းမှုကုသိုလ်အလုပ်တွေမှာ စိတ်စေတနာ အပြည့်အဝနဲ့ ကိုယ်ကျိုးမဖက် ဆောင်ရွက်ကူညီပေးတာကို ဝေယျာ ဝစ္စလို့ ခေါ်ပါတယ်။

သူတစ်ပါးရဲ့ လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်စွက်ပေးရင် ကိုယ့်ရဲ့

မှာ မနာလိုမှု ဣဿာအညစ်အကြေး ကင်းစင်သွားတဲ့အပြင် သူ တစ်ပါးကြောင့် ကိုယ့်ဘဝအဆင့်အတန်း မြင့်မားသွားရတယ်ဆိုတာ ကို နားလည်သဘောပေါက်တဲ့ အပ္ပမာဒသမားတစ်ယောက်ဟာ ပတ္တာနုမောဒနအာရုံကို ဘယ်တော့မှ မမေ့တော့ပါဘူး။ ပတ္တာနုမော ဒနအာရုံကို သတိရလိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ပတ္တာနုမောဒနသတိ မပျောက်မချင်း ပတ္တာနုမောဒနကုသိုလ်တွေ တရိပ်ရိပ် တိုးပွားလာ ပါတယ်။

အဋ္ဌမမြောက် အပ္ပမာဒအာရုံကတော့ ‘ဓမ္မဿဝန’ ပါပဲ။ ဓမ္မဿဝန ဆိုတာ ‘တရားကြားနာခြင်း’ ပါ။ စိတ်ငြိမ်းအေးကြောင်း၊ ဘဝတိုးတက်ကြောင်း သူတော်ကောင်းတရားတွေကို စိတ်ဝင်တစား နာယူမှတ်သားတာ၊ လေ့လာဖတ်ရှုတာကို ဓမ္မဿဝနလို့ ခေါ်ပါ တယ်။

သူတော်ကောင်းတရားတွေကို နားနဲ့လည်း ‘ကြား’ တတ်၊ စိတ်နဲ့လည်း ‘နာ’ တတ်တယ်ဆိုရင်၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ကံနားနဲ့ လည်း ‘ကြား’ တတ်၊ ဉာဏ်နားနဲ့လည်း ‘နာ’ တတ်တယ်ဆိုရင် အဲဒီ ‘ကြား’ ပြီး ‘နာ’ တဲ့ ‘ကြားနာ’ ခြင်းဟာ ကိုယ့်စိတ်၊ ကိုယ့်ဘဝကို လုံးဝ အသစ်စက်စက် ပြောင်းလဲသွားအောင် စွမ်းဆောင် နိုင်တယ်ဆိုတာကို သဘောပေါက်သိမြင်တဲ့ အပ္ပမာဒသမားတစ် ယောက်ဟာ ဓမ္မဿဝနအာရုံကို ဘယ်တော့မှ မမေ့တော့ပါဘူး။ ဓမ္မဿဝနအာရုံကို သတိရလိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ဓမ္မဿဝနသတိ မပျောက်မချင်း ဓမ္မဿဝနကုသိုလ်တွေ တရိပ်ရိပ် တိုးပွားလာပါ တယ်။

နဝမမြောက် အပ္ပမာဒအာရုံကတော့ ‘ဓမ္မဒေသနာ’ ပါပဲ။
 ဓမ္မဒေသနာဆိုတာ ‘တရားဟောပြောခြင်း’ မှါ။ စိတ်ငြိမ်းအေး
 ကြောင်း၊ ဘဝတိုးတက်ကြောင်း .. သူတော်ကောင်းတရားတွေ
 ကို မေတ္တာတရား အပြည့်အဝနဲ့ ကိုယ်ကျိုးမဖက် ဟောပြော

ပို့ချ သင်ကြားညွှန်ပြပေးတာကို ဓမ္မဒေသနာလို့
 ခေါ်ပါတယ်။ ကိုယ်ဟောပြောတဲ့တရားက

ကိုယ့်ကို ပြန်ဆုံးမပြီး ကိုယ်ညွှန်ပြတဲ့

စကားက ကိုယ့်ကို ပြန်သွန်သင်

နေတာမို့ကိုယ်နဲ့

သူတော်ကောင်းတရား

တစ်သားတည်း

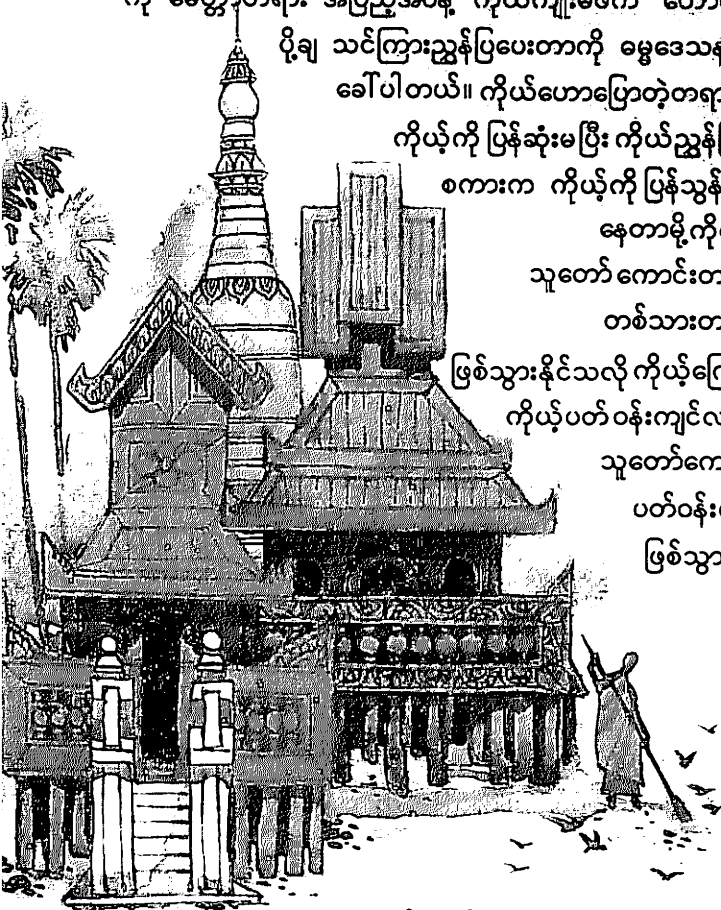
ဖြစ်သွားနိုင်သလို ကိုယ့်ကြောင့်

ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်လည်း

သူတော်ကောင်း

ပတ်ဝန်းကျင်

ဖြစ်သွားနိုင်

တယ်ဆိုတာကို သဘောပေါက် သိမြင်တဲ့ အပ္ပမာဒသမား တစ်ယောက်ဟာ ဓမ္မဒေသနာအာရုံကို ဘယ်တော့မှ မမေ့တော့ပါဘူး။ ဓမ္မဒေသနာအာရုံကို သတိရလိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ဓမ္မဒေသနာသတိ မပျောက်မချင်း ဓမ္မဒေသနာကုသိုလ်တွေ တရိပ်ရိပ် တိုးပွားလာပါတယ်။

နောက်ဆုံး ဒသမမြောက် အပ္ပမာဒအာရုံကတော့ ‘ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ’ ပါပဲ။ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မဆိုတာ ‘အယူဖြောင့်အောင် ပြုခြင်း’ပါ။ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံ ဆိုတာရှိတယ်၊ ကောင်းမှုကံက ကောင်းကျိုးပေးပြီး မကောင်းမှုကံက မကောင်းကျိုးပေးတယ်၊ ရှေးဘဝ၊ နောက်ဘဝ၊ အတိတ်ဘဝ၊ တမလွန်ဘဝ ဆိုတာလည်း ရှိတယ်လို့ကံ၊ ကံရဲ့ အကျိုးနဲ့ ဘဝသံသရာကို သံသယကင်းစွာ ယုံကြည်တာကို ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မလို့ ခေါ်ပါတယ်။

အယူအမြင်မှန်မှ စိတ်ဓာတ်လုပ်ရပ် မှန်မယ်၊ စိတ်ဓာတ်လုပ်ရပ်မှန်မှ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝခရီးရော၊ သံသရာဘဝခရီးပါ သာယာချောမွေ့ဖြောင့်ဖြူးမယ်ဆိုတာကို သဘောပေါက်သိမြင်တဲ့ အပ္ပမာဒသမားတစ်ယောက်ဟာ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မအာရုံကို ဘယ်တော့မှ မမေ့တော့ပါဘူး။ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မအာရုံကို သတိရလိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မသတိ မပျောက်မချင်း ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မကုသိုလ်တွေ တရိပ်ရိပ် တိုးပွားလာပါတယ်။

အဲဒီလိုအားဖြင့် အပ္ပမာဒအာရုံဆယ်မျိုးကို အမြဲမပြတ် သတိရနေတဲ့ အပ္ပမာဒသမားတစ်ယောက်ရဲ့ သန္တာန်မှာ ကုသိုလ်ဆယ်မျိုး တစ်မျိုးမဟုတ်တစ်မျိုး အချိန်တိုင်း တိုးနေပါတယ်။ မမေ့တဲ့သူတွေမှ ရနိုင်တဲ့ အဲဒီကုသိုလ်ဆယ်မျိုးကို ‘ပုညကြိယဝတ္ထုဆယ်ပါး’ လို့ခေါ်ပါ

တယ်။ ‘ကောင်းကျိုးလိုလားသူတိုင်း မလုပ်မဖြစ် လုပ်ရမယ့် ကောင်းမှု ဆယ်မျိုး’ လို့ အဓိပ္ပာယ်ရပါတယ်။

အပ္ပမာဒတရား လက်ကိုင်ထားသူတစ်ယောက်အတွက် ကောင်းမှုဆယ်မျိုး ဝင်ရောက်ဖို့ တံခါးအမြဲပွင့်နေပါတယ်။ ဝင်လာသမျှ ကောင်းမှုတွေကလည်း ကောင်းမှုရှင်ကို သူ့အစွမ်းနဲ့သူ ပစ္စုပ္ပန်ကောင်းကျိုး၊ တမလွန်ကောင်းကျိုး၊ ကောင်းကျိုးအမျိုးမျိုး သယ်ပိုးရွက်ဆောင်ပေးပါတယ်။ သူတို့ပေးတဲ့ အထွတ်အထိပ်ကောင်းကျိုးကတော့ ဆင်းရဲဟူသမျှ မြူမြူမရှိတဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာပါပဲ။

မြတ်စွာဘုရားရှင်လက်ထက်တုန်းက သာဝတ္ထိမြို့၊ အနာထပိဏ်သူဌေးကြီးရဲ့ အိမ်မှာ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း ရဟန်းတော်အပါးနှစ်ထောင် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတော်မူကြပါတယ်။

ရဟန်းနှစ်ထောင်ရဲ့ နေ့စဉ်ဆွမ်းကိစ္စကို ပထမပိုင်းမှာ သမီးအကြီး မဟာသုဘဒ္ဒါက တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ပေးပါတယ်။ အပ္ပမာဒတရား လက်ကိုင်ထားတဲ့သမီးဆိုတော့ ဒါနကောင်းမှု၊ ဝေယျာဝစ္စကောင်းမှုတွေလောက်နဲ့ ကျေနပ်မနေဘဲ တရားနာတဲ့ ဓမ္မဿဝနကောင်းမှု၊ တရားအားထုတ်တဲ့ ဘာဝနာကောင်းမှုတွေကိုလည်း မမေ့မလျော့ ပြုလုပ်ပါတယ်။ ကောင်းမှုဆယ်မျိုးလုံး အခွင့်သင့်သလို ပြုလုပ်အားထုတ်တဲ့အတွက် မကြာခင်မှာပဲ သောတာပန်အရိယာ ဖြစ်သွားပါတယ်။

မဟာသုဘဒ္ဒါ အိမ်ထောင်ကျလို့ ခင်ပွန်းသည်အိမ် လိုက်သွားတဲ့အခါမှာတော့ သမီးအလတ် စူဠသုဘဒ္ဒါက အစ်မကြီးအမွေဆက်ခံပြီး ရဟန်းနှစ်ထောင်ရဲ့ ဆွမ်းဝေယျာဝစ္စကို ဆက်လက် ဆောင်

ရွက်ပါတယ်။ သူမကလည်း အပ္ပမာဒသမားပီပီ အစ်မကြီးခြေရာ တစ်ထပ်တည်း နင်းနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ သောတာပန်လည်းဖြစ်၊ သျှောင် နောက်လည်း ဆံထုံးပါပေါ့။

စူဠသုဘဒ္ဒါ အိမ်ပေါ်က ဆင်းသွားတဲ့အခါမှာ ရဟန်း နှစ်ထောင်ရဲ့ ဆွမ်းတာဝန်ဟာ သမီးအငယ်ဆုံး သုမနဒေဝီရဲ့ လက်ထဲ ရောက်လာပါတယ်။ သူမလည်း အပ္ပမာဒတရားနဲ့ မွေ့လျော်လိုက်တာ အစ်မနှစ်ယောက်ရဲ့ စံချိန်ကို ချိုးပြီး သကဒါဂါမ်အရိယာ ဖြစ်သွား ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူမကတော့ အပျိုစင်လေးပါ။

သကဒါဂါမ်အပျိုစင်လေး သုမနဒေဝီဟာ တစ်နေ့တော့ အပျိုစင်ရောဂါတစ်ခုနဲ့ မကျန်းမမာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဖခင်အနာထပိဏ် သူဌေးကြီးက သမီးထွေးလေးကို အကြင်နာတနှင့်တိုင်းနဲ့ တယုတယ မေးရှာပါရဲ့။

‘သမီးလေး သုမန ...၊ ဘယ်လိုနေလဲကွယ်၊ သက်သာရဲ့ လား’

‘မောင်လေး ...၊ ဘာပြောတာလဲဟင်’

‘အဖေပါ သမီးရဲ့၊ သမီးလေး ယောင်နေတာလား’

‘မမ မယောင်ပါဘူး မောင်လေးရယ်’

‘ဒါဆို ကြောက်နေတာလား သမီးရယ်’

‘မောင်လေးရယ် ...၊ မမ လုံးဝ မကြောက်ပါဘူးကွယ်’

ဒီလောက်ပဲ ပြောပြီး သုမနဒေဝီ ကွယ်လွန်အနိစ္စရောက် သွားပါတယ်။ ကိုယ့်သမီးအရင်းခေါက်ခေါက်က ကိုယ့်ကို ‘မ,ရဲ့ မောင်လေး’ လို့ နောက်ဆုံး နှုတ်ဆက်သွားတဲ့အတွက် အနာထပိဏ်

သူဌေးကြီးခမျာ သောတာပန်သိက္ခာတောင် မဆည်နိုင်ရှာတော့ဘဲ
မျက်ရည်လည်ရွဲနဲ့ သောကတွေ ပွေ့ပိုက်ပြီး ဘုရားရှင်ထံမှောက်
ဆိုက်ရောက်လာပါတယ်။

ဖြစ်ကြောင်းကုန်စင် လျှောက်ထားလိုက်တဲ့အခါ မြတ်စွာ
ဘုရားရှင်က ...

‘သူဌေးကြီး ...၊ တကယ်တော့ သင့်သမီး ကယောင်က
တမ်းနဲ့ ယောင်ယမ်းပြီး လျှောက်ပြောနေတာ မဟုတ်ပါဘူး’

‘ဒါဆို ဘာဖြစ်လို့ တပည့်တော်ကို မောင်လေးလို့ ခေါ်ရ
တာလဲ ဘုရား’

‘မောင်လေးမို့လို့ မောင်လေးလို့ ခေါ်တာပေါ့၊ သင်က
သင့်သမီးထက် ငယ်လို့ကို သင့်သမီးက သင့်ကို မောင်လေးလို့
ခေါ်တာပဲ၊ သင်က သောတာပန်၊ သင့်သမီးက သကဒါဂါမ်၊ သင့်
ထက် သင့်သမီးက မဂ်ဖိုလ်ဂုဏ်၊ လောကုတ္တရာဂုဏ်အားဖြင့် ကြီး
တယ်လေ’

‘လောကီနယ်မှာ သင်က အဖေအဆင့်ရှိပေမယ့် လောကုတ္တ
ရာနယ်မှာတော့ မောင်လေးအဆင့်ပဲ ရှိပါသေးတယ်၊ ဒါ့ကြောင့်
သင့်သမီးက သင့်ကို မောင်လေးလို့ ခေါ်လိုက်တာပါ’

‘တကယ်ပြောတာလား ဘုရား’

‘တကယ်ပြောတာပေါ့ သူဌေးကြီးရဲ့’

‘အခု သူ ဘယ်ဘုံရောက်နေပါသလဲ ဘုရား’

‘တုသိတာဘုံ ရောက်နေပါတယ်’

‘မြတ်စွာဘုရား ...၊ တပည့်တော်ရဲ့ သမီးဟာ အသက်ရှင်

စဉ်မှာလည်း မိဘဆွေမျိုးတွေရဲ့ အလယ် တင့်တယ်ထည်ဝါစွာ
စိတ်ချမ်းသာပျော်ရွှင်မှုအပြည့်နဲ့ နေသွားခဲ့ရပါတယ်။ အခု သေ
သွားတော့လည်း တင့်တယ်ထည်ဝါတဲ့ဘုံမှာ စိတ်ချမ်းသာပျော်ရွှင်စွာ
နဲ့ နေနေရပါတယ်ဘုရား’

‘သိပ်မှန်တာပေါ့ ဒကာကြီးရယ်၊ မမေ့တဲ့သူ၊ အပ္ပမာဒတရား
လက်ကိုင်ထားတဲ့သူမှန်သမျှ လူပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ရှင်ပဲဖြစ်ဖြစ် ဒီပစ္စုပ္ပန်ဘဝ
မှာလည်း စိတ်ချမ်းသာပျော်ရွှင်ရတယ်၊ နောင်တမလွန်ဘဝမှာလည်း
စိတ်ချမ်းသာပျော်ရွှင်ရပါတယ်။ ဒီဘဝမှာ ‘ငါကောင်းမှုပြုထားပြီးပြီ’
ဆိုတဲ့ အတွေးနဲ့ ဝမ်းသာရသလို နောင်ဘဝမှာ ကောင်းရာသုဂတိ
ရောက်ရတဲ့အတွက် ပိုပြီး ဝမ်းသာရပါတယ်’

ပစ္စုပ္ပန်ကောင်းကျိုး၊ တမလွန်ကောင်းကျိုးတွေကို ကောင်းမှု
ကုသိုလ်တွေနဲ့ပဲ ရယူနိုင်ပါတယ်။ ကောင်းမှုကုသိုလ်တွေကိုလည်း
‘မမေ့တရား’ လို့ခေါ်တဲ့ ‘အပ္ပမာဒတရား’ နဲ့ပဲ ရယူနိုင်ပါတယ်။
အပ္ပမာဒရှိမှ ကောင်းမှုကုသိုလ်ရှိ၊ ကောင်းမှုကုသိုလ်ရှိမှ ကောင်းကျိုး
ချမ်းသာရှိမှာမို့ ပစ္စုပ္ပန်၊ တမလွန်ရဲ့ ကောင်းကျိုးချမ်းသာလိုလားသူ
တိုင်း ကောင်းမှုဆယ်မျိုးမှာ မမေ့တတ်တဲ့ အပ္ပမာဒတရားကို စွဲစွဲမြဲမြဲ
လက်ကိုင်ထားဖို့ လိုအပ်လှပါတယ်။

[ဒုတိယပိုင်း ဆက်လက်ဖတ်ရှုပါရန်။]

■ အပ္ပမာဒန သမ္မာဒေဝ။

[အပ္ပမာဒမဂ္ဂဇင်း၊ ဒီဇင်ဘာ၊ ၂၀၀၁။]

အိန္ဒြေမာရ်

(ဒုတိယပိုဒ်)

မမေ့တာကို အပ္ပမာဒလို့ ခေါ်တယ်ဆိုပေမယ့် လက်တွေ့ အိန္ဒြေမာရ်
မပါဘဲ သတိရနေရုံသက်သက်ကိုတော့ အပ္ပမာဒလို့ မခေါ်နိုင် ပါဘူး။
‘လုပ်ရဦးမယ်၊ လုပ်ရဦးမယ်’လို့ သတိရနေရုံနဲ့ မမေ့တဲ့ အပ္ပမာဒ

အဆင့် မရောက်သေးပါဘူး။ ‘လုပ်ရဦးမယ်’ လို့ သတိရနေ တဲ့ အလုပ်ကို တကယ်လက်တွေ့ ထလုပ်လိုက်ပြီဆိုတော့မှ လုပ်နေ ဆဲ အခိုက်အတန့်မှာ မမေ့တဲ့အပ္ပမာဒအဆင့် ရောက်သွားပါတယ်။ လုပ်ပြီးသွားလို့ ကိုယ့်အလုပ်ကိုယ် အာရုံမပြုတော့ဘဲ အေးအေး ဆေးဆေး နားနေချိန်မှာလည်း အပ္ပမာဒတရား မရှိတော့ပါဘူး။

‘ငါ ဘယ်မှာ ဘယ်သူ့ကို ဘာလှူရဦးမယ်’ လို့ ဖျိုးခနဲ ဖျတ်ခနဲ တစ်ခါတစ်ရံ သတိရလိုက်ရုံနဲ့ ဒါနအပ္ပမာဒ မဖြစ်သေးပါဘူး။ ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်တဲ့ပစ္စည်းကို အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်လက်ထဲ ထည့်ပြီး တကယ်လက်တွေ့ စွန့်လွှတ်လှူဒါန်းလိုက်ပြီဆိုတော့မှ စွန့်လွှတ်လှူဒါန်းနေဆဲ အခိုက်အတန့်မှာ ဒါနအပ္ပမာဒ ဖြစ်သွားပါတယ်။

တကယ်လှူဖို့ ရည်ရွယ်ချက်မရှိဘဲ မလိုလဲလိုလဲနဲ့ လှူဖို့ သတိရနေတာကိုသာ ဒါနအပ္ပမာဒ မဖြစ်ဘူးလို့ ပြောတာပါ။ တကယ်ကို လှူမယ်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ မလှူခင်မှာ ပုဗ္ဗစေတနာ ထက်သန်နေတာမျိုး ဆိုရင်တော့ ဒါနအပ္ပမာဒ အထိုက်အလျောက် ဖြစ်ပါတယ်။ လှူပြီးတဲ့နောက် ကိုယ့်အလှူကိုယ် ပြန်အာရုံပြုပြီး အပရစေတနာ ထက်သန်နေမယ်ဆိုရင်လည်း စာဂါနသတိဘာဝနာ အနေနဲ့ ဘာဝနာအပ္ပမာဒ အထိုက်အလျောက် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒါနအပ္ပမာဒ စစ်စစ်ကတော့ လှူဆဲအခိုက်အတန့်မှာ အင်အားကြီးမားစွာ ဖြစ်တည်နေတဲ့ မုဉ္ဇစေတနာပါပဲ။

သီလအပ္ပမာဒ၊ ဘာဝနာအပ္ပမာဒ စတဲ့ အပ္ပမာဒတရားတွေမှာလည်း နည်းတူပါပဲ။ မလုပ်ခင်မှာ လုပ်ဖို့ သတိရနေရုံ၊ လုပ်ပြီးနောက် ပြန်တွေးပြီး ကျေနပ်နေရုံနဲ့ အပ္ပမာဒတရားစစ်စစ် မဖြစ်ပါဘူး။ လုပ်သင့်တဲ့အလုပ်ကို တကယ်လက်တွေ့ လုပ်နေဆဲမှာမှ အပ္ပမာဒတရားစစ်စစ် ဖြစ်ပါတယ်။

တချို့က ‘တရားအားထုတ်ဖို့ စိတ်ကူးရှိပါတယ်’ ‘ရိပ်သာဝင်ဖို့ အစီအစဉ်ရှိပါတယ်’ လို့ ပြောတတ်ကြပါတယ်။ တချို့ကလည်း ‘ဘယ်နှခုနှစ်တုန်းက ဘယ်ရိပ်သာမှာ ဘယ်နှရက် တရားအား

ထုတ်ဖူးပါတယ်' လို့ ပြောတတ်ကြပါတယ်။ အနာဂတ်ကို မေးငေါ့ပြီး မရေမရာ အာချောင်နေရုံနဲ့ အပ္ပမာဒသမားလို့ မခေါ်နိုင်သလို အတိတ်ကို စားမြုံ့ပြန်ပြီး ကိစ္စပြီးဆုံးနေသလိုလို ဝင့်ကြွားနေရုံနဲ့လည်း အပ္ပမာဒတရား လက်ကိုင်ထားသူလို့ မသတ်မှတ်နိုင်ပါဘူး။ အပ္ပမာဒတရားရဲ့ အနှစ်သာရက ပစ္စုပ္ပန်ကျကျ တကယ်လက်တွေ့ အလုပ်လုပ်နေခြင်းပါပဲ။

အပ္ပမာဒကို ဆင်ခြင်မှုအပ္ပမာဒနဲ့ ရှုမှတ်မှုအပ္ပမာဒ လို့ နှစ်မျိုး ခွဲခြားနိုင်ပါတယ်။ ကြုံလာသမျှ အဖြစ်အပျက်တွေ၊ ဆုံလာသမျှ အာရုံတွေကို အကုသိုလ်မဖြစ်တဲ့နည်း၊ ကုသိုလ်တရား တိုးပွားတဲ့နည်းနဲ့ သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်နိုင်တဲ့ သတိဉာဏ်ကို ဆင်ခြင်မှုအပ္ပမာဒလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ကောင်းတဲ့အာရုံ၊ ဆိုးတဲ့အာရုံ၊ ဘယ်အာရုံနဲ့ပဲ ကြုံကြုံ၊ အာရုံရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို ပညတ်တင်ပြီး စဉ်းစားမနေတော့ဘဲ အာရုံရဲ့ ပကတိအရှိသဘော၊ အာရုံရဲ့ ဖြစ်ပျက်ပြောင်းလဲ မတည်မြဲတဲ့သဘောကို ပစ္စုပ္ပန်ကျကျ၊ ပရမတ်ဆိုက်ဆိုက် ရှုမှတ်ပွားများနိုင်တဲ့ သတိဉာဏ်ကိုတော့ ရှုမှတ်မှုအပ္ပမာဒလို့ ခေါ်ပါတယ်။

ဆင်ခြင်မှုအပ္ပမာဒက အပ္ပမာဒပိုင်ရှင်ကို သံဝေဂဉာဏ်အထူးထက်သန်စေပြီး ရှုမှတ်မှုအပ္ပမာဒကတော့ အပ္ပမာဒပိုင်ရှင်ကို ဝိပဿနာဉာဏ် အထူးထက်သန်စေပါတယ်။ အထူးထက်သန်တဲ့ သံဝေဂဉာဏ်နဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်ရှိမှလည်း အဲဒီအပ္ပမာဒပိုင်ရှင်ဟာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်နဲ့ အမြန်ဆုံး နီးစပ်မှု ရနိုင်ပါတယ်။

ဆင်ခြင်မှုအပ္ပမာဒနဲ့ ပြည့်စုံဖို့အတွက် ယောနိသောမနသိ

ကာရ ဆိုတဲ့ အကောင်းမြင်စိတ်ထား ရှိဖို့ အထူးလိုအပ်ပါတယ်။ အရာရာကို အကောင်းဘက်ကနေ ကြည့်တတ်၊ မြင်တတ်၊ နှလုံးသွင်း တတ်မှသာ အကုသိုလ်တရား ခေါင်းပါးပြီး ကုသိုလ်တရား တိုးပွား နိုင်ပါတယ်။ ထစ်ခနဲရှိ အဆိုးမြင်၊ ထစ်ခနဲရှိ အဆိုးထင်နေလို့က တော့ ဘယ်လောက်ကောင်းတဲ့ အာရုံနဲ့ပဲ ကြုံကြုံ၊ ကောင်းကွက်ကို မတွေ့ဘဲ ဆိုးကွက်တွေချည်းပဲ တွေ့နေပါလိမ့်မယ်။

ကိုယ်တွေ့ချင်သလို တွေ့ထားတဲ့ ဆိုးကွက်တွေထဲကနေ စစ်မှန်တဲ့ သံဝေဂဉာဏ်ကို ထုတ်ယူလို့ မရနိုင်ပါဘူး။ ကိုယ်စိတ် ထားမတတ်လို့ တွေ့ထားတဲ့ ဆိုးကွက်တွေက ကိုယ့်ကို သံဝေဂစစ်စစ် မပေးဘဲ သံဝေဂယောင်ဆောင်ထားတဲ့ ဒေါသဒေါမနဿတွေပဲ ပေး ပါလိမ့်မယ်။ သံဝေဂအတုက ဝိပဿနာဉာဏ်ကို ပြေပြေပြစ်ပြစ် အထောက်အကူပြုဖို့ သိပ်မလွယ်လှပါဘူး။

တချို့က ဝိပဿနာအလုပ် လုပ်ပြီဆိုတာနဲ့ အရာရာကို အဆိုးဘက်ကနေချည်းပဲ ကြည့်ရတော့မယ်လို့ ယူဆတတ်ပါတယ်။ ‘ငါက ဝိပဿနာသမား’ ဆိုပြီး ဘယ်သူဘာလုပ်လုပ် အကောင်း မမြင်၊ ဘယ်သူ ဘာလုပ်လုပ် အကောင်းမပြော၊ မဲ့ကာရွဲ့ကာ စောင်း ကာချိတ်ကာနဲ့ စကားတင်းဆို တရားငြင်းလိုကြပါတယ်။ တရားလေး မှ နည်းနည်းအားထုတ်မယ်ကြံခါရှိသေး၊ သူများအပြစ် ပြောချင်တဲ့ စိတ်က မိုးလုံးပြည့် ဖြစ်နေပါပြီ။ ဒါဟာ ဆင်ခြင်မှုအပ္ပမာဒ ချို့တဲ့လို့ ပါပဲ။

ဆင်ခြင်မှုအပ္ပမာဒနဲ့ ပြည့်စုံဖို့အတွက် တရားဓမ္မဗဟုသုတ နှံ့နှံ့စပ်စပ်ရှိဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ တစ်ပုဒ်ကောင်း၊ တစ်အုပ်ကောင်းလေး

အကျယ်ပေးပြီး နောက်မဆုတ်တမ်း ဝါးမျိုလောင်မြိုက်နေတာပါလား
...၊ ဘယ်တော့များမှ ငါလည်း ဒီဆင်းရဲဒုက္ခတွေ နောက်ဆုတ်
သွားအောင် ကိလေသာလောင်စာတွေကို အရိယမဂ်ဉာဏ်မီးနဲ့ နောက်
မဆုတ်တမ်း လောင်မြိုက်ပစ်နိုင်ပါ့မလဲ’

နည်းနည်းလေး ဆက်သွားပြန်တော့ မြစ်ထဲမှာ တံငါသည်
တွေ ငါးဖမ်းနေတာ တွေ့ရပြန်ပါတယ်။ ငါးဖမ်းပိုက်ကွန်ထဲ ရောက်
ပြီးသား ငါးကြီးတစ်ကောင် ပိုက်ကွန်ကို ဖြတ်ဖောက်ပြီး ထွက်ပြေး
သွားတဲ့အတွက် တံငါသည်တွေက ‘ဟာ ... ငါးကြီးတစ်ကောင်
ပိုက်ကွန်ကို ဖြတ်ဖောက်ပြီး ထွက်ပြေးသွားပြီဟေ့’ လို့ ဝိုင်းအော်
ကြပါတယ်။

တံငါသည်တွေရဲ့ အဲဒီအော်သံကို ကြားလိုက်ရတဲ့အခါမှာ
လည်း အနီဝတ္ထမင်းရဲ့ သန္တာန်မှာ ဆင်ခြင်မှုအပွမာဒ ဝင်ရောက်လာ
ပြန်ပါတယ်။

‘ဪ ... ဒီငါးကြီး ပိုက်ကွန်ကို ဖြတ်ဖောက်ပြီး ထွက်ပြေး
သွားသလိုပဲ ... ဘယ်တော့များမှ ငါလည်း တဏှာဒိဋ္ဌိပိုက်ကွန်ကို
အရိယမဂ်ဉာဏ်နဲ့ ဖြတ်ဖောက်ပြီး မငြိမကပ်လွတ်လပ်စွာ ထွက်ပြေး
လွတ်မြောက်နိုင်ပါ့မလဲ’

ဆင်ခြင်မှုအပွမာဒရဲ့အစွမ်းကြောင့် သံဝေဂဉာဏ် အထွတ်
အထိပ်ရောက်သွားတဲ့ အနီဝတ္ထမင်းဟာ မင်းစည်းစိမ်ကိုစွန့်၊ ရဟန်း
ပြုပြီး ရှုမှတ်မှုအပွမာဒနဲ့ ဝိပဿနာတရား ဆက်လက်အားထုတ်လိုက်
တာ သိပ်မကြာခင်မှာပဲ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်ပါ ယှဉ်တွဲ
ရတဲ့အတွက် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်မြတ်ကြီးတစ်ဆူ ဖြစ်သွားခဲ့ပါတယ်။

ကိုယ့်ရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ နေ့စဉ်အမျှ ကြုံတွေ့နေရတဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေ၊ အာရုံတွေဟာ ဆင်ခြင်မှုအပွမာဒ အားကောင်းသူ တစ်ယောက်အတွက်တော့ တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်တဲ့ တရားဓမ္မအနှစ်တွေ ချည်းပါပဲ။ အရာရာကို သတိနဲ့ ကြည့်တတ်ဖို့၊ ဉာဏ်နဲ့ မြင်တတ်ဖို့ပဲ အရေးကြီးပါတယ်။ အဲဒီလို ကြည့်တတ်၊ မြင်တတ်ဖို့ကလည်း ပါရမီဓာတ်ခံနဲ့ တရားဓမ္မ ဗဟုသုတတော့ လိုအပ်တာပေါ့။

စစ်မှန်တဲ့ ဆင်ခြင်မှုအပွမာဒဖြစ်ဖို့အတွက် သတိနဲ့ ကြည့် တတ်ရုံ၊ ဉာဏ်နဲ့ မြင်တတ်ရုံနဲ့ မပြီးသေးဘဲ ဆုံးဖြတ်ချက် မှန်ကန်ဖို့ လည်း လိုအပ်ပါသေးတယ်။ ကိုယ်ဖြစ်ချင်တာ တစ်ခုတည်း ကြည့် ပြီး ကိုယ့်အတွက် တစ်ဖက်သတ် ဆုံးဖြတ်တာမျိုး မဖြစ်စေဘဲ ကိုယ့်ဘက်၊ သူ့ဘက် နှစ်ဖက်မျှအောင် စဉ်းစားဆုံးဖြတ်တာမျိုး ဖြစ်စေသင့်ပါတယ်။ ကိုယ့်ရဲ့ အနေအထားနဲ့ ရှေ့ဆက်လုပ်ဆောင် နိုင်စွမ်းကိုလည်း ထည့်သွင်းတွက်ချက်ရပါဦးမယ်။

ဘယ်လောက်ကောင်းတဲ့အလုပ်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကိုယ့်အတွက် သာ ကောင်းကျိုးဖြစ်စေပြီး ကိုယ်နဲ့ ပတ်သက်ဆက်စပ်နေသူတွေကို တော့ ဆိုးကျိုးဖြစ်စေတယ်ဆိုရင် အဲဒီအလုပ်ကို၊ သို့မဟုတ် အဲဒီ အလုပ်ရဲ့ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်ကို လုပ်သင့်မလုပ်သင့် အပြန်ပြန်အလှန် လှန် စဉ်းစားသုံးသပ်ရပါမယ်။ ကိုယ့်ရဲ့ အကောင်းဟာ သူတစ်ပါးရဲ့ အဆိုးတွေကို နင်းချေပြီးမှ ရတာဆိုရင် အဲဒီအကောင်းဟာ တရား မျှတတဲ့ အကောင်း ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား။ ကိုယ်လိုချင်တဲ့ အကောင်းဟာ ကိုယ်မျှော်လင့်ထားသလိုရော ပီပီပြင်ပြင် ကောင်းခွင့်ရနိုင်ပါ့မလား

...။

မိမိဝမ်းနဲ့ လွယ်ပြီး မွေးဖွားခဲ့ရတဲ့ တစ်ရက်သားအရွယ် ရင်သွေးငယ်လေးကို ဖခင်လက်ထဲ နို့ဘူးနဲ့ အပ်ထားခဲ့ပြီး သုံးလခွဲ လောက် ရိပ်သာမှာ တရားစခန်းသွားဝင်တဲ့ မိခင်တစ်ဦးကို အံ့သြစွာ၊ နားမလည်နိုင်စွာ၊ တုန်လှုပ်ချောက်ချားစွာ ကိုယ်တွေ့ကြုံခဲ့ရဖူး ပါတယ်။ သံဝေဂ ပြင်းထန်လွန်းလို့ ရာသက်ပန် သီလရှင်ဝတ်ပြီး တရားဓမ္မအလုပ်ထဲမှာပဲ ဘဝကို နှစ်မြှုပ်ထားလိုက်တယ်ဆိုရင်တော့ ကလေးရဲ့ ကံတရားကို ကရုဏာသက်ရုံကလွဲပြီး ဘာမှ မပြောလိုပါ ဘူး။ အခုတော့ ရိပ်သာမှာ သုံးလခွဲနေပြီး သူမအိမ်ကို ပြန်လာတယ် လေ ...။

ကလေး လေးလအတွင်း မိခင်နို့ရည် တစ်မျိုးတည်းကိုပဲ သောက်သုံးစေသင့်တယ်ဆိုတာကို သူမ မသိဘူးလား ... ဒီအချိန်မှာ မိခင်နဲ့ ရင်ချင်းကပ်ပြီး နို့စို့ခွင့်ရမှ မိခင်ရဲ့မေတ္တာဓာတ်ကို ကလေး အပြည့်အဝ ခံစားခွင့်ရတယ် ဆိုတာကိုရော သူမ နားမလည်ဘူးလား ... ကလေးရဲ့ စိတ်ဓာတ်နဲ့ဉာဏ်ရည် ပုံမှန်ဖွံ့ဖြိုးဖို့အတွက် မိခင်ရင်ခွင် ဟာ အလိုအပ်ဆုံးဆိုတာကိုရော သူမ သဘောမပေါက်ဘူးလား ... ဒါမှမဟုတ် သူမမှာ မိခင်မေတ္တာစိတ် ခေါင်းပါးလွန်းနေလို့လား ... ဒါမှမဟုတ် သူမရဲ့ မိခင်မေတ္တာကို သူမရဲ့ အပြင်းစား မဟာ သံဝေဂက လွှမ်းမိုးအနိုင်ယူသွားလို့လား ...လား ...လား ...လား ...။

သူမရဲ့ ပါရမီဓာတ်ခံနဲ့ သူမရဲ့ တရားအသိဉာဏ်ကို ဘုရား ရှင်ကလွဲပြီး ဘယ်သူမှ မသိနိုင်လို့ ဘာမှတော့ အပြစ်မပြောလိုပါဘူး။ တော်ကြာ သုံးလခွဲအတွင်း သောတာပန်များ ဖြစ်လာခဲ့ရင် ဒုက္ခ။

လွန်းနေတဲ့ အဲဒီလို လင်ကောင်းမယားလည်း တဖားဖားပါပဲ။

ငယ်သူငယ်ချင်း လူပျိုကြီးတစ်ယောက်ရဲ့ ထူးထူးခြားခြား ဒဿနလေးတစ်ခုကို သတိရမိပါတယ်။ ‘အိမ်ထောင်ပြုပြီး သားသမီး မွေးတဲ့ မိဘထက် အိမ်ထောင်မပြုဘဲ သားသမီးမမွေးတော့တဲ့ မိဘက မိဘမေတ္တာ ပိုကြီးတယ် ... တဲ့၊ ဘာလို့လဲဆိုတော့ မွေးတဲ့မိဘက သားသမီးကို ဒုက္ခတောထဲ ဆွဲခေါ်တွန်းပို့ရာရောက်ပြီး မမွေးတဲ့မိဘကတော့ သားသမီးကို ဒုက္ခတောထဲ ဆွဲခေါ်တွန်းပို့ရာ မရောက်လို့ ပါ’ တဲ့။

အဲဒီလူပျိုကြီးသာ ရာသက်ပန် သင်္ကန်းဝတ်ချင်တယ်ဆိုရင် တော့ ‘နောက်မဆုတ်နဲ့ ကိုက်ချွန်’ လို့ တွန်းအားပေးလိုက်မိမှာပါ။ လူလားမမြောက်သေးတဲ့ ဘုရားရှင်ကလေးငယ်လေးတွေကို မွေးထုတ် ထားပြီးသား လူပျိုကြီး (အိမ်ထောင်သည်) တစ်ယောက်က သင်္ကန်း အပြီးဝတ်ချင်တယ်ဆိုရင်တော့ ‘စဉ်းစားပါဦး၊ နေပါဦး၊ ခွဲမသွားနဲ့ဦး၊ နေပါဦး၊ နေပါဦး’ လို့ပဲ ‘ဦး’ ချင်းထပ်အောင် တောင်းပန်ရင်း စဉ်းစားခန်း ဝင်ခိုင်းချင်ပါတယ်။

သင်္ကန်းဝတ်ပြီး တရားအားထုတ်တာတော့ ဟုတ်ပါပြီ၊ ဘယ်လို အားထုတ်မှာလဲ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်၊ ပါရမီဖြစ်၊ စိတ်အေးချမ်းရုံ၊ နေလို့ ထိုင်လို့ကောင်းရုံ အားထုတ်မှာလား၊ အခုကိုပဲ ရဟန္တာဖြစ် တော့မယ် ဆိုတဲ့ ပုံစံမျိုးနဲ့ အပီအပြင် အပြတ်အသတ် အားထုတ်မှာ လား၊ သေချာစဉ်းစားရပါမယ်။

ကုသိုလ်ဖြစ်ရုံ၊ စိတ်အေးချမ်းရုံလောက်နဲ့တော့ သင်္ကန်း မဝတ်သင့်သေးဘူးလို့ တားချင်ပါတယ်။ လူမှုဒုက္ခတွေကို ရှောင်လွှဲ

ချင်လို့၊ သားသမီးတာဝန်တွေကို မထမ်းဆောင်ချင်လို့ ကိုယ်လွတ်
ရုန်းတာမျိုး ဆိုရင်တော့ တာဝန်မဲ့တဲ့စိတ်ဓာတ်၊ သေးသိမ်ပျော့ညံ့တဲ့
စိတ်ဓာတ်အတွက် အကြီးအကျယ် ရှုတ်ချပါတယ်။

ကိုယ်မွေးထားခဲ့တဲ့မီးဆိုတာ ငြိမ်းအောင်ငြိမ်းပစ်ခဲ့ဖို့ လိုအပ်
ပါတယ်။ တောမီးတွေလောင်တယ်၊ မြို့မီးတွေလောင်တယ်ဆိုတာ
တာဝန်မဲ့ လူပျော့လူညံ့တွေရဲ့ ကိုယ်မွေးတဲ့မီး ကိုယ်မငြိမ်းသတ်ခဲ့
လို့ပါပဲ။

ဘယ်တော့မှ နောက်မဆုတ်တတ်တဲ့ အနိဝတ္တမင်းကို အတု
မယူသင့်ဘူးလားလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ ယူသင့်တဲ့ စိတ်ဓာတ်ကို
ယူရပါမယ်။ မယူသင့်တဲ့ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်ကို မယူရပါဘူး။ သူ့
အနေအထားနဲ့သူ၊ သူ့အကြောင်းတရားနဲ့သူပါ။ အတုယူတယ်ဆိုတိုင်း
ထပ်တူထပ်မျှ တစ်ပုံစံတည်း ချွတ်စွပ် ပုံတူကူးချလို့ မရပါဘူး။
ဘဝပုံစံချင်းမှ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် မတူကြတာပဲလေ။

နောက်ကြောင်းရှင်းလို့ သင်္ကန်းအပြီးဝတ်တာမျိုးကိုတော့
မတားပါဘူး။ ဘာကြောင့်ပဲဝတ်ဝတ်၊ ရည်ရွယ်ချက်ကောင်းရင် အား
ပေးပါတယ်။ အခုဟာက တာဝန်မယူချင်လို့ ရှောင်ထွက်ရုန်းပြေး
တာမျိုးတွေကို သေချာစဉ်းစားဖို့ သတိပေးတာပါ။

တကယ်တော့ ဆင်ခြင်မှုအပ္ပမာဒကြောင့် သံဝေဂဉာဏ်
ထက်သန်နေသူတစ်ယောက်အနေနဲ့ အသွင်သဏ္ဌာန်ကို ပြောင်းလဲ
ပစ်ဖို့က အဓိကမကျပါဘူး။ အနှစ်သာရကို ပြောင်းလဲပစ်ဖို့ကသာ
အဓိကကျပါတယ်။ အနှစ်သာရကတော့ ‘ရူမှတ်မှုအပ္ပမာဒ’ ပါပဲ။
သံဝေဂမဖြစ်ခင်က ရူမှတ်မှုအပ္ပမာဒထက် သံဝေဂဖြစ်ပြီးနောက်

ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် ဆိုတာကတော့ ခံစားရသမျှ
ဝေဒနာတွေကို ခံစားနေတဲ့အတိုင်း ရှိရှိလေးမှတ်နေ၊ သိနေတဲ့
သဘောပါပဲ။ နာရင် 'နာတယ်'၊ အောင့်ရင် 'အောင့်တယ်'၊
ဆင်းရဲရင် 'ဆင်းရဲတယ်'၊ ချမ်းသာရင် 'ချမ်းသာတယ်'
စသည်အားဖြင့်ပေါ့။

စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် ဆိုတာကတော့ စိတ်မှာ ဖြစ်
သမျှ အခြေအနေတွေကို ဖြစ်နေတဲ့အတိုင်း ရှိရှိလေးမှတ်နေ၊
သိနေတဲ့ သဘောပါပဲ။

လိုချင်ရင် 'လိုချင်တယ်'
စိတ်ဆိုးရင် 'စိတ်ဆိုးတယ်'
ဝမ်းနည်းရင် 'ဝမ်းနည်းတယ်'
ဝမ်းသာရင် 'ဝမ်းသာတယ်'
တွေးရင် 'တွေးတယ်'၊ စဉ်းစား
ရင် 'စဉ်းစားတယ်' စသည်
အားဖြင့်ပေါ့။

ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ဆိုတာကတော့ ကြုံသမျှအာရုံ
တိုင်းကို ကြုံနေတဲ့အတိုင်း ရှိရှိလေးမှတ်နေ၊ သိနေတဲ့သဘောပါပဲ။
မြင်ရင် 'မြင်တယ်'၊ ကြားရင် 'ကြားတယ်'၊ နံရင် 'နံတယ်'၊
စားရင် 'စားတယ်'၊ ထိရင် 'ထိတယ်'၊ သိရင် 'သိတယ်' စသည်
အားဖြင့်ပေါ့။

သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကို အနှစ်ချုပ်လိုက်ရင် ရုပ်သတိပဋ္ဌာန်နဲ့
နာမ်သတိပဋ္ဌာန်လို့ နှစ်မျိုးပဲ ရှိပါတယ်။ ဖောက်ပြန်မှုသဘော၊ ဖြောင်း

လဲမှုသဘော ဆိုတဲ့ ရုပ်အာရုံကို ရှုမှတ်ရင် ရုပ်သတိပဋ္ဌာန်ဖြစ်ပြီး သိမှုသဘော၊ ညွှတ်မှုသဘောဆိုတဲ့ နာမ်အာရုံကို ရှုမှတ်ရင် နာမ်သတိပဋ္ဌာန် ဖြစ်ပါတယ်။ ရုပ်အာရုံ ထင်ရှားရင် ရုပ်ကို ရှုမှတ်ပြီး နာမ်အာရုံ ထင်ရှားရင် နာမ်ကို ရှုမှတ်ရပါတယ်။ ရုပ်တစ်ခုတည်း၊ နာမ်တစ်ခုတည်းကိုချည်းပဲ စိတ်အစွဲထားပြီး မရှုမှတ်ရပါဘူး။ အဲဒီလို ရှုမှတ်ရင် ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးလုံးအပေါ်မှာ အစာမကြေ၊ ဉာဏ်မကြေတဲ့ အတွက်ကြောင့် တရားထူး တရားမြတ် လုံးဝ မရနိုင်ပါဘူး။

သွား - သွားတယ်၊ စား - စားတယ် လို့ ရှုမှတ်တာဟာ တကယ်တော့ ‘သွားတယ်’ ‘စားတယ်’ လို့ ရွတ်ဆိုနေရုံသက်သက် မဟုတ်ပါဘူး။ ရွတ်ဆိုနေရုံသက်သက်သဘောမျိုးဖြစ်နေရင်လည်း ဘာသတိ၊ ဘာဉာဏ်မှ ပေါ်ထွက်လာမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ သတိမရှိ၊ ဉာဏ်မရှိတဲ့သူကို အပ္ပမာဒသမားလို့လည်း မခေါ်နိုင်တော့ပါဘူး။

သတိအားနည်းနေသေးတဲ့အချိန်မှာတော့ သွားရင် ‘သွားတယ်’၊ စားရင် ‘စားတယ်’ လို့ အမှတ်ကူပေးတာ သဘာဝကျပါတယ်။ အမှတ်မကူရင် အရှုခံအာရုံမှာ စိတ်မရောက်ဘဲ စိတ်ပျံ့လွင့်တတ်လို့ပါ။ ဒါပေမဲ့ ‘အမှတ်’ နောက်မှာ ‘အသိ’ မပါဘဲ နှုတ်တက်ရထားတဲ့စာ ပြန်ရွတ်နေသလိုမျိုး ဖြစ်နေမယ်ဆိုရင်တော့ အမှတ်ဟာ ‘အရွတ်’ သဘော သက်ရောက်သွားတဲ့အတွက် အကျိုးမပြီး အချည်းနှီးဖြစ်ရပါတယ်။

‘သွားတယ်’ လို့မှတ်လိုက်ရင် ကိုယ့်စိတ်က ‘သွားတယ်’ ဆိုတဲ့ စကားလုံးပေါ်မှာ ရောက်မနေဘဲ ‘သွားတယ်’ လို့ အမှတ်ခံရတဲ့ ‘သွားမှုသဘော’ လေးပေါ်မှာ တည့်တည့်မတ်မတ် ကျရောက်နေရ

ပါတယ်။ ပထမပိုင်းမှာ ခြေထောက်ပညတ်၊ ကြမ်းပြင်၊ မြေကြီး ပညတ်တွေ ခံနေပေမယ့် သွားမှုသဘောကို သေချာစိုက်ကြည့်ဖန်များ ရင် လှုပ်ရှားမှု၊ ရွှေ့လျားမှု၊ ပေါ့မှု၊ လေးမှု၊ ပူမှု၊ အေးမှု စတဲ့ ပရမတ်သဘောတွေကို တွေ့မြင်လာပါလိမ့်မယ်။

သတိဉာဏ်အား ပိုကောင်းလာရင် သွားချင်စိတ်ကိုပါ တွေ့မြင်လာပြီး သွားချင်စိတ်နဲ့ သွားမှုသဘောတို့ရဲ့ အပြန်အလှန် အကြောင်းအကျိုး ဆက်စပ်နေပုံကိုပါ သဘောပေါက်လာပါလိမ့်မယ်။ သွားချင်စိတ်ကြောင့် သွားမှုသဘောဖြစ်၊ သွားမှုသဘောကြောင့် သွားမှုသဘောကို သိတဲ့စိတ်ဖြစ်၊ နာမ်ကြောင့် ရုပ်ဖြစ်၊ ရုပ်ကြောင့်နာမ် ဖြစ်၊ ဖြစ်သမျှ ရုပ်နာမ်တွေကလည်း ဖြစ်လိုက်၊ ပျက်လိုက်၊ ဖြစ်လိုက်၊ ပျက်လိုက်နဲ့ အလျင်အမြန်ပြောင်းလဲနေ၊ နောက်တော့ မြန်လွန်းလို့ အဖြစ်တောင် မမြင်ရတော့ဘဲ အပျက်တွေချည်း ဆက်တိုက် မြင်၊ သတိဉာဏ် အားကောင်းရင် ကောင်းသလောက် အရှုခံအာရုံရဲ့ သဘောတွေကို အဆင့်တိုးတိုးပြီး သိမြင်လာပါလိမ့်မယ်။

အရှုခံအာရုံရဲ့သဘောမှာ စိတ်မကပ်မိသေးခင်သာ ‘အမှတ်’ ကို အကူလက်တွဲထားပေမယ့် အရှုခံအာရုံရဲ့ သဘောမှာ စိတ်ကပ်မိ သွားပြီဆိုရင်တော့ ‘အမှတ်’ ကို အလိုအလျောက် လက်တွဲဖြုတ်ပြီး သား ဖြစ်သွားပါတယ်။ မိမိက ‘အမှတ်’ ကို တမင်တကာကြီး တွန်းထိုးဖယ်ထုတ်ပစ်နေစရာ မလိုပါဘူး။

‘အမှတ်’ ကို လုံးဝပစ်ပယ်ရင်လည်း အစွန်းတစ်ဖက်ရောက် သွားသလို ‘အမှတ်’ ကို မရမက အတင်းကုပ်တွယ်ထားရင်လည်း အစွန်းတစ်ဖက်ရောက်သွားပါတယ်။ ‘အသိ’ မခိုင်သေးခင် ‘အ

မှတ်' ကို လက်တွဲထားပြီး 'အသိ' ခိုင်သွားရင်တော့ 'အမှတ်'ကို လက်တွဲဖြုတ်လိုက်ရုံပါပဲ။ 'အသိ' ရှိဖို့၊ 'အသိ' မြဲဖို့က အဓိကပါ။

တကယ်တော့ ‘အမှတ်’ ဆိုတာ ‘သတိပေး’ တာပါ။ ‘အသိ’ ဝင်လာပြီဆိုမှ ‘သတိရ’ တယ်လို့ ခေါ်နိုင်ပါတယ်။ ‘ရသတိ’ လို့ခေါ်တဲ့ ‘သတိအစစ်’ ဖြစ်ဖို့အတွက် ‘ပေးသတိ’ လို့ခေါ်တဲ့ ‘သတိအကူ’ ကို အခြေအနေ၊ အချိန်အခါ ကြည့်ပြီး လိုအပ်သလို အသုံးပြုတတ်ရပါတယ်။

ဥပမာ - ရေချိုးခန်းထဲဝင်ပြီး ရေစချိုးလိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ‘ချိုးတယ်’ လို့ မှတ်လိုက်တာဟာ ‘မင်းစိတ်ကလေး တခြားဘယ်မှ မသွားနဲ့တော့၊ ရေချိုးတဲ့အထဲမှာပဲ ထား’ လို့ သတိပေးလိုက်တာပါပဲ။ ရေချိုးမပြီးမချင်း ‘ချိုးတယ်’ ‘ချိုးတယ်’ လို့ အဆက်မပြတ် မှတ်နေရမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ‘ချိုးတယ်’ လို့ သုံးလေးငါးချက် မှတ်ပြီး ချိုးမှုသဘောမှာ အသိကပ်မိပြီဆိုတာနဲ့ ‘ချိုးတယ်’ ဆိုတဲ့ အမှတ်ကိုဖြုတ်ပြီး ကိုယ်မြင်သမျှ ချိုးမှုသဘောလေးတွေမှာ သတိနဲ့ အသိကပ်ထားပြီး အလိုက်သင့် ကြည့်နေလိုက်ရုံပါပဲ။ ဒါကို သတိရတယ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ သတိရရင် မမေ့တော့ဘူးပေါ့။ မမေ့ရင် အပ္ပမာဒ ဖြစ်ပြီပေါ့။

‘အမှတ်’ လို့ ခေါ်တဲ့ ‘ပေးသတိ’ သို့မဟုတ် ‘ထားသတိ’ ဟာ ရိပ်သာမှာ တရားထိုင်ချိန်ကျလို့ ယောဂီတွေကို ကြေးစည် ခေါက်ပြီး အချက်ပေးတာနဲ့ တူပါတယ်။ ‘အသိ’ လို့ခေါ်တဲ့ ‘ရ သတိ’ သို့မဟုတ် ‘ရှိသတိ’ ကတော့ ကြေးစည်ခေါက်သံကြားလို့ ယောဂီတွေ ဓမ္မာရုံပေါ် တက်ပြီး တရားထိုင်တာနဲ့ တူပါတယ်။

ကြေးစည်ခေါက်ချိန်ထက် တရားထိုင်ချိန်က ပိုများသလို
 ‘အမှတ်’ ကူချိန်ထက် ‘အသိ’ ယူချိန်က ပိုများရပါမယ်။ သတိပေး
 ချိန်ထက် သတိရချိန်က ပိုများရပါမယ်။ သတိထားချိန်ထက် သတိ
 ရှိချိန်က ပိုများရပါမယ်။ လိုအပ်ရင် လိုအပ်သလို အမှတ်ကူ၊ သတိပေး၊
 သတိထားသွားမယ်ဆိုရင် အသိယူ၊ သတိရ၊ သတိရှိသွားမှာပါ။
 သတိပေးလို့ သတိရ၊ သတိရနေလို့လည်း သတိပေးပြီးသားဖြစ်၊
 အပြန်အလှန် အကျိုးပြုနေတာမို့ နှစ်မျိုးလုံး အရေးကြီးတာပါပဲ။

‘ပေးသတိ’ နဲ့ ‘ရသတိ’ နှစ်မျိုးလုံးကို ရည်ညွှန်းတဲ့
 ‘ရှုမှတ်မှု အပ္ပမာဒ’ ကို ‘နေ့စဉ်အပ္ပမာဒ’ နဲ့ ‘နေ့စဉ်အပ္ပမာဒ’
 လို့ နှစ်မျိုးခွဲခြားနိုင်ပါသေးတယ်။ တစ်နေ့ကို နာရီဝက်၊ တစ်နာရီ
 စသည် နိုင်သလောက် အချိန်ပိုင်းပြီး နေ့စဉ်နေ့တိုင်း တရားအား
 ထုတ်တာကို ‘နေ့စဉ်အပ္ပမာဒ’ လို့ ခေါ်ပါတယ်။ သတ်မှတ်ထားတဲ့
 အချိန်ပိုင်းအတွင်းမှာသာ ဝတ်မပျက် တရားအားထုတ်ပြီး ကျန်တဲ့
 အချိန်တွေမှာတော့ တရားကို လုံးဝ နှလုံးမသွင်းတော့ဘဲ ပစ်ထား
 လိုက်တာမျိုးပါ။

သွားနေစဉ်၊ ရပ်နေစဉ်၊ ထိုင်နေစဉ်၊ လျောင်းနေစဉ်၊
 ကွေးနေစဉ်၊ ဆန့်နေစဉ်၊ စားနေစဉ်၊ သောက်နေစဉ်၊ ရေချိုးနေစဉ်၊
 အညစ်အကြေး စွန့်နေစဉ် ... အလုပ်လုပ်နေစဉ် ... အဲဒီလို နေ
 စဉ်တိုင်း၊ နေစဉ်တိုင်းမှာ သတိမပြတ်၊ အသိကပ်ပြီး တရားအား
 ထုတ်တာကို ‘နေ့စဉ်အပ္ပမာဒ’ လို့ခေါ်ပါတယ်။ သီးသန့် သတ်မှတ်
 ထားတဲ့ အချိန်ပိုင်းအတွင်းမှာသာ တရားအားထုတ်တာမျိုး မဟုတ်ဘဲ
 အချိန်မရွေး၊ နေရာမရွေး၊ အလုပ်မရွေး၊ ဣရိယာပုတ်မရွေး သတိကပ်၊

အသိထပ်နေတာမျိုးပါ။

မရွေးလေးပါး လက်ကိုင်ထားတဲ့ ‘နေ့စဉ်အပ္ပမာဒသမား’ ဟာ ‘အာရုံမရွေး’ ဆိုတဲ့ အဓိကပဓာနအကျဆုံး မရွေးနဲ့လည်း ပြည့်စုံသွားပါတယ်။ စစ်မှန်တဲ့ ဝိပဿနာသမားတစ်ယောက်ဟာ ဘယ်အာရုံကိုပဲ ကြိုကြို၊ ကြိုသမျှအာရုံကို အလိုက်သင့် ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ရှုမှတ်နိုင်ရပါတယ်။ အာရုံတိုင်းရဲ့အပေါ်မှာ ‘မမြဲ၊ ဆင်းရဲ၊ သဘောပဲ’ ဆိုတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ် အစာကြေမှု တရားထူးတရားမြတ် ရနိုင်ပါတယ်။

‘နေ့စဉ်အပ္ပမာဒ’ ထက် ‘နေ့စဉ်အပ္ပမာဒ’ က စိတ်ဓာတ် ဖြူစင်အေးချမ်းဖို့အတွက်ရော၊ ဘဝအောင်မြင်လွတ်မြောက်ဖို့အတွက် ပါ စိတ်ချရပါတယ်။ ရှုတဲ့အချိန် အပြည့်ရှုပြီး မရှုတဲ့အချိန် လုံးဝလွတ် ထားတဲ့ တရားသမားတစ်ယောက်ဟာ အချိန်တိုင်း စိတ်အေးချမ်းဖို့ မလွယ်ကူသလို မင်္ဂလိကတရားထူးရဖို့လည်း သိပ်စိတ်မချရပါဘူး။

မြတ်စွာဘုရားရှင်က ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီးမှာ နောက်ဆုံးသြဝါဒ တရားအနေနဲ့ ‘ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ၊ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ’ လို့ မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။ ‘ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ’ ဆိုတဲ့ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတွေရဲ့ အချိန်တိုင်း ဖြစ်ပျက်နေတဲ့သဘောကို အလျဉ်မီ အောင် လိုက်သိနိုင်ဖို့အတွက် ‘အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ’ ဆိုတဲ့ အချိန်တိုင်း သတိရ၊ အသိဝနေတဲ့ ‘နေ့စဉ်အပ္ပမာဒ’ နဲ့ အမြဲမပြတ် ပြည့်စုံနေရမယ် လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

အချိန်တိုင်း ဖြစ်ပျက်ကို အချိန်တိုင်း သတိရနေမယ်ဆိုရင်
ဖြစ်ပျက်မြင်တဲ့ဉာဏ်တွေ အားကောင်းသည့်ထက် ကောင်းလာပြီး

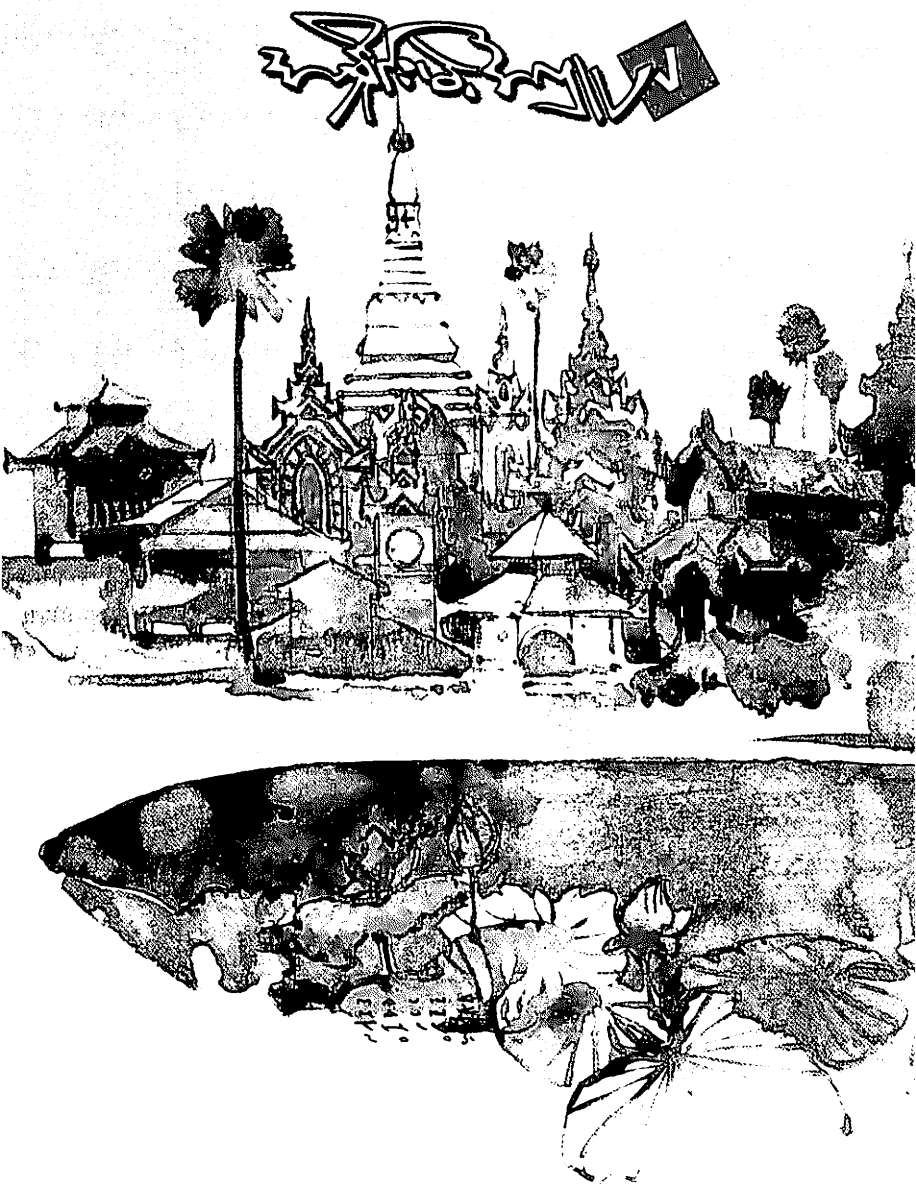
အားပြည့်သွားတဲ့တစ်ချိန်မှာ မဖြစ်မယျက်ကို မြင်နိုင်တဲ့ဉာဏ် မလွဲမ
သွေ ပေါ်ပေါက်လာပါလိမ့်မယ်။ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်နဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို
ဆိုက်ရှောက်သွားလိမ့်မယ် လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ကာမကုသိုလ်၊ ရူပကုသိုလ်၊ အရူပကုသိုလ်နဲ့ မဂ်ကုသိုလ်
လို့ ကုသိုလ်လေးမျိုး ရှိပါတယ်။ အပ္ပမာဒတရားဟာ ကာမကုသိုလ်
ဆိုတဲ့ အဆင့်အနိမ့်ဆုံးကုသိုလ်ထဲမှာ ပါဝင်ပါတယ်။ အဆင့်အနိမ့်ဆုံး
ကာမကုသိုလ်ထဲမှာ ပါဝင်တဲ့ အပ္ပမာဒတရားဟာ ဘာကြောင့်အနှိုင်းမဲ့
ကုသိုလ်ဖြစ်ရသလဲဆိုရင် အဆင့်အမြင့်ဆုံး မဂ်ကုသိုလ်အပါအဝင်
အားလုံးသော လောကီကုသိုလ်၊ လောကုတ္တရာကုသိုလ်တွေကို ရ
ခြင်းရဲ့ အကြောင်းရင်းအခြေခံ ရေသောက်မြစ်ဖြစ်နေလို့ပါပဲ။ လောကီ
ကုသိုလ်ဖြစ်တဲ့ အပ္ပမာဒတရားမရှိဘဲနဲ့ လောကုတ္တရာကုသိုလ်ဖြစ်တဲ့
မဂ်တရား လုံးဝ မဖြစ်နိုင်တဲ့အတွက် အပ္ပမာဒတရားကိုသာ ‘အနှိုင်းမဲ့
ကုသိုလ်’ လို့ မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။

တစ်လောကလုံးရဲ့ အနှိုင်းမဲ့ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်တဲ့ မြတ်စွာဘုရား ရှင်က အပ္ပမာဒတရားဟာ အနှိုင်းမဲ့ကုသိုလ်ဖြစ်တယ်လို့ ‘အပ္ပမာဒေါ တေသံ (ကုသလာနံ) ဓမ္မာနံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ’ ဆိုတဲ့ စကားတော်နဲ့ ဟောကြားညွှန်ပြထားတာမို့ လူသားတိုင်းလူသားတိုင်း အပ္ပမာဒတရား ဆိုတဲ့ အနှိုင်းမဲ့ကုသိုလ်နဲ့ အကြွင်းမဲ့ပြည့်စုံနိုင်ကြပါစေလို့ ဆုမွန်ကောင်း တောင်းလိုက်ပါတယ် ...။ ။

■ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေဝ။

[အပ္ပမာဒမဂ္ဂဇင်း၊ ဇန်နဝါရီ၊ ၂၀၀၂။]

အလှူအားလုံးကို သဘောတူရာ နေ့ဦးစုလိုက်ရင် ပစ္စည်း
အလှူနဲ့ တရားအလှူလို့ အလှူနှစ်မျိုးပဲရှိပါတယ်။ အဲဒီနှစ်မျိုးထဲမှာ
ပစ္စည်းအလှူထက် တရားအလှူက ပိုမြတ်တဲ့အတွက် တရားအလှူ
ဟာ အလှူအားလုံးထဲမှာ အမြတ်ဆုံးအလှူ၊ အနှိုင်းမဲ့အလှူပါ။
(အနှိုင်းမဲ့အလှူ (၁)မှာ ရေးခဲ့ပြီးပါပြီ။)

တရားအလှူကို တစ်ပိုင်းတစ်ကဏ္ဍထားပြီး ပစ္စည်းအလှူ သက်သက်ကိုပဲ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာကြည့်မယ်ဆိုရင်တော့

လောကမှာ ရှိရှိသမျှ ပစ္စည်းအလှူအားလုံးထဲမှာ သံဃိက ကျောင်းအလှူဟာ အနှိုင်းမဲ့အလှူ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ သံဃိကကျောင်းအလှူထက်ပိုပြီး အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို အကျိုးကြီးစေပါ တယ်။ အလှူပေးပုဂ္ဂိုလ်ကို ကုသိုလ်တိုးစေပါတယ်လို့ နှိုင်းယှဉ်စရာ၊ အစားထိုးစရာ၊ ထပ်တူပြုစရာ တခြားပစ္စည်းအလှူ မရှိတော့လို့ပါပဲ။

သံဃိကကျောင်းအလှူနဲ့ လဲလှယ်သင့်၊ လဲလှယ်ထိုက်တဲ့ တခြားပစ္စည်းအလှူ လောကမှာ မရှိတော့တဲ့အတွက် သံဃိက ကျောင်းအလှူဟာ အနှိုင်းမဲ့အလှူ ဖြစ်ရပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်လက်ထက်တုန်းက နတ်သားတစ်ပါးက
.....

‘ဘယ်အရာကို ပေးလှူတဲ့သူဟာ ခွန်အားကို ပေးလှူရာ ရောက်ပါသလဲ၊ ဘယ်အရာကို ပေးလှူတဲ့သူဟာ အဆင်းကို ပေး လှူရာရောက်ပါသလဲ၊ ဘယ်အရာကို ပေးလှူတဲ့သူဟာ ချမ်းသာသုခ ကို ပေးလှူရာ ရောက်ပါသလဲ၊ ဘယ်အရာကို ပေးလှူတဲ့သူဟာ မျက်စိအမြင်ဓာတ်ကို ပေးလှူရာရောက်ပါသလဲ၊ ဘယ်အရာကို ပေး လှူတဲ့သူဟာ ကောင်းကျိုးအားလုံးကို ပေးလှူရာရောက်ပါသလဲ’

လို့ မေးလျှောက်တော့ မြတ်စွာဘုရားရှင်က

‘အစားအစာကို ပေးလှူတဲ့သူဟာ ခွန်အားကို ပေးလှူရာ ရောက်ပါတယ်။ အဝတ်အထည်ကို ပေးလှူတဲ့သူဟာ အဆင်းကို ပေးလှူရာရောက်ပါတယ်။ စီးစရာယာဉ်ကို ပေးလှူတဲ့သူဟာ ချမ်း

သာသနကို ပေးလှူရာရောက်ပါတယ်။ ဆီမီးအလင်းရောင်ကို ပေးလှူတဲ့သူဟာ မျက်စိအမြင်ဓာတ်ကို ပေးလှူရာရောက်ပါတယ်။ အိမ်ကျောင်းအဆောက်အအုံကို ပေးလှူတဲ့သူဟာ ကောင်းကျိုးအားလုံးကို ပေးလှူရာရောက်ပါတယ်’

လို့ ဖြေကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

အစားအစာအလှူက အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို ခွန်အားပြည့်ဖြိုးစေသလို အဝတ်အထည်အလှူက အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို ရုပ်အဆင်းလှပတင့်တယ်စေပါတယ်။ စီးစရာယာဉ်အလှူက အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို ခရီးသွားလာတဲ့အခါ ချမ်းသာသုခဖြစ်စေသလို၊ ဆီမီး၊ ဓာတ်မီး၊ လျှပ်စစ်မီး စတဲ့ အလင်းရောင်အလှူက အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို မြင်သင့်မြင်ထိုက်တာတွေ ပြတ်ပြတ်သားသား မြင်တွေ့စေနိုင်ပါတယ်။

ဧရပ်၊ တန်ဆောင်း၊ အိမ်၊ ကျောင်း စတဲ့ အဆောက်အအုံအလှူကတော့ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို ခွန်အားလည်း ပြည့်ဖြိုးစေသလို ရုပ်အဆင်းလည်း လှပတင့်တယ်စေပါတယ်။ ချမ်းသာသုခလည်း ဖြစ်ပွားစေသလို မျက်စိအမြင်ဓာတ်လည်း အားကောင်းစေပါတယ်။ ရှေ့အလှူလေးမျိုးကြောင့် ရရှိနိုင်တဲ့ ကောင်းကျိုးလေးမျိုးလုံးကို အလှူတစ်မျိုးတည်းနဲ့ ရရှိစေနိုင်တာ ကျောင်းအလှူပါ။ (အနှိုင်းမဲ့အလှူ(၁)မှာ အကျယ်ရှုပါ။)

မေးခွန်းရှင်နတ်သားက ကောင်းကျိုးလေးမျိုးကိုပဲ ရှေ့ကခံပြီး မေးလို့သာ ကျောင်းလှူရင် ကောင်းကျိုးလေးမျိုးလုံး လှူရာရောက်တယ် လို့ ထင်ရပေမယ့် တကယ်တမ်းကတော့ ကျောင်းလှူရင် ကောင်းကျိုးချမ်းသာအားလုံး လှူရာရောက်ပါတယ်။

ယောက်အတွက် ရန်ကုန်မှာ တိုက်ခန်းတစ်ခန်း ငှားရမ်းပေးထားတယ် ဆိုပါတော့။ တိုက်ခန်းငှားရမ်းခကို ကိုယ်က မေတ္တာစေတနာ အပြည့် အဝနဲ့ အကုန်အကျခံ လှူဒါန်းတယ်ဆိုရင် အဲဒီတိုက်ခန်းဟာ ငှားရမ်း သက်တမ်း မကုန်မချင်း ကိုယ်လှူတဲ့တိုက်ခန်းပါပဲ။ အဆောက် အအုံအလှူ ဖြစ်သွားပါတယ်။

ကိုယ်လှူလိုက်တဲ့ တိုက်ခန်းမှာနေရင်း အလုပ်လုပ်လို့ရ လာတဲ့ သူ့စီးပွားဥစ္စာတွေဟာ ကိုယ်လှူလိုက်တဲ့ စီးပွားဥစ္စာတွေပါ။ ကိုယ်လှူလိုက်တဲ့ တိုက်ခန်းမှာနေရင်း တိုးပွားလာတဲ့ သူ့မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်းတွေဟာ ကိုယ်လှူလိုက်တဲ့ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်း တွေပါ။ ကိုယ်လှူလိုက်တဲ့ တိုက်ခန်းမှာနေရင်း ဖူးစာဆုံတဲ့ သူ့ ဘဝကြင်ဖော်ဟာ ကိုယ်လှူလိုက်တဲ့ ဘဝကြင်ဖော်ပါ။ (ဘုရားရေ ... အဆောက်အအုံအလှူက ဘဝကြင်ဖော်အလှူထိအောင် အလှူ ဆက်စေနိုင်ပါသတဲ့လား...။)

ကိုယ်လှူလိုက်တဲ့ တိုက်ခန်းထက် ပိုအဆင့်မြင့်တဲ့ တိုက် ခန်း၊ သို့မဟုတ် လုံးချင်းအိမ်ကို သူ့ရဲ့ ကိုယ်ပိုင်ပိုက်ဆံနဲ့ ငှားရမ်းနိုင်၊ သို့မဟုတ် အပြီးအပြတ်ဝယ်ယူနိုင်သွားပြီဆိုရင်လည်း အဲဒီတိုက်ခန်း၊ အဲဒီလုံးချင်းအိမ်ဟာ ကိုယ်လှူလိုက်တဲ့ တိုက်ခန်း၊ ကိုယ်လှူလိုက်တဲ့ လုံးချင်းအိမ်ပါပဲ။

ကိုယ်လှူလိုက်တဲ့ တိုက်ခန်းကနေ စတင်သန္ဓေတည်ပြီး ပေါ်ပေါက်တိုးပွားလာတဲ့ ကောင်းကျိုးချမ်းသာအဆက်ဆက်ဟာ ကိုယ့်ရဲ့ အလှူတွေချည်းပဲလို့ ဉာဏ်ဖြန့်နဲ့လုံးသွင်းနိုင်ပါတယ်။ ကိုယ် ကသာ သူ့ကို ရန်ကုန်မှာ နေရာလေးတစ်ခု စတင်ဖန်တီးမပေးခဲ့ရင်

သ္မာဝံ ဒီလို တိုးတက်လာမှာမှ မဟုတ်တာ။ သ္မာဝံ အခုလို ခိုင်
သွားတာ ကိုယ့်ရဲ့ အိမ်အလှူကြောင့်ပါ။ သူ့ရဲ့ ကံ၊ ဉာဏ်၊ ဝီရိယ
လည်း ပါတာပေါ့လေ။

အိမ်လခ မပေးနိုင်သူအတွက် အိမ်လခ ခေတ္တစိုက်ပေးတာ
(အတိုးမဲ့)၊ ဒါမှမဟုတ် ကိုယ်နိုင်သလောက် ဘယ်နှလစာဆိုပြီး
အပြီးလှူလိုက်တာ၊ အပေါင်ဆုံးတော့မယ့်အိမ်ကို ခေတ္တစိုက်၊ သို့
မဟုတ် အပြီးလှူ ကူရွေးပေးတာ၊ ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်တဲ့ အိမ်အလွတ်၊
အခန်းအလွတ်တွေမှာ ခေတ္တခဏ နေခွင့်ပေးတာ၊ ရပ်ဝေးရပ်နီး ဧည့်
သည်ကို အိမ်မှာ တည်းခိုခွင့်ပေးတာ စသည်အားဖြင့်..... ဒါတွေအား
လုံးဟာ မေတ္တာစေတနာသန့်သန့်နဲ့ ကူညီခဲ့ရင် အိမ်အလှူဖြစ်သွား
ပါတယ်။ ဥပဿယဒါန-အဆောက်အအုံအလှူ၊ အာဝါသဒါန -
နေရာအလှူပေါ့။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို ကောင်းကျိုးချမ်းသာအားလုံး
လှူရာရောက်ပါတယ်။ ပစ္စည်းအလှူတွေထဲမှာတော့ အမြတ်ဆုံးအလှူ၊
အနှိုင်းမဲ့အလှူပါပဲ။

မလွဲသာလို့ အိမ်မှာလာတည်းတဲ့ ဧည့်သည်ကို ‘ငါ့အိမ်ကို
တည်းခိုခန်းများ မှတ်နေလားမသိဘူး’ ဆိုပြီး မကျေမနပ်နဲ့ ဒေါသ
ထွက်နေမယ်ဆိုရင်တော့ ‘နေရာအလှူ’ ကုသိုလ်မဖြစ်ဘဲ ‘သေရာ
အပူ’ အကုသိုလ်ပဲ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ လူတကာကို တည်းခိုခွင့်ပေးရ
မယ်လို့တော့ မဆိုလိုပါဘူး။ မကင်းရာမကင်းကြောင်း မလွဲမရှောင်
သာ ပတ်သက်လာခဲ့ရင် စိတ်ထားတတ်ဖို့ ပြောတာပါ။

လူ့စိတ်ကြောင့်တစ်ယောက်ကို အိမ်လှူတာမရှိဘဲ အလှူခံ
ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဒီသေချာအကျိုးများရပ်-ရပ်နားနားသာတော့တော့ကို တောင်း

လှူတာ ရဟန်းသံဃာတော်တွေအတွက် ဘယ်လောက်တောင် အကျိုး
များလိုက်မလဲဆိုတာ သာမန်ဉာဏ်နဲ့ တွေးကြည့်လို့တောင် မရနိုင်ပါ
ဘူး။ ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ဆေးဝါး၊ အသုံးအဆောင်၊ အပ်စပ်ရာ ပစ္စည်း
လေးပါး၊ ပရိယတ္တိဗဟုသုတ၊ ဈာန်အဘိညာဉ်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်
စတဲ့ လောကီကောင်းကျိုးတွေ၊ မဂ်လေးတန်၊ ဖိုလ်လေးတန်၊ နိဗ္ဗာန်
ဆိုတဲ့ လောကုတ္တရာကောင်းကျိုးတွေ၊ ကိုယ့်ရဲ့ ကျောင်းအလှူကြောင့်
ကျောင်းအလှူခံ ရဟန်းသံဃာတော်တွေမှာ လောကီကောင်းကျိုး
အမျိုးမျိုး၊ လောကုတ္တရာကောင်းကျိုးအမျိုးမျိုး ပွားတိုးရရှိနိုင်ပါတယ်။

ဝေလာမသုတ္တန်မှာ မြတ်စွာဘုရားရှင်က

‘ပုထုဇဉ်လူသား ထောင်သောင်းများစွာကို ရွှေခွက်ပေါင်း
ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ ငွေခွက်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်...
စတဲ့ အဆင့်မြင့်လှူဖွယ်ဝတ္ထုမျိုးစုံ ရှစ်သောင်းလေးထောင်စီအပါအဝင်
စားဖွယ်၊ သောက်ဖွယ်တွေ မြစ်ချောင်းစီးအောင် လှူဒါန်းရတဲ့ အလှူ
ဒါနကြီးထက် သောတာပန်တစ်ယောက်ကို ထမင်းတစ်နပ်ကျွေးရတဲ့
အလှူက ပိုပြီး အကျိုးကြီးပါတယ်’

‘သောတာပန် အယောက်တစ်ရာကို ထမင်းတစ်နပ်ကျွေးရ
တဲ့ အလှူထက် သကဒါဂါမ်တစ်ယောက်ကို ထမင်းတစ်နပ်ကျွေးရ
တဲ့အလှူက ပိုပြီးအကျိုးကြီးပါတယ်’

‘သကဒါဂါမ် အယောက်တစ်ရာကို ထမင်းတစ်နပ်ကျွေးရ
တဲ့ အလှူထက် အနာဂါမ်တစ်ယောက်ကို...၊ အနာဂါမ် အယောက်
တစ်ရာကို ထမင်းတစ်နပ်ကျွေးရတဲ့ အလှူထက် ရဟန္တာတစ်ယောက်
ကို...၊ ရဟန္တာ အယောက်တစ်ရာကို ထမင်းတစ်နပ်ကျွေးရတဲ့

ကာလသုံးပါးလုံးမှာ ရှိခဲ့ပြီး၊ ရှိနေဆဲ၊ ရှိလာလတ္တံ့၊ အနိယာသံဃာတော်များအားလုံး၊ ပုထုဇဉ်သံဃာတော်များအားလုံးဟာ ‘စာတုဒ္ဒိသသံဃိက ကျောင်းအလှူ’ ရဲ့ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တွေချည်းပါပဲ။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်၊ တစ်စုတစ်ဖွဲ့ကို ရည်စူးတဲ့ ပုဂ္ဂလိကအလှူထက် ရဟန်းသံဃာအားလုံးကို ရည်စူးတဲ့ သံဃိကအလှူက အလှူခံ ပိုမြင့်မြတ်ပြီး ပိုအကျိုးကြီးတဲ့အတွက်ကြောင့်ရော၊ အလှူခံ ရဟန်းသံဃာတော်တွေကို ပစ္စည်းလေးပါး၊ ထင်ရှားကျော်ကြားမှု၊ ပရိယတ္တိ ဗဟုသုတ၊ စျာန်၊ အဘိညာဉ်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ... စတဲ့ လောကီလောကုတ္တရာ ကောင်းကျိုးချမ်းသာအားလုံး လှူလိုက်ရာ ရောက်တဲ့အတွက်ကြောင့်ပါ ‘သံဃိကကျောင်းအလှူ’ ဟာ ပစ္စည်းအလှူအားလုံးထဲမှာ အမြတ်ဆုံးအလှူ၊ အနှိုင်းမဲ့အလှူ ဖြစ်ရပါတယ်။ ဒါက အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ဘက်ရှုထောင့်ကနေ အနှိုင်းမဲ့ဖြစ်ပုံပါ။

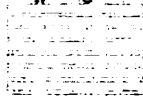
အလှူပေးပုဂ္ဂိုလ်ဘက်ရှုထောင့်က ကြည့်မယ်ဆိုရင်လည်း ကိုယ့်ကျောင်းအလှူကို ကိုယ်ပြန်သတိရတိုင်း ကိုယ့်လှူဖွယ်ဝတ္ထုက လောလောဆယ်ဆယ်မှာလည်း ထင်ရှားရှိနေတာမို့ တခြားအလှူတွေနဲ့ မတူတဲ့ ကုသိုလ်စေတနာအသစ်အသစ်တွေ တစ်ရစ်ပြီးတစ်ရစ် ထပ်ထပ်တိုးနေတဲ့အတွက် အနှိုင်းမဲ့ဖြစ်နေပြန်ပါတယ်။

ရဟန်းသံဃာကို ဒီနေ့ဆွမ်းကပ်လိုက်ရင် မနက်ဖြန်မှာ အဲဒီဆွမ်းက မစင်ကျင်ကြီးအဖြစ် ပြောင်းလဲသွားပြီး မနက်ဖြန်မှာ လှူဖွယ်ဝတ္ထု ထင်ရှားမရှိတော့ပါဘူး။ သင်္ကန်းကပ်လိုက်ရင်လည်း အဲဒီသင်္ကန်းက သိပ်မကြာခင်ကာလမှာပဲ ဟောင်းနွမ်းပျက်စီးသွားမှာမို့

ကိုယ်သတိရတဲ့အချိန်မှာ လှူဖွယ်ဝတ္ထုထင်ရှားရှိချင်မှ ရှိတော့မှာပါ။
တခြား ဘယ်လှူဖွယ်ဝတ္ထုမဆို သိပ်ကြာကြာ အသုံးမခံတဲ့အတွက်
ကိုယ်ပြန်သတိရတဲ့အချိန် လောလောဆယ်မှာတော့ လှူဖွယ်ဝတ္ထု
ထင်ရှားမရှိတော့ဖို့က များပါတယ်။

‘ကျောင်း’ ဆိုတဲ့ လှူဖွယ်ဝတ္ထုကတော့ အဲဒီလိုမျိုး အလွယ်တကူ ပျောက်ပျက်မသွားနိုင်ပါဘူး။ မြေကြီးထဲမှာ အခိုင်အမာစိုက်ထူထားတာမို့ အချိန်ကာလကြာမြင့်စွာ မြဲမြံတည်တံ့နိုင်ပါတယ်။ ကိုယ်ဘယ်အချိန်ပဲ သတိရ သတိရ၊ သတိရလိုက်တဲ့အချိန်တိုင်းမှာ ကိုယ်လှူထားတဲ့ ကျောင်းတည်းဟူသော လှူဖွယ်ဝတ္ထုက လောလောဆယ်

ထင်ရှားရှိနေတဲ့အတွက် ‘ကျောင်းအလှူ လှူပါတယ်၊ ကျောင်းအသုံး ပြုနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံး အစစအရာရာ အဆင်ပြေကြပါစေ၊ ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာ ရှိကြပါစေ’ လို့ ထပ်တလဲလဲ နှလုံးသွင်းရင်း ကုသိုလ်စေတနာ အသစ်အသစ်တွေ၊ ကုသိုလ်ပီတိ အသစ်အသစ်တွေ တစ်ရစ်ပြီးတစ်ရစ် တိုးပွားလာနိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ကျောင်းအလှူကို ‘ထာဝရဒါန - ခိုင်မြဲတဲ့အလှူ၊ ခိုင်မာတဲ့အလှူ’ လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ရွှေ့ပြောင်းနိုင်တဲ့ ပစ္စည်းလှူတာထက် မရွှေ့ပြောင်းနိုင်တဲ့ပစ္စည်း လှူတာက ပိုပြီးခိုင်မာတာပေါ့။ ဘဏ်တွေမှာ ငွေချေးမယ်ဆိုရင်တောင် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်တဲ့ အိမ်၊ ခြံ၊ တိုက်၊ တိုက်ခန်းတွေကို အပေါင်အနှံထားရတာပဲ မဟုတ်လား။

အကျိုးပေး ‘ခိုင်’ ချင်ရင် အကြောင်းက ‘ခိုင်’ ဖို့လိုအပ်ပါတယ်။ ကျောင်းအလှူဟာ ‘ခိုင်’ တဲ့ပစ္စည်း လှူတာမို့ အကြောင်းက ‘ခိုင်’ တဲ့အလှူပါ။ အလှူ ‘ခိုင်’ မှတော့ ဘဝ ‘ခိုင်’ ပြီပေါ့။ ဘဝ ‘ခိုင်’ ချင်သူတိုင်း အလှူ ‘ခိုင်’ အောင် ကြိုးစားကြရပါမယ်။ အလှူ ‘ခိုင်’ ဖို့ကတော့ ကျောင်းဆောက်လှူရုံပါပဲ။

လွန်ခဲ့တဲ့ ကိုးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာ၊ ဝိပဿီဘုရားရှင်လက်ထက် တုန်းက ဗန္ဓုမတီမြို့မှာ ‘ကိုနေဇာ’ ဆိုတဲ့ သူဆင်းရဲတစ်ဦး ရှိခဲ့ဖူးပါတယ်။ သူတစ်ပါးခိုင်းသမျှ လုပ်ပြီး သူတစ်ပါးကျွေးသမျှ စားနေရတဲ့ သူတစ်ပါးအိမ်မှာ မှီခိုကပ်ရပ်နေရသူ၊ သူတစ်ပါးရဲ့ အမှုလုပ် အစေအပါးတစ်ဦးပါ။

တစ်နေ့တော့ ဆိတ်ငြိမ်ရာနေရာတစ်ခုမှာ အေးအေးဆေးဆေး ထိုင်ရင်း ကိုနေဇာ ကိုယ့်ဘဝကိုယ် ဆင်ခြင်သုံးသပ်နေမိပါတယ်။

‘ဪ ... ငါ့မလဲ (ငါ့မှာလည်း) ဆင်းရဲလိုက်တာလွန်
ရော ...၊ လောကမှာ ဘုရားပွင့်နေတာတောင် ဘာကုသိုလ်မှ
မည်မည်ရရ မလုပ်နိုင်သေးဘူး၊ ဒီအတိုင်းသာ ကုသိုလ်လက်မဲ့နဲ့
သေသွားမယ်ဆိုရင် အပါယ်လေးပါး လားရောက်ရုံပဲရှိတယ်၊ ကုသိုလ်
မရှိသူတွေရဲ့ သွားရာလမ်းဟာ အပါယ်ငရဲကလွဲလို့ ဘာမှမရှိဘူးလေ’

‘ဒီအတိုင်း ကုသိုလ်လက်မဲ့နဲ့ နေလို့တော့ မဖြစ်သေးပါဘူး၊
ဘဝလမ်းကြောင်းကောင်းအောင် သုတ်သင်ရှင်းလင်းဦးမှပါ၊ ဒီအချိန်မှ
ကုသိုလ်မလုပ် ဘယ်အချိန် သွားလုပ်မလဲ၊ ဘုရားပွင့်နေတဲ့ အခွင့်
ကောင်းအခါကောင်းကို အကောင်းဆုံး အသုံးချမှဖြစ်မယ်’

‘မရှိလို့ မလှူ၊ မလှူလို့ မရှိဆိုရင် မရှိသံသရာကြီး ဘယ်
တော့မှ လည်ပတ်လို့ ဆုံးမှာမဟုတ်တော့ဘူး၊ မရှိတဲ့ကြားထဲကပဲ
အကောင်းဆုံး အလှူတစ်ခုတော့ ပြုဖြစ်အောင် ပြုဦးမှ’

‘သူများတွေလို ခဏခဏလည်း လှူနိုင်တာမဟုတ်တော့
တစ်ခါလှူရုံနဲ့ တစ်သက်လုံး ခိုင်မြဲနေတဲ့အလှူ လှူမှဖြစ်မယ်၊ တစ်
သက်လုံး ခိုင်တဲ့အလှူ ... ဘာအလှူများပါလိမ့်’

‘အင်း ... ဟုတ်ပြီ ... ဟုတ်ပြီ ...၊ တစ်သက်လုံးခိုင်တဲ့
အလှူဟာ ကျောင်းအလှူလို့ ဘုရားဟောတာ ငါကြားဖူးတယ် ...၊
ငါ ကျောင်းဆောက်မယ် ...၊ ငါ ကျောင်းအလှူ လှူမယ် ...၊
ငါ ကျောင်းဆောက်မယ် ...၊ ငါ ကျောင်းအလှူ လှူမယ်’

အသပြာချိုတဲ့ပေမယ့် သဒ္ဓါမချို့တဲ့တဲ့ ကိုနေဇာ၊ အရှိဆင်းရဲ
ပေမယ့် အသိမဆင်းရဲတဲ့ ကိုနေဇာ၊ တစ်ကြိမ်လှူရုံနဲ့ တစ်သက်လုံး
ခိုင်နေမယ့် တစ်ကွက်ကောင်းအလှူကို အတိအကျ ရွေးချယ်နိုင်ခဲ့ပါ

အသစ်အသစ်တွေ ပူဇွန်းအောင် ထပ်မံပြုလုပ်နိုင်တဲ့အတွက် ကိုးဆယ့်
တစ်ကမ္ဘာလုံး အပါယ်လေးပါး မလားရောက်ရဘဲ လူ့ပြည်၊ နတ်
ပြည်၊ ကောင်းရာသုဂတိဘုံတွေမှာပဲ အဆင့်အတန်းမြင့်မြင့်၊ အထက်
တန်းကျကျ ကျင်လည်ခဲ့ရပါတယ်။ အခု မြတ်စွာဘုရားရှင်လက်
ထက်မှာ ပဋိသန္ဓိဒါလေးပါး၊ ဝိမောက္ခရှစ်ပါး၊ အဘိညာဉ်ခြောက်ပါး
နဲ့တကွ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ဒုက္ခခပ်သိမ်း ချုပ်ပြတ်ငြိမ်းခဲ့ပါတယ်။

ဆရာတော်ဦးနေဇာ ပြန်ပြောင်းပြောပြတဲ့ ကျောင်းအလှူ
အကျိုးတွေထဲမှာ လူမင်းစည်းစိမ် အကြိမ်ကြိမ်၊ နတ်မင်းစည်းစိမ်
ခဏခဏ ဆိုတဲ့ သမားရိုးကျအကျိုးတွေအပြင် မြတ်နိုးဖွယ်ကောင်းတဲ့
ထူးခြားဆန်းကြယ်အကျိုးတွေ ပါလာပါတယ်။

‘ကောင်းရာလားရောက်၊ ဗိမာန်ပေါက်၍၊ လန့်ကြောက်
ကင်းစွာ၊ သားရဲခွာလျက်၊ အိပ်မက်ကောင်းမြင်၊ သတိထင်သည်၊
စံဝင်နိဗ္ဗာန်ကျောင်းကျိုးတည်း’ တဲ့။

‘ကောင်းရာလားရောက်’ ... ကျောင်းအလှူရှင်ဟာ နိဗ္ဗာန်
ရောက်တဲ့ဘဝတိုင်အောင် ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း ကောင်းရာသုဂတိမှာပဲ
ကျင်လည်ရပါတယ်။ တစ်ကြိမ်တစ်ခါ ကျောင်းလှူဖူးတဲ့ကုသိုလ်က
ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်းရဲ့ သေခါနီးမှာ နိမိတ်လာထင်လို့ ကမ္ဘာပေါင်း
များစွာ ကောင်းရာသုဂတိချည်း လားရောက်ရတာ မဟုတ်ပါဘူး။
ကျောင်းအလှူကြောင့်ရလာတဲ့ ကောင်းကျိုးချမ်းသာတွေကို အသုံးပြု
ပြီး ကုသိုလ်အသစ်အသစ်တွေ ဘဝတိုင်း ထပ်ဆင့်ပြုလုပ်သွားနိုင်တဲ့
အတွက် ဘဝတိုင်းရဲ့ စုတိစိတ်တိုင်းမှာ ယူစရာကုသိုလ်အာရုံ တစ်ခု
မဟုတ်တစ်ခု ရှိသွားလို့ပါ။

‘ဗိမာန်ပေါက်၍’ ... ကျောင်းအလှူရှင်ဟာ ဖြစ်လေရာ ဘဝတိုင်း အဆောက်အအုံကောင်းကောင်းနဲ့ နေရပါတယ်။ နတ်ဖြစ်လည်း နတ်ဗိမာန်ကောင်းကောင်း၊ လူဖြစ်လည်း လူဗိမာန်ကောင်းကောင်းပေါ့။ ကိုယ့်ကို မမွေးခင်ကတည်းက ကိုယ့်မိဘက အိမ်ဟောင်း၊ တိုက်ဟောင်းကို ဖျက်ပြီး နတ်ဗိမာန်တမျှ ခမ်းနားကြီး ကျယ်တဲ့ အိမ်သစ်၊ တိုက်သစ် ကြိုတင်ဆောက်လုပ်ပြီးသား ဖြစ်နေပါလိမ့်မယ်။

‘လန်ကြောက်ကင်းစွာ’ ... ကျောင်းအလှူရှင်ဟာ ကျောင်းအလှူအကျိုးပေးရာဘဝတိုင်း ကြောက်ရွံ့ခြင်းကင်းတဲ့သူ၊ ရဲစွမ်းသတ္တိရှိတဲ့သူ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဟင်းလင်းပြင်မှာနေတာထက် အဆောက်အအုံတွင်းမှာနေတာက ကြောက်စိတ်ပိုကင်းစေနိုင်တာမို့ ကျောင်းလှူခြင်းဖြင့် ကျောင်းနေပုဂ္ဂိုလ်ကို ကြောက်စိတ်ကင်းအောင် ပြုလုပ်ပေးရာရောက်တဲ့အတွက် တူသောအကျိုးပေးတာပါပဲ။ ကျောင်းတိုင်နဲ့အမိုး၊ အကာ၊ အခင်းတွေ ခိုင်မာရင် ခိုင်မာသလောက် စိတ်ဓာတ်လည်း ပိုပြီး ခိုင်မာလာနိုင်ပါတယ်။ စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာလေ၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်း ကင်းရှင်းလေပါပဲ။

‘သားရဲခွာလျက်’ ... ခြင်္သေ့၊ သစ်၊ ကျား စတဲ့ သားရဲတိရစ္ဆာန်တွေ၊ မြွေ၊ ကင်းစတဲ့ အဆိပ်ရှိသတ္တဝါတွေ၊ မှင်စာ၊ တစ္ဆေ၊ မြေဘုတ်၊ ဘီလူး၊ နဂါး၊ ကုမ္ဘဏ် စတဲ့ မကောင်းဆိုးဝါးတွေဟာ ကျောင်းအလှူ လှူခဲ့ဖူးသူရဲထံပါးကနေ ဝေးရာကို ပြေးခွာရှောင်ကွင်းသွားကြပါလိမ့်မယ်။ တကယ်လို့ ရှောင်ကွင်းမသွားခဲ့ရင်တောင်မှ ဘာမှ အန္တရာယ်မပြုနိုင်ပါဘူး။

‘အိပ်မက်ကောင်းမြင်’ ... လုံခြုံတဲ့အဆောက်အအုံတစ်ခုဟာ နေထိုင်သူကို ဘဝအိပ်မက်၊ ပန်းအိပ်မက်တွေ စိတ်တိုင်းကျ မက်ခွင့်ရစေနိုင်တဲ့အတွက် ကျောင်းအလှူရှင်ဟာ ဖြစ်လေရာဘဝတိုင်း အိပ်မက်လှလှလေးတွေပဲ မြင်မက်ရပါတယ်။ အိပ်စက်နားနေချိန်မှာလည်း အိပ်မက်လှသလို နေ့စဉ် လက်တွေ့ဘဝရဲ့ စိတ်ကူးယဉ်အိပ်မက် (ဘဝမျှော်လင့်ချက်) တိုင်းဟာလည်း မျှော်လင့်ရင် မျှော်လင့်သလို ဖြစ်လာတတ်တဲ့အတွက် အချိန်တိုင်းမှာ အိပ်မက်လှနေပါတယ်။

‘သတိထင်သည်’ ... အိမ်တစ်လုံး၊ ကျောင်းတစ်ဆောင်စတဲ့ အဆောက်အအုံတစ်ခုဟာ အလွယ်တကူမေ့ပျောက်သွားနိုင်တဲ့ လှူဖွယ်ဝတ္ထုမျိုး မဟုတ်တဲ့အတွက် အလှူရှင်ကလည်း လှူဖွယ်ဝတ္ထုကို အမြဲသတိရသလို အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်အဆက်ဆက်ကလည်း အလှူရှင်ကို အမြဲ သတိရနေတတ်ပါတယ်။ အကြာကြီးသတိရစရာ လှူဖွယ်ဝတ္ထုမျိုး ပေးလှူခဲ့တာမို့ ကျောင်းအလှူရှင်ဟာ အကျိုးပေးရာဘဝတိုင်း သတိအားကောင်းတဲ့သူ ဖြစ်ရပါတယ်။ မှတ်ဉာဏ်သတိအားကောင်းတဲ့အတွက် ပညာရေး၊ စီးပွားရေးတွေမှာ အလွယ်တကူနဲ့ အောင်မြင်သလို အသက်ကြီးတဲ့အခါမှာလည်း ဘယ်တော့မှ သူငယ်မပြန်တော့ပါဘူး။

‘စံဝင်နိဗ္ဗာန်’ ... ကျောင်းလှူကတည်းက ‘ဒီကျောင်းအလှူဟာ နိဗ္ဗာန်ရဲ့ အထောက်အပံ့ဖြစ်ပါစေ’၊ ‘ဒီကျောင်းအလှူကြောင့် သံဃာတော်အရှင်မြတ်များ ထိုးထွင်းသိတဲ့ သစ္စာလေးပါးတရားကို သိခွင့်ရပါစေ’ လို့ ဆုတောင်းစိတ်ညွတ်ခဲ့တဲ့အတွက် နောက်ဆုံးပါရမီပြည့်တဲ့ ဘဝမှာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို မျက်မှောက်ပြုပြီး

ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ချုပ်ပြတ်ငြိမ်းရပါတယ်။ နိဗ္ဗာန်ကို မရည်စူးဘဲ
ကျောင်းလှူရင်တော့ နိဗ္ဗာန် မရောက်နိုင်ပါဘူး။

‘ကျောင်းကျိုးတည်း’ ... ဒီအကျိုးခုနစ်မျိုးဟာ ကျောင်း
အလှူကြောင့် ရရှိနိုင်တဲ့ အကျိုးတရားများစွာထဲက အထူးနှစ်
သက်ဖွယ်ကောင်းတဲ့ ဝိသေသအကျိုးတွေပါပဲ ...။

ကျောင်းလှူတယ်ဆိုတာ သူတစ်ပါးကို နေရာကောင်းတစ်ခု
ရအောင် ဖန်တီးပေးတာဖြစ်လို့ တုံ့ပြန်မှုနိယာမသဘောအရ ကိုယ့်ဘဝ
မှာလည်း နေရာကောင်းတွေနဲ့ချည်း တွေ့ကြုံဆုံစည်းရမှာ မလွဲပါဘူး။
ဘယ်လောက်ထိတောင် နေရာကောင်းလိုက်ပါသလဲဆိုရင် ကျောင်း
အလှူ လှူဖူးတဲ့သူ အမိဝမ်းတွင်းမှာ ပဋိသန္ဓေနေတဲ့အခါ သူတကာ
တွေလို ကျဉ်းကျဉ်းကျူတ်ကျူတ် မနေရဘဲ ဆယ့်နှစ်တောင် တိုက်ခန်း
ထဲမှာ နေရသလို ချောင်ချောင်ချိုချို သက်သောင့်သက်သာ နေရပါ
သတဲ့ ...။ဇာတိဒုက္ခကို လျော့ပါးသက်သာစေတာ ကျောင်းအလှူ
တစ်ခုတည်းရှိပါတယ်။

တစ်လောကလုံးရဲ့ အနှိုင်းမဲ့ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်တဲ့ မြတ်စွာဘုရား
ရှင်က သံဃိကကျောင်းအလှူဟာ အနှိုင်းမဲ့အလှူဖြစ်တယ် .. လို့
‘ဝိဟာရဒါနံ သံဃဿ၊ အဂ္ဂံ ဗုဒ္ဓေန ဝဏ္ဏိတံ’ ဆိုတဲ့ စကားတော်နဲ့
ဟောကြားညွှန်ပြထားတာမို့ သဒ္ဓါတရားရှိသူတိုင်း သံဃိကကျောင်း
အလှူဆိုတဲ့ အနှိုင်းမဲ့အလှူကို စွမ်းအားရှိသမျှ လှူဒါန်းနိုင်ကြပါစေလို့
ဆုမွန်ကောင်း တောင်းလိုက်ပါတယ် ... ။ ။

■ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေဝ။

[အပ္ပမာဒမဂ္ဂဇင်း၊ မတ်၊ ၂၀၀၅။]

စာဖတ်ပရိသတ်အားလုံး
စာဝရအေးချမ်းကြပါစေ...

